

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EMİNÖNÜ VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar H.Görkem KURT

Anabilim Dalı : MİMARLIK

Programı : RESTORASYON

KASIM 2008

EMİNÖNÜ VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mimar Görkem KURT
502051205**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 18 Eylül 2008
Tezin Savunulduğu Tarih: 21 Ekim 2008**

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Yegân KÂHYA
Diğer Jüri Üyeleri: Prof.Dr. Nur AKIN (K.Ü.)
Doç.Dr. Cengiz CAN (Y.T.Ü.)

KASIM 2008

ÖNSÖZ

Çalışmalarım boyunca gösterdiği ilgi ve destek için danışmanım Doç. Dr. Yegân Kahya'ya, eleştirileri ve önerileri ile tezimin gelişmesine katkılarından dolayı jüri üyelerim Prof. Dr. Nur Akın ve Doç. Dr. Cengiz Can'a, yardım ve destekleri için tüm İTÜ Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı öğretim üyelerine teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışmalarım boyunca gösterdikleri ilgi ve destek nedeni ile Vlora Han'ın sahibi olan Sedes Ailesi'ne ve Alp Yazıcı'ya, han içerisindeki çalışmalarım boyunca hep güleryüzlü ve anlayışlı olan Vlora Han kullanıcılarına teşekkür ederim.

Desteklerinden dolayı tüm arkadaşlarıma, yalnızca tez çalışmalarım sırasında değil, her zaman yanımda olan anneme ve sevgili dostum Işıl'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım...

Kasım 2008

H.Görkem Kurt

İÇİNDEKİLER

ŞEKİL LİSTESİ	v
ÖZET	xi
SUMMARY	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç ve Kapsam	1
1.2. Yöntem	2
2. EMİNÖNÜ TARİHİ	4
2.1. Tarihi Yarımada İçindeki Konumu	4
2.2. Bizans Dönemi	4
2.3. Osmanlı Dönemi	6
2.4. 19. ve 20. yy'da Eminönü	7
3. ART NOUVEAU	10
3.1. Yüzyıl Dönümünde Avrupa ve Art Nouveau'nun Ortaya Çıkışı	10
3.2. 20.yy Başında İstanbul'da Art Nouveau'nun Kullanılması	13
4. VLORA HAN	16
4.1. Konum	16
4.2. Tarihsel Gelişim	16
4.3. Annuaire Oriental'e göre Vlora Han'ın geçmişteki kullanıcıları	19
5. MİMARİ ÖZELLİKLER	21
5.1. Mekânsal Özellikler	21
5.1.1. Bodrum Kat	21
5.1.2. Zemin Kat	22
5.1.3. Birinci kat	23
5.1.4. İkinci kat	26
5.1.5. Üçüncü kat	27
5.1.6. Dördüncü kat	29
5.2. Cephe Özellikleri	30
5.2.1. Büyük Postane Caddesi cephesi (Güneybatı cephesi)	31
5.2.2. Büyük Postane Meydanı cephesi (Kuzeybatı cephesi)	33
5.2.3. Muhzırbaşı Sokak cephesi (Kuzey cephesi)	34
5.3. Strüktürel Özellikler, Yapım Tekniği ve Malzeme	35
5.3.1. Strüktürel Özellikler	35
5.3.2. Temeller	36
5.3.3. Duvarlar	36
5.3.4. Döşemeler	38
5.3.5. Örtü	39
5.4. Yapı Bileşenleri	40
5.4.1. Kapılar	40
5.4.2. Pencereleler	41
5.4.3. Merdivenler	43
5.4.4. Bezeme öğeleri	43

5.4.4.1. Taş Bezeme Öğeleri	44
5.4.4.2. Metal Bezeme Öğeleri	45
5.5. Yapıdaki Bozulmalar ve Nedenleri	46
5.5.1. Mekânsal Bozulmalar	46
5.5.2. Malzeme bozulmaları	47
5.5.3. Yanlış müdahalelerin oluşturduğu bozulmalar	48
6. RESTİTÜSYON	49
6.1. Restitüsyon Problemleri	49
6.1.1. Plan Özellikleri	50
6.1.2. Cephe Özellikleri	50
6.1.3. Örtü	51
7. RESTORASYON	53
7.1. Yaklaşım	53
7.2. Onarıma İlişkin Müdahaleler	53
7.2.1. Eklerden arındırma	53
7.2.2. Temizleme	55
7.2.3. Sağlamaştırma	55
7.2.4. Bütünleme	55
7.2.5. Yeniden yapma	56
7.3. Yeni Kullanım Önerisi	56
7.4. Yeni işlevin Mekânsal Organizasyonu	57
7.4.1. Bodrum ve zemin kat	57
7.4.2. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü katlar	57
8. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	58
KAYNAKLAR	60
EKLER	60
ÖZGEÇMİŞ	192

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil A.1: Kentin bölgelerini gösteren harita. 13. Bölge Galata, Kayra, 1990,s.62.	62
Şekil A.2: Erdem Hakkı Ayverdi Haritası'nda, Eminönü Limanı'nda bulunan iskeleler.	62
Şekil B.1: Günümüz Belediye Haritası.	63
Şekil B.2: 1875 tarihli Ayverdi haritası.	64
Şekil B.3: 1904 tarihli Goad haritası.	65
Şekil B.4: 1904 tarihli Goad haritalarının lejandı.	66
Şekil B.5: Deutsches Syndikat für städtebaulichen Arbeiten firması tarafından hazırlanan 1904 tarihli Alman Mavileri.	67
Şekil B.6: Annuaire Oriental 1904- Ferouh Bey Han içerisinde kayıtlı dükkânlar.	68
Şekil B.07: Annuaire Oriental 1905-61 numara, Arakel Tepikian'ın restoranı.	69
Şekil B.8: Annuaire Oriental 1909- Ferouh Bey Han içersinde kayıtlı dükkânlar.	70
Şekil B.10: Annuaire Oriental 1913- Ferouh Bey Han içerisinde kayıtlı dükkânlar.	71
Şekil B.11: Annuaire Oriental 1914- Ferouh Bey Han içerisinde kayıtlı dükkânlar.	72
Şekil B.13: Annuaire Oriental 1921- Vlor Han içerisinde kayıtlı dükkânlar.	73
Şekil B.13: Annuaire Oriental 1903.	74
Şekil B.14: T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, 6.6.1990 tarihli ve 1821 sayılı kararı.	75
Şekil B.15: T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,26.01.2007 tarihli ve 974 sayılı kararı.	76
Şekil B.16: Annuaire Oriental 1903- Mimar Kemaleddin Bey'in ofis adresi.	77
Şekil B.17: Annuaire Oriental 1904- Mimar Kemaleddin Bey'in ofis adresi.	78
Şekil B.18: Annuaire Oriental 1909- Mimar Kemaleddin Bey'in ofis adresi.	79
Şekil C.1: Büyük Postane Meydanı Cephesi-1975 (Alman Arkeoloji Enstitüsü Arşivi, R.9418).....	80
Şekil C.2: Büyük Postane Caddesi Cephesi-1975 (Alman Arkeoloji Enstitüsü Arşivi. R.9417).....	80
Şekil C.3: Büyük Postane Meydanı Cephesi -1983 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).....	81
Şekil C.4: Büyük Postane Meydanı Cephesi -1983 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).....	81
Şekil C.5: Büyük Postane Caddesi Cephesi-1990 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).....	81
Şekil C.6: Büyük Postane Meydanı Cephesi -1990 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).....	81
Şekil C.7: Muhzırbaşı Sokak Cephesi -1990 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).....	82
Şekil D.1: Z.08 mekânı.	83

Şekil D.2: Z.02 mekânından bodrum kata inen merdiven.....	83
Şekil D.3: B.01 mekânındaki merdiven.	83
Şekil D.4: B.01 mekânından görülebilen giriş.....	83
Şekil D.5: B.02 mekânındaki kuranglez.	84
Şekil D.6: B.02 mekânında, tesisat yenilenirken kırılan duvar.....	84
Şekil D.7: B.02 mekânında rutubet ve tuzlanma.	84
Şekil D.8: B.02 mekânında volta döşeme.	84
Şekil D.9: B.01 mekânından B.03'e geçiş.	85
Şekil D.10: B.03 mekânının kapısı.....	85
Şekil D.11: B.03 mekânında kapatılmış kuranglez.....	85
Şekil D.12: Yapının Büyük Postane Caddesi üzerindeki girişi.....	85
Şekil D.13: Z.01 mekânı.	86
Şekil D.14: Z.01-Z.02 mekânları arasındaki kapı kasası.....	86
Şekil D.15: Z.02-merdiven altında yer alan dükkân.....	86
Şekil D.16: Büyük Postane Meydanı yönündeki dükkân cephesi.	86
Şekil D.17: Büyük Postane Caddesi yönündeki dükkân cephesi.....	87
Şekil D.18: Muhzırbaşı Sokak yönündeki dükkân cephesi.	87
Şekil D.19: Zemin kattan birinci kata çıkan merdiven.....	87
Şekil D.20: Birinci kat K.02 kapısı.	87
Şekil D.21: 1.01 mekânında bulunan kolon.....	88
Şekil D.22: 1.01-1.04 mekânları arasındaki pencere.....	88
Şekil D.23: 1.01-1.07 mekânları arasındaki duvar.	88
Şekil D.24: 1.02 mekânı P.02 penceresi.	88
Şekil D.25: 1.02 mekânı P.04 penceresi.	89
Şekil D.26: 1.03 ve 1.04 mekânları.	89
Şekil D.27: 1.03 mekânı.	89
Şekil D.28: 1.04 mekânı.	89
Şekil D.29: 1.05 mekânındaki eliptik duvarlar.	90
Şekil D.30: 1.05 mekânı-P.03 penceresi.....	90
Şekil D.31: 1.06 mekânı.	90
Şekil D.32: 1.08 mekânı-P.02 penceresi.....	90
Şekil D.33: 1.09 mekânı.	91
Şekil D.34: Birinci ve ikinci katlar arasındaki merdiven.	91
Şekil D.35: 2.01 mekânı.	91
Şekil D.36: 2.01-dökme mozaik kaplama.....	91
Şekil D.37: 2.02 mekânı.	92
Şekil D.38: 2.02-2.03 mekânları.	92
Şekil D.39: 2.05 mekânı.	92
Şekil D.40: 2.05 mekânı.	92
Şekil D.41: 2.06 mekânı.	93
Şekil D.42: 2.07 mekânı.	93
Şekil D.43: 2.07 mekânı- su almış duvar ve tavan.	93
Şekil D.44: 2.09- WC.	93
Şekil D.45: İkinci ve üçüncü katlar arasında yer alan merdiven.	94
Şekil D.46: 3.01 mekânı.	94
Şekil D.47: 3.02 mekânı.	94
Şekil D.48: 3.03 mekânı.	94
Şekil D.49: 3.04 mekânı.	95
Şekil D.50: 3.05 mekânı-Büyük Postane Meydanı yönü.	95
Şekil D.51: 3.05 mekânı.	95
Şekil D.52: 3.05 mekânı.	95
Şekil D.53: 3.06 mekânı.	96
Şekil D.54: 3.06 mekânı içerisindeki gergiler.	96
Şekil D.55: 3.06 mekânı.	96
Şekil D.56: 3.06 mekânı- bağdadi tavan çıtaları.....	96

Şekil D.57: Üçüncü ve dördüncü katlar arasında bulunan merdiven.	97
Şekil D.58: Çatı penceresi.	97
Şekil D.59: 4.01 mekânı.	97
Şekil D.60: 4.02 mekânı- Büyük Postane Caddesi yönü duvarı.	97
Şekil D.61: 4.02 mekânı.	98
Şekil D.62: 4.03 mekânı.	98
Şekil D.63: 4.03 mekânı-tavan.	98
Şekil D.64: 4.01 mekânından 4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarına geçiş.	98
Şekil D.65: 4.04.01 mekânı-Büyük Postane Caddesi yönü.	99
Şekil D.66: 4.04.01 mekânı- eğrisel duvar.	99
Şekil D.67: 4.04.02 mekânı.	99
Şekil D.68: 4.04.02 mekânı.	99
Şekil D.69: 4.05 mekânı.	100
Şekil D.70: Vlora Han-Genel görünüm.	100
Şekil D.71: Muhzırbaşı Sokak cephesi.	100
Şekil D.72: Vlora Han-Arka cephe.	100
Şekil D.73: Birinci-ikinci kat arası silme.	101
Şekil D.74: İkinci-üçüncü kat arası silme.	101
Şekil D.75: Üçüncü-dördüncü kat arasındaki korniş.	101
Şekil D.76: Büyük Postane Caddesi zemin kat cephesi.	101
Şekil D.77: Asma kat penceresi.	102
Şekil D.78: Ahşap konsol.	102
Şekil D.79: Yapıyı çevreleyen bordür.	102
Şekil D.80: İkinci ve üçüncü katlar arasındaki gül motifleri.	102
Şekil D.81: Korniş altındaki madalyon ve gül bezemeleri.	103
Şekil D.82: P.02 korkulukları.	103
Şekil D.83: 1. kat pencere düzeni.	103
Şekil D.84: 2. kat pencere düzeni.	103
Şekil D.86: Dördüncü kat balkonu.	104
Şekil D.87: Çatı altı ahşap bezemeler.	104
Şekil D.88: Büyük Postane Meydanı Cephesi.	104
Şekil D.89: Büyük Postane Meydanı- Dükkan cephesi.	104
Şekil D.90: Tepe penceresi ve ahşap konsollar.	105
Şekil D.91: Tepe penceresi ve ahşap konsollar.	105
Şekil D.92: Pilastırlar ve aslan başı motifleri.	105
Şekil D.93: Üçüncü ve dördüncü kat, bezeme öğeleri.	105
Şekil D.94: Büyük Postane Meydanı cephesi – Birinci kat P.03 görünüşü.	106
Şekil D.95: Büyük Postane Meydanı- İkinci kat P.03 görünüşü.	106
Şekil D.96: Büyük Postane Meydanı cephesi - P.08 görünüşü.	106
Şekil D.97: Büyük Postane Meydanı- Üçüncü kat- bezeme panoları.	106
Şekil D.98: Büyük Postane Meydanı cephesi – 4.04.03 görünüşü.	107
Şekil D.99: Muhzırbaşı Sokak cephesi.	107
Şekil D.100: Kornişin hasar görmeden önceki durumu.	107
Şekil D.101: Muhzırbaşı Sokak cephesi- Kopan korniş.	107
Şekil D.102: Muhzırbaşı Sokak cephesi-askı.	108
Şekil D.103: 3.05.02 mekânı.	108
Şekil D.104: 3.07 mekânı giriş görünüşü.	108
Şekil D.105: 1.01 mekânında görülebilen kolon.	108
Şekil D.106: Z.07 mekânı asma kat- giriş görünüşü.	109
Şekil D.107: Z.04 mekânı asma kat- giriş görünüşü.	109
Şekil D.108: 2.03 mekânı-kiriş görünüşü.	109
Şekil D.109: 2.05 mekânı-kiriş görünüşü.	109
Şekil D.110: Taş kaplama kalınlığı.	110
Şekil D.111: Taş kaplama kalınlığı, asma kat.	110
Şekil D.112: Bodrum kat, tuğla görünüşü.	110

Şekil D.113: Bodrum kat volta döşeme.....	110
Şekil D.114: Z.02 mekânının döşemesini taşıyan putrel.	111
Şekil D.115: 1.08 mekânı tavanı.	111
Şekil D.116: 2.07 mekânının tavanı.	111
Şekil D.117: Balkonların altında bulunan volta döşeme putrelleri.....	111
Şekil D.118: Yeni mermer kaplama.	111
Şekil D.119: Büyük Postane Meydanı yönünden çatı görünüşü.....	111
Şekil D.120: Arka cepheden çatı görünüşü.....	112
Şekil D.121: Çatı arasında devam eden duvar.....	112
Şekil D.122: Çatı arası-ahşap elemanlar.	112
Şekil D.123: Çatı arası-merdivenevi duvarı.....	112
Şekil D.124: K.01 ön görünüş.	112
Şekil D.125: K.01 arka görünüş.	112
Şekil D.126: K.01-alt tabla.	113
Şekil D.127: K.02- Birinci kat.	113
Şekil D.128: K.02- Merdivenevi yönünde kasa biçimlenişi.	113
Şekil D.129: K.02- ikinci kat.	113
Şekil D.130: K.02- detay.	114
Şekil D.131: K.02- üçüncü kat.	114
Şekil D.132: K.02- dördüncü kat.	114
Şekil D.133: K.03 görünüşü.	114
Şekil D.134: K.04 görünüşü.	115
Şekil D.135: P.01- içeriden görünüş.	115
Şekil D.136: P.02- içeriden görünüş.	115
Şekil D.137: P.03- içeriden görünüş.	115
Şekil D.138: P.04- içeriden görünüş.	116
Şekil D.139: P.05- içeriden görünüş.	116
Şekil D.140: P.06-P.07- içeriden görünüş.	116
Şekil D.141: P.08- Görünüş.	116
Şekil D.142: Merdivenevi.	117
Şekil D.143: Merdiven- Arka görünüş.	117
Şekil D.144: Merdiven tirabzanı- detay.	117
Şekil D.145: Büyük Postane Caddesi cephesi- 1.kat pencere modülü.	117
Şekil D.146: Büyük Postane Caddesi cephesi- 2.kat pencere modülü.	118
Şekil D.147: Büyük Postane Caddesi cephesi- 3.kat pencere modülü.	118
Şekil D.148: Bölücü olarak kullanılan K.04 kanatları.....	118
Şekil D.149: 1.05.02- Gül motiflerde yüzey kaybı.	118
Şekil D.150: 1.05.02- Gül motiflerde yüzey kaybı.	119
Şekil D.151: 1.05.02- Gül motiflerde yüzey kaybı.	119
Şekil D.152: Kornişte meydana gelen hasar- askı sistemi.	119
Şekil D.153: Kornişte meydana gelen hasar-payandalar ve I profil.	119
Şekil D.154: Muhzırbaşı Sokak cephesi- cephe askısının doğramalarda oluşturduğu hasar.	120
Şekil D.155: 2.07 mekânı- rutubet problemi.	120
Şekil D.156: Muhzırbaşı Sokak cephesi-yosunlanma.	120
Şekil D.157: 3.05.02 mekânı- Bezemelerdeki hasar.	120
Şekil D.158: Kopan kornişin altında açığa çıkmış I profil.....	121
Şekil E.1: Cephede kullanılan kireçtaşının mikroskopik görüntüsü.....	122
Şekil E.2: Cephede kullanılan kireçtaşının mikroskopik görüntüsü.....	122
Şekil E.3: Kopan korniş parçalarında kireçtaşı üzerinde yer alan sıva tabakasının mikroskopik görüntüsü.	122
Şekil E.4: Kopan korniş parçalarında kireçtaşı üzerinde yer alan sıva tabakasının mikroskopik görüntüsü.	122
Şekil E.5: Kopan korniş parçalarında kireçtaşı üzerinde yer alan sıva tabakasının mikroskopik görüntüsü (4.5x).	122

Şekil E.6: Ölçek, (1x).....	122
Şekil F.1: Vaziyet planı rölövesi.....	123
Şekil F.2: Bodrum kat planı rölövesi	124
Şekil F.3: Zemin Kat planı rölövesi.....	125
Şekil F.4: Birinci Kat planı rölövesi.....	126
Şekil F.5: İkinci Kat planı rölövesi.....	127
Şekil F.6: Üçüncü Kat planı rölövesi.....	128
Şekil F.7: Dördüncü Kat planı rölövesi.....	129
Şekil F.8: Çatı Arası planı rölövesi.....	130
Şekil F.9: Çatı planı rölövesi.....	131
Şekil F.10: 1-1' kesiti rölövesi.....	132
Şekil F.11: 2-2' kesiti rölövesi.....	133
Şekil F.12: 3-3' kesiti rölövesi.....	134
Şekil F.13: 4-4' kesiti rölövesi.....	135
Şekil F.14: Büyük Postane Caddesi Cephesi rölövesi.....	136
Şekil F.15: Büyük Postane Meydanı Cephesi rölövesi.....	137
Şekil F.16: Muhzırbaşı Sokak Cephesi rölövesi.....	138
Şekil F.17: Bodrum kat ölçülü plan rölövesi.....	139
Şekil F.18: Zemin kat ölçülü plan rölövesi.....	140
Şekil F.19: Birinci kat ölçülü plan rölövesi.....	141
Şekil F.20: İkinci kat ölçülü plan rölövesi.....	142
Şekil F.21: Üçüncü kat ölçülü plan rölövesi.....	143
Şekil F.22: Dördüncü kat ölçülü plan rölövesi.....	144
Şekil F.23: Tuğla etüdü.....	145
Şekil F.24: K.01 kapı detayı.....	146
Şekil F.25: K.02 kapı detayı.....	147
Şekil F.26: K.03 kapı detayı.....	148
Şekil F.27: K.04 kapı detayı.....	149
Şekil F.28: P.01-P.02 pencere detayı.....	150
Şekil F.29: P.03-P.08 pencere detayı.....	151
Şekil F.30: Bodrum Kat Planı Restitüsyonu.....	152
Şekil F.31: Zemin Kat Planı Restitüsyonu.....	153
Şekil F.32: Birinci Kat Planı Restitüsyonu.....	154
Şekil F.33: İkinci Kat Planı Restitüsyonu.....	155
Şekil F.34: Üçüncü Kat Planı Restitüsyonu.....	156
Şekil F.35: Dördüncü Kat Planı Restitüsyonu.....	157
Şekil F.36: Çatı Planı Restitüsyonu.....	158
Şekil F.37: 1-1' Kesiti Restitüsyonu.....	159
Şekil F.38: 2-2' Kesiti Restitüsyonu.....	160
Şekil F.39: 3-3' Kesiti Restitüsyonu.....	161
Şekil F.40: 4-4' Kesiti Restitüsyonu.....	162
Şekil F.41: Büyük Postane Caddesi Cephesi Restitüsyonu.....	163
Şekil F.42: Büyük Postane Meydanı Restitüsyonu.....	164
Şekil F.43: Muhzırbaşı Sokak Cephesi Restitüsyonu.....	165
Şekil F.44: Bodrum Kat Planı Müdahale Teknikleri.....	166
Şekil F.45: Zemin Kat Planı Müdahale Teknikleri.....	167
Şekil F.46: Birinci Kat Planı Müdahale Teknikleri.....	168
Şekil F.47: İkinci Kat Planı Müdahale Teknikleri.....	169
Şekil F.48: Üçüncü Kat Planı Müdahale Teknikleri.....	170
Şekil F.49: Dördüncü Kat Planı Müdahale Teknikleri.....	171
Şekil F.50: Çatı Planı Müdahale Teknikleri.....	172
Şekil F.51: 1-1' Kesiti Müdahale Teknikleri.....	173
Şekil F.52: 2-2' Kesiti Müdahale Teknikleri.....	174
Şekil F.53: 3-3' Kesiti Müdahale Teknikleri.....	175

Şekil F.54: 4-4' Kesiti Müdahale Teknikleri.	176
Şekil F.55: Büyük Postane Caddesi Cephesi Müdahale Teknikleri.	177
Şekil F.56: Büyük Postane Meydanı Müdahale Teknikleri.	178
Şekil F.57: Muhzırbaşı Sokak Cephesi Müdahale Teknikleri.....	179
Şekil F.58: Bodrum Kat Planı-Yeni İşlev Önerisi.....	180
Şekil F.59: Zemin Kat Planı- Yeni İşlev Önerisi.....	181
Şekil F.60: Normal Kat Planı- Yeni İşlev Önerisi.....	182
Şekil F.61: Dördüncü Kat Planı Yeni İşlev Önerisi.	183
Şekil F.62: Çatı Planı Müdahale Yeni İşlev Önerisi.....	184
Şekil F.63: 1-1' Kesiti Müdahale Yeni İşlev Önerisi.....	185
Şekil F.64: 2-2' Kesiti Müdahale Yeni İşlev Önerisi.....	186
Şekil F.65: 3-3' Kesiti Müdahale Yeni İşlev Önerisi.....	187
Şekil F.66: 4-4' Kesiti Müdahale Yeni İşlev Önerisi.....	188
Şekil F.67: Büyük Postane Caddesi Cephesi Yeni İşlev Önerisi.	189
Şekil F.68: Büyük Postane Meydanı Yeni İşlev Önerisi.....	190
Şekil F.69: Muhzırbaşı Sokak Cephesi Yeni İşlev Önerisi.....	191

EMİNÖNÜ VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

ÖZET

Bu çalışmada, 2008 yılında Fatih'e bağlanan eski Eminönü ilçesi, Hobyar Mahallesi 9-10 parseller üzerinde yer alan Vlora Han'ın günümüzdeki durumunun belgelenmesi, tarihsel gelişim sürecinin incelenmesi ve yapının korunmasına yönelik restorasyon projesinin hazırlanması hedeflenmiştir.

Yapım yılına ve mimarına ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamayan ancak üslubu nedeni ile 1900'lerin başına tarihlendirilebilen Vlora Han, cephesindeki zengin bezeme programı, plan özelliklerine de yansıyan üslubu ve özgünlüğünü büyük oranda korumuş olması nedeni ile İstanbul'un en önemli Art Nouveau örneklerindendir. Vlora Han'ın çalışma konusu olarak seçilmesinin nedeni, yapının tüm bu önemi yanında, günümüzde oldukça bakımsız durumda bulunması ve Kasım 2006 tarihinde Muhzırbaşı Sokak cephesinde, üçüncü ve dördüncü katlar arasında yer alan kornişin büyük bir bölümünün kopması ile yapının önemli zarar görmesi sonucu belgelenecek onarılmasının öncelik kazanmış olmasıdır.

Girişi, Büyük Postane Caddesi 18 numarada bulunan Vlora Han, 115 m² taban alanı üzerine bir bodrum, bir zemin ve dört normal kat olarak inşa edilmiştir. Üçgen biçimli parsel üzerine yerleşmiş olan Vlora Han, ikizkenar trapezoid formlu geniş bir giriş holü etrafına yerleşmiş mekânlar ile eliptik bir merdivenevinden oluşmaktadır. Çelik karkas ve yığma tuğla duvarlardan oluşan karma bir taşıyıcı sisteme sahip olan yapının dış duvarları tuğla üzerine taş kaplamadır. Yapının cephesinde taş ve demir öğelerden oluşan zengin bir bezeme programı uygulanmıştır.

Günümüzde özgün işlevinin dışında büyük oranda depo olarak kullanılan Vlora Han yıllar içerisinde oldukça bakımsız kalmış, cephe kaplaması olarak kullanılan kireçtaşı önemli ölçüde gevşemiş ve kararmıştır. Özellikle bezemelerin üzerinde oluşan kabukların dökülmesi sonucu malzeme ufalanarak dağılmış, ciddi yüzey kayıpları meydana gelmiştir. Yapının kornişinin kopması da yine malzeme bozulmalarının bir sonucudur.

Yapının birinci kat dışındaki normal katlarındaki mekânsal bozulmalar, giriş holü etrafında yer alan odaların kapı kanatlarının çıkarılması sonucu birleştirilmesi veya kapıların, yüzeylerine çakılan sunta levhalar ile açılmaz hale getirilmesinden ibarettir. Yapıdaki en büyük mekânsal değişikliklere zemin katta rastlanmaktadır. Gerek cepheye, gerekse iç mekânlara yerleştirilen sergileme üniteleri ve geçmişte tek bir mekân olduğu düşünülen katın 7 odaya bölünmesi sonucu zemin kat özgünlüğünü büyük oranda yitirmiş, yapının özgün durumuna ait yapısal ipuçlarına ulaşmak da yine bu sebeplerden imkânsız hale gelmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda, Vlora Han'ın günümüzdeki kırma çatısının özgün olmadığı, yapının geçmişte bir teras çatı ile örtülü olduğu ve Büyük Postane Meydanı'na bakan geniş mekânın üzerinde bir kırma çatı bulunduğu tespit edilmiştir.

Vlora Han'ın onarılarak özelliklerine uygun bir şekilde kullanılması, bu önemdeki bir yapının korunması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Çalışma kapsamında, onarıma yönelik müdahale ve bunların teknikleri

ile ilgili önerilerde bulunulmuştur. Vlora Han'ın normal katlarının, yapının bulunduğu Eminönü semtinin günümüzde ticaret merkezi olma özelliğini halen taşıdığı dikkate alınarak, özgün işlevi olan büro hanı olarak kullanılması, zemin katının ise mülkiyet problemleri göz önünde bulundurularak, gerekli düzenlemelerin ve onarımların yapılmasının ardından yine dükkânlara bölünerek kullanılması önerilmiştir.

EMİNÖNÜ VLORA KHAN RESTORATION PROJECT

SUMMARY

This study aims to document the recent condition of Vlora Khan, which is situated on the lots numbered 9-10 in Hobyar neighborhood, in former Eminonu district connected to Fatih in 2008, to examine the historical development and to prepare a restoration project for the conservation of the building.

Even though no information on the year of construction or the architect was found; due to its style, Vlora Khan can be dated to early 1900s and is one of the important examples of Art Nouveau style in Istanbul with its rich ornaments on the facade and Art Nouveau plan scheme. The reason for Vlora Khan to be chosen as the topic of the study is that, apart from the stated importance, the building suffers neglect today and, because of the great harm done to the building as a result of breaking off of a major part of the cornice on the Muhzirbasi Street façade in November 2006, it was thought that the building's documentation was a priority.

Vlora Khan which has its entrance on Buyuk Postane Street (door number: 18), is constructed on a floor area of 115 m² consisting of a basement, a ground floor and four regular floors. The khan, situated on a triangular lot, is composed of spaces surrounding a wide, isosceles trapezoid shaped entrance hall and an elliptical stair well. The structural system of the building is steel frame construction and the external walls are ashlar facing on brick. An elaborated ornamentation composing of stone and iron elements was implemented to the façades.

Vlora Khan, which is mostly used as storage along with its original function, has been neglected over the past years, and the limestone used for façade facing is softened and darkened. Especially, due to the exfoliation of the crusts formed on the decorations, the material is disintegrated and great amounts of surface loss is occurred. The breaking off of the cornice is also a result of the material deterioration.

The spatial modifications of the regular floors, apart from the first floor, consists of joining the rooms around the entrance hall by removing the door wings or blocking the doors with fiberwood. The most significant spatial modifications are seen on the ground floor. The ground floor that used to be a single space is divided into seven rooms. The exhibition units and advertisement panels placed on the inner spaces and façades of these rooms has caused this floor to lose its originality. Due to the same reasons, it has not been possible to reach structural traces. Through out the studies, it is realised that the recent roof of the Vlora Khan is not the original, and it is discovered that in the past the building had a flat roof and the large space facing th Buyuk Postane Square is covered by a hipped roof.

It is very important that Vlora Khan is restored and given an appropriate function so that a building of such an importance is protected and this heritage is transferred to the next generations. In the context of the study, interventions for repair and techniques related to these are proposed. Taking the location of the building, Eminönü as the trade center of the city, it is recommended that the building maintains its original function as the office building. Taking problems of ownership

into consideration, it is proposed that the ground floor is used by shops after the necessary organization and repairs are done.

1. GİRİŞ

Eminönü, 19. yüzyılda, Batılılaşma etkisindeki Osmanlı'nın önemli ticaret odaklarından biridir. Sirkeci'de Gar'ın inşa edilmesi ve bu dönemde Batılı devletler ile ticari ilişkilerde bulunulmasının bir sonucu olarak, İstanbul'a ulaşan tüketim mallarının komisyonculuğunu ve pazarlamasını yapan tüccar kesimde bir artış görülmüştür. Oluşan yeni tabakanın ihtiyaçları doğrultusunda, büro hanları olarak tanımlanabilecek yeni bir han tipi oluşmuştur. Avrupa'da yaşanan Sanayi Devrimi'nin mimarlığa olan etkileri Osmanlı Devleti'nde de görülmüş, bu dönemde yapıların taşıyıcı sisteminde kullanılmaya başlanan çelik sayesinde, dar parseller üzerinde daha fazla kat inşa etmek ve geniş açıklıklar geçmek mümkün olmuştur. Ayrıca bu dönemde, İstanbul'da yaşamakta olan yabancı kesimin ve Batılılaşma Akımı'nın da etkisi ile Avrupa'daki mimari üsluplar ithal edilerek uygulanmaya başlamıştır.

Batı'dan gelen ticaret yollarının sonu olan Sirkeci Garı'nın oldukça yakınına inşa edilmiş olan Vlora Han, yapım tekniği, mimari üslubu ve işlevi ile Batılılaşma Dönemi'nin ticari ve mimari özelliklerini bünyesinde toplamış durumdadır.

Yapının çalışma konusu olarak seçilmesinde yalnızca Vlora Han'ın İstanbul'un önemli Art Nouveau örneklerinden birisi olmasının değil, bu önemdeki bir yapının bakımsızlık nedeni ile oldukça kötü durumda ve bakıma muhtaç olmasının da etkisi vardır. Özellikle Kasım 2006 tarihinde yapının Muhzırbaşı Sokak cephesindeki kornişin yaklaşık 6 metre uzunluğunda bir bölümünün kopması, yapının içinde bulunduğu kötü durumu gözler önüne sermiş ve rölöve-restorasyon projelerinin bir an önce yapılmasını gerekli kılmıştır.

1.1. Amaç ve Kapsam

Bu çalışmanın amacı, gerek cephe, gerekse de plan özellikleri ile İstanbul'daki en önemli Art Nouveau örneklerinden birisi olan Vlora Han'ın tarihi gelişim sürecinin araştırılması, mevcut durumunun ortaya konması ve sonuçta da restorasyona

yönelik çözüm önerileri ile yaklaşık 105 yıllık geçmişe sahip olan yapının gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamaktır.

Çalışma kapsamında öncelikle yapının ve içerisinde bulunduğu Eminönü semtinin tarihi gelişimi, hanın inşa edildiği dönemdeki koşullar ve yapının mimari üslubu olan Art Nouveau üzerine araştırmalar yapılmıştır.

Çalışmanın sonraki aşamasında, 1/50 ölçekli rölöve çizimleri yapılarak yapının günümüzdeki durumu ortaya konmuştur. Ardından yapının tarihsel gelişimi ve yapının üzerinde tespit edilen izler ışığında restitüsyon projesi hazırlanmıştır.

Son olarak ise yapının korunmasına yönelik müdahale teknikleri belirlenmiş ve yapının yeni işlevine yönelik önerinin oluşturulması ile restorasyon projesi hazırlanmıştır.

1.2. Yöntem

Tezin konusu olan Vlor Han'ın tarihsel gelişimi araştırılırken çeşitli kaynaklardan yararlanılmıştır. Bunların başında yapının bulunduğu çevrenin geçirdiği değişimlerin incelendiği ve yapı hakkında bilgi edinilmesini sağlayan 1875 Ayverdi Haritaları, 1904 tarihli Goad Haritaları ile 1913 tarihli Deutsches Syndikat für Städtebaulichen Arbeiten firması tarafından hazırlanmış, Alman Mavileri olarak anılmakta olan planlar gelmektedir. Tarihsel sürecin araştırılmasında ayrıca Osmanlı Bankası Arşivi'nde yer alan 1891-1930 yılları arasında yayınlanmış "Annuaire Oriental" isimli ticaret yıllıklarından ve yapının T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nda yer alan dosyasından yararlanılmıştır.

Yapının eski fotoğrafları için Alman Arkeoloji Enstitüsü Fotoğraf Arşivi taranmış, buradan yapının 1975 tarihli fotoğrafları elde edilmiştir. Yapıya ait diğer eski fotoğraflara ise, yine yapının kurul dosyasından ulaşılmıştır.

Araştırmalar kapsamında, 1988 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Restorasyon Ana Bilim Dalı'nda Safiye Çelikağ tarafından, Doç. Dr. Nevzat İlhan danışmanlığında hazırlanmış " İstanbul Tünel/Şişli Kâgir Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Sirkeci Vlor Han Restorasyonu) " isimli yüksek lisans tezi de incelenmiştir.

Yapının rölöve çalışmalarında geleneksel yöntemlerin yanı sıra aletli ölçüm tekniklerine de başvurulmuş, bu kapsamda total station ile ölçümler

gerçekleştirilmiştir. Yapının bodrum ve zemin kat dışındaki plan ve kesitleri ile cephelerin ölçümünde total station kullanılmış, toplam 3945 nokta okunmuştur.

Restitüsyon aşamasında ise yine tarihsel gelişimin araştırıldığı kaynaklar esas alınmış, bu bilgilerin yapı üzerinde bulunabilen izler ile birleştirilerek yorumlanması sonucunda restitüsyon önerisi geliştirilmiştir.

2. EMİNÖNÜ TARİHİ

2.1. Tarihi Yarımada İçindeki Konumu

İstanbul ili Merkez İlçesi'nin 1928'te ikiye ayrılması ile kurulmuş olan Eminönü İlçesi, 7 Mart 2008 tarihinde Fatih İlçesi'ne bağlanmıştır. Eminönü, batıda Fatih İlçesi, kuzeyde Haliç, doğuda İstanbul Boğazı'nın Marmara Denizi çıkışı ve güneyde Marmara Denizi ile çevrilidir.

İstanbul'un fethinden bir süre sonra inşa edilen Gümrük Eminliği Binası'na atfen binanın önündeki küçük meydana "Eminlik Önü" adı verilmiş, bu ad zaman içinde Eminönü adına dönüşmüştür (**Dabağyan, 2006:119**).

Tarihi Yarımada'nın çekirdeği sayılabilecek bir konumda olan Eminönü, İstanbul'un ilk yerleşim gören alanlarından biri olmuştur. İlçenin hem Haliç'e hem de Marmara Denizi ile ilişkisi olması, gerek ticaret gerek güvenlik anlamında bölgenin önemini sürekli korumasına neden olmuştur. Haliç kıyılarının tarih boyunca ticaretteki etkinliği düşünüldüğünde, Eminönü'nün Haliç'in girişindeki konumunun önemi daha da öne çıkmaktadır. Ayrıca bir iç deniz olan Haliç, Tarihi Yarımada'nın güvenliği açısından da her zaman önem taşımıştır. Bu bağlamda Eminönü'nün konumu İstanbul'un güvenliğine katkı sağlamıştır.

İmparator Theodosius döneminde on üç bölgeye ayrılmış Tarihi Yarımada'nın ilk yedi bölgesi yaklaşık olarak bugünkü Eminönü İlçesi'nin sınırlarını oluşturmaktadır (Şekil A.1).

2.2. Bizans Dönemi

Bugünkü Eminönü, Haliç kıyısı üzerindeki "Neorion Kapısı" (Bahçe Kapısı) ile "Porta Drungari" (Odun Kapısı) arasındaki kıyı ve liman bölgesinden oluşmaktadır. Bizans döneminde surların kıyıya çok yakın olması ve Haliç'in bu bölgesinde denizin derin olması büyük gemilerin kıyıya yanaşmasına olanak veriyordu (**Kuban, 1994:158**).

Bizans şehrinin limanı “Ta Eugeniou” civarında idi ve sular içinde iki burç ile korunmaktaydı. Septimus Severus devrinde (193-211) şehir şimdiki Eminönü Meydanı’na kadar genişleyince, liman bugünkü Sirkeci sahiline kadar genişledi. Üç kısımdan oluşan limanın ilk kısmı tersane olan Neorion idi. Merkezde ise bugünkü Sirkeci iskelesi yerinde bulunan ve asıl ticaret limanı olan “Portus Proshorion”, üçüncü olarak da “Timasius” iskelesi bulunmaktaydı. Şehre çeşitli denizlerden ve Anadolu’dan gelen yiyecek maddeler, hayvan vb. mallar buradan şehre sokuluyordu. Bu limanlar, 8. ve 9. yy’larda önemlerini yitirmişler, fakat İtalyanlar’ın doğu ticaretine hakim olmalarıyla yeniden önem kazanmışlardır. 1203-1204’deki yangınlardan sonra, nüfus Haliç sahiline doğru yoğunluk kazanınca, eski liman Galata ile beraber birinci derecede ticaret limanı haline gelmişti(**Dirimtekin, 1956:8**).

Eminönü’nün sınırı olarak kabul edilebilecek Neorion Kapısı ve İskelesi çevresinde, çok eski dönemlerden bu yana Yahudilerin oturduğu ve bu nedenle buraya “Oraia Pile” yani “Yahudi Kapısı” dendiği bilinmektedir. Türklerin de 16.yy’da Rumlar gibi bu kapıya “Çıfıt Kapısı” dediği söylenmektedir. 12. yy’da Cenevizlilere bu bölgede oturma izni verilmiştir. Ceneviz kaynaklarından, burada kendileri için özel bir iskele olduğu ve kapının “Porta Bonu” ya da “Porta Verteris Rectoris” adını taşıdığı öğrenilmektedir (**Kuban, 1994:158**).

Venedikliler 812’den itibaren Bizans’tan ayrılmış ve tacirler cumhuriyeti olarak kurulmuştur. Venedik ile birlikte İtalya’da Amalfi, Pisa ve Genova gibi cumhuriyetler de kurulmuştur. İmparator, Bizans’ın ticaretle ilgili olarak faydalandığı bu kolonilere belirli imtiyazlar sağlamışlardır. Bu dört imtiyaz bölgesi bugün Eminönü’ndeki köprünün sağında ve solunda bulunan alandır (**İstanbul, 1968:1214**).

Haliç kıyısında, Neorion Limanı’ndan batıya doğru gidilince, eski Galata Köprüsü’nün Unkapanı tarafında “Perama Kapısı” (Balıkpazarı Kapısı) bulunmaktaydı. Yunanca “kayık” anlamına gelen “perama” Galata ile karşı sahil arasındaki deniz bağlantısını sağlayan iskelenin karşısında bulunmaktaydı. Bu kapı, Bizans döneminde burada balık ticareti yapıldığı için bu isimle anılmaktaydı. Yine bu kapı civarında Bizans döneminde baharat pazarı olduğunu ve geleneğin bugüne kadar Mısır Çarşısı ile sürdüğü görülmektedir.

Eminönü, Bizans döneminde, 10.yy’dan sonra İtalyanlara tahsis edilmiş bölgelere kapsamaktaydı. Perama ve Neorion kapıları arasında iki kapıdan daha söz edilmektedir. Bunlardan batıda olanına “Aziz Mark Kapısı”, diğerine ise “Porta tis İkanatissis” adı verilmektedir. Bu ikinci kapının adının çevrede oturan saray askerlerinin adından geldiği düşünülmektedir.

Eminönü'nün Haliç kıyılarında yıllar içinde, Pisalılar, Provanslılar, İspanyollar, Almanlar, Latinler gibi çok çeşitli koloninin yaşadığı bilinmektedir. Ancak tüm bu kolonilere ait günümüze hiçbir fiziksel kalıntı ulaşmamıştır (**Kuban, 1994:159**).

2.3. Osmanlı Dönemi

Eminönü'nde II. Mehmed dönemi (1451-1481) sonunda on bir mahalle olduğu bilinmektedir. Bunların üçü kapılara göre, dördü mescitlere göre saptanmıştır. Fatih döneminden başlayarak surların hemen içinde kent tarihinin önemli yapıları inşa edilmeye başlanmıştır. Bunların en eskilerinden biri Fatih Vakfiyesi'nde yer alan Tahtakale Hamamı'dır.

Fetihle birlikte bu bölgede mescitler de yapılmaya başlanmıştır. Bunların en eskilerinden biri olan Timurtaş Mescidi'dir. Arpacılar Mescidi ise özgün şekli ve yapım tarihi bilinmeyen bir Fatih dönemi yapısıdır. Eminönü'nde sur dışında günümüze ulaşmış en eski camii Zindan Kapısı dışındaki Ahi Çelebi Camii'dir (**Kuban, 1994:159**).

Fatih, Galata'nın ticari etkinlikteki durumunu dikkate alarak burada da bir bedesten inşa ettirmiştir. Ancak, Osmanlı başkentinin en önemli çarşı bölgesini Kapalıçarşı çevresiyle Hanlar Bölgesi'nden Sirkeci'ye ve Eminönü'ne uzanan alan oluşturmaktaydı (**Cezar, 2002:86**).

17. yüzyılın ortalarından itibaren İstanbul Limanı'na özel bir anıtsallık ve değer katan yapı Yeni Camii Külliyesi'dir. Külliye, Bahçekapı'daki Yahudi cemaatinin evlerinin istimlâk edilmesi sonucu elde edilen arsaya inşa edilmiştir (**Yılmaz, 2003: 9**).

17. yüzyılda Eremya Çelebi'nin aktardıklarına göre kent surunun Bahçe Kapısı bugün özgün halini kaybetmiş olan Bursa Tekkesi Mescidi ya da Arpacılar Mescidi denen yapının yanında idi. Bahçekapı'dan batıya doğru gümrük ambarları yer almaktaydı ve Gümrük Emni de burada bulunmaktaydı (**Kuban, 1994:160**).

Tanzimat reformları ile birlikte İstanbul'un planlamasında da bütüncül bir anlayışa gidilmeye başlanmıştır. 1839'da Helmuth von Moltke, II. Mahmud tarafından İstanbul'un ayrıntılı bir haritasını çıkarmak ve sokak örüntüsünü düzeltecek bir plan hazırlamak için davet edilmişti. Von Moltke'nin başlıca amacı, Tarihi Yarımada'nın ticari ve idari işlerinin yürütüldüğü merkezi ile eski Bizans kapıları arasında geniş yollar açarak kesintisiz ve kolay bir ulaşım ağı hazırlamaktır. Von Moltke planında beş ana arter öneriyordu. Bunlardan biri de Eminönü'nde Yeni Camii önünden

başlayarak Haliç'e paralel gidecek ve kentin en önemli Müslüman ibadet merkezi olan Eyüp'e ulaşacaktı (**Çelik, 1996:85**).

1850'lerde İstanbul'un ticaret ve idare merkezindeki ulaşım ağına gözle görülür bir ilerleme kaydedildi. Eminönü rıhtımının ticaret bölgesi üzerinden Beyazıt ve Divanyolu'na bağlandı (**Çelik, 1996:67**).

İstanbul'un bu büyük liman semti, Osmanlı döneminde de sadece malların boşaltılıp saklandığı bir yer değil aynı zamanda denizci ve tüccarlara hizmet verilen yoğun bir iş merkezi kimliğini korumuştur (Şekil A.2). Bu yüzden de limanı arkasında çok sayıda han ve çarşı inşa edilmiştir. Bu hanların en önemlileri arasında Balkapan Hanı, Çukur Han, Papazoğlu Han, Yeni Han, Kiraz Hanı ve Haraççı Hanı sayılabilir. Tarihten bu yana özel bir ticaret ve zanaat dalında ihtisas kazanmış, aynı malın ticaretini yapanların adlarını taşıyan sokaklar bugüne kadar sürekliliğini korumuştur (**Kuban, 1994:161**).

Osmanlı döneminde Eminönü'nde irili ufaklı birçok önemli dini yapıyı inşa edilmiştir. Bu yapıların bazıları bugüne ulaşamamış durumdadır. Fatih döneminde yapılmış olan Gümrükönü Mescidi bunlardan biridir. Varlığı sürdüren önemli dini yapılardan biri ise, yukarıda da belirtildiği gibi Yeni Camii'dir. Ayrıca, Bizans döneminden beri önemini sürdüren bir ticaret alanının merkezine inşa edilmiş Rüstem Paşa Camii, bir Sinan eseri olarak Eminönü'nün simge yapılarından biridir. Üslubu açısından başka önemli bir dini yapı ise 1887'de Mimar Alexandre Vallauri tarafından yapılmış olan Hidayet Camii'dir (**Kuban, 1994:161**).

2.4. 19. ve 20. yy'da Eminönü

Eminönü'nün 19.yy'ın başlarındaki durumu Mühendishane-i Berr-i Hümayun'un ilk mezunlarından Seyyid Hasan'ın 1826'dan önce yaptığı bir haritadan izlenebilmektedir. Caminin güneybatı yönünde, bugün Osmanlı Bankası'nın Bahçekapı Şubesi binasının olduğu yerde bir dış avlu kapısı ve bir sıbyan mektebi görülmektedir (bu yapıların 1904'te V. Murad'ın buraya gömülmesinden önce yıkıldığı bilinmektedir). Bu dönemde Yeni Camii Külliyesi'nin etrafındaki dış avlunun beş kapısının ayakta olduğu bilinmektedir. Mısır Çarşısı'nın denize doğru uzanan kolu Mısır Çarşısı adını taşıırken, denize paralel olan kolun Ketenciler Çarşısı adını taşıdığı bilinmektedir. Bu haritayı detaylı olarak inceleyen S. Ünver, özellikle Tahtakale bölgesinde yol dokusunun eski durumunu koruduğunu belirtmektedir (**Kuban, 1994:162**).

Eminönü'nün mimari karakterini köklü olarak değiştiren köprüler olmuştur. Eskiden kıyıda biten kent mekânı, bu kez köprü yoluyla Galata'ya doğru uzanan ulaşım aksına bağlı olarak şekillenmeye başlamıştır (**Yılmaz, 2003:9**).

19. yy'ın ortalarında ticari ilişkilerin artması ve sarayın Tarihi Yarımada'dan Beşiktaş'a taşınması kent içi ulaşımının Eminönü-Karaköy askı üzerinde yoğunlaşmasına sebep olmuştur. Yine aynı dönemde Avrupa'dan ithal edilen atlı binek arabaları yaygınlaşmış ve böylece Haliç'in iki yakası arasında yeni ulaştırma araçlarına da hizmet verebilecek ikinci bir köprü yapma gereksinimi ortaya çıkmıştır (**Tanyeli-Kâhya, 1994:357**).

1836'da yapılan Unkapanı Köprüsü'nden sonra 1845'te Bezmiâlem Valide Sultan, Kasımpaşa Tersanesi'nde "Cisr-i Cedid" denilen ilk köprüyü inşa ettirmiştir. Yapıldıktan sonra bir kez yenilenen bu köprü 1875'te Edhem Paşa tarafından yenilenmiş, üzerinden geçen araçların ve insanların giderek artması nedeniyle 1912'de yerine bir Alman firmasının yaptığı köprü konmuştur. Bu köprü 1990'lara kadar hizmet vermiştir. Dubalar üzerinde yüzen bu ahşap döşemeli köprüye Osmanlı İmparatorluğu'nun sanayileşmesinin ve Batılılaşmasının simgesi olarak bakılabilir (**Kuban, 1994:162**).

Sanayileşme ve Batılılaşmanın başka önemli bir göstergesi olarak Sirkeci Garı, Dördüncü Vakıf Han, Büyük Postahane ve II. Abbülhamid döneminde yapılmış yeni ticaret yapılarını da saymak gerekmektedir (**Yılmaz, 2003:13**). Sirkeci Garı'nın inşası sonrasında, bölge uluslar arası ticaret anlamında önemli bir hale gelmiş, Avrupa'dan gelen ithal malların tüm imparatorluğa dağılımı buradan olmuştur. Bunun bir sonucu olarak da, bölgede bu malların alım satımı ile uğraşan komisyoncular çoğalmış, bölgede büro hanları inşa edilmiştir (**Köroğlu, 2004**). Sirkeci Garı'na oldukça yakın konumlanmış Vlora Han'ın inşası da bu döneme rastlamaktadır.

Eminönü Limanı, Meydanı ve çevresinin değişimi, Tarihi Yarımada'nın diğer birçok bölgesinde olduğu gibi hızlı olmuştur. İstanbul nüfusunun artması buna bağlı olarak sanayileşmenin ve ticaretin de artması ile birlikte, Eminönü kentin en hızlı değişen alanlarından biri haline gelmiştir.

Bölgenin kendine özgü dokusunu kaybetmesi, kademeli olarak gerçekleşmiştir. İstanbul'da Valilik ve Belediye Başkanlığı yapmış Lütfi Kırdar'ın döneminde (1936-1949) "Denizden ve köprüden Yeni Camii'nin en muhteşem şekilde görülebilmesi" için köprü üzerindeki bilet kulüpleri kaldırılmış, Haliç kıyısına rıhtım yapılmış, Yeni

Camii'nin arkasına park yapılmış ve Ketenciler Kapısı onarılmıştır. 1955-56 yıllarında Unkapanı - Eminönü yolu açılırken, balıkçıları, kıraathaneleri ve meyhaneleri ile meşhur Balık Pazarı yıkılmıştır. Daha sonraki kapsamlı değişim ise Bedrettin Dalan'ın İstanbul Belediye Başkanlığı (1984–1989) sırasında olmuştur. Dalan'ın “Haliç Temizleme Planı” kapsamında Yemiş İskelesi ve çevresi tamamen yıkılmıştır. Zindan Hanı, Değirmen Hanı, Âhi Çelebi Camii ve küçük bir sur parçası dışında bütün kıyı şeridindeki doku ortadan kaldırılmıştır (**Dabağyan, 2006:125**).

Son on beş yılda Eminönü ve çevresinin bugünkü halini almasına neden olan değişimler ise ulaşım odaklı gerçekleşmiştir. 1845'te yapılan ve 1912'de yenilenen Galata Köprüsü eskimesinden ve yoğun trafiğe cevap verememesinden ötürü kaldırılmış ve yerine daha büyük bir köprü inşa edilmiştir. Lastik tekerli trafiğe hizmet eden bu ulaşım sistemine ise son olarak tramvay hattı eklenmiş ve böylece İstanbul'un en eski ve önemli ticaret merkezlerinden biri trafik ağırlıklı bir meydan haline dönüştürülmüştür (**Yılmaz, 2003; 15**).

3. ART NOUVEAU

3.1. Yüzyıl Dönümünde Avrupa ve Art Nouveau'nun Ortaya Çıkışı

19. yüzyılın sonu ile 20.yüzyıl başı arasında ortaya çıkan ve yaklaşık 25 sene boyunca etkilerini devam ettiren Art Nouveau üslubunun arka planını hazırlayan temel unsur, 19. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan ve yaşamın tüm alanlarında etkisi duyulan Endüstri Devrimi ve beraberinde getirmiş olduğu sanayileşme ve ekonomi problemleridir (**Batur, 1993-1994: 327**).

19. yüzyılın ortasında İngiltere'de başlamış olan Endüstri Devrimi, sınıfsal hükümdarlığa ve siyasi otoriteye el değiştirtmiş; bu döneme kadar süregelmış olan aristokrasinin egemenliği, yerini sanayileşme sonucu zenginleşmiş olan tüccar, banker ve sanayicilere bırakmıştır (**Kutun, 1993: 3**). Meydana çıkan bu yeni sınıflar ve kentsoyluların, sanayi öncesinin üretim, toplum ve kültüründen farklı olmaya dayanan estetik talep ve gereksinimleri, Art Nouveau'nun ortaya çıkışında önemli yer tutmuştur. Sanayi üretiminin unutturduğu güzellik duygusunu yeniden ortaya çıkarma ve sanatı hayatın her alanına sokma düşüncesi, Art Nouveau üslubunu tümel bir sanat akımı olarak biçimlenmesine neden olmuştur (**Batur, 1995: 44,46**).

Endüstri Devrimi, en büyük çalkantılara da yine ortaya çıktığı İngiltere'de neden olmuştur. Endüstri Devrimi'ne karşı duran ve makede üretilen nesnelerin estetik değer taşıyamayacağı görüşünü savunan J.Ruskin'in¹ izinden gitmiş ve onun kuramsal yaklaşımını pratikle bağlayarak ele almış olan W.Morris², Art Nouveau üslubunun kuramsal zemininin öncü ve hazırlayıcısı rolünü almıştır (**Batur, 1995: 45**). Morris'e göre, zanaat objelerinin mekanik yöntemlerle çoğaltılması zanaatçının kimliğini ve bununla birlikte de kültür ve zevk kuramlarını çökertiyor, bu şekilde de el zanaatlarının değerini artırıyordu. Morris'in tasarım alanında uygulanan çözümleri

¹ Ruskin, John (1819-1900); İngiliz sanatçı, yazar ve sanat eleştirmeni. Özellikle Victoria dönemine ilişkin makaleleri döneminde oldukça etkili olmuştur.

² Morris, William(1834-1896) ; İngiliz sanatçı ve yazar. İngiltere'de Arts and Crafts akımının öncüsü.

yeterli bulmaması ve aslına uygunluk arayışı, onu el sanatları ve mimaride fonksiyon kavramının öncülerinden biri haline getirmiştir **(Kutun, 1993: 4)**.

19. yüzyılın yeni coğrafyaları tanıma isteği ile karakterize olan Avrupa Mimarlığı, bu dönemde, dışarıdan alınan mimari üslupların kalıplar halinde Batı'ya taşınması sonucu, bir üslup karmaşası halini almıştır. Gerek Doğu, gerekse Batı'dan alınan farklı üsluplara ait mimari elemanların yapılara gelişigüzel uygulanması sonucu, eklektik üslup doruk noktasına ulaşmıştır. Endüstri Devrimi ile değişen sosyal ve ekonomik sınıfların taleplerini karşılayabilmek amacı ile mimarlık, yüzyılın ikinci yarısından itibaren tarihselcilik üslubuna kaymıştır. Bu dönemde, mimarlar, sanayici ve tüccarların daha rahat kavrayabilecekleri bir üslup yaratma kaygısı ile geçmişe ait üslupları kullanarak ihtişamlı yapılar tasarlamışlardır. İşte böyle bir dönemde, Art Nouveau, Endüstri Devrimi'ne ve yüzyılın popüler mimarlık akımı olan "eklektisizm" ve "tarihselcilik"e tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Her ne kadar sanayileşmenin getirmiş olduğu problemlerin sorgulanmasından türemiş bir akım olsa da, Art Nouveau, sanayileşmenin ve ekonomik büyümenin imkânlarını da kullanmıştır. Basım, yayın ve ulaşım alanlarındaki yeniliklerden yararlanması, İngiltere'de ortaya çıkmış olan akımın kısa sürede Fransa, Belçika ve Orta Avrupa'da benimsenmesini sağlamıştır. Ayrıca bu ülkelerle ekonomik ve kültürel anlamda ilişkisi olan ülkelerde de yayılan Art Nouveau, mimarlık tarihinde uluslar arası ilk eğilim olmuştur **(Batur,1995: 44,46)**.

Akım, İngiltere ve Amerika'da "Modern Style", Fransa ve Belçika'da "Art Nouveau", Hollanda'da "Nieuwe Kunst", Almanya'da "Jugendstil", Avusturya'da "Secessionstil", İtalya'da "Stile Floreale", İspanya'da ise "Modernismo" adlarıyla benimsenmiştir. Bahsedilen ülkelerde aldığı isimlerden de anlaşılacağı gibi, Art Nouveau, 19. yüzyıla hâkim olan ve eski üslupları yeniden kullanma anlayışıyla belirli kalıplar belirleyen tarihselcilik üslubuna karşın modern ve yenilikçi olmayı hedefliyordu. Bunu ne kadar başarabildiği tartışmaya açık olsa da, arkasından gelenler için yeni ve çağdaş olana giden yolu açtığı aşîkârdır **(Batur,1995: 44)**.

Başlangıçta, sanayileşmeye ve makine kullanımına karşı olarak zanaata ve el işçiliğine geri dönüş niteliğinde amaçlar yüklenmiş olan akım, işlevsel tartışmalar ve üretim etkisi ile zanaat, sanat ve sanayi arasında ilişki kuran bir üsluba dönüşmüştür. Bu ilişki, teknik yönden Fransa'daki demir konstrüksiyon uygulamaları,

kuramsal olarak Viollet le Duc'un³ malzeme ve strüktür mantığı ve Morris'in başlattığı fonksiyonalizm tartışmaları ile güçlenmiştir.

Art Nouveau, başta Avrupa dışı kültürler olmak üzere, bu döneme değin daha az bilinen kaynaklardan etkilenmiştir. Bu kültürlerin başında gelen Japon süsleme sanatları ile 1873 yılında Viyana Dünya Sergisi'nde tanışılması, Art Nouveau üslubu açısından önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Doğaya, akıcılığa, asimetriye ve geometrik olarak tanımlı güç plan öğelerine, eğrisellik ve çizgiselliğe dayalı tasarımı ile Art Nouveau, felsefi düzlemde barok ile ilişkilendirilebilir **(Batur, 1995: 45)**.

Süslemenin vazgeçilmez bir öğe olarak kullanıldığı Art Nouveau mimarisi, bezemelerinin tarihsellik içermemesi ve organik oluşu ile kendisinden önceki akımlardan ayrılmaktadır. Doğadan alınarak sitle edilmiş formlar, iki boyutlu alevleri ve uçuşan saçları anımsatan süsleme öğeleri, üslubun uygulandığı yapıların cephelerinde asimetrik kompozisyonlar oluşturacak şekilde kullanılmıştır. Planlarda geometrik olarak tanımlanması zor biçimler, cephelerde serbest çıkma ve eklemeler, frontaliteden kaçış, Art Nouveau'yu karakterize eden diğer öğeler olarak anılabilirler.

Art Nouveau, yaklaşık olarak 25 senelik kısa bir zaman dilimine yayılmış olmasına karşın, karakteristik olarak iki dönem altında incelenmektedir. İlk dönem özellikle çiçeksi hatların ve eğrisel formların kullanıldığı örneklerle karakterize olmuş ve en önemli örnekleri İngiltere, Fransa, Belçika, İtalya ve Almanya'da ortaya çıkmıştır. Çizgilerin düzleşmeye başladığı ikinci dönem ise İskoçya ve ardından Avusturya'da yaygınlaşmıştır.

Art Nouveau'nun birinci döneminde ilk akla gelen isimlerden birisi, Belçikalı mimar Victor Horta'dır. Horta'nın tasarımlarında öne çıkan toplu etki yaratma isteği, cephede kullandığı eğrisel formları, yapının iç mekânlarında taşıyıcı çelik öğelerden mobilyalara kadar her alanda kullanmasına neden olmuştur. Horta'nın Art Nouveau üslubunun önemli örnekleri arasında ilk çalışmalarından olan Tassel Evi, Eetwelde Evi ve de günümüzde Horta Müzesi olarak kullanılmakta olan kendi konut ve atölyesi sayılabilir. Fransa'da ise Vicor Guimard, birçok sivil mimarlık örneğinin yanı sıra, Paris metrosu tasarımları ile Art Nouveau üslubunun önemli isimleri arasındadır. Antonio Gaudi'nin ellerinde şekillenen Barcelona kenti ise 1900'ler Avrupası'nın bir başka Art Nouveau başkenti idi. Katalan Modernizmi adı ile anılan ekolün ürünleri olan Sagrada Familia ve Güell adına bağlanmış tüm tasarımlar,

³ Viollet-le-Duc, Eugène Emmanuel (1814-1879); Özellikle restorasyon alanındaki kuramları ile tanınan Fransız mimar ve teorisyen.

heykelsi formları, mekân akışkanlığı ve geometrik olmayan planları ile tüm dünya için önem arz eden Art Nouveau örnekleri olmuşlardır.

Art Nouveau'nun ikinci dönemi olarak anılabilecek olan daha düz, sade ve geometrik olan üslup, 20. yüzyılın başında, Glasgow Okulu ve Mackintosh önderliğinde İngiltere'de ortaya çıkmıştır. Tasarımlarında uzun düşey çizgileri eğrisel dönüşler ile yatay çizgilere bağlayan Mackintosh, dar açılı formları ve ince uzun dikdörtgenleri ovaler ve dairesel formlara birleştirerek karakteristik kompozisyonlar oluşturmuştur. Daha düz ve geometrik olan bu üslup, sonraları Wiener Werkstätte'nin kurucularından Hoffmann'ın tasarımlarında karşımıza çıkar. Önceleri daha çiçeksi ve eğrisel bir tarzı benimsemiş olan Hoffmann, sadelik akımına uyarak Mackintosh çizgisine kaymıştır. Art Nouveau'nun Avusturya kolu olan Sezession, Wagner ve öğrencileri Hoffmann ve Olbrich'in katılımıyla ortaya çıkmıştır. Ayrılma anlamına gelen akımın, bu ismi almasının sebebi ise, adı geçen mimarlara ek olarak Gustav Klimt'in kurucu üyeler arasında bulunduğu ekibin, Viyana Yaratıcı Sanatçılar Birliği'nden ayrılarak bu grubu kurmuş olmalarıdır (**Kutun, 1993: 11**).

Art Nouveau üslubu, 1896 yılında Münih'te Otto Eckmann tarafından Jugend adı ile yayınlanmaya başlayan dergi sebebi ile Almanya'da Jugendstil adını alır. Art Nouveau'nun Almanlar tarafından yeniden yorumlanmış hali, eğriselliği ve çiçekliliği barındırmasına rağmen, tasarımlardaki rastlantısallık ve asimetri yerini dengeye, simetriye ve az ya da çok bir geometri kurgusuna bırakmıştır. Bu anlamda, Jugendstil'in diğer Art Nouveau örneklerine kıyasla daha coşkuz, ancak yine de özgür ve sofistike olduğu söylenebilir.

1900'lü yıllarda tüm dünyaya yayılan ve birçok ülkede üslubun iki ana çizgisini de kullanan kompozit bir üslup olarak görülen Art Nouveau, Orta Avrupa dışında, ABD ve Rusya gibi ülkelerde de yaygınlaşmıştır. Art Nouveau, Güney Amerika'daki hali ile Batı Avrupa ülkelerinin Katalan Modernizmi'ne yakın dururken, Balkan ülkelerinde yerel motiflerle ve yapım teknikleri ile karakterize olmuştur (**Batur, 1995: 54**).

Bir aydın akımı olarak ortaya çıkan Art Nouveau, 19.yüzyılın durağanlığına bir canlılık getirmiş ve düşünce alt yapısı ile de yalın bir modernizmin temellerini oluşturmuştur.

3.2. 20.yy Başında İstanbul'da Art Nouveau'nun Kullanılması

19. yüzyılda Osmanlı devleti, çöküş dönemini yaşamakta olan bir imparatorluk, İstanbul ise zor günler yaşamakta olan bu imparatorluğun başkentidir. Çeşitli iç ve

dış çatışmalar ile güçsüz ve yorgun düşmüş, sanayisi gelişmemiş, üretimi ise düşük olan imparatorluğun bu tablosu, İstanbul'a bakıldığında tamamı ile değişmektedir. İstanbul, başkent olmasının yanında, liman işlevinin artması, transit ticaretin gelişmesi ve yıllarca 300.000- 500.000 arasında seyreden nüfusun 1.000.000'a dayanmış olması sonucunda, imparatorluğun her anlamda en önemli kenti haline gelmiştir. Bunlarla birlikte, kentteki geleneksel toplumsal kesim gerilemiş, Osmanlı bürokratlarını ve Levantenleri de kapsayan yeni bir kentsoylu tabakası meydana gelmiştir **(Batur, 1995: 55)**. Şehrin yeni egemen kullanıcılarının farklı ihtiyaç ve talepleri oluşmuş, bu da İstanbul'u yapım etkinliklerinin merkezi haline getirmiştir. Bu dönemde İstanbul'un gerek telgraf, gerekse de demiryolu yapımı ile Avrupa'ya bağlanmış olmasının bir sonucu olarak, Avrupa ile eşzamanda açılan mağazaların ve Avrupai eğlence tarzını benimseyen kulüplerin, Batılı üsluplarda inşa edilmiş yapılara ihtiyaçları gündeme gelmiştir.

Art Nouveau üslubunun, Osmanlı İmparatorluğu'na önce ithal edilmiş günlük kullanım eşyaları ile sonrasında ise yabancı mimarlar aracılığı ile geldiği tahmin edilmektedir. Art Nouveau akımının, Avrupa'da olduğu gibi İstanbul'da düşünsel anlamda üretimi söz konusu olamamıştır. Lakin Osmanlı toplumu ne sanat/zanaat/sanayi ilişkisinin yeniden sorgulanmasını gereksinen, ne de bu gereksinmeyi teorik/pratik/artistik anlamda nesnelleştirecek bir kesime sahiptir **(Batur, 1984: 1087)**. Bu anlamda Art Nouveau'nun tamamen dışarıdan ithal edilmiş bir üslup olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Yine de, Edebiyat-ı Cedide ile Art Nouveau arasında yakınlık kurmak, gerek bu edebiyat akımının isminde bulundurduğu yeni anlamındaki "cedid" kelimesi, gerekse de 1896-1901 yılları arasında akımın yayın kolunu oluşturan Servet-i Fünun dergisinin resimli sayfalarında ve illüstrasyonlarındaki Art Nouveau etkisi göz önünde bulundurulduğunda, mümkün olabilir **(Batur, 2005)**.

Art Nouveau üslubunun, yüzyıl dönümü İstanbulu'nda neden tercih edildiğini ve kullanımının sebebini anlayabilmek çok mümkün değildir. Ancak yurtdışından ithal edilen Art Nouveau günlük kullanım eşyalarının çokluğundan yola çıkılarak, biçim alışkanlıklarının bu şekilde bir üsluba yönelmede etkili olduğu söylenebilir **(Batur, 1984: 1087)**. Gerek Art Nouveau üslubundaki yapı stokunun fazlalığı, gerek günümüzde de kullanılmakta olan anıtsal Art Nouveau yapıların İstanbul'da yer alması ve İstanbul'da buraya özgü olduğu savunulabilecek bir konut ve dekorasyon üslubunun gelişmiş olması, İstanbul'u Art Nouveau mimarlığı bakımından Türkiye'nin en önemli merkezi haline getirmektedir **(Batur, 2005)**. Bu bağlamda

Osmanlı İmparatorluğu'nda, tüm Avrupa'dan farklı bir süreç ile var olmuş Art Nouveau'nun, İstanbul Art Nouveau'su olarak anılabilecek bir takım üslup özellikleri ile karakterize olduğu söylenebilir.

1898 yılından başlayarak değerlendirildiğinde, İstanbul'da Art Nouveau mimarlığı uygulamalarında belirgin olarak iki dönem göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki 1898 ve 1915 arasındaki yıllarda inşa edilmiş yapıları kapsamaktadır. Bu dönemde, Art Nouveau mimarlığı farklı Avrupa ülkelerinden gelen profesyonel mimarlar tarafından uygulanmıştır. Ayrıca Art Nouveau'nun anıtsal yapılarda kullanımı da yine bu döneme denk gelmektedir. Bu dönemde inşa edilen Art Nouveau üslubundaki yapılar genel olarak toplumun yüksek sosyo-ekonomik seviyesinden kişilere hitap etmektedir ve bununla bağlantılı olarak da oldukça büyük ve pahalı yapılardır. Genel olarak kâgir yapım yöntemlerinin kullanıldığı bu dönemde, tuğla ve taş gibi geleneksel malzemelerin yanında çelik ve cam gibi daha yeni olan malzemelerin de kullanımı dikkat çekmektedir. İstanbul'daki bu dönem stil olarak iki bölüme ayrılabilir. Bunlardan ilki örnek olarak Şeyh Zafir Türbesi'nin verilebileceği, daha çok Viyana Ekolü ve Olbrich etkilerinin görüldüğü yapılardır. İstanbul'da yaygın olarak görülen stillerin ikincisinde ise daha çok İtalyan Liberty'sini anımsatan çiçeksi motif bezemelerinin egemendir. Bu stile örnek olarak ise Vlor Han gösterilebilir.

1922 yılında, Kurtuluş Savaşı'nın sona ermesi ile tüm ülkede yaşam başlarken, İstanbul'da Art Nouveau yeniden ortaya çıkmıştır. İstanbul Art Nouveau'sunun ikinci döneminde, önceki dönemin aksine, kullanıcıları daha çok orta sınıf oluşturmaktadır. Geleneksel yapım teknikleri ve malzemelerin kullanıldığı ve profesyonel mimarlardan ziyade eğitim görmemiş usta ve çırakların elinden çıkan bu yapıların büyük çoğunluğunu ahşap konutlar oluşturmaktadır. Birinci dönemde kentin daha çok zengin kişilerin yaşadığı bölgelerinde yer alan Art Nouveau yapılar, bu dönemde İstanbul içerisinde geniş bir coğrafyaya yayılmıştır.

4. VLORA HAN

4.1. Konum

Vlora Han, 2008 yılında Fatih Belediyesi'ne bağlanan eski Eminönü İlçesi, Hobyar Mahallesi, 423 ada, 9 ve 10 parsellerde yer almaktadır (Şekil B.1, F.1). İki parselin birleşimi ile oluşan üçgen biçimli alan üzerine inşa edilmiş olan hanın oturduğu taban alanı yaklaşık olarak 115 m²'dir. Girişi Büyük Postane Caddesi 18 numarada yer alan hanın komşuları, Büyük Postane Caddesi yönünde Cevizli Ticaret tarafından kullanılmakta olan iki katlı yapı, Muhzırbaşı Sokak yönünde ise altı katlı bir yapı olan Atabaylar İşhanı'dır.

Üçgen yapı adasının Büyük Postane Caddesi ile Muhzırbaşı Sokak kesişiminde yer alan Vlora Han'ın ön cephesi, eski ismi "Meydancık Sokak"⁴ olan Büyük Postane Binası önündeki alana bakmaktadır. Bu alan, tez kapsamında tanım kolaylığı açısından Büyük Postane Meydanı olarak anılacaktır.

4.2. Tarihsel Gelişim

Üslubu nedeni ile 20.yy başlarına tarihlendirilebilen yapının tarihsel gelişimi araştırılırken çeşitli haritalardan ve 1891-1930 yılları arasında yayınlanmış olan "Annuaire Oriental"⁵ isimli ticaret yıllıklarından faydalanılmıştır.

1875 Ayverdi haritalarında (Şekil B.2), yapının üzerinde bulunduğu ada ile karşılaşılmaktadır. Yapı adasının aradan geçen yıllara rağmen şeklini koruduğu gözlenmektedir. Haritada, bugünkü adı Büyük Postane Caddesi olan geniş yol, Meydancık Sokak olarak gösterilmiştir. Bugün, Büyük Postane Caddesi'nin devamı olan ve yapının girişinin yer aldığı sokağın bu haritadaki ismi ise Zabtiye Caddesi'dir. Bu haritadan, yapı adasının çevresindeki sokak yapısının da değişmemiş olduğu gözlenmiştir.

⁴ Günümüzdeki Büyük Postane Caddesi, 1875 yılına tarihlenen Ayverdi haritasında "Meydancık Sokak", 1904 tarihli Goad haritalarında ise "Rue Meidanjik" olarak geçmektedir.

⁵ Osmanlı Bankası Arşivi kaynak olarak kullanılmıştır.

Vlora Han ile ilk olarak 1904 yılında C.E. Goad şirketince hazırlanan 1/600 ölçekli haritalarda 6 no'lu paftanın köşesinde yer alan 184 no'lu adada karşılaşılmaktadır (Şekil B.3). Günümüzdeki ismi Büyük Postane Caddesi olan yol, burada “Rue Meidandjik”, Muhzırbaşı Sokak ise “Rue Sıdıklı” olarak gösterilmiştir. Yapının girişinin bulunduğu Büyük Postane Caddesi'nin bu kolunun o dönemdeki adının ise “Rue Eski Zaptie Kapoussou” olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Yapı adasını sınırlandıran ve günümüzdeki adı Ankara Caddesi olan “Bab-ı Ali Djadessi” de haritada görülebilmektedir. Goad haritalarının lejandını kullanarak yapı hakkında bilgi almak da mümkün olmuştur (Şekil B.4). Bu lejanda göre, yapının boyanmış olduğu kırmızı renk, kâgir anlamına gelmektedir. Yapının üzerindeki “V^{TR} F” volta döşeme, merdivenevinin üzerindeki “ESC” kısaltması ise merdiven anlamına gelmektedir. Yapının kısmi olarak koyu maviye boyanmış kısmı ise çatı penceresi gösterimi için kullanılmaktadır. Bu yapıda olduğu gibi kesik çizgiler içine yapılan koyu mavi boyama ise fener tipi çatı penceresi anlamına gelmektedir. Yapının üzerinde kat adedi beş olarak belirtilmiştir. Lejandan bu sayının bodrum kat dışındaki kat sayısını ifade etmek için kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

“Deutsches Syndikat für Städtebaulichen Arbeiten” firması tarafından 1913 yılında hazırlanan Alman Mavileri haritalarında da Vlora Han'ın üzerinde bulunduğu yapı adasına rastlanmaktadır (Şekil B.5). Yapıların biçimlenişlerine, yapım tekniklerine ya da kullanımlarına yönelik herhangi bir bilginin yer almadığı harita üzerinden Vlora Han'ın parsel sınırları ve çevresi ile ilgili bilgi edinmek mümkün olmuştur. Bu haritalardan, Büyük Postane binasının inşasının ardından “Meydancık Sokak” isminin “Postahane Caddesi”, Goad haritalarında “Rue Sıdıklı” olarak geçen ve günümüzdeki ismi Muhzırbaşı olan sokağın isminin ise “Coyou Sokak” olarak değiştirildiği belirlenmiştir. Biçimi değişmeyen yapı adasını doğu yönünde sınırlayan “Bab-ı Ali Djadessi” de haritada görülebilmektedir.

Yapı ile ilgili bilgi edinilen kaynaklardan bir diğeri de 1891-1930 yılları arasında “Annuaire Oriental” ismi ile yayınlanan ticaret yıllıklarıdır. İlk olarak 1921 yılına ait yıllıkta Vlora Han ismi ile karşılaşılmış, burada bulunan adresten ve Goad haritaları üzerindeki sokak isimlerinden yola çıkılarak kronolojik düzenin tersine bir araştırma yapılmıştır. “Rue Eski Zaptie” 61 numaralı adresin geriye dönük araştırmasının sonucunda, ilk olarak 1904 yılığında “Ferouh Bey Han” ismine ulaşılmıştır (Şekil B.6). 1903 yılığında ise “Ferouh Bey Han” yer almamakta, aynı adreste “Berbérian” isimli bir kişinin matbaası bulunmaktadır (Şekil B.13). Bu bilgiler doğrultusunda, 1905, 1909, 1913 ve 1914 yıllıklarında yapının isminin “Ferouh Bey Han” olduğu,

1921 yılında bu ismin günümüzde de kullanılan “Vlora Han” olarak değiştirildiği tespit edilmiştir (Şekil B.8-B.12.).

20.yy başlarına tarihlendirilen Vora Han’ın yapım tarihine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşmak mümkün olamamışsa da, gerek 1904 tarihli Goad haritalarında, gerekse de aynı yılın Şark Ticaret Yıllıkları’nda yapı ile karşılaşılması, yapının en geç bu yılda inşa edilmiş olduğu yolunda bilgi vermektedir.

Mimar Kemaleddin Bey’in 1904-1905 yıllarında yapıda ofisinin bulunması⁶, 1900-1905 yılları arasında tasarladığı bilinen ve mimarın son ahşap yapısı olma özelliğini taşıyan Ahmet Ratip Paşa Konağı’nın Art Nouveau üslubunda oluşu ile Vlora Han’ın oldukça özenli Art Nouveau iç mekânları, cephe bezemeleri ve ustaca tasarlanmış taşıyıcı sistemi yapının Mimar Kemaleddin Bey’e ait olabileceğini düşündürmüştü de, bu konuda herhangi bir bilgiye ulaşmak mümkün olmamıştır (**Yavuz, 1981; Batur, 1992**). Ayrıca Vlora Han ile İstanbul’da yer alan Art Nouveau yapıların en önemlilerinden olan İstiklal Caddesi’ndeki Botter Apartmanı’nın gerek cephe bezemeleri, gerek merdiven evi arasındaki benzerlikler ve yapıların tahmin edilen inşa tarihlerinin yakınlığı, yapının dönemin ünlü mimarı Raimondo D’aronco ile de ilişkilendirilebileceğinin de sorgulanmasına yol açmaktadır.

Yapılan araştırmalarda, yapının ilk sahiplerine ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak 1904 yılındaki Ferouh Bey Han isminden yola çıkılarak, hanın Ferruh Bey isimli bir kişi tarafından ya da onun adına yaptırıldığı düşünülmektedir. Yapıya sonradan verilen Vlora Han isminin de, Arnavutluk’ta yer alan Vlora kenti ve Arnavut asıllı bir aile ile ilişkilendirilebileceği düşünülmüştür. İki parselin birleşiminden oluşan yapının tümünün mülkiyeti, zemin katta yer alan 6 dükkân dışında, Sedes Ailesi’ne aittir. Zemin katın önceki sahibi olduğu söylenen Papazyan isimli kişinin, 1973 yılında bu katın mülkiyetini hisseli olarak şu andaki dükkân kullanıcılarına sattığı bilinmektedir.

Günümüzde, T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nun sorumluluk alanı içerisinde bulunan Vlora Han, 06.06.1990 tarihinde, bu dönemde yetkili olan T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 1821 numaralı kararı ile “korunması gerekli sivil mimarlık örneği” olarak tescil edilmiştir (Şekil B.14). Yapının koruma grubu ise T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat

⁶ Bkz. Bölüm 4.3. Annuaire Oriental’e göre Vlora Han’ın geçmişteki kullanıcıları.

Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.01.2007 tarihli ve 974 sayılı kararı ile I olarak belirlenmiştir (Şekil B.15).

4.3. Annuaire Oriental'e göre Vlora Han'ın geçmişteki kullanıcıları

Yıllıklardan hanın yıllar içerisindeki kullanıcıları ile ilgili olarak da bilgi edinmek mümkün olmuştur. Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi'nden ulaşılabilen 1904, 1905, 1909, 1913, 1914 ve 1921 tarihli yıllıklar incelenerek, yapının en çok hangi meslek grupları tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Şark Ticaret Yıllıkları'nın incelenmesine öncelikli olarak Vlora Han ile ilk kez karşılaşılan 1904 yılından başlanmıştır. Araştırılan yıllar arasındaki atlamalar, bu tarihlere ait yıllıkların arşivlerde yer almayışından kaynaklanmaktadır. Araştırmanın 1921 tarihinde sonlandırılmasının sebebi ise, bu tarihten itibaren, yıllıkların yalnızca kişi isimleri ve meslek gruplarına yönelik olarak basılmış olmasıdır. Bu yıllıklarda, daha öncekilerde olduğu gibi sokak isimlerine ya da hanlara göre bir sıralama yapılmamıştır.

Yapıya ilk kez rastlanılan 1904 tarihli Şark Ticaret Yıllıkları'nda, "Ferouh Bey Han" içinde kayıtlı üç adet kullanıcı bulunmaktadır (Şekil B.6). Bunlardan ikisi terzi, diğeri ise 20 ve 21 numaralı odalarda "Kemaleddin et Cie architectes" olarak kayıtlı bulunan bir mimarlık bürosudur. Günümüzde yapının kapıları üzerinde bulunan numaraların özgün olabileceği göz önünde bulundurularak, ofisin 3.07 ve 3.08 mekânlarında yer aldığı sonucuna ulaşılabılır.

Söz konusu mimarın, 1870-1927 yılları arasında yaşayan, Ulusal Mimarlık Akımı'nın öncülerinden ve Türk mimarlığının önde gelen isimlerinden Mimar Kemalettin Bey olabileceği düşünülmüştür. Hasan Kuruyazıcı'nın "İstanbul'un Unutulmuş Mimarları" isimli makalesinde yer alan listede, söz konusu tarihlerde İstanbul'da Mimar Kemaleddin Bey'den başka aynı ismi taşıyan mimar bulunmadığının tespit edilmesi de bu düşünceyi doğrulamaktadır. 1903 yılına Kemaleddin Bey'in ofisi "Nemliouglu Han", 5 numarada yer almaktadır (Şekil B.16). 1905 yılında da yine Ferouh Bey Han'da bulunan ofis, 1909 yılında Mosoul Han, 1 numara adresinde karşımıza çıkmaktadır (Şekil B.17-B.18).

1905 yılında, handa kayıtlı bulunan üç kişiden ikisi 1904 yılında da yer alan terzi Garofallidés ve Mimar Kemaleddin Bey'dir (Şekil B.8). Bunun dışında handa bir adet avukat bürosu yer almaktadır. Ayrıca, 1905 yılında yapının zemin katında Arakel Tepikian'a ait bir restoranın bulunduğu bilgisine de yine Ticaret Yıllığı'ndan

ulaşılabilmektedir (Şekil B.7). 1904 tarihli Goad haritasında da, yapının zemin kat işlevi üzerindeki “REST.” kısaltması ile restoran olarak belirtilmiştir (Şekil B.5).

1909 senesine ait yıllıkta, 1904 ve 1905 tarihlerinde adı geçen kullanıcılara rastlanmamıştır. Buna karşılık, handa bu tarihte kayıtlı dört komisyoncu, üç gazete, iki mimar, bir avukat, bir dişçi, bir dizgici ve bir emlakçı ofisi yer almaktadır (Şekil B.9). Söz konusu mimarlık bürolarından biri Antoine Tumdeji, diğeri ise Stepan Kalfayan ve Mihran Mesropian isimli mimarlara aittir. Kuruyazıcı'nın “İstanbul'un Unutulmuş Mimarları” adlı çalışmasında bu ismi taşıyan mimarlara rastlanmamıştır.

1913 yılına ait Şark Ticaret Yıllığı'nda ise, Ferouh Bey Han'da iki komisyoncu, bir avukat, bir doktor, bir dişçi, bir gazete, bir fotoğrafçı ve bir profesörün ofisleri ile bir döviz bürosu ve bir ticari dükkân kayıtlıdır (Şekil B.10). Bir sonraki senenin yıllığı incelendiğinde karşılaşılanlardan bir komisyoncu, bir fotoğrafçı ve bir gazete ofisi, 1913 yıllığında yer alanlar ile ortaktır. Bunlar ile birlikte, 1914 senesinde iki avukat, iki komisyoncu, bir gazete, bir dişçi, bir fotoğrafçı ofisi ve bir ticari dükkân Ferouh Bey Han'da yer almaktadır (Şekil B.11).

1921 senesine ait yıllıkta, yapı günümüzdeki ismi Vlora Han ile yer almaktadır. Ticaret yılığına göre bu dönemde handa iki komisyoncu, iki dişçi, iki avukat, bir doktor, bir mimar, bir fotoğrafçı ve bir terzi ofisi bulunmaktaydı (Şekil B.12). Handa ofisi bulunan Pierre Tulbendjian isimli mimar, Kuruyazıcı'nın çalışmasına göre yalnızca 1921 yılında etkinlik göstermiştir.

İncelenmesi mümkün olmuş Şark Ticaret Yıllıkları üzerinden bir değerlendirme yapmak gerekirse, elde edilen toplam 47 kayıttan, 10'u komisyoncu, 7'si avukat, 7'si dişçi/doktor, 5'i gazete, 5'i mimar, 4'ü terzi, 3'ü fotoğrafçı ofisidir. Bunlar dışında birer adet dizgici, tüccar, makine satıcısı ve profesörün ofisi ile bir adet döviz bürosu da kayıtlarda yer almaktadır. Bu veriler doğrultusunda, hanın 1904-1921 yılları arasında ağırlıklı olarak komisyoncular tarafından kullanıldığını söylemek mümkündür. Bu durum ise hanın inşa edildiği dönem ve semt göz önünde bulundurulduğunda normaldir. Nitekim yüzyıl dönümünde demiryolu ile gelen ithal malların ülkeye dağıtımında komisyoncular büyük rol oynamaktadırlar.

5. MİMARİ ÖZELLİKLER

5.1. Mekânsal Özellikler

5.1.1. Bodrum Kat (Şekil F.2)

Bodrum katın büyük bölümünü oluşturan ve dükkân olarak kullanılan mekâna, Muhzırbaşı Sokak üzerinde bulunan Z.08 mekânından ulaşılmaktadır (Şekil D.1). Mal sahibi mekâna girilmesine izin vermediğinden bu bölümde ölçüm yapılamamıştır.

Bodrum katın dükkân dışında kalan diğer bölümlerine ise giriş katta merdiven holünün(Z.02) zemininde bulunan bir kapak ile ulaşılmaktadır (Şekil D.2). Bodrum katın bu bölümü günümüzde kullanılmamaktadır ve bu nedenle de oldukça bakımsız durumdadır. Gerek yağmurlu günlerde Büyük Postane Caddesi'ne bakan kuranglezden içeri giren su, gerek yakın zamanda hasar gören atık su borusu, gerekse de yaklaşık 8 m kotu üzerinde yer alan yapının bodrum katının deniz seviyesine yakınlığı, mekânlarda önemli ölçüde rutubete ve tuzlanmaya neden olmuştur. Rutubet ve tuzlanmaya bağlı olarak duvarlarda ve sıvanmış olan volta döşeme yüzeylerinde yer yer sıva kabarmalarına ve dökülmelerine rastlanmaktadır.

Z.02 mekânında bulunan ve sonradan yapıldığı gözlenen kapağın altında bulunan 19 basamaklı döner merdiven ile bodrum kat merdiven holüne(B.01) ulaşılmaktadır (Şekil D.3). 3,21 m yüksekliğindeki oval merdiven holünün tavanında, zemin kat döşemesini taşıyan ve yaklaşık 7 cm aralık ile yerleştirilmiş, 5x10 cm boyutlarında iki putrel gözlenmektedir (Şekil D.4).

B.01 mekânından 65 cm genişliğinde ve 178 cm yüksekliğindeki bir kapı boşluğu ile B.02 mekânına ulaşılmaktadır. Yapının giriş holünün(Z.01) hemen altında kalan bu mekânda bulunan kuranglez, giriş kapısının hemen önüne açılmaktadır (Şekil D.5). Bu açıklıktan yapının bodrum kat kotundaki dış duvar kalınlığının 93 cm olduğu tespit edilmiştir. B.02 mekânının güneydoğu duvarı boyunca 208 cm yükseklikten devam eden atık su borusu yakın zamanda çürümüş, yeni boru eklenirken Büyük Postane Caddesi yönündeki güneybatı duvarında hasar meydana gelmiştir (Şekil

D.6). Atık su borusuna ve kurangleze bağılı olarak mekânın özellikle güneydoğu ve güneybatı duvarlarında ciddi rutubet ve tuzlanma problemleri gözlenmiştir (Şekil D.7). Mekânın tavanında putrelleri açıkta kalacak şekilde sıvanmış volta döşeme bulunmaktadır. 5x10 cm boyutlarında olduğu tahmin edilen putrellerin rutubete bağılı olarak korozyona uğradığı gözlenmektedir. Ayrıca, Büyük Postane Caddesi yönünden sayıldığında dördüncü sırada bulunan volta döşemenin tuğlalarının bir kısmının kırılmış olduğu tespit edilmiştir (Şekil D.8).

B.01 mekânında yer alan 19 basamaklı merdivenin altıncı basamak seviyesinde yer alan kapı açıklığı ile B.03 mekânına ulaşılmaktadır (Şekil D.9). Söz konusu kapı açıklığının önünde 70 cm'lik kot farkı nedeni ile bir basamak bulunmaktadır (Şekil D.10) Bu mekânda bulunan ve Muhzırbaşı Sokak cephesine açılacak şekilde konumlanmış olan kuranglezin, tuğla örülerek kapatılmış ve yüzeyinin sıvanmış olduğu tespit edilmiştir (Şekil D.11). Bu mekânın da tavanında B.02 mekânında olduğu gibi putrelleri açıkta kalacak şekilde sıvanmış volta döşeme görülebilmektedir. Mekânın duvarları tüm bodrum katta olduğu gibi rutubet ve tuzlanma etkisinde kalmış, duvar sıvaları kabarmış ve yer yer dökülmüştür.

5.1.2. Zemin Kat (Şekil F.3)

Vlora Han'ın en çok müdahale görmüş katı olan zemin kat, yedi adet dükkân ve giriş holünden oluşmaktadır. Dükkânların girişleri müstakil olmakla birlikte, yapıya giriş, Büyük Postane Caddesi üzerindeki demir kapıdan (K.01) sağlanmaktadır (Şekil D.12).

Giriş holü (Z.01), giriş kapısının sağ tarafının ahşap doğramalarla kapatılıp, dükkân (Z.01.01) haline getirilmesi sonucu bir koridor şeklini almıştır (Şekil D.13). Zemin mermer kaplı olan giriş holünün sol duvarı, orta bölümü dışında, 76,5 cm yüksekliğinde mermer lambri ile kaplıdır. Giriş holünün diğer duvarları sıvalı ve boyalıdır.

Giriş holü, mermer kaplı üç basamak ile bir üst kotta bulunan merdiven önündeki alana (Z.02) bağlanmaktadır. Bu iki mekân arasında, ahşap bir kapı doğramasının kasası görülmektedir (Şekil D.14). Mekânları bağlayan üç basamak, giriş holünü sınırlandıran diğer duvara kadar uzanmaktadır.

Oval bir plana sahip olan Z.02 mekânı, giriş holünden 61,5 cm yüksekte yer almaktadır. Bu mekânın mermer kaplı zemininde bulunan metal bir kapakla bodrum kata ulaşılmaktadır (Şekil D.2).

Giriş kat ve birinci katı bağlayan merdivenin altında, Z.02 mekânından ulaşılan ve merdiven altının alüminyum doğramalarla örtülmesi sonucu oluşmuş bir dükkân bulunmaktadır (Z.02.01) (Şekil D.15).

Bu mekânın hemen yanında, çift kanatlı ahşap bir kapı ile girilen küçük bir mekân daha yer almaktadır. Merdiven holünü çevreleyen duvarın açılması ile oluşturulmuş bu mekân (Z.02.02), girişteki dükkânın(Z.01.01) atölyesi olarak kullanılmaktadır (Şekil D.15).

Vlora Han'ın zemin katında müstakil girişlere sahip altı adet dükkân ile bir koridor ile ulaşılan ve yine dükkân olarak kullanılmakta olan bir arka mekân bulunmaktadır. Farklı alanlarda hizmet veren bu dükkânlar zemin katın duvarlarla bölünmesi sonucu oluşturulmuştur. Dükkânlarda zaman içerisinde yapılan değişiklikler, eklenen sergileme üniteleri, ışıklandırma sistemleri ve bunlar gibi öğeler nedeni ile özgün duvar, tavan ve döşeme ile ilgili edinilebilen bilgi sınırlıdır (Şekil D.16-D.18).

5.1.3. Birinci kat (Şekil F.4)

Giriş kattan, oval merdivenevine yerleşmiş 27 basamaklı döner merdiven aracılığıyla 1. kata ulaşılmaktadır (Şekil D.19). Zemin kattan sonra en çok müdahale görmüş olan bu kat, 50 yılı aşkın bir süredir İstanbul 6. Noteri olarak kullanılmaktadır (Artel, 1954: s.55). 1.09 (WC) dışında, katta bulunan tüm mekânların döşemeleri, ahşap üzerine PVC rulo kaplama, duvarları ve tavanları ise sıva üzeri boyadır.

Merdiven sahanlığı ile giriş holünü (1.01) çift kanatlı ahşap bir kapı (K.02) bağlamaktadır. Kapının sahanlık tarafında, sonradan eklenmiş demir parmaklıklı bir kapı bulunmaktadır (Şekil D.20).

Vlora Han'ın normal katlarında bulunan giriş holü, tüm tekil mekânlardan daha büyük bir alan kaplamaktadır. Üçgen biçimli parselde yer alan yapının holü, yan mekânların düzgün geometriye sahip olmasını sağlayacak şekilde, ikizkenar trapezoid formundadır. Yalnız holün, giriş kapısının yanından 1.02 ve 1.09 mekânlarına doğru girinti yaptığı gözlenmektedir.

1.01 mekânı içerisinde taşıyıcı iki kolon mevcuttur. Kolonlardan biri, 1.06 mekânı ile 1.07 mekânı arasında yer almaktadır (Şekil D.21). Diğer kolon ise, 1.01 mekânı ile 1.04 mekânını ayıran duvar tarafından bölündüğü için, 1.01 mekânında bu kolonun ancak bir bölümü görülebilmektedir. Vlora Han'da bulunan tüm kolonların köşelerinin pahlı olduğu dikkat çekmektedir.

Mekândan, 1.02 mekânına açılan K.03 ve 1.03 mekânına açılan K.04 kapıları özgünlüklerini korumaktadır. 1.01 ve 1.04 mekânları arasında kapı kasasına yerleştirilmiş sabit cam ve sunta yer almaktadır (Şekil D.22). Giriş holünün, 1.05 mekânı ile bağlantısını sağlayan duvarda bir kapı kasası görülmektedir. 1.06 ve 1.07 mekânları ile 1.01 mekânı arasında yaklaşık 70 cm'lik bir duvar parçası bulunmaktadır. Bu duvardan başlayan iki mekân arasında geçişi sağlayan kapı kasası aynı hizadaki kolona saplanarak sonlanır (Şekil D.23). WC' nin hemen önünden, 1.08 mekânına açılan kapı (K.04) da, yine özgünlüğünü korumuş olanlardandır. WC kapısı ise, diğer katlardakinin aksine değiştirilmiştir.

Vlora Han'da, holü çevreleyen tüm odalarda, hole ve komşu odalara açılan birer kapı bulunmaktadır, yani odalardan birisine giren bir kişi, bir daha hole çıkmadan tüm odalara ulaşabilmektedir. Bu özellik, zaman içerisinde hanın biçimlenmesinde büyük rol oynamış, kullanıcılar ihtiyaçları doğrultusunda, kanatları çıkararak odaları birleştirmiş, bu odalardan hol dışındaki diğer mekânlara ulaşımı sağlayan kapıları da açılmaz hale getirmişlerdir. Hanın birinci katında da bu tip uygulamalar dikkat çekmektedir.

1.01 mekânından tek kanatlı ahşap bir kapı (K.03) ile ulaşılan dikdörtgen biçimli 1.02 mekânı, bugün noter tarafından arşiv olarak kullanılmaktadır. 1.02 mekânından 1.03 mekânına geçişi sağlayan K.04 kapısının önüne arşiv dolapları yerleştirilmiş ve bu kapının açılması engellenmiştir. Odanın güney duvarı, bir fransız balkonu ile Büyük Postane Caddesi cephesine açıklık vermektedir. Fransız balkonuna açılan çift kanatlı kapı (P.02), kemerli olup, duvar iç yüzeyinden 40 cm içeride yer almaktadır (Şekil D.24). Mekânın kuzey duvarında, binanın arka cephesine açılan tek kanatlı bir pencere (P.04) bulunmaktadır. Bu pencere de duvar iç yüzeyinden 40 cm içeride yer almaktadır (Şekil D.25). Odanın batı duvarında ise biri 75 diğeri 157 cm genişliğinde ve 12 cm derinliğinde iki adet niş bulunmaktadır. Bu nişlerin köşelerinin de, 1.01 mekânındaki kolonlar gibi pahlı olduğu görülmektedir.

Bugün noter odası olarak kullanılan 1.03 ve 1.04, dikdörtgen planlı mekânlardır. İki mekân arasında bir kolon ve bu kolonu cepheye bağlayan bir duvar bulunmaktadır (Şekil D.26). 1.03 mekânına giriş, 1.01 mekânından çift kanatlı ahşap bir kapı (K.04) ile sağlanmaktadır. Mekânın doğu duvarında, 1.02 mekânı ile bağlantıyı sağlayan, ancak açılmaz hale getirilmiş olan kapı (K.04) bulunmaktadır (Şekil D.27). Yine aynı duvarda, yapının zemin kat üzerinde yaptığı çıkmadan faydalanılarak, tek kanatlı ahşap bir kapı (P.02) ile cepheye açıklık verilmiştir (Şekil D.28). Bu kapı da, diğerleri gibi, önündeki fransız balkonuna açılmaktadır. 1.03 mekânının güney duvarında,

Büyük Postane Caddesi cephesine bakan, çift kanatlı bir kapı (P.01) ve fransız balkonu bulunmaktadır.

İki mekânı ayıran duvar eksen olarak kabul edildiğinde, 1.03 ve 1.04 mekânlarındaki pencere düzeni simetriktir. 1.03 mekânından farklı olarak, 1.04 mekânının, batı duvarında bulunan tek kanatlı ahşap kapı (P.02) ile yapının eğrisel olan balkonuna ulaşılmaktadır. Ayrıca aynı duvar üzerinde, 1.05 mekânına ulaşımı sağlayan, ancak günümüzde 1.04 mekânındaki yüzüne sunta çakılması ile işlevini kaybetmiş olan, tek kanatlı ahşap bir kapı (K.03) bulunmaktadır. Mekânın giriş holü (1.01) ile bağlantısını sağlayan kapının işlevi değiştirilmiş, 101 cm yüksekliğe kadar kapatılan kapının üst bölümüne sabit cam takılmıştır (Şekil D.22). Bu şekilde, noter odası ile diğer çalışanların bulunduğu mekân arasında şeffaflık sağlanmıştır. Mekânda yer alan bir diğer duvar, giriş holü ile 1.04 mekânı arasındaki duvara 147 derecelik bir açı ile saplanan ve 1.04 ile 1.05 mekânları arasında yer alan duvardır.

1.05 mekânı, plan geometrisi açısından, diğerlerinden oldukça farklıdır. Büyük Postane binasının önündeki meydana bakan odanın kuzey ve güney duvarlarında bulunan tek kanatlı ahşap kapılardan (P.02), yapının eğrisel balkonlarına ulaşılmaktadır. Giriş kapısının bulunduğu duvarın hemen sağ ve solunda bulunan duvarlar, saplandıkları duvar ile 130 derece açı yapmaktadırlar. Bu duvarların devamında yer alan diğer iki duvar üzerinde, yan mekânlara geçişi sağlayan, ancak günümüzde tek taraflarına sunta çakılarak kullanılmaz hale getirilmiş olan tek kanatlı ahşap kapılar (K.03) bulunmaktadır. Mekânın her iki tarafında çeyrek elips formunu çağrıştıran iki duvar bulunmaktadır (Şekil D.29). Bu duvarlar, binanın eğrisel olan balkon duvarlarının içe yansması sonucu oluşmuştur. Eğrisel olan duvarlar, balkon kapılarının bulunduğu duvar düzleminden yaklaşık 25 cm öne çıkmaktadırlar. Köşeleri pahlı olan bu uzantıların, yukarıdan bir kirişle birbirlerine bağlanmaktadır. İki balkon arasında kalan ve binanın ön cephesine bakan batı duvarında, diğerleri gibi bir fransız balkonuna açılmakta olan çift kanatlı ahşap bir kapı (P.03) yer almaktadır (Şekil D.30).

Vlora Han'ın birinci katında, 1.06 ve 1.07 mekânları, aralarındaki duvarın, taşıyıcı kolonlar dışında tamamen kaldırılması ile birleştirilmiştir (Şekil D.31). Bu mekânlar, plan özellikleri açısından 1.03 ve 1.04 mekânlarının simetriği olarak değerlendirilebilirler. Farklı olarak, 1.06 ve 1.07 mekânlarında, dış duvar ve kolon arasında kalan duvar parçası, 190 cm yüksekliğine kadar açılmış ve bir kapı özelliği kazandırılmıştır. Ayrıca, mekânları 1.01'e bağlayan kapıların bulunduğu duvarlar da, daha önce de belirtildiği gibi, kolon dışında kaldırılmıştır. 1.06 mekânını 1.05

mekânına bağlayan kapı, bu mekân içerisinde kapalıdır. Muhzırbaşı Sokak cephesindeki fransız balkonlarına açılan pencereler (P.01), bu mekânda duvar yüzeyinin yaklaşık 7 cm içerisinde yer almaktadır. 1.07 mekânının doğu duvarında yer alan çift kanatlı ahşap kapı (K.04) ile 1.08 mekânına ulaşılmaktadır.

1.08 mekânı, günümüzde noter arşivi olarak kullanılmaktadır. Dikdörtgen planlı olan bu mekânın kuzey duvarında Muhzırbaşı Sokak cephesindeki fransız balkonuna açılan çift kanatlı ahşap pencere (P.01) yer almaktadır. Kemerli olan bu pencere, duvar yüzeyinden 46,5 cm içeride bulunmaktadır (Şekil D.32). Mekânın doğu duvarında ise 1.55 m genişliğinde ve 13 cm derinliğinde köşeleri pahlı bir niş bulunmaktadır. Mekânın güney duvarı üzerinde 1.01 mekânına açılan kapı (K.04) yer almaktadır. Ancak bu kapı önüne yerleştirilen arşiv dolapları nedeniyle kullanılamaz durumdadır.

1.09 (WC) mekânına giriş, giriş holünün (1.01) doğuya doğru yaptığı girintideki yenilenmiş tek kanatlı ahşap kapıdan sağlanmaktadır. Yenilenen tesisat nedeniyle, mekân kotu, diğer mekânlardan 32 cm daha yüksektir (Şekil D.33). Mekânın yerleri ve duvarların 147 cm yüksekliğe kadar olan bölümleri seramik kaplıdır. Arka cepheye açılan tek kanatlı pencere, duvar yüzeyinden 40 cm içeridedir ve önünde geniş bir iç denizlik bulunmaktadır.

5.1.4. İkinci kat (Şekil F.5)

İkinci kata, oval merdivenevinde yer alan 24 basamaklı döner merdiven ile ulaşılmaktadır (Şekil D.34). Vlor Han'da ikinci, üçüncü ve dördüncü katlar, plan şeması olarak aynı özelliklere sahiptirler. Yalnızca, daha önce de belirtildiği gibi, ihtiyaçlar doğrultusunda mekânların birleştirilmesi nedeni ile farklılıklar gözlenmektedir.

Birinci katın aksine, 1.01'de kaldırılmış olan duvar ve kapılar, diğer katlarda korunmuştur. 2.01 mekânından kattaki tüm diğer mekânlara açılan kapılar mevcut ve özgündür. Bu katta dikkat çeken bir diğer özellik, birçok odanın kapısının önüne sonradan takılmış olan demir parmaklıklı kapılardır (Şekil D.35). Bu kapılar 2.03, 2.04, 2.06 ve 2.07 mekânlarının giriş kapılarında bulunmaktadır. 2.01 mekânının dökme mozaik olan döşeme kaplaması özgündür (Şekil D.36).

Günümüzde depo olarak kullanılan 2.02 ve 2.03 mekânları, aralarındaki kapı kanatları sökülerek birleştirilmiştir. 2.01 mekânından 2.02 mekânına açılan (K.03) ve 2.03 mekânından 2.04 mekânına açılan (K.04) kapılar, kolları çıkarılarak kullanılmaz hale getirilmişlerdir. Bu yüzden 2.02 ve 2.03'ün birleşerek oluşturdukları mekâna,

yalnızca 2.01 ile 2.03 arasındaki kapıdan (K.04) giriş mümkündür. 2.02 mekânındaki arka cepheye açılan pencere kapatılarak nişe dönüştürülmüştür (Şekil D.37). 2.02 ve 2.03 mekânlarının yerleri ahşap üzeri halı kaplamadır. Halı kaplama yer yer sökülmüş durumdadır. Duvarlar 120 cm yüksekliğe kadar ahşap lambri ile kaplanmıştır. Duvarların geri kalanı ve tavanlar sıva üzeri boyalı olup, iyi durumdadır. (Şekil D.38)

Günümüzde depo olarak kullanılmakta olan 2.04 mekânına aşırı dolu olması sebebi ile girilememiştir. Ancak 2.05 mekânının eğrisel duvarlı olan bölümünün, bu mekân ile aralarında yer alan kapının kaldırılması ile 2.04'e katılmış olduğu gözlenmiştir.

2.05 mekânı ile bu mekânın 2.04'e katılan bölümü arasında, büyük ahşap bir dolap mevcuttur. Bu dolap iki mekân arasında bölücü duvar görevi görmektedir (Şekil D.39). 2.05 mekânında yerler ahşap üzeri PVC rulo kaplama, duvarlar ve tavanlar ise sıva üzeri boyadır. Yalnız mekânın Büyük Postane Meydanı'na bakan duvarında 100 cm yüksekliğe kadar ahşap lambri bulunmaktadır (Şekil D.40).

2.06 ve 2.07 mekânları, günümüzde dükkân olarak kullanılmaktadır. Bu mekânlar da aralarındaki kapı kanatları sökülerek birleştirilmişlerdir (Şekil D.41). Mekâna giriş 2.01'de 2.06'ya açılan çift kanatlı kapı (K.04) ile sağlanmaktadır. 2.07'nin 2.01'e açılan kapısı (K.04), mekân içerisinden sunta ile kapatılarak kullanılmaz hale getirilmiştir. Ayrıca 2.06 ile 2.05 (K.03) ve 2.07 ile 2.08 (K.04) mekânları arasında bulunan kapılar da, mekân içerisindeki yüzlerine sunta çakılması ile işlevini yitirmiştir (Şekil D.42).

2.06 ve 2.07 mekânlarının döşemeleri ahşap üzerine PVC rulo kaplıdır. Tavanları sıva üzerine boyalı olan mekânın duvarları, duvar kâğıdı ile kaplanmıştır. Mekânın tavan ve duvarları, özellikle son bir yıl içerisinde, üst kata yapılan cephe askısının topladığı su nedeni ile rutubete maruz kalmıştır (Şekil D.43).

2.08 mekânı, günümüzde depo olarak kullanılmaktadır. Mekânın döşemeleri ahşap, duvar ve tavanları ise sıva üzeri boyalıdır.

WC olan 2.09 mekânında ise döşemeler ve 150 cm kotuna kadar duvarlar seramik kaplı, diğer yüzeyler sıvalı ve boyalıdır (Şekil D.44).

5.1.5. Üçüncü kat (Şekil F.6)

Birinci ve ikinci katlar ile aynı plan şemasına sahip olan üçüncü kata, oval merdivenevine yerleşmiş 23 basamaklı döner merdiven ile ulaşılmaktadır (Şekil D.45).

Giriş holü olan 3.01 mekânının döşeme kaplaması özgünlüğünü korumakta olan dökme mozaiktir. Bu mekânda tavan ve duvarlar sıvalı ve boyalıdır (Şekil D.46).

Depo olarak kullanılmakta olan 3.02 mekânının tavan ve duvarlarının sıva üzeri boyalı, döşeme kaplamasının ahşap olduğu görülmektedir. Bu mekânı 3.03 mekânına bağlayan kapı (K.04) ise kullanılmaz hale getirilmiştir (Şekil D.47).

Aralarındaki kapının kanatları sökülerek birleştirilmiş olan 3.03 ve 3.04 mekânları, günümüzde depo olarak kullanılmaktadır (Şekil D.48). 3.03 mekânını, 3.01 ve 3.02 mekânına, 3.04 mekânını ise 3.05 mekânına bağlayan kapılar (K.04), kullanılmaz hale getirilmişlerdir. 3.03 mekânının kuzey, 3.04 mekânının güney duvarında, ahşap malzeme kullanılarak küçük asma katlar yapılmıştır. Bu katlar, mekânı daha önce kullanan dükkân sahipleri tarafından, eşya ve ürünleri istiflemek için yapılmıştır (Şekil D.49).

3.05 mekânı da günümüzde depo olarak kullanılmaktadır. Mekândan 3.04 ve 3.06 mekânlarına açılan kapılar (K.03) kapatılmıştır. Bu mekânın döşemesi ahşap üzerine halı, duvar ve tavanları ise sıva üzerine boyalıdır (Şekil D.50-51). Binanın 2006 Ekim'inde yıkılan kuzey kornişi ile ilgili bir önlem olarak kurulan ahşap askıyı sabitlemek için kullanılan ayaklardan birisi, bu mekân içerisinde (Şekil D.52). Söz konusu ahşap ayak, mekânın kuzey duvarında açılan bir delik ile mekâna yerleştirilmiştir.

Depo olarak kullanılmakta olan 3.06 mekânı içerisinde bulunan ve 3.05 ile 3.07 mekânlarına geçişi sağlayan kapılar (K.03 ve K.04) kapatılmıştır. 3.06 mekânında döşeme kaplaması PVC rulodur. Mekânın duvarları, duvar kâğıdı kaplı, tavanları ise sıva üzeri boyalıdır. Cepheye yapılan askının iki ayağı da, özgün doğramalara zarar verilerek bu mekân içerisine yerleştirilmiştir.

Cepheye yapılan askı yüzünden en büyük zarara uğrayan mekân, 3.07 ve 3.08 mekânlarının birleşmesinden oluşmuş ve günümüzde noter arşivi olarak kullanılmakta olan mekândır. 3.07 ve 3.08 mekânları, iki mekân arasında bulunan kapının (K.04) kanatlarından birinin çıkarılması ile birleştirilmiştir (Şekil D.53). Cepheye yapılan askının iki ayağı ve ayakların yapının kirişlerine oturan gergileri bu mekân içerisinde (Şekil D.54). Ayrıca söz konusu ayaklar mekâna yerleştirilirken, yapının özgün olan doğramaları kesilmiştir (Şekil D.55). Askı nedeniyle, yağmur sularının bir bölümü mekân içerisine akmakta ve bir alt katın tavanında rutubete sebep olmaktadır. 3.07 ve 3.08 mekânlarının tavan sıvasının bir bölümünün

dökülmesi ile volta döşemeyi kapatan bağdadi çıtalar görülür hale gelmiştir (Şekil D.56).

3.09 mekânı, diğer katlarda da olduğu gibi tuvalet olarak kullanılmaktadır. Mekânın tavanları ve duvarlarının bir kısmı boya üzerine sıvalı iken, döşemesi ve duvarların 145 cm'lik bölümü seramik kaplıdır.

5.1.6. Dördüncü kat (Şekil F.7)

Yapının en üst katı olan 4. kata, 22 basamaklı döner merdiven ile ulaşılmaktadır (Şekil D.57). Merdivenlerin üzerinde, çatıya açılan ve dairesel plan içerisine oturtulmuş kare şeklinde bir açıklığı bulunan tepe penceresi yer almaktadır (Şekil D.58).

Bu katta giriş holü, form olarak diğer katlardaki gibi, ikizkenar trapezoittir; ancak hol öne çekilerek, yapının Büyük Postane Binası yönündeki odası genişletilmiş, oda sayısı ise yapının kuzey ve güney kollarında birer adet eksiltiştir. Ayrıca Vlora Han'ın önemli özelliklerinden birisi olan, mekânlar arası geçişler, bu katta bulunmamaktadır. Giriş holü olan 4.01'in tavanındaki bir kapakla da çatıya ulaşılmaktadır (Şekil D.59).

Günümüzde depo olarak kullanılmakta olan 4.02 mekânı, plan olarak, alt kattaki odalarla aynı özellikleri taşımaktadır. Yalnız, diğer katlarda bulunan, arka cepheye bakan pencere açıklığı, bu odada bulunmamaktadır. Odanın döşemesi ahşap üzerine halı kaplama, duvarları ise sıva üzeri püskürtme boyadır. Mekânın tavanının ise ahşap plak kaplı olduğu gözlenmiştir (Şekil D.60-61).

4.03 mekânı, birinci, ikinci ve üçüncü katlarda, zemin kattan öne çıkan ve konsollarla taşınan cephenin, yeniden içeri çekilmesi ile alt katlara göre daralmıştır. Ancak geri çekilen cepheden de faydalanılarak, bu mekân önünde bir balkon oluşturulmuştur. Alt katlarda fransız balkonuna açılan mekân penceresi, bu katta Büyük Postane Caddesi cephesine bakan balkona açılmaktadır. Günümüzde noter arşivi olarak kullanılan bu mekânın, döşeme kaplaması ahşap, tavan ve duvarlar ise sıva üzeri boyalıdır (Şekil D.62-63).

4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarına giriş, 4.01 mekânındaki çift kanatlı kapıdan sağlanmaktadır. İki mekân birbirlerinden ahşaptan yapılmış, paravan niteliğindeki bir duvar ile ayrılmaktadır. Bu duvar, sonlara doğru bir kırılma yaparak, girişin sağlandığı çift kanatlı kapının iki kanadının ortasına bir kayıt gibi oturur. Bu şekilde

4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarına giriş aynı kapının farklı kanatlarından sağlanmaktadır (Şekil D.64).

4.04.01 mekânı günümüzde depo olarak kullanılmaktadır. 4.03 mekânının önünden geçen balkon, bu mekânın güney duvarında da, eğrisel olan bölgeye kadar, devam eder. Bu duvarda pencere ve balkona çıkışı sağlayan kapının doğraması demirdir (Şekil D.65). Alt katlarda, Büyük Postane Meydanı'na bakan duvar ve iki yanındaki balkon kapılarının bulunduğu alan, cephenin bu alanda geri çekilmesi sonucu, balkona dönüşmüştür. Balkona çıkış tek kanatlı ahşap bir kapıdandır. Balkon kotu, kat kotundan 35 cm daha yüksektir. Bu balkona 4.04.02 mekânından da ulaşılabilir. Ayrıca, eğrisel olan duvarın üzerinde, cepheden de görülebilen, tek kanatlı ahşap bir pencere bulunmaktadır. Mekânın döşemesi şap, duvarları ise kağıt kaplıdır (Şekil D.66).

4.04.02 mekânı da, neredeyse 4.04.01 mekânının simetriğidir. Büyük Postane Binası'na bakan balkon, eğrisel duvar üzerindeki pencere ve Muhzırbaşı Sokak cephesine bakan balkon bu mekânda da bulunmaktadır. Yalnızca, iki mekân arasındaki paravan, giriş kapısına doğru bir girinti yaparak bu simetriyi bozmaktadır. Bu mekân, günümüzde noter arşivi olarak kullanılmaktadır. Mekânda döşeme şap, duvarlar kâğıt, tavanlar ise ahşap plak kaplıdır (Şekil D.67-68).

4.01'den çift kanatlı ahşap kapı aracılığı ile ulaşılan 4.05 mekânı da, tıpkı 4.03 mekânı gibi, cephedeki değişiklikler sonucu, alt katlara göre daralmıştır ve bu şekilde mekânın hemen önünde bir balkon oluşturulmuştur. Mekândaki kapılar, bu balkona açılmaktadır. Döşeme kaplaması ahşap, duvarları sıva üzeri püskürtme boyalı olan mekân, depo olarak kullanılmaktadır (Şekil D.69).

4.06 mekânı ise, alt kattaki mekânlar ile aynı özelliklere sahiptir. Mekân, günümüzde depo olarak kullanılmaktadır.

WC olan 4.07 mekânında ise, alt kattakiler gibi, döşemeler seramik kaplı, duvar ve tavanlar ise sıva üzeri boyalıdır.

5.2. Cephe Özellikleri

Vlora Han, yerleştiği üçgen parsel nedeni ile birlikte algılanan üç sokak cephesine ve bir de arka cepheye sahiptir (Şekil D.70). Bunlardan Muhzırbaşı Sokak(Kuzey) ve Büyük Postane Caddesi (Güneybatı) cepheleri, giriş kapısı ve bezeme programları dışında simetrik. Büyük Postane Caddesi ve Büyük Postane binası önündeki meydana bakan cepheler Art Nouveau üslubunda bezemeli iken, yalnızca komşu

binaların oluşturduğu boşluktan görülebilen arka cephede ve dar olan Muhzırbaşı Sokak cephesinde herhangi bir bezemeye rastlanmamaktadır (şekil D.71). Komşu binalardan görülebilen ve yalnızca merdivenevinde yer alan pencereler ile 02 ve 09 mekânlarının küçük pencerelerinin açıklık verdiği arka cephede de, herhangi bir bezeme öğesi yer almamaktadır (şekil D.72).

Vlora Han'ın tüm cephelerinde, katlar arasında basit profillere sahip silmeler bulunmaktadır. Ayrıca tüm cephelerde, i  mek nlardaki bölücü duvarlar cepheye pilastrlar ile yansıtılmıştır. Bu pilastrlar, birinci ve ikinci katlar arasında silmeler ile bölünürken, ikinci ve üçüncü katlar arasında kesintisiz olarak devam etmekte ve aynı katlar arasında bulunan silme, bölünerek pilastrlar arasına yerleşmektedir.    nc  ve dördüncü katlar arasında ise geniş bir korniş yer almaktadır (şekil D.73-D.75).

5.2.1. Büyük Postane Caddesi cephesi (Güneybatı cephesi) (şekil F.14)

Vlora Han'ın zemin kat cephesi, bu katta bulunan dükkânların yapmış oldukları değişiklikler ve reklam tabelaları nedeni ile oldukça bozulmuş ve algılanamaz hale gelmiştir (şekil D.76). Yine de cephede, günümüzde asma kat olarak kullanılan katın pencereleri, önlerindeki demirler ve bu pencereler çevresindeki bitkisel süslemeler dikkat çekmektedir (şekil D.77). Ayrıca zemin kat cephesinde, bu pencerelerin hemen üzerinde bulunan ve birinci kattan itibaren başlayan çıkmanın hemen altında yer alan ahşap konsollar ve bu konsollar hizasında tüm cepheyi dolanan kabartmalı bordür de dikkat çekmektedir (şekil D.78, D.79). Söz konusu ahşap konsolların yalnızca dekoratif amaçlı kullanıldığını söylemek, hem yaklaşık 1 m'lik çıkma volta döşemelerle taşınabileceğinden, hem de dönemsel olarak karşılaşılan bir uygulama olduğundan, uygun olacaktır (**Batur, 2008**).

Büyük Postane Caddesi cephesinde, 2. ve 3. katlar boyunca uzanan pilastrların üzerinde, kat silmesi hizasında, ikişerli gruplar halinde dörder adet g l motifi bulunmaktadır (şekil D.80). Geniş bir korniş ile sonlanan 3. kat hizasında, pilastrların korniş ile birleştiği noktalarda birer madalyon; bu madalyonların altında da, yine ikişerli gruplar halinde, dört adet g l motifi mevcuttur (şekil D.81). Dört adet dişten oluşan profile sahip bir diğer silme ise kornişin hemen altında, pilastrların arasına yerleşmiştir.

Büyük Postane Caddesi ve Muhzırbaşı Sokak cephelerinde, birinci, ikinci ve üçüncü katlarda yer alan açıklıklar iki farklı modül olarak ele alınabilir: Tek kanatlı ve çift kanatlı kapılardan oluşan açıklıklar. Her modül, ahşap bir kapıdan ve önünde

bulunan bir fransız balkonundan oluşmaktadır. Cephedeki tüm kapılar basık kemerlidir. Birinci ve ikinci katlarda yer alan kapılar ise tepe pencerelidir.

Çift kanatlı kapılara sahip modüller, Büyük Postane Caddesi ve Muhzırbaşı Sokak cephelerinin en belirgin öğeleridir. Kapıların hemen önünde yer alan fransız balkonları, eliptik açıklıklara oturmuş demir tırabzan ve bunların üzerine yerleşmiş ahşap küpeşterden oluşmaktadır.

Tek kanatlı kapılara sahip olan modüller ise, çıkmanın iki yanında ve balkon çıkışlarında bulunmaktadır. Bu kapıların önünde bulunan fransız balkonları da demir tırabzan ve ahşap küpeşteden oluşmaktadır, ancak diğerleri gibi eliptik açıklıklara oturmazlar ve daha sade formlara sahiptirler (Şekil D.82).

Büyük Postane Caddesi cephesinde, katlar arası bir hiyerarşi söz konusudur. Fransız balkonlarının tırabzanları ve kapıların çevresindeki bezemeler, katlara göre farklılık göstermektedir. Birinci kat cephesinde, kapıların iki yanında, fransız balkonlarının küpeşterlerinin hemen bitiminde, yalnızca dörder adet gül motifi bulunmaktadır (Şekil D.83).

İkinci kat cephesinde, bu güllere sapları eklenmekte ve bu saplar fransız balkonlarının küpeşterlerine kadar uzanmaktadır (Şekil D.84). Cephenin üçüncü katında güller, üçerli gruplar halinde pencerenin üst kısmına yerleşmişlerdir. Dörder adet gül sapı ise eğrisel motifler çizerek pencerenin üzengi noktasından aşağıya doğru konumlanmaktadır (Şekil D.85).

Büyük Postane Caddesi'ne bakan dördüncü kat cephesinde ise fransız balkonu ya da gül motiflerine rastlanmamaktadır. Üçüncü katı sonlandıran kornişin üzerinde, dördüncü kattan ulaşılabilen, düz sıvalı bir balkon yer almaktadır. Bu balkon, birinci, ikinci ve üçüncü katlar boyunca devam eden çıkma hizasına yerleşmiş durumdadır (Şekil D.86). Balkonun gerisinde kalan cephede ise doğramaların diğer katlardan farklı olduğu gözlenmektedir. 4.04.01 mekânından balkona açılan cephede, sonradan eklenmiş demir doğramalar bulunmaktadır. 4.03 mekânından balkona açılan doğrama ise, iç mekân geçişlerinde karşılaşılan K.04 kapılarından. Bu katta balkonun üzerinin, sonradan eklenmiş demir iskelet üzerine yerleştirilmiş oluklu levha ile örtüldüğü gözlenmektedir. Oluklu levhanın hemen üzerinde, 4.04.01 mekânının cephe hizasında, dairesel ahşap bezeme öğeleri yer almaktadır (Şekil D.87). Bu bezemelerin üst kısımlarının, çatı onarımı sırasında kesilerek tahrip edilmiş olduğu tahmin edilmektedir.

5.2.2. Büyük Postane Meydanı cephesi (Kuzeybatı cephesi) (Şekil F.15)

Vlora Han'ın en görkemli cephesi hiç şüphesiz ki Büyük Postane Binası önünde yer alan meydana bakan dar cephedir (Şekil D.88). Cephenin iki yanına simetrik olarak yerleşen eliptik formlu balkonlar ve diğer cephelere kıyasla daha yoğun olan bezeme programı cepheye bu niteliği kazandırmaktadır.

Zemin kat cephesi, diğer yönlerdeki cephelerde de olduğu gibi, dükkânların zaman içerisinde yerleştirdikleri vitrinler ve reklam panoları nedeni ile algılanamaz duruma gelmiştir (Şekil D.89). Dükkânların girişinde yer alan iki mermer basamak ve cepheyi çevreleyen sarağın hemen altında yer alan basık kemerli pencere, bitkisel süslemeleri ve özgün demirleri ile zemin kat cephesinde özgünlüğünü kısmen de olsa korumuş elemanlardır (Şekil D.90).

Vlora Han bu cephe yönünde diğer cephelerde de olduğu gibi, zemin katın üzerinde çıkma yapmakta ve bu çıkmanın altında ahşap konsollar yer almaktadır (Şekil D.91).

Dördüncü kat dışındaki normal katlarda, Büyük Postane Meydanı cephesinin düz olan duvarı, her iki yönde de pilastrlar ile sonlanmaktadır. Bu pilastrlar birinci ve ikinci katlar arasında kurdeleyi andırır bir kıvrım yaparak üst katlara doğru devam etmektedir. Bu pilastrların üzerinde, birinci katta 8,5 m kotundan başlayarak, eşit aralıklarla yerleşmiş üçer adet diş bulunmaktadır. Bu dişler ikinci kat cephesinde 11 m kotunda 1 m'lik bir kesintiye uğradıktan sonra, üçüncü kat bitimindeki kornişin altında yer alan aslanbaşı bezemelere kadar devam etmektedir (Şekil D.92). Cephenin bir diğer özelliği de, aslanbaşı bezemelerinin ağızlarına ve kornişin üst kısmına sabitlenmiş olan dairesel demir süslemelerdir. Bu tip demir süslemeler, Art Nouveau mimarisine özgü önemli özelliklerdendir (Şekil D.93).

Büyük Postane Meydanı cephesinde, kat silmeleri pilastrlar arasına yerleşmiş durumdadır. Birinci ve ikinci kat arasında bulunan silme, tek bir çıkıntıdan ibarettir. İkinci ve üçüncü katlar arasında bulunan silme daha kalındır. Bu silme hizasında, pilastrlar üzerindeki dişlerin iki yanında, dörder adet gül motifi bulunmaktadır. Ayrıca üçüncü kat cephesinde pilastrlar üzerindeki dişlerin iki yanında, aslanbaşı motiflerinin hemen altında da yine dörderli gül motiflerine rastlanmaktadır (Şekil D.93).

Büyük Postane cephesinin birinci ve ikinci katları, doğramaları ve bezeme programları açısından aynıdır. 1.05 ve 2.05 mekânlarının bu cepheye açılan çift kanatlı pencere doğramalarında Art Nouveau üslubunda eğrisel biçimlerin hâkim olduğu gözlenmektedir (Şekil D.94-D.95). Söz konusu pencereler, önlerinde yer alan

fransız balkonları ile cepheye açılmaktadırlar. Büyük Postane Caddesi cephesindekilerin aksine, bu cephede yer alan fransız balkonlarının tırabzanları dikdörtgen formlu açıklıklara oturmaktadır. Pencereilerin iki yanında, dörder adet gül motifi ile bunların saplarını oluşturan ve küpeşte hizasından alt kota doğru sıralanan üçer adet çizgisel bezeme bulunmaktadır. Balkonlara çıkışı sağlayan ve bu cepheden algılanan tek kanatlı ahşap kapıların iki yanında da dörtlü gül motifleri bulunmaktadır.

Üçüncü kat cephesinde yer alan pencere doğraması diğerlerinden farklıdır. Yüksekliği daha az olan basık kemerli bu pencere doğraması, ikisi açılır, ikisi sabit dört kanattan oluşmaktadır ve oldukça sadedir. Yine dikdörtgen formlu bir tırabzana sahip fransız balkonuna açılan bu pencerenin üst kısmında iki yana yerleşmiş üçerli gül motifleri ve bunlara bağlanan dört adet çizgisel bezeme yer almaktadır (Şekil D.96). Bu süsleme modülü, Büyük Postane Caddesi cephesinin üçüncü katında bulunanlar ile aynıdır. Balkonların gerisinde kalan tek kanatlı kapıların üzerinde de aynı motifin ikişerli versiyonuna rastlanmaktadır. Ayrıca bu katın her iki balkonunun eğrisel duvarları üzerinde, 16 adet gül motifi ve bunların yapraklarından oluşan birer pano bulunmaktadır (Şekil D.97).

Büyük Postane Meydanı cephesinin dördüncü katında, kornişin üzerine oturmuş, cephenin düz duvarının hizasında bir balkon bulunmaktadır. İki yanında, cephedeki pilastrları takip eden kısımları daha yüksek olan parapetin ön kısmında 19 adet gül motifi ve bunların yapraklarından oluşan bir bezeme yer almaktadır (Şekil D.98). Bu cephede kornişin üzeri kurşun kaplıdır. Kurşun levha, parapetin daha yüksek olan bölümlerini takip ederek ve buradaki köşeyi yuvarlatarak, dairesel formlara sahip olan demir süslemeler ile birleşmektedir. Bu balkonun üzeri de, diğer cephelerdeki balkonlarda da olduğu gibi, sonradan eklenmiş demir taşıyıcı ve oluklu levha ile örtülmüştür.

Balkonun iki yanında, alt katlardaki balkon duvarlarının devamı olan eğrisel duvarlar yer almaktadır. Bu duvarlar üzerinde, balkonun her iki yanında, iki adet dar pencere açıklığı ve bu pencerelerin de yine iki yanında üçer adet gül motifi ile dörder adet çizgisel bezeme bulunmaktadır (Şekil D.98).

5.2.3. Muhzırbaşı Sokak cephesi (Kuzey cephesi) (Şekil F.16)

Vlora Han'ın oldukça dar olan Muhzırbaşı Sokak'a bakan cephesi üzerinde, diğer cephelerde görülen bitkisel motiflerden herhangi birine rastlanmamaktadır (Şekil D.99).

Bezeme programı ve zemin katta yer alan dükkân cepheleri dışında, cephedeki tüm düzen Büyük Postane Caddesi cephesinin simetriğidir.

Vlora Han'ın bu cephesi yakın zamanda oldukça büyük bir hasar görmüştür. Üçüncü ve dördüncü kat arasındaki kornişin geniş kısmının yaklaşık 6 m. uzunluğundaki bir parçası, bu bölümdeki taş malzemenin yorulmasına bağlı olarak kopmuştur (Şekil D.100- D.101).

Hasarın meydana gelmesinin ardından, güvenlik önlemi olarak cepheye ahşap bir askı yapılmıştır (Şekil D.102). Bu askının ayakları, yapının dış duvarlarına ve doğramalarına büyük zararlar verilerek üçüncü kat mekânlarının içine yerleştirilmiştir. Bu ayaklardan birisinin büyük bölümü de üçüncü kat balkonunda yer almakta ve duvara açılan delikten geçerek içeriye uzanmaktadır (Şekil D.103).

5.3. Strüktürel Özellikler, Yapım Tekniği ve Malzeme

5.3.1. Strüktürel Özellikler

Vlora Han taşıyıcı duvarlar ile çelik karkastan oluşan karma bir taşıyıcı sisteme sahiptir. Söz konusu iskelet sistemini, bodrum ve dördüncü katlar dışında, yapının tüm katlarında görülen kolon ve kirişler oluşturmaktadır. 3.07 mekânındaki kirişin dökülmüş sıvasının altından ise çelik profiller görülebilmektedir (Şekil D.104). Kolonların yapımında, çelik profillerin çevresinin tuğla ile örülmüş olduğu düşünülmektedir.

Bodrum ve zemin katta yer alan tüm dış duvarlar, taşıyıcı özelliktedir. Yapının normal katlarında ise, balkonların arkasında yer alan eliptik duvarlar ile Büyük Postane Caddesi ve Muhzırbaşı Sokak cephelerinde, çıkmanın gerisinde kalan duvarların taşıyıcı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, tüm yapı boyunca uzanan eliptik merdivenevini oluşturan duvarlar da taşıyıcıdır.

Yapının karkas sisteminin, üç yönde yer alan çıkmaların gerisinde, taşıyıcı duvarları birbirlerine bağlama görevini üstlendiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Yapıda birbirine simetrik olarak yerleşmiş dört adet kolonun varlığı üzerinde durulmaktadır. Bunlardan ilk ikisi, dördüncü kat dışındaki tüm katlarda yer alan ve yapının normal katlarında giriş holü ile yan mekânlar arasındaki duvarlara yerleşmiş olanlardır. Bunlardan birinci katta 1.01 ve 1.06 mekânları arasında kalanı, çevresindeki bölücü duvarların kaldırılmış olması nedeni ile en rahat algılanandır

(Şekil D.105). Boyutları yaklaşık olarak 65x65 cm ve köşeleri pahlı olan bu kolonların içlerinde ise tüm yapı boyunca uzanan bacaların varlığı tespit edilmiştir.

Zemin katta, bu kolonları taşıyıcı duvarlar ile bağlayan ve yine simetrik olarak yerleşmiş iki adet kiriş tespit edilmiştir (Şekil D.106). Bunlar, Büyük Postane Meydanı cephesindeki taşıyıcı duvar parçalarından başlayıp merdivenevi duvarına saplanmaktadır. Yan yüzlerinde yer alan ikişer bulon da göz önünde bulundurularak, 33 cm genişliğinde ve 32 cm yüksekliğinde olan bu kirişlerin çelik profillerden oluştuğu ve üzerlerinin sıvandığı çıkarımı yapılmıştır (Şekil D.107).

Yapının birinci, ikinci ve üçüncü katlarında algılanabilen diğer iki kolon ise, giriş holünün iki yanındaki 03-04 ve 06-07 numaralı mekânların arasındaki bölücü duvarlara yerleşmiştir ve zemin katta taşıyıcı duvarların üzerine oturmaktadır. Boyutları yaklaşık olarak birinci katta 26x46 cm, diğer katlarda ise 26x38 cm olan bu kolonlar, döşeme hizasından geçen kirişler ile taşıyıcı özellikteki eliptik balkon duvarına ve çıkma gerisinde kalan mekânların (02 ve 08) dış duvarlarına bağlanmış durumdadırlar (Şekil D.108). Kirişlerin boyutları, birinci katta 16x46 cm, ikinci katta 17x38 cm, üçüncü katta ise 19x38 cm'dir.

Diğer bir kiriş ise, yapının birinci, ikinci ve üçüncü katlarındaki Büyük Postane Meydanı'na bakan odalarda, dış duvar yüzeyinden yaklaşık 25 cm öne çıkan eliptik taşıyıcı duvarları birbirlerine bağlamaktadır. Bu kirişlerin boyutları birinci katta 13x50 cm, ikinci ve üçüncü katlarda ise 40x15 cm'dir (Şekil D.109).

Yapının dördüncü katında, bu katta da devam eden eliptik duvarlar dışında herhangi bir taşıyıcı öğeye rastlanmamıştır. Ancak giriş holünün iki yanında yer alan ve içlerinde çatıya açılan bacaların bulunduğu tespit edilen kolonların, bu katta 4.03 ve 4.04.01 ile 4.04.02 ve 4.05 mekânları arasındaki duvarların içinde yer aldığı tespit edilmiştir.

5.3.2. Temeller

Yapılan çalışma kapsamında sondaj ve kazı çalışması yapmak mümkün olmadığından yapının temellerine ilişkin herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır.

5.3.3. Duvarlar

Vlora Han'ın iç ve dış duvarlarında kullanılan malzeme tuğladır. Dış duvarlar cephe yönünde tuğla örgü üzerine 4.5 ile 6 cm arasında değişen kalınlıklarda taş malzeme ile kaplanmıştır (Şekil D.110). Yapının farklı yerlerinden alınan örneklerin ince kesitlerinin incelemesi sonucunda, kaplama malzemesinin Vlora Han ile yakın

dönemlerde inşa edilen Pera Palas ve Osmanlı Bankası Binası'nda da kullanılabenzer nitelikte gevşek yapı bir tür kireçtaşı olduğu tespit edilmiştir⁷(Şekil E.1-2). Yapının cephesindeki tüm bezeme ve motifler bu taş malzemeden üretilmiştir. Cephe üzerindeki taş kaplama, tüm açıklıkların dar yüzlerinden ve zemin kat mekânlarının asma katında yer alan pencerelerden ölçülebilmektedir (Şekil D.110-D.111).

Yapının bodrum katında dış duvar kalınlığı, B.02 mekânında yer alan kuranglezden ölçüldüğü üzere 93 cm'dir. Bodrum kat merdivenevi ile B.02 ve B.03 mekânları arasında kalan taşıyıcı duvarın kalınlığı ise 56 cm'dir. Bodrum katta kabaran sıvaların bir kısmının kaldırılması ile tuğla boyutlarını ve sıva kalınlığını tespit etmek mümkün olmuştur. Yapılan ölçümlerde tuğla boyutlarının 6x25x13 cm, sıva kalınlığının ise yaklaşık olarak 3.5 cm olduğu tespit edilmiştir (Şekil D.112)

Zemin kat dış duvar kalınlığının, cephe üzerindeki taş kaplama dâhil, Büyük Postane Caddesi cephesinde 74 cm, Büyük Postane Meydanı cephesinde ise 70 cm olduğu tespit edilmiştir. Bu duvar kalınlıkları, zemin kat mekânlarının asma katlarında yer alan pencere açıklıklarından ölçülebilmektedir (Şekil D.110).

Zemin kat merdivenevini (Z.02) çevreleyen taşıyıcı duvarın kalınlığı 1.5 tuğlaya denk gelecek şekilde, yaklaşık olarak 47 cm'dir. Yine merdivenevi ile Z.06 mekânı arasında kalan duvarın kalınlığının ise 42 cm olduğu tespit edilmiştir.

Zemin kattaki bölücü duvarların büyük bölümünün özgün kalınlıklarını tespit etmek, dükkân kullanıcılarının duvarlara yerleştirmiş olduğu sergileme üniteleri nedeni ile mümkün olamamıştır.

Yapının birinci ve ikinci katlarında, çıkmanın gerisinde kalan (1.02, 1.08, 2.02, 2.08) mekânların taşıyıcı dış duvarları ile balkonların gerisinde yer alan ve yapının Büyük Postane Caddesi ve Muhzırbaşı Sokak cephelerine paralel kirişlerini takip eden eğrisel taşıyıcı duvarların kalınlığı cephe kaplaması ile birlikte 60 cm'dir. Bu bilgiler doğrultusunda, bu taşıyıcı duvarların iki tuğla kalınlığında örüldüğü söylenebilir (Şekil F.23). Yine birinci ve ikinci katlarda, yapının komşu yapılara yaslanan duvarlarında kalınlık, 40 ile 45 cm arasında değişmektedir ki, bu bilgidan taşıyıcı duvarların 1.5 tuğla kalınlığında örülmüş olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür. Arka cephede, merdivenevinin dış duvar kalınlığı 45 cm olarak ölçülmüştür.

Üçüncü ve dördüncü katlarda yer alan taşıyıcı duvarların, alt katlardakilerden yarım tuğla kadar daha ince olduğu tespit edilmiştir (Şekil F.23).

⁷ Laboratuvar incelemeleri Araş.Gör. Dr. Nilüfer Baturayoğlu Yöney tarafından yapılmıştır.

Yapının normal katlarında, çıkma üzerinde yer alan mekânların dış duvar kalınlığı yaklaşık 22 cm'dir. Ortalama 6 cm olarak ölçülen cephe kaplaması göz önünde bulundurularak bu duvarların yarım tuğla kalınlığında olduğunu söylemek uygun olacaktır. Kalınlıkları 15 ile 17 cm arasında değişen bölücü duvarların da yarım tuğla kalınlığında örüldüğü düşünülmektedir.

5.3.4. Döşemeler

Vlora Han'ın döşemeleri ile ilgili en detaylı bilgiye bodrum kattan ulaşılmaktadır. Bu katta, putrelleri dışındaki yüzeyleri sıvanmış volta döşemeleri görmek mümkündür (Şekil D.113). Putreller arasındaki açıklıklar farklılık göstermektedir, ancak ortalama açıklık 50 cm civarındadır. Bodrum kat ve zemin kat arasındaki bu döşemenin kalınlığı, putrel yüzeyinden ölçüldüğünde 25 cm'dir. Putrellerin görünen yüzeylerinin 5 cm olmasından yola çıkılarak, bu putrellerin 5x10 cm boyutlarında olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca, Z.02 mekanından bodrum kata inişi sağlayan kapak açıklığı hizasında da, 5x10 boyutlarında olduğu tespit edilen bir I profil yer almaktadır (Şekil D.114). Z.01 ve Z.02 mekânları arasındaki 61,5 cm'lik kot farkının sonucu olarak, B.01 mekânının tavan kotu diğer bodrum kat mekânlarından daha yüksektir. Z.02 mekânının döşeme kalınlığı da yüksekliğin daha fazla olduğu bu alanın üstünde değişmiştir. Bodrum katın diğer mekânlarında 25 cm olarak tespit edilen döşeme kalınlığı bu mekânda 15 cm olarak ölçülmüştür. Bu kalınlığın 4 cm'lik bölümünü Z.02 mekânının döşeme kaplaması olan mermer bloklar oluşturmaktadır.

Zemin kat da dâhil olmak üzere, yapının diğer katlarında döşemeye ilişkin bu düzeyde bilgi edinmek mümkün olamamıştır. Ancak 1.08 mekânının tavanındaki küçük sıva dökülmeleri ve çatlaklar (Şekil D.115) ile 3.07 mekânının dökülen tavan sıvasının altından çıkan bağdadi çıtalar ve bunların arasından görülebilen volta döşemeler, düz sıvalı olan diğer mekânların döşemeleri ile ilgili de bilgi edinilmesini sağlamıştır (Şekil D.116). Volta döşeme yüzeylerinin bağdadi çıtalar ile kapatılarak düz bir yüzey oluşturacak şekilde sıvanması, Art Nouveau üslubunda özellikle 1900'lü yıllarda görülmekte olan dekoratif eğilim olarak değerlendirilmektedir (**Batur, 2008**). Yapının birinci, ikinci ve üçüncü kat döşemelerinin kalınlığı döşeme kaplamasına göre değişiklik göstermekle birlikte ortalama 29 cm'dir.

Yapının eliptik olan balkonlarının döşemelerinin altlarında, ışınsal olarak yerleştirilmiş üç adet putrelin oluşturduğu volta döşeme görülmektedir (Şekil D.117). Kalınlığı 5 cm olan volta döşemenin aksları arasındaki açıklık, putrellerin balkon

duvarlarına saplandığı ve açıklığın en dar olduğu yerde 75 cm, en geniş olduğu yerde ise 115 cm'dir.

Z.01 mekânının zemininde bulunan mermer döşeme kaplaması özgündür. Z.02 mekânının zeminindeki mermer kaplama ise oldukça yakın bir zamanda yapılmıştır. Aynı dönemde, zemin katı birinci kata bağlayan merdivenin basamaklarının üzerine de mermer kaplama yapılmıştır (Şekil D.118). Zemin katta yer alan diğer mekânların döşeme kaplamaları da değiştirilmiş, yeni mermer veya granit blok, seramik ve PVC rulo uygulanmıştır.

Yapının birinci, ikinci ve üçüncü katlarında giriş holleri, ıslak mekânlar ile 4.04.01 ve 4.04.02 mekânları dışında kalan odaların zeminlerinde ahşap kör döşeme bulunmaktadır. Yalnız 2.08, 3.07 ve 3.08 mekânları dışındakilerin zeminleri pvc rulo, moket gibi niteliksiz malzemeler ile örtülmüştür. Kör döşemeyi oluşturan ahşapları görmek, ancak bu malzemelerin kaldırılması ile mümkün olmuştur. İkinci ve üçüncü katlarda giriş holünün döşeme kaplaması özgünlüğünü korumuş dökme mozaiktir. Koyu kırmızı, açık ve koyu gri renklerin kullanıldığı kaplama, mekânların köşelerinde iç içe geçmiş üç daire ve bunları birbirlerine bağlayan üç çizgisel motife sahiptir (Şekil D.36). Yapının dördüncü katında ise giriş holünün döşeme kaplaması tek renkli dökme mozaiktir. 4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarının zeminine ise şap dökülmüştür.

5.3.5. Örtü (Şekil F.8-9)

Vlora Han'ın çatısı kırma biçimli olup marsilya kiremidi kaplıdır (Şekil D.119-D.120). 4.01 mekânının tavanından açılan bir kapakla çatı arasına, oradan açılan bir başka kapakla da çatıya ulaşılmaktadır.

Çatı, yapının simetri ekseni olarak kabul edilebilecek hiza üzerinde yer alan bir mahya ile yapının ön ve arka cepheleri yönünde bu mahyaya saplanan sırtlardan oluşmaktadır. Merdivenevinin üzerinde yer alan kare planlı ve demir doğramalı ışıklık da çatı üzerinde görülebilmektedir (Şekil D.120). Ayrıca pvc yağmur olukları da çatıyı çepeçevre sarmaktadır.

Çatı arasında, dördüncü katta 4.01 ve 4.04 mekânları arasında yer alan duvarın, döşeme üzerinde 70 cm kadar daha devam ettiği ve iki yana doğru kademeli olarak alçaldığı görülmektedir (Şekil D.121). Çatı arası ve dördüncü kat arasında kalınlığı 30 cm olan döşeme, 4.04 mekânı üzerinde yerini ahşap döşeme elemanlarına bırakır (Şekil D.122). Ahşap döşeme üzerinde, ahşap kirişlemelerin arasında, çift I profilden oluşan 5 adet çelik kiriş bulunmaktadır. Bunlardan ikisi, kalkan duvar ile

eliptik duvarlar arasında simetrik olarak yerleştirilmiş olup, bir diğer giriş ise bu ikisini ortalarından dik olarak birbirlerine bağlamaktadır. İki küçük giriş ise bu girişleri yan cephelere bağlamaktadır. Burada yer alan ahşap girişlemeler de, çelik konstrüksiyona paralel olacak şekilde yerleştirilmiştir. 4.04 mekânlarında yer alan eliptik taşıyıcı duvarları birbirlerine ve yan mekânların duvarlarına bağlayan çelik I profiller de çatı arasında görülebilmektedir. Çatı arasında ayrıca, merdiven evini çevreleyen dairesel duvarı ve çatıya uzanan bacaları da görmek mümkündür (Şekil D.123).

5.4. Yapı Bileşenleri

5.4.1. Kapılar

Vlora Han'da dört tip özgün kapı tespit edilmiştir. Demir olan giriş kapısı (K.01) dışında, tüm normal katlarda tekrarlanmakta olan bu kapıların tümü ahşap ve düz atkılıdır.

Vlora Han'ın giriş kapısı olan K.01, bir buçuk kanatlı, düz atkılı, demir bir kapıdır (Şekil D.124-D.125-F.24). Küçük olan kanat, büyük kanadın üzerine katlanarak açılabilir. Kapı, biri kasaya, diğeri ise döşemeye sabitlenmiş miller aracılığı ile açılmaktadır. Tepe pencere olan kapının kanadında üst bölümünde çizgisel parmaklıklar, alt tablasında ise iç içe geçmiş dairesel kabartmalar yer almaktadır (Şekil D.126). Kapı kanadı, içeriden demir bir çubuk ile dışarıdan açılmayacak şekilde kapatılabilmektedir.

K.02 kapısı, tüm giriş hollerinde, merdiven sahanlığından giriş holüne açılan kapıdır (Şekil D.127-F.25). Ahşap, düz atkılı ve tepe pencere olan kapının kasası, eliptik merdivenevi duvarına uyum sağlayacak şekilde, ortada daralmakta, yanlara doğru ise genişlemektedir (Şekil D.128). Kapının basit birer profil dışında düz olan pervazları, her iki yönde de yaklaşık 22 cm genişliğindedir. Kasa içi genişliği yaklaşık 149 cm, yüksekliği ise 300 cm olan kapının kanatlarının boyutları 77x242 cm'dir. Birinci katta yer alan kapının tepe penceresinde, üç sıra boyunca yan yana sıralanmış 18x18 cm boyutlarında yedi adet cam bulunur. İkinci katta ise aynı camlar iki sıra olarak karşımıza çıkmaktadır (Şekil D.129). Birbirlerinden ahşap kayıtlar ile ayrılmış bu camların geçmişte, Art Nouveau üslubundaki birçok yapıda görüldüğü gibi, renkli olabileceği düşünülmektedir. Ahşap kanatların üst kısımlarında, iki kenarı eğrisel hatlara sahip dörtgen boşluklar ve bunların içine yerleştirilmiş camlar bulunmaktadır. Aynı hatlara sahip daha uzun bir açıklık ise

kapının alt bölümünde yer alır, ancak bunların içlerinde cam yerine ahşap plaklar yer almaktadır. Bu iki dörtgen boşluğun arasında, her kanadın üzerinde ikişer adet olmak üzere, iki adet dörtgen göbeğe rastlanır. Bunlar, ortalarında kare biçimli çerçevelerin içersine yerleşmiş dairesel ve çizgisel geometrik figürlerden oluşur (Şekil D.130). Birinci ve ikinci katın kapıları aynı özellikleri taşıırken, üçüncü kat kapısının tepe penceresi, yalnızca enine üç bölüme ayrılmış durumdadır (Şekil D.131). Dördüncü katta yine aynı kasaya rastlanmaktadır, ancak kapının kanatları sökülmüş, kasanın dış tarafına yeni bir çift kanat takılmıştır (Şekil D.132).

K.03 kapısı, yapının tüm normal katlarında giriş holünden 02 mekânlarına ve WC'lere ve komşu odalardan 05 mekânlarına eliptik duvarlar üzerinden açılan kapılardır (Şekil D.133, F.26). Düz atkılı, ahşap ve tek kanatlı olan bu kapıların kanatları yaklaşık olarak 79x 247 cm boyutlarındadır. Bu kapıların üst kısımlarında dikdörtgen bir boşluk içerisinde cam yer almaktadır. Onun altında, yivli profillerle tanımlanmış üç adet kareye yakın göbek, onun altında ise yine aynı profillerle çevrelenmiş iki adet uzun göbek yer almaktadır.

Çift kanatlı, düz atkılı ve ahşap olan K.04, yapı içerisinde en çok bulunan kapıdır (Şekil D.134, F.27). Giriş holünden tüm mekânlara açılan ve mekânlar içerisindeki geçişleri sağlayan tüm çift kanatlı kapılar bu tiptedir. Bu kapıların açıklıkları 102x247 cm'dir. Yalnız giriş holünden 05 mekânına açılan kapının genişliği 119cm'dir. K.04'lerin biçimleniş olarak K.03 kapılarının çift kanatlı uyarlaması olduğunu söylemek uygun olacaktır. Nitekim, K.03'lerin kanatları üzerinde yer alan aynı camlı bölme ve göbeklere bu kapılarda da rastlanmaktadır. Yalnız, K.04 kapılarında göbeklerin genişlikleri ve sayıları değişmektedir; her kanadın üzerinde, camlı bölmeden sonra iki adet kare biçimli, onların aşağısında ise yine iki adet daha uzun göbek yer almaktadır.

5.4.2. Pencereleler

Yapıda sekiz farklı tipte özgün pencere belirlenmiştir. Bunlardan ilki olan P.01, basık kemerli, çift kanatlı ve tepe pencerelidir (Şekil D.135, F.28). Birinci ve ikinci katlarda önlerindeki fransız balkonları ile cepheye açıklık veren tüm çift kanatlı pencereler bu tiptedir. Genişliği yaklaşık 110 cm olan bu pencerelerin birinci katta tepe penceresi ile birlikte yüksekliği birinci katta 308, ikinci katta ise 314 cm'dir. Kanatların genişliği 55 cm, yüksekliği ise birinci katta 235, ikinci katta ise 239 cm'dir. Pencere kanatları bir camlı bölme ve altında yer alan sade profilli bir göbekten oluşmaktadır. Tepe

penceresinde yer alan eğrisel kayıtlar ise pencereye Art Nouveau öğeleri katmaktadır.

Birinci ve ikinci katlarda yer alan ve cephedeki balkonlara ve fransız balkonlarına açılan tüm tek kanatlı pencereler P.02 tipindedir (Şekil D.136, F.28). Bu pencerelerin P.01 pencerelerinin tek kanatlı uyarlaması olduğu söylenebilir. Tıpkı P.01'ler gibi basık kemerli ve tepe pencereli olan P.02 pencerelerinin yükseklikleri de P.01'ler ile aynı olup, kanat genişlikleri yaklaşık 53 cm'dir.

Birinci ve ikinci katlarda yer alan P.03 pencereleri, yapının Büyük Postane Meydanı'na bakan cephesinde yer almaktadır (Şekil D.137, E.29)). İki açılır ve iki küçük sabit kanattan oluşan ahşap pencere doğraması, basık kemerli ve tepe pencerelidir. Yüksekliği tepe penceresi dâhil 308 cm olan bu doğramanın genişliği, sabit kanatlar ile birlikte yaklaşık 177 cm'dir. Pencerenin dar sabit kanatları, açılır kanatların göbekleri hizasına kadar uzanan camlı bölme ve onu çevreleyen kasadan oluşmaktadır. Bir camlı bölme ve basit profilli bir göbekten oluşan açılır kanatların boyutları ise 50x235 cm'dir. Sabit kanatların camlı bölmelerinin ve tepe penceresinin içine yerleşmiş olan eğrisel biçimli kayıt, yapının önemli Art Nouveau öğelerindendir.

02 ve 09 numaralı mekânlardan yapının arka cephesine bakan pencere doğramaları P.04 olarak adlandırılmıştır (Şekil D.138). Yükseklikleri 120 cm, genişlikleri ise 47 cm olan doğramalar düz atkılı ve ahşaptır.

Her kattaki merdivenevinde ikişerli olarak bulunan ve yapının arka cephesine açılan pencereler ise P.05 olarak isimlendirilmişlerdir (Şekil D.139). Düz atkılı, çift kanatlı, tepe pencereli ve ahşap olan bu doğramaların kanatlarının boyutları 47x140 cm'dir. Doğramanın tepe penceresi üç satır ve dört kolon şeklinde yerleşmiş ve kayıtlar ile birbirlerinden ayrılmış toplan oniki küçük camdan oluşmaktadır.

Yapının üçüncü katında yer alan P.06 ve P.07 pencereleri de birbirlerinin türevi olarak değerlendirilebilirler (Şekil D.140). Alt kattakilere kıyasla daha sade olan bu pencerelerden P.06 çift kanatlı basık kemerli, P.07 ise tek kanatlı ve kemerlidir. Ahşap olan bu doğramaların kanatları, camlı üst bölme ve hemen altında yer alan sade bir göbekten oluşmaktadır. P.06 penceresinin açıklığı 112 cm genişliğinde ve 218 cm yüksekliğinde, P.07'nin ise 52 cm genişliğinde ve 218 cm yüksekliğindedir.

Büyük Postane Meydanı cephesine açılan P.08, basık kemerli, ahşap bir penceredir (Şekil D.141, F.29). İki açılır ve iki sabit kanattan oluşan bu pencerenin, sabit kısımları tıpkı P.03 penceresinde olduğu gibi, açılır kanatların göbek hizasına kadar

uzanır ve camlı bölümlerden ibarettir. Pencerenin açıklığı sabit kanatlar ile birlikte 178 cm, yüksekliği ise 218 cm'dir.

5.4.3. Merdivenler

Vlora Han'ın döner merdivenleri, bodrum kattan başlayıp tüm yapı yüksekliği boyunca devam eden ve çapları yaklaşık olarak 295x385 cm olan eliptik bir merdivenevine yerleşmiştir (Şekil D.142). Bodrum kat dışında, her kat arasındaki merdivenevi duvarında, arka cepheye açılan iki pencere (P.05) ile mekân aydınlatılmıştır (Şekil D.139). Ayrıca, dördüncü kat üzerinde çatıya açılan dairesel bir açıklık içine yerleştirilmiş kare tepeli penceresi yer almaktadır (Şekil D.58). Yüzyıl dönümünde ve 20.yüzyılda inşa edilmiş yapılarda sıkça karşılaşılan bu yöntemle merdivenevinin ışık alması sağlanmıştır.

Merdivenler, kâgir olup, üst üste bindirilmiş mermer bloklardan oluşmaktadır. Blokların birleşim derzleri, her kat merdiveninin arka yüzünden görülebilmektedir. (Şekil D.143). Basit eğrisel bir profile sahip olan basamakların üstleri, zemin kat ile birinci kat arasındaki merdiven boyunca 2 cm kalınlığında mermer ile kaplanmıştır (Şekil D.117).

Her katta merdivenler arasında, mermer kaplı, ikizkenar trapezoid formunda bir sahanlık bulunur.

Merdivenin tırabzanlarını oluşturan modüller, Art Nouveau üslubunda olup, çizgisel eliptik formlar üzerine yerleştirilmiş dairelerden oluşmaktadır (Şekil D.144). Ahşap küpeşteli olan merdiven tırabzanı, zemin ve dördüncü kat arasında kesintisiz olarak uzanmaktadır. Zemin kattan bodrum kata inen merdivenin ise tırabzanı bulunmamaktadır.

Merdiven basamaklarının genişlikleri eliptik forma uyum sağlayacak şekilde değişkenlik göstermektedir. En geniş merdiven basamağı 123 cm, en dar olanı ise 106,5 cm'dir.

Merdivenlerin rıht sayıları, kat yükseklikleri ile bağlantılı olarak değişmektedir. Zemin kat- birinci katlar arasında 27, birinci-ikinci katlar arasında 24, ikinci-üçüncü katlar arasında 23, üçüncü ve dördüncü katlar arasında ise 22 adet rıht yer almaktadır.

5.4.4. Bezeme öğeleri

Yapının cephesinde oldukça zengin olan bezeme programına karşılık, iç mekânlar oldukça sadedir. İç mekânlarda görülebilen süslemeler, merdiven tırabzanları ile

ikinci ve üçüncü katlardaki giriş holünün zeminindeki renkli dökme mozaik kaplamadan ibarettir.

5.4.4.1. Taş Bezeme Öğeleri

Üzerinde bordür ve konsollar dışında herhangi bir bezeme ögesi barındırmayan Muhzırbaşı Sokak cephesi dışındaki diğer iki cephede ise taş işçiliğinin ürünü olan zengin bir bezeme programı ile karşılaşmaktadır. Kullanılan malzeme ise daha önce de belirtildiği gibi, dönemin prestij yapılarında kullanılmış olan bir tür kireçtaşıdır⁸.

Cephede karşılaşılan ilk bezeme, geometrik biçimleri ile dikkat çeken ve tüm cepheyi çıkma seviyesinin hemen altında çepeçevre saran bordürdür (Şekil D.79). Bu bordür ile aynı seviyede, çıkmanın altında yer alan ahşap konsollar da cephenin önemli elemanlarındandır (Şekil D.78).

Cephenin en sade elemanları katlar arasında bulunan profilli silmelerdir (Şekil D.73,74). Bu silmeler ile birinci-ikinci ve ikinci-üçüncü katlar arasında karşılaşılmaktadır. Üçüncü ve dördüncü katlar arasında ise geniş bir korniş yer almaktadır (Şekil D.75).

Cephenin en dikkat çeken elemanları, cepheden dışarı taşan güllerdir. Büyük Postane Caddesi ve Büyük Postane Meydanı cephelerinde karşımıza çıkan bu bezemeler, hem oluşturdukları kompozisyonlar, hem de güllerin biçimleri dolayısı ile katlara göre gruplandırılabilir.

Bu gruplardan ilki, sadeliği ile cephedeki hiyerarşi sisteminin en altında yer alan birinci kat bezemeleridir (Şekil D.145). Bu katta pencerelerin iki kenarında dörtlü gruplar halinde yaklaşık 20 cm çapında ve cephe yüzeyinden 7,5 cm yükselen güller yer almaktadır.

İkinci kata gelindiğinde boyutları, konumları ve sayıları aynı kalan güllerin biçiminde değişiklik olduğu gözlenmektedir (Şekil D.146). Ayrıca, modüle en alttaki gül bezemesinin hemen altından itibaren, güllerin saplarını çağrıştıran çizgisel üç adet öge eklenmiştir.

Üçüncü kat cephesinde ise gül motiflerinin boyutlarının, konumlarının ve sayılarının değiştiği gözlenmektedir (Şekil D.147). Tek kanatlı kapılarda ikiyeşerli, çift kanatlılarda ise üçerli gruplar halinde pencere açıklığının üst yanlarına doğru yerleşen gül

⁸ Bkz. Bölüm 5.3.3. Duvarlar.

motiflerinin bu katta çapları 25 cm'dir. Bu gül motifleri ise yine gül saplarını çağrıştıran, organik bir biçimde iç içe geçen çizgisel bezemeler ile pencere açıklığının iki kenarına bağlanmıştır. Tek kanatlı kapılarda üçer, çift kanatlılarda ise dörder adet olan çizgisel bezemeler, pencere açıklığına üzengi noktasından aşağıya doğru eşit aralıklar ile yerleşmiştir. Yapının bu katında yer alan eliptik balkonların duvarlarında 16'şar adet gül ve bunların yapraklarından oluşan birer bezeme panosu mevcuttur (Şekil D.97).

Yapının cephesi boyunca uzanan pilastrlar, Büyük Postane Caddesi cephesinin üçüncü kat bitiminde, korniş hizasının hemen altında kalacak şekilde yerleşmiş birer madalyon ile sonlanır (Şekil D.81). Eğrisel formların egemen olduğu bu madalyondan cephede üç adet bulunur. Aynı elemanın yerini Büyük Postane Meydanı cephesinde, aslan başını andıran figürler alır (Şekil D.96). Bu figürlerden ise cephede iki adet bulunmaktadır.

Yapıda, Muhzırbaşı Sokak dışındaki tüm pencerelerin basık kemerlerinin üzerinde, daire biçiminde iki kabartmanın arasına kemere paralel olarak yerleşmiş üç çizgisel elemanın eğrisel bir çerçeve ile sınırlandırılmasından oluşan bezeme modülleri mevcuttur. Birinci katta daha kısa olan bu bezemeler, ikinci ve üçüncü katlarda uzamaktadır (Şekil D.145- D.146- D.147).

5.4.4.2. Metal Bezeme Öğeleri

Vlora Han'ın cephesindeki bir diğer önemli bezeme unsuru da metal elemanlardır. Yapının her üç cephesinde yer alan fransız balkonlarının önündeki korkuluklar, bu bezeme öğelerinin büyük bölümünü oluşturmaktadır. Bu korkuluklar, Büyük Postane Caddesi ve Muhzırbaşı Sokak cephelerindeki çift kanatlı kapıların önünde eliptik açıklıklara oturan eğrisel formlara sahip elemanlar iken tek kanatlı kapıların önünde dikdörtgen açıklıklara yerleşerek oldukça sade bir forma bürünürler. Büyük Postane Meydanı cephesinde ise korkulukların yerleştiği boşluklar dikdörtgen olmakla birlikte, demir elemanlar diğer cephedekilerle aynı eğrisel formlara sahiptirler.

Yapının cephesindeki korkuluklar da tıpkı taş bezeme öğeleri gibi katlara göre farklılık göstermektedir (Şekil D.145-D.147). Çift kanatlı kapıların önündeki korkuluklar her katta farklılık gösterirken, çıkmanın tek yüzünde bulunan ve bu sebepten cephenin bütününde görülmeyen tek kanatlı kapıların önündeki korkuluklar her katta aynıdır (Şekil D.82).

Cephede yer alan diğer metal süsleme öğesi ise üçüncü kattaki kornişin hemen altında yer alan aslanbaşı figürlerinin ağızlarına sabitlenmiş dairesel elemanlar ve

dördüncü kat balkonunun parapetini takip ederek korniş üst hizasına kadar devam eden üç adet demir çubuktur. Aslan figürlerine sabitlenmiş olan öğeler iç içe geçmiş farklı boyutlarda üç adet demir çember ve bunları kornişe bağlayan eğrisel iki elemandan oluşur (Şekil D.96).

5.5. Yapıdaki Bozulmalar ve Nedenleri

Vlora Han'daki gerek mekânsal, gerekse de malzeme ile ilgili bozulmaların büyük bölümü insan kaynaklıdır. Günümüzde yapıdaki mekânların büyük bir çoğunluğu depo olarak kullanılmaktadır. Zaman içerisinde gerek depo, gerekse de dükkân ve ofis kullanıcıları, ihtiyaçları doğrultusunda mekân düzeninde çeşitli değişikliklere gitmişlerdir. Ayrıca yıllar içerisinde bilinçsizce kullanılan ve oldukça bakımsız kalan yapının, özellikle bezemeli cephelerindeki taş malzemede çeşitli bozulmalar ortaya çıkmıştır.

5.5.1. Mekânsal Bozulmalar

Vlora Han'da mekânsal olarak en büyük değişikliği geçirmiş kat, günümüzde dükkânlar tarafından kullanılan zemin kattır (Şekil F.3). Dükkân kullanıcılarının zaman içerisinde ihtiyaçları doğrultusunda yapıya ekledikleri sergileme üniteleri, reklam panoları, dolaplar, bölücü duvarlar gibi elemanlar nedeni ile zemin kat gerek plan gerekse de cephe özellikleri açısından özgünlüğünü büyük oranda yitirmiştir. Bunların yanında yapılan en büyük müdahale, Z.08 mekânının döşemesinin açılarak bodruma inen bir merdiven yapılması olmuştur.

Katlara ilişkin mekân tanımları yapılırken detaylı bir şekilde anlatıldığı üzere, Vlora Han'da mekânlar arasında yer alan kapıların kanatlarının çıkarılması, üzerlerine sunta çakılarak kapatılması ya da yalnızca açılmaz hale getirilmesi ile mekânlar birleştirilmiş ya da aralarındaki geçişler engellenmiştir. Bu durum ile yapının birinci, ikinci ve üçüncü katında sıkça karşılaşılmaktadır.

Yapının elli yılı aşkın bir süredir İstanbul 6. Noteri olarak kullanılan birinci katında yapılan en önemli değişiklik, ihtiyaç doğrultusunda üç iç duvarın kısmi olarak kaldırılması ile daha geniş mekânlar elde edilmesi olmuştur (Şekil F.4). Bu duvarlardan ilki 1.03 ve 1.04 mekânları arasındakidir. Daha geniş bir oda oluşturmak amacı ile bu mekânda yer alan iki kolon arasındaki duvar tamamı ile kaldırılmıştır (Şekil D.26). 1.06 ve 1.07 mekânları arasındaki duvarın ise yine iki kolon arasında kalan kısmı, daha önce burada bulunan kapının üst hizasına kadar kaldırılmış ve buraya bir banko yerleştirilmiştir (Şekil D.31). Mekânın Muhzırbaşı Sokak

cephesindeki duvarı ile kolon arasında kalan duvar parçası da 190 cm yüksekliğe kadar açılarak bir kapı haline getirilmiştir. Kaldırılan üçüncü duvar parçası ise 1.01 mekânı ile 1.06 ve 1.07 mekânları arasında kalan duvardır. Duvarın önceden burada bulunan kapının üst hizasına kadar kaldırılması ile kolon tamamen açığa çıkmıştır (Şekil D.18,D.20). Bu duvarların kaldırılması ile 1.01, 1.06 ve 1.07 mekânları birleştirilmiş ve geniş bir mekân yaratılmıştır.

Yapının ikinci katında, 2.04 ve 2.05 mekânları arasında yer alan kapı doğraması kaldırılmış, özgün halinde 2.05 mekânına ait olan eliptik alan, 2.04'e katılmıştır. 2.05 mekânında ise bu alan önüne yerleştirilen büyük, sabit dolaba bölücü duvar işlevi yüklenmiştir (Şekil D.39- F.5).

Yapının üçüncü katındaki mekânsal düzenlemeler, kaldırılan ya da kapatılan kapı kanatlarından ibarettir (Şekil F.6). Bu katta, 3.03 ve 3.04 arasında yer alan K.04 kapısının iki kanadı, 3.07 ve 3.08 arasındaki K.04 kapısının ise yalnızca bir kanadı çıkarılmıştır. Bunlar dışında kullanıcıları farklı olan mekânlar arasındaki kapıların açılması engellenmiştir.

Dördüncü kata gelindiğinde ise, 4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarının, iki mekân arasına yerleştirilen sunta ile bölünmüş olduğu gözlenmektedir (Şekil F.7). Girişe doğru kırılma yapan duvarın bu bölümünde başka kapılardan çıkarılmış olan kapı kanatları bölücü eleman olarak kullanılmıştır (Şekil D.148).

5.5.2. Malzeme bozulmaları

Yapının bodrum katında, rutubete bağlı sıva dökülmeleri ve kabarmaları gözlenmiştir (Şekil D.7). Ayrıca üst kat döşemesini taşıyan putrellerin de rutubete bağlı olarak korozyona uğramış olduğu tespit edilmiştir (Şekil D.8).

Yapının cephesindeki malzeme bozulmaları, cephe kaplamasını oluşturan taş malzemenin dış etkenler nedeni ile gevşeyerek dağılmasından kaynaklanmaktadır. Yapının cephesinde yer alan gül motiflerinde, özellikle ikinci katın Muhzırbaşı Sokak cephesi tarafındaki balkonunda, bu tip malzeme kayıplarına sıklıkla rastlanmaktadır (Şekil D.149-D.150-D.151).

Taş malzemenin gevşemesi nedeni ile meydana gelen en büyük hasar ise, yapının Muhzırbaşı Sokak cephesindeki taş bloklardan meydana gelen kornişin yaklaşık 6 m uzunluğunda bir kısmının kopmasıdır (Şekil D.152). Yapının, hasarın olduğu Kasım 2006 tarihinden önceki fotoğraflarına bakıldığında, kornişin 5 adet metal payanda ile desteklendiği görülmektedir (Şekil D.100,D.153). Kornişin kopmasının,

malzemenin gevşemesinin yanında, erken dönem müdahalesi olduğu düşünülen payandaların etkisini kaybetmesinin de bir sonucu olduğu düşünülebilir. Ayrıca alınan malzeme örneklerinde, kopan korniş parçaları üzerinde kalınlığı değişen bir sıva tabakasına rastlanmıştır. Korniş oluşturan kireçtaşının üzerinde yer alan bu sıvadan alınan kesitler mikroskopik olarak incelenmiş, harcın yapısı ve içindeki agrega boyutları da göz önünde bulundurularak, sıvanın yapının ilk inşasında yapılmış olabileceği gibi erken 20.yy müdahalesi olabileceği üzerinde de durulmuştur(Şekil E.3,4,5)(**Baturayoğlu Yöney, 2008**). Bu veriler doğrultusunda ise kornişin erken bir dönemde hasar gördüğü ve müdahale geçirdiği sonucuna ulaşılabilir. Kopan korniş hizasında görülebilen I profil izleri ise taşıyıcı sistem hakkında bilgi vermektedir (Şekil D.158).

Ayrıca yapının yüzeyindeki kireçtaşı üzerinde yağmur suları ve çevre kirliliğine bağlı olarak koyu renkli, koruyucu bir kabuk tabakasının olduğu gözlenmiştir. Bu kabuğun kalktığı noktalarda ise malzeme ufalanmaktadır (Şekil D.149-D.150-D.151).

5.5.3. Yanlış müdahalelerin oluşturduğu bozulmalar

Yapıdaki malzeme bozulmalarının büyük bölümü insan eli ile yapılan müdahaleler ile alakalıdır. Bu bozulmaların en önemlileri, yapının korniş koptuktan sonra yapılan müdahaleler sonucu oluşmuştur. Meydana gelen hasarın hemen ardından, güvenlik önlemi olması adına, yapının üçüncü katına niteliksiz, ahşap bir askı yerleştirilmiştir (Şekil D.102). Bu askının yerleştirilmesi sırasında, 3.06, 3.07 ve 3.08 mekânlarının özgün olan doğramaları, askının ayaklarını yerleştirebilmek için kesilmiştir (Şekil D.154). Ayrıca yine aynı amaç ile 3.05 mekânının balkon duvarı kırılarak bir delik açılmıştır (Şekil D.103). Yapının cephesine doğru bir eğime sahip olan askı, yağmurlu havalarda tüm suyu toplayarak açılan deliklerden içeri vermektedir. Bu nedenle yalnızca üçüncü kat mekânlarında değil, ikinci katta da döşemeden aşağıya inen su nedeniyle ciddi rutubet problemleri ortaya çıkmıştır (Şekil D.155). Ayrıca askı içerisinde biriken suyun cepheyi yalayarak aşağıya inmesi nedeni ile üçüncü kat cephelerinde yosunlanma meydana gelmiştir (Şekil D.156).

Askının iç mekânlara yerleştirilen ayakları metal dikmeler ile yapıya sabitlenmiştir. (Şekil D.54-D.55). Bu ayakların pabuçları zemine ve kırıslara basmakta ve askının ağırlığının bu ayaklara aktarılması sonucu, döşeme ve kırıslara fazladan yük binmektedir.

Ayrıca, yapının çatısından gelen yağmur borusu, yapının üçüncü katındaki gül motifleri ve silmeler kırılarak aşağıya indirilmiştir (Şekil D.157).

6. RESTİTÜSYON

Yapının restitüsyon çalışması kapsamında, eski fotoğraflar ve haritalar araştırılmış, Şark Ticaret Yıllıkları taranmış, yol gösterici olabilecek yapısal veriler incelenmiş, bunların yeterli olmadığı durumlarda ise aynı dönem yapıları ile ilgili analogik çalışmalar yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar sonucunda, restitüsyona yönelik kesin bir sonuca ulaşmak mümkün olamamışsa da, bundan sonraki çalışmalara yol gösterici olabilecek nitelikte bir çalışma ortaya konmuştur.

Yapılan araştırmalar sonucunda, Alman Arkeoloji Enstitüsü Fotoğraf Arşivi'nden yapının 1975 yılında çekilmiş iki adet cephe fotoğrafına ulaşılmıştır (Şekil C.1-C.2). Ayrıca kurul dosyasında da yapının 1983 ve 1990 yıllarına ait fotoğrafları bulunmaktadır (Şekil C.3-C.4-C.5-C.6-C.7). Ancak bu fotoğraflar günümüzdeki durumu yansıtmakta olduklarından, kısmen değişmiş zemin kat cephesi ve çatı biçimlenişinin özgün durumu ve zaman içinde geçirdiği değişiklikler konusunda bilgi edinilememektedir.

6.1.Restitüsyon Problemleri

Vlora Han'ın temel restitüsyon problemleri zemin kat plan ve cephe özellikleri ile çatı biçimlenişi ile ilgilidir. Zemin katın gerek plan, gerekse de cephe özellikleri, bu katta yer alan dükkân kullanıcıları tarafından eklenen sergileme üniteleri ve bölücü duvarlar nedeni ile yıllar içerisinde değişmiş ve özgün durumu algılanamaz hale gelmiştir (Şekil D.16-18).

Gerek çatı arasındaki yapısal izlerin değerlendirilmesi, gerekse de 1904 tarihli Goad haritasının incelenmesi sonucunda, yapının günümüzdeki kırma çatısının özgün olmadığını söylemek uygun olacaktır (Şekil D.121-123).

Yapının restitüsyonuna yönelik bu temel sorunlar, yapılan araştırmaların, yapısal izlerin ve analogik çalışmaların ışığında çözümlenmeye çalışılmıştır.

6.1.1. Plan Özellikleri (Şekil F.30-F.35)

Vlora Han'ın simetrik ancak alışlagelmiş geometrinin dışındaki plan şeması göz önünde bulundurularak, yalnızca cephede yer alan bezeme programının değil, iç mekân biçimlenişinin de Art Nouveau üslup özelliklerini taşıdığı söylenebilir.

Yapının normal katlarında özgünlüğü büyük oranda korunmuş olan plan ve cephe özelliklerinin, zemin katta bozulmuş olduğu gözlenmiştir. Bu katta, hemen hemen tüm iç ve dış duvarların sergileme üniteleri ve dolaplar nedeni ile algılanamaz hale gelmesi, yapının özgün durumuna ilişkin yapısal izlerin varlığının araştırılmasını da olanaksız kılmıştır. Bu nedenle, bu katın cephe ve plan özellikleri ile ilgili olarak kesin bir bilgiye ulaşılamamış, ancak elde edilebilen veriler ve yapının genel özellikleri göz önünde bulundurularak fikir yürütmek mümkün olmuştur. Geçmişte zemin katın restoran⁹ olması ve hanın girişinden bağımsız özgün mermer basamakların varlığı nedeni ile bu katın tek bir mekân olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla, bugünkü düzensiz mekân bölünmelerinin, yapıdaki kullanım sonucu meydana çıkmış, özgün olmayan ekler olduğu söylenebilir.

1905 yılına ait Annuaire Oriental ve 1904 tarihli Goad haritalarında zemin kat işlevinin restoran olarak belirtilmesi ve zemin katın hanın genelinden bağımsız olan girişine yönelik tek veri olan Büyük Postane Meydanı yönündeki özgün mermer basamaklar değerlendirilerek, bu katın, herhangi bir bölücü duvarın bulunmadığı, tek bir mekândan oluştuğu varsayılabilir (Şekil B.03, B.07).

Yapının dördüncü katındaki 4.04.01 ve 4.04.02 mekânları arasında bölücü duvar olarak niteliksiz bir ahşap levha ve K.04 kapılarında çıkarılmış kanatlar yer almaktadır (Şekil F.7). Ayrıca 4.04.01 mekânından Büyük Postane Meydanı yönündeki balkona çıkışı sağlayan K.04 kanadı ve bu kanadı çevreleyen özensiz sac levhalar ve mekânın genel biçimlenişi göz önünde bulundurularak, iki odanın birbirinden sonradan ayrılmış tek bir mekân olduğunu söylemek uygun olacaktır.

6.1.2. Cephe Özellikleri (Şekil F.41-F.43)

İstanbul'un en önemli Art Nouveau örneklerinden olan ve 1900'lerin başına tarihlendirilebilen Vlora Han'ın oldukça zengin bir bezeme programına sahip olan cephelerinin, zemin kat dışında önemli bir değişikliğe uğramadığı gözlenmiştir (Şekil D.88).

⁹ 1905 yılına ait Annuaire Oriental ve 1904 tarihli Goad haritalarında zemin kat işlevi restoran olarak belirtilmektedir (Şekil B.03, B.07).

Zemin kat cephesinde ise, asma kat hizasında yer alan basık kemerli ve çevresi gül motifleri ile bezenmiş pencereler dışında herhangi bir yapısal ize rastlamak mümkün olmamıştır (Şekil D.77). Ancak, yapının cephelerinin genel düzeni, her katta yer alan kemerli ve çift kanatlı Fransız pencereleri ve yüzyıl dönümünde zemin katı ticari amaçla kullanılmak üzere inşa edilmiş birçok yapının giriş kat cephe düzenleri de göz önünde bulundurularak, bu açıklıkların, zemin katın döşeme kotuna kadar devam ettiği ve içlerinde çift kanatlı Fransız pencerelerinin bulunduğu söylenebilir. Bu doğramalara ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşılammış olsa da, detay özellikleri ve oranları açısından, üst kattaki pencere kanatları ile benzerlik gösterdikleri düşünülmüştür.

Zemin kata girişin, hanın ana girişi dışında, geçmişte yalnızca Büyük Postane Meydanı'na bakan cephede yer alan mermer basamaklardan sağlandığını söylemek, günümüzde müstakil dükkân girişlerine sonradan eklenmiş basamaklar göz önünde bulundurulduğunda, yanlış olmayacaktır (Şekil D.89).

Günümüzde hanın giriş kapısı, buradaki açıklığın yaklaşık yarısını kaplayacak şekilde yerleşmiş, bir buçuk kanatlı demir kapı kanadından oluşmaktadır. Kesin bir sonuç olarak öne sürmek mümkün olmasa da, 50 yılı aşkın süredir hanın giriş hölünde Z.01.01 mekânında yer alan dükkânın sahibinden öğrenilenlere dayanılarak, yapının özgün girişinde, günümüzdeki kapının yanındaki simetriği ile birlikte oluşturduğu geniş bir kapının varlığı düşünülebilir (Şekil D.124).

6.1.3. Örtü (Şekil F.36)

Yapının günümüzde sahip olduğu marsilya kiremidi kaplı kırma çatı, özgün değildir. Değiştirilmiş örtünün özgün durumuna yönelik kesin bir şey söylemek mümkün olmasa da, teras bir çatı ile 4.04 mekânını örten, kırma bir çatıdan oluştuğu varsayılabilir. Bunun ile ilgili en önemli verilerden biri, 1904 Goad haritalarında, yapının özgün çatısının 4.04 mekânı üzerinde “fener tipi çatı” olarak gösterilmesidir. Ayrıca çatı arasında çatının dikmelerinin oturtulduğu yerler ve strüktürdeki özensizlik de bu kanıyı doğrular niteliktedir. Vlor Han ile aynı dönemde inşa edilen yapılar incelendiğinde, bu dönemde teras çatının yaygın bir kullanımı olduğu görülmektedir. Örnek olarak, İstanbul'daki en erken tarihli Art Nouveau yapılardan olan Botter Apartmanı'nın çatısı gösterilebilir. Günümüzde değişikliğe uğramışsa da, yapıya ait özgün çizimlerden, çatının teras olduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Vlor Han'da da 4.01 ve 4.04 mekânları arasında yer alan taşıyıcı duvarın, çatı arasında döşeme üzerinde 70 cm yükselmesi ve yan cephelere doğru iki kademe ile alçalması ve yine

bu duvar üzerinde kısmen görülebilen kesme taş harpuşa, yapının özgün çatısının teras olduğunu düşündürmektedir. Goad haritalarında fener tipi çatı ile örtülü olarak gösterilmiş olan 4.04 mekânının üzeri, günümüzde ahşap bir döşeme ile örtülmüş, çatıyı taşıyan dikmeler de bu döşeme üzerine oturtulmuştur. Söz konusu döşeme hizasında, beş adet çelik I profil bulunmaktadır (Şekil F.8). Bunlardan ikisi, 4.04 ve 4.01 mekânları arasındaki duvar ile taşıyıcı eliptik duvarlar arasında simetrik olarak yerleştirilmiştir. Ayrıca, bu iki kirişi orta noktalarından birbirlerine bağlayan diğer bir giriş ve yine bu girişlere dik olacak şekilde, yan cephelere uzanan iki giriş daha tespit edilmiştir. Dördüncü katta, yapının kabuğunu oluşturan taşıyıcı duvarların da çelik girişler ile bağlanmış olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu veriler doğrultusunda, bu bölümün örtüsünün, yine kiremit kaplı, kırma bir çatı olabileceği düşünülebilir. Goad lejandında belirtilen gösterime göre, belirtilen fener tipi çatıların yalnızca yanları cam, örtüsü ise opaktır. Bunlar göz önünde bulundurularak, balkonlara çıkışı sağlayan demir doğramaların, çatının yan yüzlerini oluşturan şeffaf bölümler olarak düşünüldüğü, çatının bu nedenle fener tipi olarak işlendiği düşünülmüştür.

Günümüzde merdivenevinin üzerinde yer alan ışıklığın, çatının değiştirildiği dönemde eklendiği düşünülmektedir. Bunun en önemli sebepleri arasında, Goad haritasında, merdivenevi üzerinde herhangi bir pencerenin işaretlenmemiş olması ile günümüzde yapının çatı arasında görülen, ışıklığı çevreleyen dairesel duvarın özensizliği ve bir bölümünün sıvalı bir bölümünün çıplak oluşu gösterilebilir.

7. RESTORASYON

7.1.Yaklaşım

Korunmaları için sürekli bakıma ihtiyaç duyan tarihi yapılar, ilk işlevlerine uygun olmayan farklı amaçlar için kullanılmaları, bilinçsizce yapılan müdahaleler ve bakımsızlık sonucu önemli ölçüde bozulmaya uğramakta ve harap duruma düşmektedirler. Bu sebeplerle, uygulanacak yapısal müdahalelerin yanında, yapıyı özgün mimari özelliklerine uygun olarak işlevlendirmek ve sürekli bakımını sağlamak, yapının uzun ömürlü olması açısından gereklidir.

Günümüzde, zemin kattaki dükkânlar, birinci kattaki noter ve ikinci katta yer alan iki dükkân dışında depo amaçlı olarak kullanılan Vlor Han, oldukça bakımsız kalmıştır. Ayrıca işlevi dışında, büyük bölümünün depo olarak kullanılması, yapıya özgün işlevine kıyasla daha fazla yük binmesinde neden olmuştur. Bu anlamda yapının hem görüntüsü, hem de yapısal özellikleri itibarı ile yıpranmış olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

7.2.Onarıma İlişkin Müdahaleler (Şekil F. 44-F.57)

Yapının onarımına ilişkin müdahaleler eklerden arındırma ve temizleme, sağlamlaştırma, bütünlüme ve yeniden yapım başlıkları altında toplanmıştır.

7.2.1. Eklerden arındırma

Yıllar içerisinde yapılan ekler, yapının özgün mimari biçimlenişini ve cephe bütünlüğünü bozduğundan kaldırılmalıdır. Bunların başında, zemin kat cephesine yerleştirilmiş olan sergileme sistemleri, reklam panoları, iklimlendirme üniteleri ve oluklu levha saçaklar gelmektedir (Şekil D.16-18). Ayrıca birinci, ikinci ve üçüncü katların cephelerinde yer alan reklam panoları da kaldırılmalıdır. Cephe boyunca yer yer bezemeleri kırarak aşağıya inen olan pvc yağmur iniş borusu da kaldırılması gerekli bir diğer ektir (Şekil D.157).

Zemin katta mekânları birbirlerinden ayırmak için yerleştirilmiş olan ara duvarlar, yapının giriş mekânının büyük bir kısmını dükkâna çevirmekte kullanılan ahşap doğramalar ile merdiven altındaki dükkânı oluşturan alüminyum doğramalar da kaldırılması gereken öğelerdir (Şekil D.15).

Zemin kat ve birinci kat arasında yer alan merdivenin basamaklarının üzerine yakın bir dönemde, özensizce kaplanmış mermer bloklar, merdivenin özgünlüğünü bozduklarından sökülmelidir (Şekil D.118).

Yapının niteliksiz döşeme kaplamaları da kaldırılması gerekli eklerdendir. Bu kapsamda, zemin katta yer yer döşemenin 7 cm kadar yükselmesine neden olan granit kaplamalar, birinci, ikinci ve üçüncü katlarda birçok mekânının zemin kaplaması olan PVC rulo kaplamalar sökülmeli, dördüncü katta döşeme kaplaması olarak dökülmüş olan şap kaldırılmalıdır.

Kaldırılması gerekli görülen bir diğer ek ise noter tarafından kullanılmakta olan birinci kattaki kalorifer tesisatıdır. Kalorifer petekleri, mekânlarda yer alan balkon kapılarının açılmasını engellemekte, tesisatın dışarıdan geçen boruları ise kötü bir görüntü yaratmaktadır. Ayrıca, kalorifer tesisatının mazot ihtiyacını karşılayabilmek için balkona (1.05.02) yerleştirilmiş olan plastik su deposu, balkona ek yük binmesine neden olmaktadır.

Yapının tümünde kullanılabilecek ısıtma sistemi olarak, yeni bir teknoloji olan ve düşük elektrik tüketimi ile çalışan kızıl ötesi ısıtıcı(karbonik) film sistemi önerilmektedir. Kalınlığı yaklaşık 1 mm olan karbonik film, zemini dökme mozaik olan giriş holleri dışında, ahşap döşemenin altına serilerek, döşemeler arasında seviye farkına neden olmadan, ısıtma problemini çözecektir.

Yapının özgün çatı biçimlenişi ile ilgili kesin bir sonuca ulaşmak mümkün olamamıştır. 1975 tarihli fotoğraflarda da karşımıza çıkan günümüz çatısı, bir dönem müdahalesi olarak düşünülebilir (Şekil C.1,2). Restorasyon uygulaması başlarken, günümüzdeki örtünün kaldırılmasını takiben çatının incelenmesi, özgün durumuna ilişkin yeni herhangi bir veriye rastlanması durumunda, restitüsyon ve restorasyon önerilerinin yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Yeni bir bilgiye ulaşılamaması durumunda ise, yapının çatısının, günümüzdeki biçimlenişi korunarak yeniden inşa edilmesi uygun görülmüştür. Bu şekilde, yıpranmış olan malzemenin ve düzensizce yerleştirilmiş çatı dikmelerinin ve makasların yenilenmesi düşünülmüştür. Ancak yeniden inşa edilecek çatının, saçak altlarında bulunan ve bütünlenmesi önerilen

ahşap bezeme öğelerine zarar vermeyecek şekilde yükseltilmesi gerekmektedir (Şekil D.87).

7.2.2. Temizleme

Özellikle bodrum katta aşırı rutubet nedeni ile korozyona uğramış olan volta döşeme putrellerinin yüzeyleri temizlenmeli ve koruyucu sürülmelidir (Şekil D.8). Cephe temizliği için, yapının cephe kaplamasını oluşturan ve oldukça yıpranmış olan kireçtaşı ile ilgili detaylı analizlerinin yapılması ve uzmanların görüşü alınarak söz konusu malzeme için temizleme ve sağlamlaştırma tekniklerinin belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca dördüncü kat, Büyük Postane Meydanı yönünde yer alan balkonun (1.04.03) parapetinde bulunan gül panonun zaman içerisinde dökülen kısımları çimento harçlı sıva kullanılarak kapatılmak istenmiştir. Söz konusu sıvaların özenli bir şekilde taş yüzey üzerinden kaldırılmalı ve gerekli bölgelerde özgün motifler doğrultusunda uyumlu malzeme ile bütünleme yapılmalıdır.

7.2.3. Sağlamlaştırma

Yapının taşıyıcı sisteminde, ölçümlerden elde edilen ya da gözle görülebilen bir hasar bulunmamaktadır. Ancak yıllarca özgün işlevi dışında depo olarak kullanılmış olan yapının döşemelerinin, ilk tasarımında öngörülenin üzerinde ağırlığa maruz kaldığından zarar görmüş olabileceği de dikkate alınarak, taşıyıcı sistemin restorasyon çalışmaları öncesinde bir uzman tarafından incelenmesi gerekmektedir.

7.2.4. Bütünleme

Yapıdaki en önemli restorasyon müdahalelerinden biri, Kasım 2006 tarihinde kopan kornişin bütünlenmesi olacaktır. Tez ile ilgili çalışmalara başlandığı tarihlerde sağlam olan kornişin, yakın tarihli fotoğrafları bulunmaktadır (Şekil D.100). Bu fotoğrafların da yardımı ile kornişin aynı özelliklere sahip taş malzeme ile bütünlenmesi önerilmektedir.

Bunun yanında yapının cephesindeki taş bezeme elemanları olan gül motiflerinin bir kısmında, bütünleme ve yeniden yapım gerektiren önemli yüzey kayıpları ile karşılaşilmektedir. Bunların en önemlileri birinci kattan ulaşılan balkonda (1.05.02) bulunan bezeme yüzeylerindedir (D.149-151). Ayrıca, çatıdan gelen PVC yağmur iniş borusunun geçirilmesi sırasında, üçüncü kat balkonunda (3.05.02) yer alan gül panonun kırılan yerleri özgün motif doğrultusunda, yapının cephesindeki kireçtaşı ile uyumlu özelliklere sahip malzeme kullanılarak bütünlenmelidir (Şekil D.157).

7.2.5. Yeniden yapma

Yapıya uygulanması önerilen bir diğer büyük müdahale örtü ile ilgilidir. Yapının özgün çatı biçimlenişi ile ilgili kesin bir sonuca ulaşmak mümkün olamamıştır, ancak 1975 tarihli fotoğraflarda da karşımıza çıkan günümüz çatısı, bir dönem müdahalesi olarak düşünülebilir (Şekil C.1,2). Restorasyon çalışmaları kapsamında, yapının çatısının, günümüzdeki biçimlenişi korunarak yeniden inşa edilmesi uygun görülmüştür. Bu şekilde, yıpranmış olan malzemenin ve düzensizce yerleştirilmiş çatı dikmelerinin ve makasların yenilenmesi düşünülmüştür. Ancak yeniden inşa edilecek çatının, saçak altlarında bulunan ve bütünlenmesi önerilen ahşap bezeme öğelerine zarar vermeyecek şekilde yükseltilmesi gerekmektedir (Şekil D.87). Geçmişte teras çatı olduğu düşünülen bölümü çevreleyen parapetlerin harpuştaları, büyük bölümde eksiktir (Şekil D.121). Buralarda eksik olan harpuştalar, aynı özelliklere sahip taş bloklar ile tamamlanmalıdır.

Yeniden yapım gerektiren diğer yapı elemanları ise, mekânlar arası geçişleri sağlayan K.04 kapılarının kanatları ile dördüncü katın giriş holünde bulunan K.02 kapısının kanatlarıdır. Bu kapıların bir bölümünün kanatları çıkarılmıştır. Çıkarılan K.04 kanatlarından bir tanesi, dördüncü katın K.02 kapısına takılmış bir tanesi 1.04.01 ve 1.04.02 mekânları arasında paravan olarak kullanılmıştır (Şekil D.132,148). K.04 kapısına ait kanatların üç tanesi de yapının bodrum katında saklanmaktadır. (Şekil D.11). Dördüncü kattaki K.02 kapısının kanatları ise kayıptır. Mevcut olan kanatların onarılması, eksik olan kanatların yerine ise özgün olanlar doğrultusunda yenilerinin yapılması gerekmektedir. Yapının giriş kapısı olan K.01'in geçmişte çıkarılmış olan diğer kanadının yerine de yine aynı özellikleri taşıyan bir kanat daha yapılmalıdır.

7.3.Yeni Kullanım Önerisi

Vlora Han, zemin ve bodrum katın büyük kısmı dışında tek bir mal sahibine aittir. Bu durumun, yapının restorasyon çalışmalarının yapılmasını ve yeni bir işlev yüklenerek kullanılmasını kolaylaştıracak bir etken olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Mal sahibinin yeniden işlevlendirme konusundaki görüşü de, yapının onarım geçirdikten sonra, onu en iyi şekilde kullanabilecek kişi ve kurumlara kiralanması yönündedir.

Yapının özgün işlevi ve içerisinde bulunduğu bölge göz önünde bulundurularak, yine bir büro hanı olarak kullanılması uygun görülmüştür.

7.4.Yeni işlevin Mekânsal Organizasyonu (Şekil F.58-71)

7.4.1. Bodrum ve zemin kat (Şekil F.58,F.59)

Yapının yeniden işlevlendirilmesi kapsamında, bodrum ve zemin kat için, mülkiyet durumları göz önünde bulundurularak, iki farklı alternatif düşünülmüştür. Bunlardan ilki, yapının özgün durumuna daha yakın bir şekilde kullanımını sağlamaya yöneliktir. Zemin katın bir restoran ya da kafe, bodrum katın ise bu işletmenin ihtiyaç duyacağı servis mekânları olarak kullanılmasının öngörüldüğü bu alternatifte, zemin kat ile bodrum kat arasına servisin sağlanabilmesi için bir moncharge eklenmesi ve normal katlarda yer alan ıslak hacimlerin altına gelecek şekilde bir WC oluşturulması düşünülmüştür. Bu alternatifi uygulayabilmesi için, günümüzde hisseli olan mülkiyetin tek elde toplanması gerekmektedir.

Günümüzdeki mülkiyet durumu göz önünde bulundurularak önerilen ikinci alternatifte ise, zemin katın aralara yerleştirilen alçı panel bölücü duvarlar ile dört dükkana ayrılması ve her dükkanın içine yapılan yarım asma katlar ile oldukça fazla olan kat yüksekliği kullanılarak ek mekân yaratılması düşünülmektedir. Bodrum katın ise, han içerisinde bulunan dükkân ve ofislerin kullanabileceği depoların bulunduğu bir mekân olarak değerlendirilmesi düşünülmüştür.

7.4.2. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü katlar (Şekil F.60,F.61)

Yapının normal katlarının, çevresel koşullar ve yapının özgün işlevi de göz önünde bulundurularak ofis katları olarak kullanılması düşünülmüştür. Günümüz şartlarında, yapı içerisindeki odaların tek olarak kullanılmasının mümkün olmadığı, yapının normal katlarının, geniş giriş holü ve odaları ile birlikte bir ofis katı olarak kullanıma ise uygun olacağı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda, oldukça geniş olan giriş holü, karşılama ve bekleme mekânı olarak kullanılırken, çevre odalar ofislere ayrılacaktır.

8. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

İstanbul'un Art Nouveau mimarisi içerisinde önemli yer tutan Vlora Han, bu üslupta inşa edilmiş ticari yapıların ayakta kalan son birkaç örneğinden biridir. Bezeme programı ve yapım teknikleri bakımından dönem ve üslubunun karakteristik özelliklerini taşıyan bu yapının incelenmesi, mevcut durumunun tespit edilerek belgelenmesi ve korunmasına yönelik projelendirme çalışmalarının yapılması, yapının gelecek kuşaklara aktarılabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Yapı ile ilgili araştırmalar kapsamında incelenen Annuaire Oriental ticaret yıllıklarından, 1904, 1905, 1909, 1913 ve 1914 tarihli yıllıklarda, yapının eski ismin "Ferouh Bey Han" olarak geçmektedir. Yine aynı kaynaklardan, yapının yıllar boyunca büyük çoğunluğunu mimarlar, avukatlar, gazeteler ve komisyoncuların oluşturduğu bir kullanıcı profiline sahip olduğu öğrenilmektedir.

Tez kapsamında yapılan araştırma ve çalışmalar sonucunda, yapının özgün haline yönelik bir takım çıkarımlarda bulunmak mümkün olmuştur. Öncelikle, özgün zemin kat planının büyük tek bir mekândan oluştuğu, bu katın özgün cephesinde ise günümüzde görülebilen basık kemerli açıklıkların tüm kat boyunca uzanmasından oluşan, çift kanatlı kapıların yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapının dördüncü katındaki 4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarının özgün durumda, üzeri kırma bir çatıyla örtülü tek bir mekân olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, bu kısım dışında, hanın örtüsünün teras çatı olduğu tahmin edilmektedir. Restitüsyon ile ilgili önerilerin büyük bölümü, yapılan tüm araştırma ve çalışmalara rağmen kesinlik kazanabilmiş değildir.

Günümüzde özgün fonksiyonunun neredeyse tamamen dışında, depo olarak kullanılan Vlora Han'ın restorasyonuna yönelik yapısal müdahalelerin yanında, mekânların yapının özelliklerine uygun olarak işlevlendirilerek kullanılabilir hale getirilmesi, hanın daha bakımlı olmasını birlikte getireceğinden, yapının da uzun ömürlü olmasını sağlayacaktır. Bu anlamda, yapının bulunduğu Eminönü semtinin günümüzde de bir ticaret merkezi olma özelliğini koruması da dikkate alınarak, özgün işlevine uygun olacak şekilde yine bir büro hanı olarak kullanılması ve katlar halinde çeşitli şirket ve ofislere kiralanması önerilmiştir. Yapının bodrum ve zemin

katları için ise mülkiyet durumuna göre iki ayrı alternatif geliştirilmiş, mülkiyetin tek bir elde toplandığı alternatifte bu katların restoran ve ona hizmet eden servis mekânlarından oluşması düşünülmüştür. Daha gerçekçi olan ikinci alternatifte ise, günümüzdeki hisseli mülkiyet durumu değerlendirilerek, dört adet dükkân ve yarım asma katlardan oluşan zemin kat ile depo amaçlı bodrum kat kullanımı önerilmektedir.

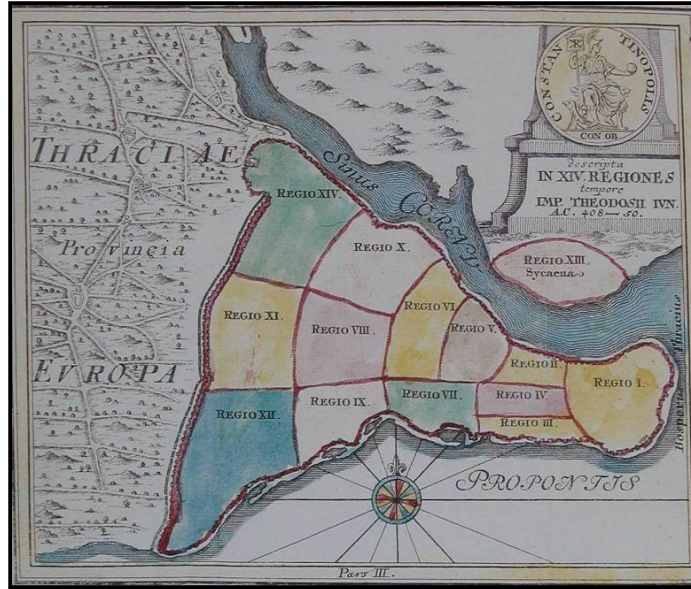
KAYNAKLAR

- Annuaire Oriental/Şark Ticaret Yıllıkları**, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul
- Artel, M.**, 1954. İstanbul Hanları Adres Kitabı, Ege Matbaası, İstanbul.
- Barillari, D. , Godoli, E.**, 1997. İstanbul 1900: Art Nouveau Mimarisi ve İç Mekânları. YEM Yayın, İstanbul.
- Batur, A.**, 1984. İstanbul Art Nouveau'su, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, **04**, 1086-1088, Ed. Belge, M., İletişim Yayınları, İstanbul.
- Batur, A.**, 1992. "Biz Aşağıda İmzası Olanlar", İstanbul Dergisi, No:2.
- Batur, A.**, 1993-1994. *Art Nouveau, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, **01**, 327-333, Ed. Kuban, D., Türkiye ve Ekonomik Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Batur, A.**, 1995. " "Art Nouveau" Mimarlığı ve İstanbul". Yapı, No:161, s. 44-63.
- Batur, A.**, 2005. Art Nouveau Mimarlığı ve İstanbul, *Avrupa'dan İstanbul'a Yeni Sanat- 1890-1930*, 141-166, Ed. Salman, Y., Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Batur, A.**, 2008, Kişisel görüşme.
- Baturayoğlu Yöney, N. ,** 2008. 19. Yüzyıl Sonu ve 20. Yüzyıl Başlı Yapı Cephelerinde Kullanılan Yapay Taşların Mimarlık ve Koruma Bilimi Açısından Değerlendirilmesi, Basılmamış Doktora Tezi, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, Z.**, 1996. 19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Çelikağ, S.**, 1988. İstanbul Tünel/Şişli Kagir Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Sirkeci Vlora Han Restorasyonu), *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi* , Y.T.Ü. Fen Bilimleri Fakültesi, İstanbul.
- Dabağyan, L.P.**, Mart 2006. Zaman Tünelinde Şehr-i İstanbul'un Seyir Defteri, Karadağ Yayınları, İstanbul.
- Deutsches Syndikat für Städtebaulichen Arbeiten Haritaları**, 1913. Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi, İstanbul.
- Goad, C.E. ,** 1904. Plan d'assurance de Constantinople, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi, İstanbul.
- Gülenaz, N.**, 1998. İstanbul'daki 19. yüzyıl ve sonrası Osmanlı ticaret han ve pasajlarının stil ve fonksiyon bakımından incelenmesi. İ.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Kahya, Y., Tanyeli, G.**, 1993-1994. Galata Köprüleri, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, **03**, 357-359, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.

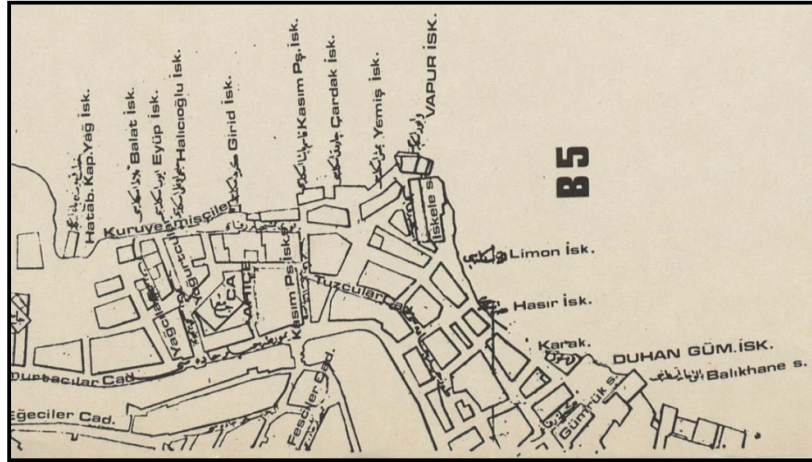
- Köroğlu, N.**, 2004. XIX.yy ve XX. yy Başı Eminönü'nde Osmanlı Büro Hanları, *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, Y.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kuruyazıcı, H.**, 1999. İstanbul'un Unutulmuş Mimarları, *İstanbul*,**28**, 68-73.
- Kutun, B.**, 1993. Kadıköy- Moda Yel değirmeni Çevresinde Art Nouveau/ Jugendstil Cephe Düzenlemeleri, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İ.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özgüç, N.**, 1993-1994. Eminönü, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, **03**, 158-164, Türkiye ve Ekonomik Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Sembach, K. J.**, 1991. Art Nouveau, Utopia: Reconciling the Irreconcilable. Benedikt Taschen Verlag GmbH, Köln.
- Yavuz, Y.**, 1981. Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi ve Mimar A. Kemaleddin Bey, *Basılmış Doktora Tezi*, O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Basım İşliği, Ankara.
- Yılmaz, Ö.F.**, 2003, İstanbul'un Semtleri – Eminönü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul.

EKLER

A. Eminönü İlçesi'ne ilişkin Harita ve Fotoğraflar

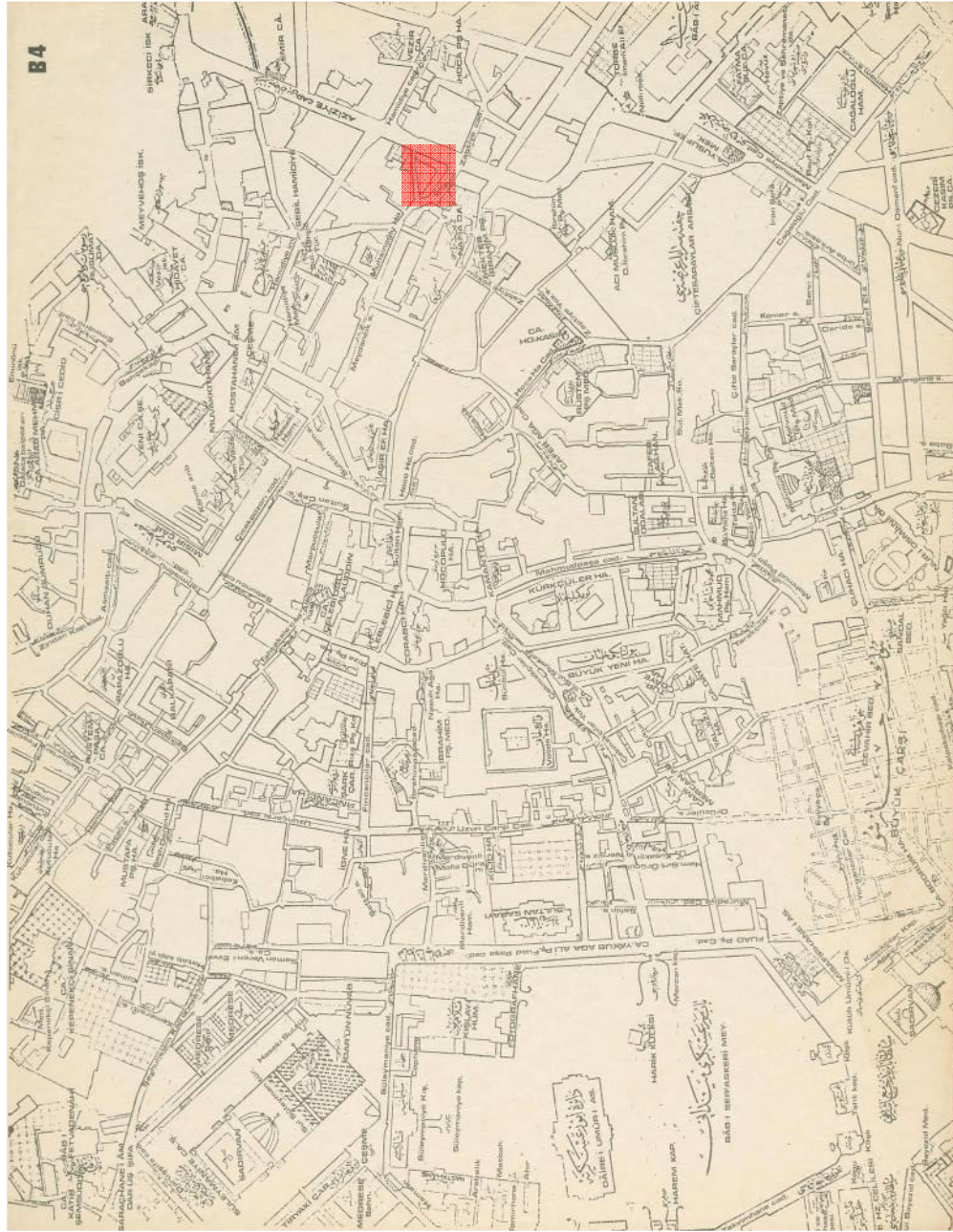

Şekil A.1: Kentin bölgelerini gösteren harita. 13. Bölge Galata, Kayra, 1990,s.62.

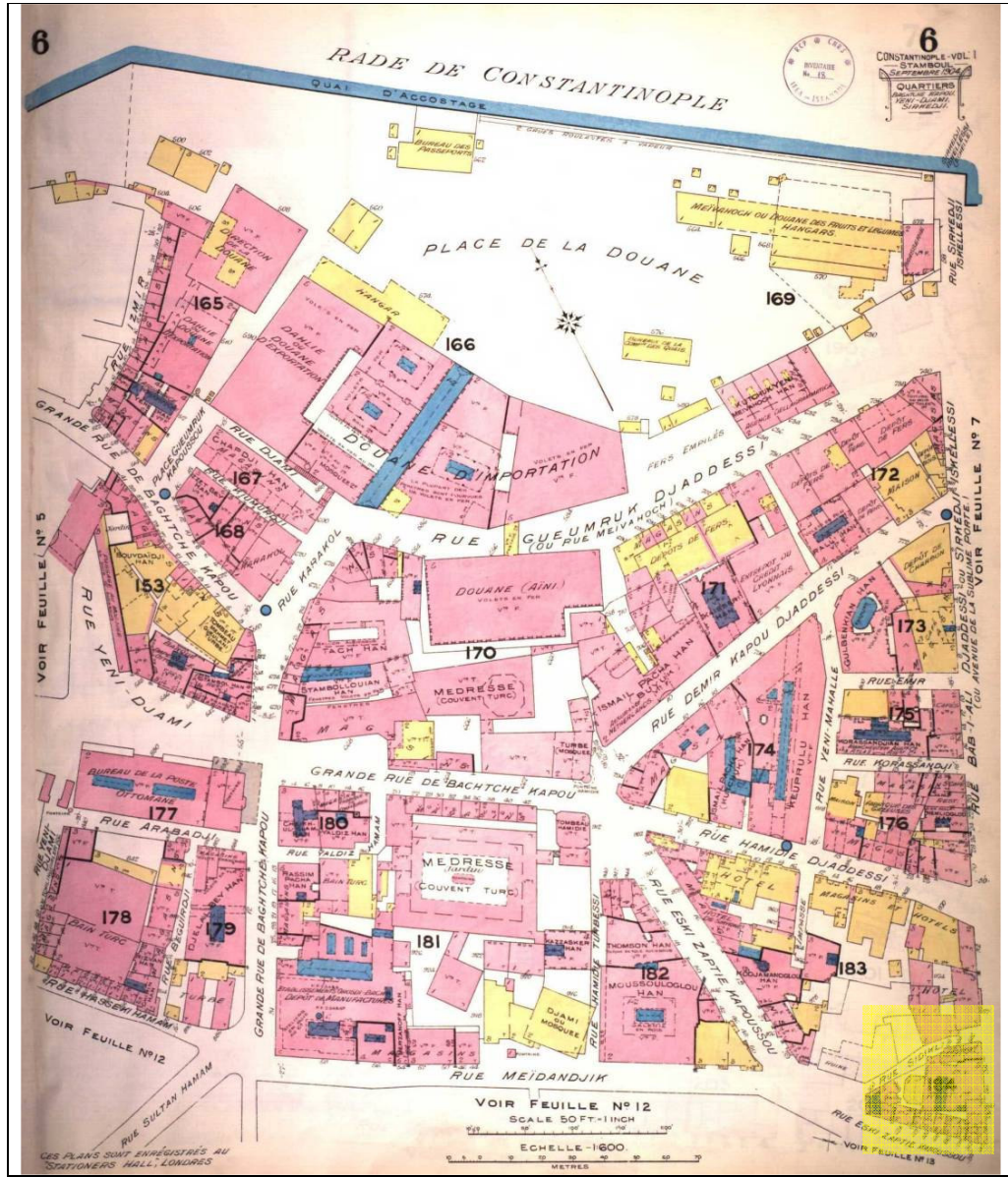

Şekil A.2: Erdem Hakkı Ayverdi Haritası'nda, Eminönü Limanı'nda bulunan iskeleler.

63

Şekil B.2: 1875 tarihli Ayverdi haritası.

Şekil B.3: 1904 tarihli Goad haritası (Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

Şekil B.4: 1904 tarihli Goad haritalarının lejandı (Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

**DJINGUIROGLOU HAN, à côté de
Topalian Han.**

- N°3. Tantarias (Panayi), tailleur.
5. Kulahian (Kirkor), tailleur pr dames.
6. Terzian (Vortik), tailleur pr dames.
Odabachi : Sarian (Agop).

EKBERIÉ HAN, rue Tarakdjilar.

- N°1. Kevorkian Frères, curiosités orientales et tapis.
6. Meched Husséin, tapis persans.

EKMEKDJİ CROS HAN, R. Marpoutdjilar.

- N°s 1, 2. Ricci (R.), commissionnaire.
3. Ohanidi (Nicolas), commissionnaire.
4, 5. Dürholt (H.), commissionnaire.
6. Trévès (L.), commissionnaire.
8. Valavani Frères, soies grèges.
9. Assa (Salomon H.), commissionnaire.
12. Kyriakidès (B. G.), avocat.
14, 15. Eliakim (Elia), papiers à cigar.
Odabachi : Mehmed Sadik Agha.

**EMIN BEY HAN,
près du Consulat de Perse.**

Rez-de-chaussée:

- N°30. Coutzouradès et Mimidès, manufact.
36. Ractivand* (Mannell), négociant.

1er étage :

- 1, 2. Apikian (Roupen), ag. d'assurances.
3. Bohdjélian (Hadji Nazaret Effendi G.), commissionnaire.
4. Sarian (A. et P.) Frères, commission.
4. Iplikdjian (A. et O.) Frères, commiss.
5. Gumuchian (A.), négociant.
6. Nakachian (Miran), commissionnaire.
7. Handjian (Hatchik), escompteur de bons.
10. Avakian (Manouk), commissionnaire.
11. Bachbazirguian (Meguerditch H.), commissionnaire.
12. Der-Aprahamian (G. et A.), commissionnaires.
13. Iskenderian Frères, commission.
14. Maeridis (Aristotelis), commissionn.
15, 16. Neumann Frères, commissionn.
18. Margossian (Aram), commissionnaire.
19. Chekerdjian (Melcon), brodeur.
Odabachi : Baroutchian (Hatchik).

ESSAYAN HAN, Rue Balek Hané.

**EUSTRATIADÈS HAN,
Rue Sultan Hamam.**

- N°s 2, 3, 4. Knechtel (Joh), représ. de com.
7, 8, 9. Mille Père et Fils, négociants et commissionnaires.
Odabachi : Ahmed Agha.

**EVLİÉ HAN, Rue Yorgandjilar, 3,
au Grand Bazar.**

- N°1. Hadji Yanco, café.
5, 6. Hassan Effendi, manufactures.
7. Chaldji (Hadji Manafé), chaussettes.
8. Terzian (Bedros), fezs
Odabachi : Alishan Agha.

FEROUH BEY HAN, Rue Eski Zaptié.

- N°4, 5. Garofallidès (Th.), tailleur.
10 à 12. Hassan Bey, tailleur.
20, 21. Kemaleddin et Cie, architectes.

FEZDJİ HAN, voyez KUTCHUK HAN.

FOUNDOKLIAN HAN,

Rue Yéni-Djami et Rue Tchitchek Bazar.

- N°1, 2. Schapirer (Jacob). Ghundogdou, bonneteries.
3. Arevian (A.), cuirs.
5. Kachler (G. H.), commissionnaire.
6 à 9. Aznavour (Ch. et Oh.), négoc.
11. Eskenazi (Marco), commissionnaire.
12 à 14. Rittershaus (Otto), nég.-comm.
15 à 19. Lauterjung (Hugo et Friedr.), commissionnaires.
20. Dilsizian (Sarkis) Fils, négociants.
23. Kasparian (Bimen), changeur de monnaies.
23. Handjian (Garabed), chang. de monn.
26. Bon (J. P.), commissionnaire.
27, 28. Heitz et Kaufmann, commission.
29. Tékéian (Jivan) et Cie, commissionn.
30. Iossif (Les fils de C. M.), commiss.
31, 32. Berlant (Victor), commissionnaire.
33, 34. Maubach (C.), commissionnaire.
35. Maubach (J.), bois de construction.
Odabachi : Ovaghimian (Markar).

Şekil B.6: Annuaire Oriental 1904- Ferouh Bey Han içerisinde kayıtlı dükkânlar(Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

EMIN EUNU (place).*en face du Pont.*

- N°60. Petridi (Minas), fruitier.
 67. Sivadjian (Kapriel), fezs.
 69. Hussein Koulam, débit de tabacs.
 71. Arsénaki (C.), pharmacien.
 73. Makri (Epaminondas K.), confiseur.
 cièrges et changeur de monnaies.
 75. Ipekdi (Kiani), soieries.
 77. Mayer (A.) et Cie, habits confectionn.
 79. Antoniadès (Jean A.), locoums.
 85. Estadoglou, épicièr.
 » Djismedjian (Y.), chang. de monn.
 1. » Zanni (Joseph Bey), pharmacien.
 » Ormanian (G.), médecin.
 2. Nomico (G. D.), locoums et halva.
 » Iordanou (Sarandi), chang. de mon.
 3. Valzous (Triandafilos), nouveautés.
 4. Kouyoumdjian (Nassib), fezs.
 » Vatzous (Sp.), chang. de monnaies.
 » Karaghulian (Hazaros), chan. de mon.
 » Halid Chazi, dentiste.
 » Valide Sultan Han.
 5. Ismet Bey, beurre en gros.
 7. Santorinios (C.G.), denrées coloniales.
 8. Guessarian (M.) et Frères, fers et métaux.
 9. Nicolaidis (C.), denrées coloniales.
 10. Pantazopoulos (N. Th.), denr. colon.
 11. Papazoglou (Lazare), chang. de monn.
 12. Dimopoulos (N.), négociant.

ESKI BALEK HANÉ (rue).*De la rue Melhant au bord de la mer.*

- N°13. Hadji Mihailidis (Anast. S.), grainier.
 » Politis (Jean), vins et mastic.
 » Athanassiou (Spiro), denrées colon.
 » Viacaras (Pand.), cordonnier.
 » Keropé (H.), avocat.
 15. Hadjigeorghiou (Chr.) et Chr. L.
 Christidis, chang. de monnaies.
 17. Stamaliadis (S.), poissons salés.
 18. Ghelheris (Georges), restaurant.
 19. Adam Frères, poissons frais et salés.
 20. Touloumbadjji (Dion.), poissons salés.
 21. Sfatoudjian (S.), poissons salés.
 21. Zella (Lambros), vins et mastic.
 22. Tourchoudjian (Dieran), céréales.
 23. Nedjib Abil Mehmed, café.
 24. Tchorbadi (Stef.), poissons salés.
 30. Saridis (L.), céréales.
 32. Pandelis (Andréa), vins et mastic.
 34. Yenikis et Cie, poissons salés.
 34. Direction des Spiritueux et Pecheries.

(a) Les N° 1 à 12 sont ceux de Valide Sultan Han.

ESKI TUTUN GUEUMRUK (Place).

- N°2. Soussoudis (Stamatios), citrons.
 3. Dimitriou (A.) et D. Philipidis, cordonniers.
 4. Tsirangoulo (Jean D.) et A. Seraphimidis, denrées coloniales.
 5. Arghiriou (Yoannis), laitier.
 Eski Tutun Gueumruk, douane des tabacs.

ESKI ZAPTIE (rue).*De la rue Hamidié Djaddessi à la rue Bab-i-Ali Djaddessi.*

- N°1. Diamantidis (S.), tailleur.
 2. Athanassiou (Demosth.), restaurant.
 3. Mehmed, café.
 3. 19. Moustapha Chérif, fromages et beurre en gros.
 3. 19. Demirdjian (Sebouh), galoches.
 4. Corps de Garde.
 7. Dépôt de draps et de fez du Gouvernement.
 9. Lévy (Nissim A.), tailleur.
 10. Vlachioli (Ant.), lits en fer et poêles.
 12. Skoufili (Demosth.), débit de tabacs.
 14. Yadiouar (A.), orthopédiste.
 16. Hôtel Smyrne.
 16. Jamgotchian (K.), poêlier.
 16. Voskeridjian (Oussej), restaurant.
 17. Djismardahos (Z.), tapis.
 18. Thomson Han.
 19. Hazarossian (Pars.) et Fils, poêliers.
 19. Kodjamanoglou Han.
 21. Utudjian (Kircor), graveur.
 22. Mudjeba Zade Frères, galoches.
 23. Dimitrjou (C.), laitier.
 28. Missiroglou Han.
 » Lastikdji Zade Frères (Moustapha et Moutazar Krimi), galoches.
 30. Kostanian (D. N.), cordonnier.
 37. Hôtel Constantza.
 38. Arlinoglou et Cie, courtiers.
 39. Christidis (Démètre), laitier.
 40. Ali Ekber, débit de tabacs.
 42. Moumdjoglou (Ath.), coiffeur.
 46. Balentz (B.) et Cie, papeterie.
 47. Weinberg (Sigm.), phonographes.
 48. Jeoannidis (N.), tailleur.
 49. Foudouk-Zade (Const. G.), pharmac.
 Fontaine.
 50. Cardilou (Th.), chemisier.
 52. Anastassiou (Vassil), épicièr.
 60. Babikian (Nichean), libraire.
 » Papazian (Armen), peintre-décor.
 61. Tepikian (Arakel), restaurant.

Şekil B.07: Annuaire Oriental 1905- 61 numara, Arakel Tepikian'ın restoranı (Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

DJINGUIROGLOU HAN, à côté de Topalian Han.

- N°3. Tantarias (Panayi), tailleur.
 5. Yushachian (C.), comestibles.
 6. Seraphidis (Ath.), tailleur-militaire.
 7. Djivanoglou (Selim Mihail), tailleur.
 8. Chevki Effendi, négociant.
 9. Djinguiroglou (Veremia), banquier.
 Odabachi : Sarian (Agop).

EKBERIE HAN, rue Tarakdjilar.

- N°2. Georgiades (Ath.) et C. Mavropoulos, draps.
 6. Meched Hussein, tapis persans.
 9. Georgiades (Ath.) et Tchaouchoglou, tapis.
 9. Castelli (Nearco), tapis.
 12. 13. Abdul Hussein, négociant.

EKMEKDJİ CROS HAN, R. Marpoutdjilar.

- N°1. 2. Ricci (Raffaello), commissionnaire.
 3. Ohanidi (Nicolas), commissionnaire.
 4. Philippidis (E.), drogues.
 6. Tréves (L.), commissionnaire.
 7. 8. Dürholt (H.), commissionnaire.
 8. Valavani Frères, soies grèges.
 9. Assa (Salomon H.), commissionnaire.
 12. Kyriakides (B. G.), avocat.
 14. Eliakim (Elia), papiers à cigar.
 Odabachi : Mehmed Sadik Agha.

EL-KIATIB HAN, Rue Kutuf hané.

- N°2. Damadian (S. et K.), manufactures.
 3 à 7. Scheffels (Otto), commissionn.

EMIN BEY HAN, près du Consulat de Perse.

Rez-de-chaussée :

- N°36. Ractivand (Manuel), négociant.

1er étage :

1. 2. Apikian (Roupen), ag. d'assurances.
 3. Bohdjéhan (Hadj. Nazaret Effendi G.), commissionnaire.
 4. Sarian (A. et P.) Frères, commission.
 4. Iplikdjian (A. et O.) Frères, commiss.
 5. Akerib (Ephraïm H.), commissionn.
 6. Nakachian (Miran), commissionnaire.
 7. Handjian (Hatchik), escompteur de bons.
 10. Avakian (Manouk), commissionnaire.
 11. Bachbazirguyan (M.) et H. Avedissian, commissionnaires.
 12. Der-Aprahamian (G. et A.), commissionnaires.

13. Iskendérian Frères, commission.
 15 à 18. Neumann Frères, commissionn.
 17. Margossian (Aram), commissionnaire.
 19. Chekerdjian (Melcon), brodeur.
 Odabachi : Baroutchian (Hatchik).

ESSAYAN HAN, Rue Balek Hané.

- Guessarian (M.) et Frères, négociant.

EUSTRATIADÈS HAN, Rue Sultan Hamam.

- N°1 à 4. Knechtel (Joh.) représ. de com.
 7, 8, 9. Mille Père et Fils, négociants et commissionnaires.
 Odabachi : Ahmed Agha.

EVLIE HAN, Rue Yorgandjilar, 3, au Grand Bazar.

- N°5, 6. Hassan Eff. mousselines peintes.
 Odabachi : Hussein Agha.

FEROUH BEY HAN, Rue Eski Zapfe.

- N°1, 5. Garofalides (Th.), tailleur.
 8, 9. Abdorahman Boulodssi, avocat.
 20, 21. Kemaleddin et Co, architectes.

FEZDJIBACHIHAN, voyez EL-KIATIBHAN**FOUNDOKLIAN HAN,**

Rue Yéni-Djami et Rue Tchitchek Bazar.

- N°1, 2. Schapirer (Jacob), Ghundogdou, bonneteries.
 3. Arevian (A.), cuirs.
 5. Kachler (C. H.), commissionnaire.
 6 à 9. Aznavour (Ch. et Oh.), négoc.
 12 à 14. Rittershaus (Otto), nég. comm.
 16 à 24. Lauterjung (Hugo et Friedr.), commissionnaires.
 20. Dilsizian (Sarkis) Fils, négociants.
 21, 22. Eskenazi (Marco), commissionn.
 23. Kasparian (Bimen), changeur de monnaies.
 23. Handjian (Garabed), chang. de monn.
 26. Bon (J. P.), commissionnaire.
 27, 28. Heitz et Kaufmann, commission.
 29. Tékéian (Jivan) et Co, commissionn.
 31, 32. Berlant (Victor), commissionnaire.
 33, 34. Maubach (E.), commissionnaire.
 35. Maubach (J.), bois de construction.
 Odabachi : Ovaghimian (Markur).

Şekil B.8: Annuaire Oriental 1909- Ferouh Bey Han içersinde kayıtlı dükkânlar (Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

2. Arevyan (K. et S.) Frères, négoc. commissionnaires.
3. Djismardahoss (Zarmaïr), tapis.
6. Matalon (Emmanuel Levy), représ. de commerce.
- » Polatidis (Hariton), opium.
7. Artinian (H.), tapis.
8. Djilbirian (Anania), négoc.-comm.
8. Kéléchian (H.) et Cie, commiss.
9. Arsénian (Mihran), commissionn.
10. Ali Yaver, avocat.
10. Chakir Sofali, avocat.
11. Babayan (Diran), négociant.
- 11 bis. Tatleian (Artin), billets de lote.
- » Arevian (M.) et Cie, courtiers d'assur.
- » Miridjanian (M. M.), commiss.
12. Roumi (Saïd Elias), commissionn.
13. Tékéian (P.) Fils, commissionn.
14. Gatheral (Georges), négociant.
- Odabachi: Calvedjian (Hougas).
23. Dimitroff (Christo), laitier.
28. Moustapha et Murtéza Lastikdji Frères, galoches.
31. Altinoglou (Th.) et Cie, hommes d'aff.
- » Garabetian (Ounik), tailleur.
31. Kostanian (Dieran N.), cordonnier.
36. Sakayan (Andon S.), papetier.
38. Utudjian (Krikor), graveur.
45. Koutsoukis (Athan. J.), débit de tabacs.
47. Tsantas (Elefterios S.), épiciér.
- Fontaine.
- 57, 59. Papazian (Ohannès), poêles.
- ERAKROUM HAN.**
1. Meyohas (Isaac), dentiste.
3. Polyclinique de Stamboul.
5. Sabri Kuteza, avocat.
12. Mehmed Enver, avocat.
- » Mahmoud Djelaleddin, avocat.
- 13, 14. International Finance Corporation of America.
- 19, 20. Selim Sirry, avocat.
- » » Mehmed Sidky, avocat.
21. Karaosmanoglou Ahmed Djevdet et Cie, habits confect.
22. Tsokas (Vassil), commissionn.
- » The Oriental Exporting & Trading C^o, négociants.
23. Dimakopoulos (Const. G.), commissionnaire.
25. Raïf Fouad, directeur de l'admin. Hamarat.
26. Djelaleddin Feyazi, avocat.
28. Djezarzadé Ahmed Zihni et Hadji Mevloudzadé Mehmed Fehmi, céréales.
31. Vassiliadis (Nic.), architecte.
- 61. FEROUH BEY HAN.**
1. Léon (M.), dentiste.
5. Seïdi (F.) et Cie, commissionn.
8. Haidar Effendi, négociant.
10. Administration du journal turc Chakbal.

11. Moustapha Hachim, avocat.
- 12, 13. Allahverdi (Dieran), médecin.
13. Der-Hagopian (Artin A.), chang. de monnaies.
- 15, 16. Trévès (Joseph) et Cie, commissionnaires.
20. Angel (Albert), professeur.
25. Nicolaidès (AL), photographie.
- Odabachi: Hassan Agha.
63. Chaldjian et Tavchanian, merceries.
65. Utudjian (Caloust) et Fils, coiffeurs.
67. Mavropoulos (A.), cordonnier.
- Administration G^{le} des Postes et Télégraphes.
- Banque Nationale de Turquie.
68. Hadji Abdullah, confiseur.
69. Mikaëlian (M.), imprimer.
70. Der-Mikaëlian (Daniel), cartes postales illustrées.
71. Icoumenidi (M.), botier.
72. Mehmed Baghir et Mehmed Ali, libr.
73. Nichan et Babikian, libraires.
74. Nichanian (A.), hôtel Ismid-Baghdad
74. Ahmed Ihsan, restaurant.
75. Djivélékian (H.), tailleur.
76. Rifaat Hakkî, confiseur.
77. Baker (Georges et A.), nouveautés.
77. Linos (Th.), droguerie.
80. Debit de la fabrique de draps de Héréké.

ESKİ ZAPTİE BIS (rue), Stamboul.

De la rue Meïdandjik à la rue Baghtché Capou.

4. Khandji Zadé Abdulrahman et Fils Mehmed Nedjib, mousselines peintes.
- 4 bis. Kurkdjian (K.) et Fils, fils de coton.
5. Chahbenderian (Bedros), manuf. et fils de coton.
9. Anastassiadis (Aristotelis), sacs vides et canevas.

KAZASKER HAN.

- 3, 4. Tahsin Riza, avocat.
5. Sami Ismail Hakkî, avocat.
- 6, 7. Mahmoud Faik, avocat.
9. Tanélian (Stépan), tailleur.
11. Leylekian (Vahram), avocat.
11. Server Haïreddin, avocat.
16. Delvetian (Bedros), avocat.
17. Danielidis (I. N.), avocat.
- » Tahsin Kiessari, avocat.
19. Petsilaidis (Ant.), tailleur.
20. Takvoroff (Takvor), tailleur.
23. Holas (Agop), imprimerie.
- Odabachi: Seraphidis (Yanni).

ESSIR BAZAR (rue), Grand Bazar.

De la rue Tuouk Bazar, En dehors du Grand Bazar.

24. Koundouritis (Manoli), tailleur.

Şekil B.10: Annuaire Oriental 1913- Ferouh Bey Han içerisinde kayıtlı dükkânlar(Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

31. Altinoglou (Th.) et Ce, hommes d'aff.
» Garabetian (Onnik), tailleur.
31. Kostanian (Dieran N.), cordonnier.
36. Sakayan (Andon S.), papetier.
38. Utudjian (Krikor), graveur.
45. Koutsoukis (Athan J.), débit de tabacs.
47. Tsantas (Elefterios S.), épicier.

Fontaine.

57. 59. Papazian (Ohanès), poètes.
ERZEROUH HAN.

1. Meyohas (Isaac), dentiste.
3. Polytechnique de Stamboul.
9 à 11. Utudjian (Armenak S.), assur.
12. Mahmoud Djelaleddin, commiss.
13. 14. Mehmed Arif, négociant.
15. 16. Abdul Rêzak, avocat.
17. Chahinian (Hamp.), avocat.
19. Muhieddin Ahmed et Ce, comm.
20. Oriental Importing & Exporting C^e,
négociants.
20. Minassian (Vahram M.), négociant-
commissionnaire.
21. Karaosmanoglou Ahmed Djevdet
et Ce, habits confect.
22. Tsokas (Vassil), commissionn.
» The Oriental Exporting & Trading
C^e, négociants.
23. Dimakopoulos (Const. G.), com-
missionnaire.
26. Djelaleddin Feyazi, avocat.
31. Barsian (Sirac), avocat.

61. FEROUH BEY HAN.

2. Faraghi (L.), avocat.
3. Paris (A.), avocat.
4. Nihad (M.), dentiste.
5. Seidl (F.) et Ce, commissionn.
10. Administration du journal turc
Chakhal.
13. 14. Eckert (H. E.), machines agric.
15. 16. Pfaff (Charles), commissionn.
23. Nicolaidès (Al.), photographe.
Odabachi: Hassan Agha.

63. Chakhtian et Tavchanian, merceries.
67. Mavropou'os (A.), cordonnier.
Administration G^e des Postes et Té-
légraphes.

Banque Nationale de Turquie.

68. Hadji Abdullah, confiseur.
69. Mikaélén (M.), imprimeur.
70. Mehmed Ali, pipes en ambre.
71. Iconmenidi (M.), botier.
72. Mehmed Baghir et Mehmed Ali, libr.
73. Allahverdian (Haig), pharmacie.
73. Djezvedjian (K.), médecin.
74. Niehanian (A.), hôtel Ismidt-Baghdad
74. Ahmed Ihsan, restaurant.
75. Djivélékian (H.), tailleur.
76. Rifaa Hakki, confiseur.
77. Baker (Georges et A.), nouveautés.
77. Linos (Th.), droguerie.
80. Débit de la fabrique de draps de
Heréké.

ESKI ZAPTIÉ BIS (rue), Stamboul.

De la rue Meidandjik à la rue Baghtché
Capou.

4. Khandji Zadé Abdulrahman et Fils
Mehmed Nedjib, mousselines pein-
tes.
4 bis. Kurkdjian (Kapriel) et Fils, fils de
coton.
5. Chahbenderian (Bedros), manuf. et
fils de coton.
9. Anastassiadis (Aristotelis), sacs
et canevas.

KAZASKER HAN.

1. Balit (Rechid), négociant.
2. Pappo (Lazare S.), entrepreneur
de travaux publics.
3. 4. Halil Hilmi, avocat.
3. 4. Omer Loufl, avocat.
3. 4. Ali Haidar, avocat.
5. Sami Ismail Hakki, avocat.
8. Niego (Aron), droguiste.
9. Tanélian (Stépan), tailleur.
10. Ihsan Bey, avocat.
12. 13. Elmayan (Mihran Zeki), agent
d'affaires immobil.
12. 13. Madem (Vitali), avocat.
14. Lichtenthal (A.), commissionn.
17. Danielidis (I. N.), avocat.
19. Mazhar Bey, avocat.
19. Sadik Bey, avocat.
19. Suleiman Bey, avocat.
24. Karayan (Ant. M.), commissionn.
25. Hafouz Sabri, avocat.
Odabachi: Seraphidis (Yanni).

ESSIR BAZAR (rue), Grand Bazar.

De la rue Taouk Bazar, En dehors du
Grand Bazar.

24. Koundouritis (Manoli), tailleur.
27. Théodoridis (Stephano), chaussures.
28. Ujambedenian (Gomik), tailleur.
29. Assimacopoulos (Alex.), habits. conf.
34. Nicolaidis (Nic.), débit de tabacs.
36. Nafpliotis (Const. G.), formes pour
cordonniers.

ESTHER (Passage), Péra.

La 18e à gauche de la Grande Rue de Péra.
(No 593) à l'école Allemande et Suisse.

1. APPARTEM. SADIK BEY.

1. Banbanasti (Bohor), passement.
2. Androvitch (Vassil), employé chez
Ganz et Ce.

3. Matigian (Armenag M.), lampiste.
Odabachi: Youssouf Agha.

3. Ohanian (Simon), imprimerie.

5. Zabra (Yanni), café.

6. APPARTEM. NAMIK PACHA.

1. Bonetta (Michel), contrôleur su-
périeur de la poste autrichienne.

Şekil B.11: Annuaire Oriental 1914- Ferouh Bey Han içerisinde kayıtlı
dükkânlar(Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

ESKI ZAPTIÉ (rue), Stamboul.

*De la rue Haridie Djadessi à la rue
Bab-i-Ali Djadessi.*

1. Mardikian Frères, manufactures.
1. *Hôtel et Café de Smyrne*, tenu par Philibeli Ahmed Zihui.
2. Taniélian (Kircor), électricien.
3. Moustapha, from. et beurres en gros.
6. 8. Paraly (Moïse), droguiste.
10. Gostanian (Dieran), cordonnier.
12. Harimian (Onnik S.), fournitures pour horlogerie.
12. Djangotchian (Stepan), dentiste.
12. Sarkissian et Baloukdjian, médecins.
12. Ibrahim Férid, photographe.
14. Techebus Milli, marchand-tailleur.
14. Minassian (Yervant), fezs.
16. Jangotchian (K.), poëlier.
18. THOMSON HAN.
Nazareth de Constantinople de la Régie des Tabacs.
19. Salim Rédjeb, coiffeur.
19. KODJAMANOGLOU HAN.
1. Utudjian (Vahram), coiffeur.
2. Pinto (Salomon Haïm), négoc. commissionnaire.
4. Réfik Ahmed, commissionnaire.
5. Kouyoumdjian (O. S.), nég.-com-missionn.
6. Troufanli Zadé Frères, négoc.
7. Bassat Frères, commiss.
8. Kéléchian (Z.) et Cie, commiss.
21. Ali Bey, pipes.
21. 23. Nuzhet Zia, pharmacie.
29. Ahmed Rahmi, vins et mastic.
30. Ahmed Djevded, sellier-harnacheur.
28. *Société Anon. Ott. Bazar*, modes pour dames.
Fontaine.
- ERZEROUH HAN.
1. Alalouf (Juda), avocat.
2. Meyohas (Isaac), dentiste.
3. 4. Mesdji Zadé Ali Kiamil, march-tailleur.
6. Ali Hairi, Hussein Avni, négoc. commissionn.
7. Adil Bey, avocat.
11. Djélaleddin Feyazi, avocat.
13. 14. 16. Vali Zadé, marchand tailleur.
18. Fikry Servet, médecin.
19. Sahi Yaver, médecin.
21. 22. Pan-r (E. C.) et Cie, négoc. commissionn.
23. Mehmed Nafiz, négoc.
25. Nahoum (Marco), avocat.
- 25 à 30. Bérrouhiel (L. A.), nég. com-missionn.
31. 32. Molho (M.) et Cie, commiss.
64. VLOHA HAN.
1. Moustà Bey, avocat.
2. Sabri Bey, avocat.

3. Arayek, nég. commissionn.
4. Yemissaraloglou (S.) et E. Elefte-radis, commissionn.
- 7 à 10. Irfan Mehmed, médecin.
- 11 à 14. Hussein Hamid, dentiste.
- 15 à 19. Moustapha M. Ali Zeki, marchand-tailleur.
21. Tulhendjian (Pierre), architecte.
23. 26. Ali Hourchid, photographe.
24. 25. Mehmed Rehid, dentiste.
63. Chaldjian et Tavchanian, merceries.
67. Mavropoulos (A.), cordonnier.
Administration G^{ie} des Postes et Télégraphes.
Banque Nationale de Turquie.
68. Icoumenidi (Manol), cordonnier.
68. Arif Zeki, tailleur.
68. *Banque Générale de Commerce et de Crédit.*
69. Saïd (H.), médecin.
69. Mikaélian (H.) et P. Toroumian, imprim.
72. Mehmed Baghir et Mehmed Ali, libr.
73. Allahverdian (Haig), pharmacie.
74. *Fabrique Imperiale de Héréké.*
74. *Sanitas Société Anon.*, de droguerie.
75. Djivélékian (H. E.), tailleur.
76. Naazim Bey, confiseur.

ESKI ZAPTIÉ BIS (rue), Stamboul

De la rue Médandjik à la rue Baghtché Capou.

2. Kamberian (Setrak) et Cie, manuf.
4. Soulam (Fratteli) et Cie, électriciens.
- 4 bis. Azarian Frères et Cie, manuf.
5. Husséin Husni et Cie, galoches.
9. Diarbekirli (Dikran), menuisier.
- KAZASKER HAN.
1. Kiridi (Joseph), commiss.
2. 3. Omer Faik et Ibrahim Haïdar, avocats.
4. Kiremidjian, manuf.
5. Hezkian (Yervant), commiss.
6. Omer Loutfi, avocat.
7. Chahinian (Hamp.), avocat.
8. Chevké Loutfi, avocat.
9. Danieloglou (Youvan), avocat.
10. 11. Missailidis (Michel), avocat.
12. 13. Couléin Zadé Frères, négoc. commissionn.
14. Hadji Ali Zadé Moustà Eff., com-missionn.
17. Fevzi Rassih, avocat.
18. Mahmoudrian (Vahram), négoc. commissionn.
20. Covridis (Elia), tailleur.
23. Athanach et Jeannidis, négoc. commissionn.
24. Ahmed Chakru et Osman Nouri, avocat.
25. Mehmed Chukru, avocat.

Şekil B.13: Annuaire Oriental 1921- Vlora Han içerisinde kayıtlı dükkânlar(Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

- Nos 55. Fassouliadjian (M.), pianiste.
 » Pappazian (E.), graveur.
 57. Kechichoglou (Serkis), débit de tab.
 58. Miguirditch Agha, malles.
 59. Miguirditch (Serkis), débit de tabacs.
 60. Babikian (Nichan), libraire.
 » Tchoulhayan (Kirkos), musiques.
 61. Berberian (N.), imprimeur.
 62. Hilmy (L.), libraire.
 63. Chaldjian et Tavchamian, merceries.
 64. Kaloust (A.), coiffeur.
 65. Avigdor (Israël), tailleur.
 66. Irfan (Avedis), libraire.
 67. Ikossaridis (D.), bottier.
 68. Hadji Abdullah Agha, confiseur.
 » Hachimian (Onnik), horloger.
 69. Mikaëlian (N.), graveur.
 70. Théodorou (Demetr.), cordonnier.
 71. Ighonméné (M.), bottier.
 72. Marcarian (O.), café.
 73. Mevlout, boucher.
 74. Mardikian (N.), hôtel Ismidt.
 » Exerdjoglou (G.), appareils photo-graphiques.
 » Nicolaïdès (A.), photographe.
 75. Ali Riza, aiguiseur.
 76. Rifat, confiseur.
 78. Adminis. du Journal Servet-i-Funoun.
 80. Débit de la fabrique de draps de Héréké.
 82. Bureau des spécialités de la Régie.
 » Missirlioglou Han.

FILOJANDJILAR (rue).

De la rue Aladjâ Hamam à la rue Tchakmakdjilar Yocouchou.

- Nos 1. Hatem et Coën, manufactures.
 2. Nicolian (Levon), cristaux et porcelaines.
 3. Tiryakian (H.) et L. Manoukian, manufactures.
 3. Gallivroussi et Sévastidi, cuirs.
 5. 7. Mibran (Onnik), manufactures.
 6. Ohanessian Frères, manufactures.
 8. Lazian et Zacharian, manufactures.
 9. Seremetaki (Sp.) et Cie, cotons filés.
 10. 12. Minassian (H. et D.), manufact.
 11. Youssoufian Han.
 13. Hatchadourian (Missak), tapis.
 15. Tchiboukdjian Brothers (H. et C.), manufactures.
 16. Torossian (H. K.), manufactures.
 17. Tiryakian (A.) et M. Guevrékian, manufactures.
 18. Vassiliadis et Papazoglou, manufact.
 19. Georgiadès (Ath.) et P. Tchaouchoglou, manufactures.
 20. Grevendoulis (Apos.), manufactures.
 21. Callinicos (P. A.), manufactures.

- Nos 21 bis. Photiadis Fils, manufactures.
 23. Aznavourian (M.), manufactures.
 24. Ihmsen et Cie, négociants en essences de roses.
 25. Stambouljian (H. M.) Frères, manuf.
 26. Tokatljan (Mardiros), manufactures.
 27. Mahmoudi Han.
 29. Mélémetdjian (H. et M.), manufact.
 29. Yaldesgian, Findikian et Cie, manuf.
 31. 33. Schamdandjian (H. M. K.), manufact.
 32. Dimitriadis (C.), madapolams.
 34. Théodoridès Frères, manufactures.
 35. Kutchuk Moustapha Pacha Han.
 37. Zambuloglou (Yorghis), manufactures.
 38. Kavoukdjian (Bedros H.), manufact.
 39. Mendikian (Patrik K.), indiennes.
 40. Nechad Bey, avocat.
 41. Terzian et Kapadjian, manufactures.
 42. Tulazopoulos (Dim.), restaurant, Fontaine.
 43. Gira (J.) Fils, manufactures.
 45. Onnik et Mibran, manufactures.
 46. Canelos (N. J.), manufactures.
 48. Kololian (S.), manufactures.
 » Gulesserian (B. B. S.) Frères, manuf.
 52. Kirilly Moustapha Pacha Han.
 54. Berberian (Mardik), ling. de Brousse.
 56. Balabani (Fotios), thés.

FINDIKCHILAR (rue).

De la rue Hassirdjilar à la rue Tahta Kalé.

- Nos 1. Geordalakis (G.), pâtes d'Italie.
 4. Danilidis (N.), noisettes.
 10. Grégoriadis (Savas), céréales.
 11. Haralambidis (N.), four.
 12. Tchétinoglou (M.), noisettes.
 13. Papadopoulos (Minas), four.
 14. Ahmed Agha, café moulu.
 15. Abraham (Step.), café moulu.
 22. Batoloff (D.), locoums.
 29. Papadopoulos (S.), quincailleries.
 31. Ahmed, noisettes en gros.
 32. Apolidis (Nic.), café.
 35. Ioannou (Pr.), épicer.
 42. Ioannidis (Dim.), couleurs et vernis.
 44. Nicolaïdou (Dim.), café en gros.
 48. Moustas, nattes d'Egypte.
 54, 72. Amar (S.), café en gros.

HADJI KEUTCHEK (rue).

De la rue Hassopulo Han à la rue Mahmoud Pacha.

- Nos 15. (a) Petite porte de Hassopulo Han.
 17. Gavoukdjian (O.) et Cie, manufactures, Fontaine.
 19. Meracli (Th.), habits militaires.
 21. Nicolaïdis Tripo et Cie, cuirs.

(a) Les numéros de cette rue ne se suivent pas.

Şekil B.13: Annuaire Oriental 1903 (Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Kütüphanesi).

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL I NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :125-6.6.1990
Karar Tarihi ve No. :1821-6.6.1990

Toplantı Yeri :İST.

İstanbul, Eminönü, 15 parça, 423 ada, 9 ve 10 parsellere ilişkin, ilgisinin 16.3.1990 tarihli, Eminönü Tapu Sicil Müdürlüğünün 12.4.90 gün ve 1534 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eminönü, 423 ada, 9 ve 10 parsellerde bulunan yapının, korunması gerekli sivil mimarlık örneği olarak tescil edilmesine, esaslı onarım ve tadilat yapılmak istendiğinde yapının grubunun belirlenmesi için 1/50 ölçekli tam ve doğru Bölgesinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi.

BAŞKAN

Hande SUHER

BAŞKAN YARDIMCISI

Mete TAPAN

ÜYE

Muharrem ORAL

ÜYE

Alpay PASİNLİ

ÜYE

YAMANER

ÜYE

ÜYE

Argun OGAN

Eminönü Bel. Tek.Başk. Yard.

ÜYE

7.6.1990.EB.10.

Şekil B.14: T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, 6.6.1990 tarihli ve 1821 sayılı kararı.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 26.01.2007 - 66
Karar Tarih ve No : 26.01.2007 - 974

Toplantı Yeri:
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Eminönü İlçesi, Hobyar Mahallesi, 15 pafta, 423 ada, 9 - 10 parsel sayılı yerde bulunan Valora Han, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 06.06.1990 gün ve 1821 sayılı kararı ile korunması gerekli sivil mimarlık örneği olarak tescil ettiği, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentel ve Tarihi Sit Alanı ve Koruma Bölge Kurulu'nun 26.01.2007 gün ve 403 sayılı kararı ile uygun bulunan Eminönü Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı sınırları içerisinde yer aldığı, T.C. Eminönü Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 3. normal katın tavan hizasındaki cephenin 0,70 m.lik saçığın alt kısmındaki taş maizemenin koparak dökülmesi nedeniyle tehlikeli duruma gelmesinin belirtildiği statik rapor tanzim edilen 15.11.2006 gün ve 2006/S -7178 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Eminönü İlçesi, Hobyar Mahallesi, 15 pafta, 423 ada, 9 - 10 parselde yer alan, Tarihi Yarı Ada da Art Nove örneklerinden olan söz konusu Valora Han'ın, çevre can ve mal güvenliği açısından gerekli güvenlik önlemlerinin, ilgilisi ve belediyesince alınmasına, koruma grubunun I olarak belirlenmesine, röleve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin ivedilikle kurulumuza getirilmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR
GÜNSELİ AYBAY
MÜDÜR

BAŞKAN
Fehmi KIZIL
İMZA

ÜYE
Ahmet ERSEN
İMZA

ÜYE
Cem ERİŞ
İMZA

ÜYE
Murat TUNCAY
İST.B.BL.BŞK.TEM.
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Ahmet TANYOLAÇ
İMZA

ÜYE
Nusret İlker ÇOLAK
İMZA

ÜYE
Feridun ÖZGÜMÜŞ
İMZA

ÜYE
Mustafa KARASU
EMİNÖNÜ BL.BŞK.TEM.
İMZA

26.01.2007 A.S.

Şekil B.15: T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, 26.01.2007 tarihli ve 974 sayılı kararı.

APPAREILS D'ÉCLAIRAGE.

(Voyez aussi Éclairage)

Benzonana (Sam.), Passage d'Anatolie, 10, P.
 Hazarossian (Léon), 6de Rue de Péra, 147.
 Ioannidis (Agamemnon) (*Bec Auer*), Cité d'Alep, 12, P.
 Mepar et Cie, *Lucifer*, Grande Rue de Péra, 261.
 Rotter-Eger (Auguste), R. Haïrié, 8, P.

APPAREILS DE PHOTOGRAPHIE.

(Voyez aussi Fournitures).

Caracache Frères, et photographes, Grande Rue de Péra, 673, 677, succursale, même Rue, 398.

Charrel (J.), et d'éclairage (*Voir annonce page 2304*), Passage du Tunnel, 14, P.

Diradour (A.), R. Baghtché Capou, 8, S.
 Exerdjioglou (C.), R. Eski Zaptié, 74, S.
 Vafiadis (Théodore), R. Baghtché Capou, 8, S.

Weinberg (Sigm.), (*Voir annonce page 2292*), Grande Rue de Péra, 474.

ARCHITECTES.

Altonuoglou (A. G.), R. Bouyoukdéré, 125, Panc.

Almanéich (Alfred), R. Carnavoula, 19 bis, P.
 Ananian (A.), R. Yéni Tcharchi, 14, P.

ANANIAN (Joseph), Grande Rue de Péra, 204.

Apéry (S.), R. Abanos, 12, P.

Aslanian (Ar.), R. Bir Kouyoulou, 6 bis, P.
 Aznavour (J. S.), diplômé de l'Académie des beaux arts de Rome, St-Pierre Han, 5, G.

Basmadjian (Hatchik), R. Koumbaradj Yocouchou, 38, P.

Bello (P.), Impasse Yéni-Yol, 10, P.

Bessim Bey, R. Hadji Maghak, 34, Panc.

Bonali (Georges A.), R. Rouso, 42, Férík.

Bonkowski (Ernest), Saatchi Han, 19, G.

Campanakis (P.), R. Agha Hamam, 4, P.

Cardia (Peppino), R. Djamdji, 8, P.

Cingria (Alph. M.), Grande Rue de Péra, 342.

Coletti (C.), R. Pechkirdji, 32, P.

Cosma (Art.), R. Sakyz Aghatch, 113, P.

Cosmatopoulos (Yorgi), R. Kiepek, 12, P.

Couyoumdjian (G.), R. Syra Selvi, 118, P.

Cremesy (Et.), Saroglou Han, 4, G.

D'Aronco (R.), Grande Rue de Péra, 77.

Démétracopoulo (A.), R. Cherbet Hané, 15, P.

Destuniano (A.), Grande Rue de Péra, 407.

Doukas (Georges), R. Hamidié Djaddessi, 53, P.

Djubérian (Dieran), R. Bouyoukdéré, 13, Panc.

Djubérian (Kévork), R. Djédidié, 82, Panc.

EDHEM & NOURIDJAN

INGÉNIEURS-ARCHITECTES

Entrepreneurs des Administrations Publiques.— Devis et Projets.— Entreprise de travaux de construction dans la Capitale et Provinces.

Messeret Han (Rue Bab-i-Ali Djaddessi).
 STAMBOUL.

Efstration (J.), R. Kutchuk Hendek, 17, P.
 Ervapis (G.), R. Indjié Kach, 51, P.

Famakias (Nic.), Impasse Bourounsou, 12, P.

Faracci (Emile), de la Société du chemin de fer ottoman d'Anatolie.

Fardis (Dem.), R. Barout Hané, 26, Férík.
 Farra (P.), R. Tobdjilar, 24, P.

Ferry (Georges), Lorando Han, G.

Fotiades (P.), R. Fayk Pacha, 13, P.

Galatti et Christidi, Nomico Han, 15, 16, G.

Garnier (I. M.), R. Sourrouri, 17, P.

Gougoussinis (G.), R. Bir Kouyoulou, 8, P.

Griseti (Gauthier), R. Bouyouk Hendek, 31, P.

Grosso (S. G.) et G. D. Danassi, Saroglou Han, 5, G.

Guglielmi (Gaetano), R. Orta, 8 bis, P.

Gurékian (Léon), Tchetcheyan Han, 20, 21, G.

Hamamdjian (Stepan), R. Bayram, 22, P.

Harom (Kévork), R. Akardja, 3, P.

Havachopoulos (M.), R. Férédié, 144, P.

Ioannidis (Yanco Bey), R. Souterazi, P.

Janko (N.), R. Sandaldji, 1, P.

Godjos (Ch.), R. Olivo, 14, P.

Kakmadjian (H.), R. Diguer Beghtchi, 4, Pancaldi.

Kassapian (J.), R. Chimen, 27, Panc.

Kazazian (Andon), R. Bouyoukdéré, 153, Pancaldi.

Kazazian (Paul), R. Tourna, 20, Panc.

Kemaleddin et Cie, Nemiloglou Han, 5, S.

Kerestedjian (M.), Grande Rue de Péra, 92.

Langas (M.), St-Pierre Han, 4, G.

Levon Effendi, Impasse Yéni Yol, 16, P.

Livanopoulos (Const.), R. Mavi, 5, P.

Macropoulos (Bélisaire), Hasta Hané Han, 45, G.

Marcopoulos (G.), R. Olivo, 76, P.

Marinelli (Ant.), R. Kaya, 33, Panc.

Mavrogordato (F. E.), Passage d'Anatolie, P.

Mehmed Védad, Missirlioglou Han, 7, S.

Meimarides (P.D.), R. Sakys, 19, P.

Meins (Emile), R. Mezarlik Bis 37, P.

Merhamedjian (Zénop), R. Bouyoukdéré, 111, Panc.

Şekil B.16: Annuaire Oriental 1903- Mimar Kemaleddin Bey'in ofis adresi.

- Kelibardjian (Léon), fournitures pour cordonniers, R. Ouzoun Tcharchi, 231, S.
- Kelitchdjian (Maksoud), instruments de musique, R. Ouzoun Tcharchi, 293, S.
- Keller (Adolph), employé chez Pascal Keller, R. Keklik, 16, P.
- Keller (Famille Ed.), R. Djédidié, 81, Pancaldi.
- Keller (Edouard), tailleur chez Stein, R. Yéni Yol, 112, appart. Ouzoun, 9, G.
- Keller (Henri), employé chez Wegerhoff (Otto), R. Tom-Tom, 21, P.
- Keller (Jean), empl. chez Pascal Keller, R. Emin Djamî, 2, P.
- Keller (Pascal), successeur de F. Adam, pianos et musique, fournisseur de S.M.I. le Sultan, (Voir annonce page 1983), Passage-Hazzopoulo, 25, 26, 27, P.—Dom: R. Keklik, 14, P.
- Keller (Théodore E.), fondé de pouvoirs de la Maison Fulas Frères, R. Kabristan, 37, appart. Anram, 3, P.
- Kelsen (L.), secrétaire au bureau central du matériel et de la traction à la Cie des chemins de fer orientaux, S.—Dom: R. Coulé Dibi, 4, G.
- Kemal, verreries, R. Sepahi, 18, S.
- Kemal Bey, 1er secrétaire et membre de la commission du ministère de l'Instruction publique.
- Kémal Bey, sous-chef du bureau de traduction de la préfecture de la ville.
- Kémal Bey, conseiller à la chambre criminelle de la cour de cassation (ministère de la justice et des cultes).
- Kemal Bey, secrétaire en chef du département de l'inspection, (ministère de la justice et des cultes).
- Kemal Chakir, aide-comptable à l'administration de la dette publique ottomane. — Dom: R. Fatih, 1, S.
- Kemal Effendi, typographe à l'imprimerie de la dette publique ottomane. — Dom: R. Sofoular, 15, Ak Serai, S.
- Kemal Effendi, adjudant-major agrégé professeur de physiologie à l'école impériale de médecine.
- Kemal Effendi, médecin visitant du dispensaire de la municipalité du VIème cercle, P.
- Kemal Effendi, major, aide-de-camp du ministre de la guerre.
- Kemal Effendi, expéditionnaire à l'administration de la dette publique ottomane. — Dom: R. Sultan Tepessi, Scutari.
- Kemal Effendi, drogman à la grande douane des importations de Galata.
- Kemal Effendi, tailleur, Keuprulu Han, 48, S.
- Kemal Effendi, professeur de français à l'école des arts et métiers.
- Kemal Mehmed, manufactures, R. Calpakdjilar Bachi, 120, S.
- Kemal (M.), pharmacie, R. Sedefdjiler, 21, S.
- Kémaleddin Bey, 1er maître des requêtes à la section législative du conseil d'état.
- Kémaleddin Bey, professeur de turc à l'école allemande et suisse.
- Kémaleddin et Cie, architectes, Ferouh Bey, Han, 20, 21, S.
- Kémaleddin Ismail, cordonnier, R. Direkler, 38, S.
- Kémaleddin Pacha, général de division, gendre et aide-de-camp de S. M. I. le Sultan.
- Kémandjian (Iskoui), propriétaire, R. Anderlitch, 45, Panc.
- Kemandjian (Karnik), tailleur, R. Féridié, 62, P.
- Kemandjian (Ve Marie), R. Iki Kouyoulou, 30, P.
- Kémani (Z.), professeur de musique, R. Vesnédjiler, 112, S.
- Kemhadjian (Mihran), habits confectionnés, R. Mahmoud Pacha, 297, S.
- Kemhadjian (Siroun), menuisier, usine à vapeur à Dolma-Baghtché, Gumuche-Souryou, vis-à-vis la porte du Gaz-hané. — Dom: R. Pancaldi, 231.
- Kenadjian (Haroutioun) Fils, indiennes, R. Tchakmakdjilar Yocouchou, 76, 78, 80, S.
- Kenadjian (S.), de la maison Har. Kenadjian Fils, R. Bouyoukdéré, 121, Panc.
- Kenan Pacha, général de division, aide de camp de S. M. I. le Sultan.
- Kenanidis (C.), *tahin*, R. Tachdjilar, 238, S.
- Kenanoglou (C.), chemisier, R. Ak-Serai, 241, S.
- Kenanoglou (Y.) et J. Kehadjanis, commissionnaires, Camondo Han, 42, 43, S.
- Kenarlikdji (B.), négociant, Bouyouk Achir Effendi Han, 25, S. — Dom: R. Toulombadji, 2, P.
- Kendros (G.), draps, R. Aïnadjilar, 28, S. — Dom: R. Itir, 16, P.
- Kenley (Pascal), employé à la société commerciale et industrielle de Naphté Caspienne et de la mer Noire, R. Bouyouk Parmak Capou, 26, P.
- Kentchekian (S.), meubles, R. du Théâtre, 32, P.
- Kepedjis (D. M.) et Cie, huiles et savons; sous agents de la *Nouvelle Société Hellénique* de navigation à vapeur, R. Deïrmen Yemich, 9, 11, S. — Dom: R. Ferner Djaddessi, 263 à Aya Capou, S.
- Kepekdjoglou (Djordji), cordonnier, Grande Rue de Péra, 619.
- Kephallinéo (N. Inglessi), avocat, Yannissopoulo Han, 7, 8, G.
- Keramidas (M.), cuisinier, R. Sourrouri, 18, P.
- Keramitsoglou (Glig.), marbrier, R. Azap Capou, 18, G.
- Keratchian (Dieran), tailleur, R. Dogramadji, 29, P.
- Kerazoglou (A.), farines, R. Tachdjilar, 244, S.
- Kerede (Ve Ath.), R. Arslan, 29, P.

Şekil B.17: Annuaire Oriental 1904- Mimar Kemaleddin Bey'in ofis adresi.

- Kelsen (L.), secrét. du bureau central du matér. et de la traction à la Cie des chemins de fer orientaux, R. Coulé-Dibi, 4, G.
- Kemal Bey, sous-chef traduct. du bureau des affaires polit. à la préfet. de la ville.
- Kemal Bey, secrétaire au Palais Impérial.
- Kemal Bey, secrét. de la cour des comptes.
- Kemal Bey, 3me référendaire au secrétariat de la cour des comptes.
- Kemal Bey (Eram), préf. à l'école supérieure d'agriculture de *Halkali*, R. Minaret, 6, P.
- Kemal Bey, adjoint du directeur à la 2me section du département de l'infanterie (minist. de la guerre).
- Kemal Bey, empl. du gouvernement, R. Hadji Maghak, 13, Panc.
- Kemal Chakir, aide-comptable à l'administration de la dette publ. ottom., R. Hafiz Pacha, 1, à Fatih, S.
- Kemal Djanab Bey, professeur de polyclinique à l'école impériale de médecine.
- Kemal Effendi (capitaine), médecin pour les maladies infectieuses à l'hôpital central de la marine.
- Kemal Effendi, attaché à la division du personnel de la dette publ. ottom., R. Tomrouk, 3, Aladja Hamam, S.
- Kemal Effendi, typographe à l'imprim. de la dette publique ottomane, R. Sofoular, 45, à Ak-Séraï, S.
- Kemal Effendi, adjudant major, agrégé de physiologie à l'école impér. du médecine.
- Kemal Effendi, médecin attaché au service de l'hôp. de la municip. du VIe cercle: P.
- Kemal Effendi, expédit. au bureau de l'inspection gcnér. à l'administ. de la dette publ. ottom., R. Sultan Tepessi, à Sentari.
- Kemal Effendi, drogman à la grande douane des importations de Galata.
- Kemal Effendi, directeur du bureau de la comptabilité au minist. de l'artillerie.
- Kemal Effendi, tailleur, Keuprulu Han, 48, S.
- Kemal Effendi, professeur de français à l'école des arts et métiers.
- Kemal Husni, traduct., R. de Brousse, 26, P.
- Kemal Mehmed, débit de tabacs, R. Yéni Yol, 27, G.
- Kemal (M.), changeur de monnaies, Grande Rue de Galata, 2.
- Kemal Omer, bonnet., R. Yéni Diani, 48, S.
- Kemaleddin Bey, archit., Mossoul Han, 1, S.
- Kemaleddin Bey, oculiste de l'hôpital «La Charité».
- Kemaleddin Bey, 1er maître des requêtes à la section législative du conseil d'état.
- Kemaleddin Bey, médecin à l'hôpital des femmes à Hasseki.
- Kemaleddin Bey, adjoint au service des prom. à la bourse des fonds et valeurs.
- Kemaleddine Bey, empl. à la société générale d'assur. ottom.—Dom: à Bouyouk-déré.
- Kemaleddin Effendi, secrétaire du bureau des archives au minist. du cadastre.
- Kemandjian (Iskouf), propriét., R. Anderlitch, 45, Panc.
- Kemandjian (Karnik), tailleur, R. Djédidie, 6, Panc.
- Kemandjian (Vve Marie), R. Iki Kouyoulou, 30, P.
- Kemhadjian (Siroun), menuisier, usine à vapeur à Dolma-Baghtché, R. Gumuche Souyou, vis-à-vis la porte du Gazhané.
- Kenadjian (Haroutiune) Fils, cotons filés et manufactures, R. Tchakmadjilar Yocouchou, 76, 78, 80 et Passage Katerdjoglou, 31, S.
- Kenadjian (Roupen), mécanicien, R. Calafat Yéri, 73, G.
- Kenadjian (S.), de la maison Har. Kenadjian Fils.
- Kenadjian (Sarkis), membre de la commission de secours du patriarcat arménien.
- Kenadjian (S.), bois de construction, R. Bectchi, 3, Panc.
- Kenadjian (Mihran), habits confectionnés, Place Sultan Hamam, S.—Dom: R. Di-guer Bektchi, 23, Panc.
- Kenakelis (M.), tailleur, R. Tchadirdjiler, 38, S.
- Kenan Ihsan, pharmacie, R. Djabi, 67, Férik.
- Kenan et Nachat, tailleurs, R. Vesnedjiler, 178, G.
- Kenan Bey, auditeur à la cour des comptes.
- Kenan Bey, professeur d'économie politique à la faculté de droit.
- Kenan Pacha, général de division, aide-de-camp de S. M. I. le Sultan.
- Kenan Selaeddin, attaché au grand livre de la dette publique ottomane, R. à Ak-Séraï, S.
- Kénanidis (Théod.), balais, R. Youmour-tadjilar, 327, S.
- Kenanoglou (C.), chemisier, R. Ak-Séraï, 241, S.
- Kenanoglou (Y.), et J. Kehadjanis, commissionnaires, Camondo Han, 42, 43, S.
- Kendros (Andréa), employé chez Atlas Frères.—Dom: à Tatavla.
- Kendros (G.), draps, Pinto Amram Han, 10, 12, et R. Hodja Han, S.—Dom: R. Iür, 16, P.
- Kendros (Photi), de la maison G. Kendros, R. Pancaldi, appart. Sourp Agop.
- Kennely (Mme A.), R. Aslan, 29, P.
- Kentrizidis (G.), marchand de journaux, R. Hamidié Djaddeksi, 71, P.
- Kepedjis (D. M.) et Cie, huils et savons, R. Deïrmen Yemich, 9, 11, S.—Dom: D. M. Kepedjis, R. Fener Djaddeksi, 262, à Aya Capou, S.
- Kephaliné (N. Inglessi), avocat, Abid Han, 60, G.

Şekil B.18: Annuaire Oriental 1909- Mimar Kemaleddin Bey'in ofis adresi.

Ek C. Yapıya İlişkin Eski Fotoğraflar

Şekil C.1: Büyük Postane Meydanı Cephesi-1975 (Alman Arkeoloji Enstitüsü Arşivi, R.9418)

Şekil C.2: Büyük Postane Caddesi Cephesi-1975 (Alman Arkeoloji Enstitüsü Arşivi, R.9417)

Şekil C.3: Büyük Postane Meydanı Cephesi -1983 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).

Şekil C.4: Büyük Postane Meydanı Cephesi -1983 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).

Şekil C.5: Büyük Postane Caddesi Cephesi-1990 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).

Şekil C.6: Büyük Postane Meydanı Cephesi -1990 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).

Şekil C.7: Muhzırbaşı Sokak Cephesi - 1990 (İstanbul IV Numaralı Bölge Kurulu Arşivi).

Ek.D: Yapının Günümüze Ait Fotoğrafları

Şekil D.1: Z.08 mekânı (Kurt,2008).

Şekil D.2: Z.02 mekânından bodrum kata inen merdiven (Kurt,2008).

Şekil D.3: B.01 mekânındaki merdiven (Kurt,2008).

Şekil D.4: B.01 mekânından görülebilen kiriş (Kurt,2008).

Şekil D.5: B.02 mekânındaki kuranglez(Kurt,2008).

Şekil D.6: B.02 mekânında, tesisat yenilenirken kırılan duvar(Kurt,2008).

Şekil D.7: B.02 mekânında rutubet ve tuzlanma(Kurt,2008).

Şekil D.8: B.02 mekânında volta döşeme(Kurt,2008).

Şekil D.9: B.01 mekânından B.03'e geçiş(Kurt,2008).

Şekil D.10: B.03 mekânının kapısı(Kurt,2008).

Şekil D.11: B.03 mekânında kapatılmış kuranglez(Kurt,2008).

Şekil D.12: Yapının Büyük Postane Caddesi üzerindeki girişi(Kurt,2008).

Şekil D.13: Z.01 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.14: Z.01-Z.02 mekânları arasındaki kapı kasası(Kurt,2008).

Şekil D.15: Z.02-merdiven altında yer alan dükkân(Kurt,2008).

Şekil D.16: Büyük Postane Meydanı yönündeki dükkân cephesi(Kurt,2008).

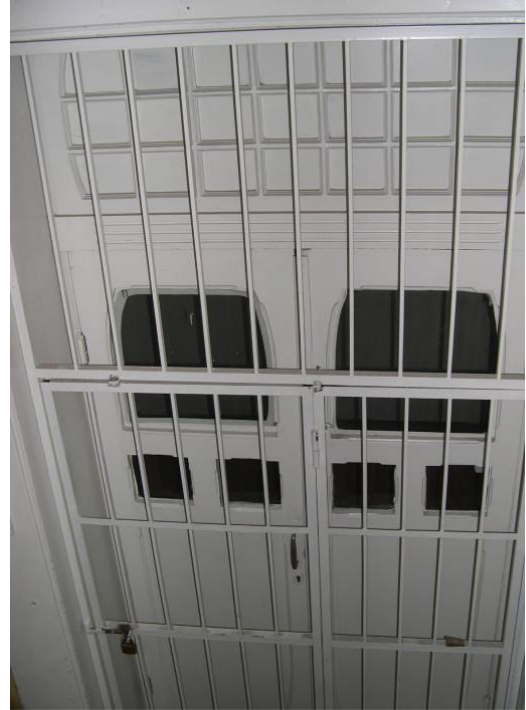
Şekil D.17: Büyük Postane Caddesi yönündeki dükkân cephesi(Kurt,2008).

Şekil D.18: Muhzırbaşı Sokak yönündeki dükkân cephesi(Kurt,2008).

Şekil D.19: Zemin kattan birinci kata çıkan merdiven(Kurt,2008).

Şekil D.20: Birinci kat K.02 kapısı(Kurt,2008).

Şekil D.21: 1.01 mekânında bulunan kolon(Kurt,2008).

Şekil D.22: 1.01-1.04 mekânları arasındaki pencere(Kurt,2008).

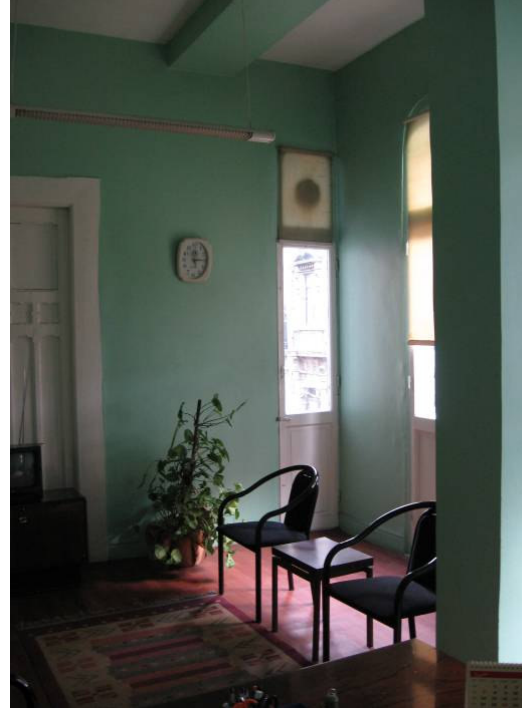
Şekil D.23: 1.01-1.07 mekânları arasındaki duvar(Kurt,2008).

Şekil D.24: 1.02 mekânı P.02 penceresi(Kurt,2008).

Şekil D.25: 1.02 mekânı P.04 penceresi(Kurt,2008).

Şekil D.26: 1.03 ve 1.04 mekânları(Kurt,2008).

Şekil D.27: 1.03 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.28: 1.04 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.29: 1.05 mekânındaki eliptik duvarlar(Kurt,2008).

Şekil D.30: 1.05 mekânı-P.03 penceresi(Kurt,2008).

Şekil D.31: 1.06 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.32: 1.08 mekânı-P.02 penceresi(Kurt,2008).

Şekil D.33: 1.09 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.34: Birinci ve ikinci katlar arasındaki merdiven(Kurt,2008).

Şekil D.35: 2.01 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.36: 2.01-dökme mozaik kaplama(Kurt,2008).

Şekil D.37: 2.02 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.38: 2.02-2.03 mekânları(Kurt,2008).

Şekil D.39: 2.05 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.40: 2.05 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.41: 2.06 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.42: 2.07 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.43: 2.07 mekânı- su almış duvar ve tavan(Kurt,2008).

Şekil D.44: 2.09- WC(Kurt,2008).

Şekil D.45: İkinci ve üçüncü katlar arasında yer alan merdiven(Kurt,2008).

Şekil D.46: 3.01 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.47: 3.02 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.48: 3.03 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.49: 3.04 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.50: 3.05 mekânı-Büyük Postane Meydanı yönü(Kurt,2008).

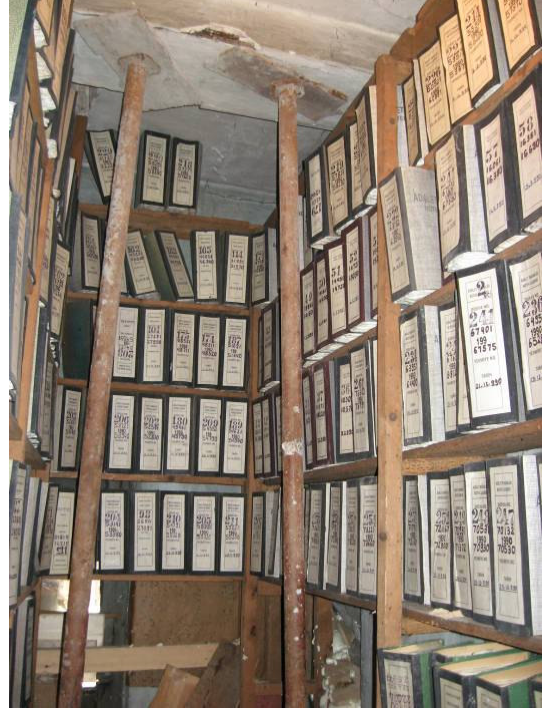
Şekil D.51: 3.05 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.52: 3.05 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.53: 3.06 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.54: 3.06 mekânı içerisindeki gergiler(Kurt,2008).

Şekil D.55: 3.06 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.56: 3.06 mekânı- bağdadi tavan çıtalrı(Kurt,2008).

Şekil D.57: Üçüncü ve dördüncü katlar arasında bulunan merdiven(Kurt,2008).

Şekil D.58: Işıklık(Kurt,2008).

Şekil D.59: 4.01 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.60: 4.02 mekânı- Büyük Postane Caddesi yönü duvarı(Kurt,2008).

Şekil D.61: 4.02 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.62: 4.03 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.63: 4.03 mekânı-tavan(Kurt,2008).

Şekil D.64: 4.01 mekânından 4.04.01 ve 4.04.02 mekânlarına geçiş(Kurt,2008).

Şekil D.65: 4.04.01 mekânı-Büyük Postane Caddesi yönü(Kurt,2008).

Şekil D.66: 4.04.01 mekânı- eğrisel duvar(Kurt,2008).

Şekil D.67: 4.04.02 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.68: 4.04.02 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.69: 4.05 mekânı(Kurt,2008).

Şekil D.70: Vlora Han-Genel görünüm(Kurt,2008).

Şekil D.71: Muhzırbaşı Sokak cephesi(Kurt,2008).

Şekil D.72: Vlora Han-Arka cephe(Kurt,2008).

Şekil D.73: Birinci-ikinci kat arası silme(Kurt,2008).

Şekil D.74: İkinci-üçüncü kat arası silme(Kurt,2008).

Şekil D.75: Üçüncü-dördüncü kat arasındaki korniş(Kurt,2008).

Şekil D.76: Büyük Postane Caddesi zemin kat cephesi(Kurt,2008).

Şekil D.77: Asma kat penceresi(Kurt,2008).

Şekil D.78: Ahşap konsol(Kurt,2008).

Şekil D.79: Yapıyı çevreleyen bordür(Kurt,2008).

Şekil D.80: İkinci ve üçüncü katlar arasındaki gül motifleri(Kurt,2008).

Şekil D.81: Korniş altındaki madalyon ve gül bezemeleri(Kurt,2008).

Şekil D.82: P.02 korkulukları(Kurt,2008).

Şekil D.83: 1. kat pencere düzeni(Kurt,2008).

Şekil D.84: 2. kat pencere düzeni(Kurt,2008).

Şekil D.86: Dördüncü kat balkonu(Kurt,2008).

Şekil D.87: Çatı altı ahşap bezemeler(Kurt,2008).

Şekil D.88: Büyük Postane Meydanı Cephesi(Kurt,2008).

Şekil D.89: Büyük Postane Meydanı-Dükân cephesi(Kurt,2008).

Şekil D.90: Tepe penceresi ve ahşap konsollar(Kurt,2008).

Şekil D.91: Tepe penceresi ve ahşap konsollar(Kurt,2008).

Şekil D.92: Pilastırlar ve aslan başı motifleri(Kurt,2006).

Şekil D.93: Üçüncü ve dördüncü kat, bezeme öğeleri(Kurt,2008).

Şekil D.94: Büyük Postane Meydanı cephesi – Birinci kat P.03 görünüşü(Kurt,2008).

Şekil D.95: Büyük Postane Meydanı-İkinci kat P.03 görünüşü(Kurt,2008).

Şekil D.96: Büyük Postane Meydanı cephesi - P.08 görünüşü(Kurt,2008).

Şekil D.97: Büyük Postane Meydanı-Üçüncü kat- bezeme panoları (Kurt,2008).

Şekil D.98: Büyük Postane Meydanı cephesi – 4.04.03 görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.99: Muhzırbaşı Sokak cephesi (Kurt,2008).

Şekil D.100: Kornişin hasar görmeden önceki durumu (Kurt,2006).

Şekil D.101: Muhzırbaşı Sokak cephesi- Kopan korniş (Kurt,2008).

Şekil D.102: Muhzırbaşı Sokak cephesi-askı (Kurt,2008).

Şekil D.103: 3.05.02 mekânı (Kurt,2008).

Şekil D.104: 3.07 mekânı giriş görünüşü. (Kurt,2008)

Şekil D.105: 1.01 mekânında görülebilen kolon (Kurt,2008).

Şekil D.106: Z.07 mekânı asma kat- giriş görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.107: Z.04 mekânı asma kat- giriş görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.108: 2.03 mekânı-kiriş görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.109: 2.05 mekânı-kiriş görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.110: Taş kaplama kalınlığı (Kurt,2008).

Şekil D.111: Taş kaplama kalınlığı, asma kat (Kurt,2008).

Şekil D.112: Bodrum kat, tuğla görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.113: Bodrum kat volta döşeme (Kurt,2008).

Şekil D.114: Z.02 mekânının döşemesini taşıyan putrel (Kurt,2008).

Şekil D.115: 1.08 mekânı tavanı (Kurt,2008).

Şekil D.116: 2.07 mekânının tavanı (Kurt,2008).

Şekil D.117: Balkonların altında bulunan volta döşeme putrelleri (Kurt,2008).

Şekil D.118: Yeni mermer kaplama (Kurt,2008).

Şekil D.119: Büyük Postane Meydanı yönünden çatı görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.120: Arka cepheden çatı görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.121: Çatı arasında devam eden duvar (Kurt,2008).

Şekil D.122: Çatı arası-ağşap elemanlar (Kurt,2008).

Şekil D.123: Çatı arası-merdivenevi duvarı (Kurt,2008).

Şekil D.124: K.01 ön görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.125: K.01 arka görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.126: K.01-alt tabla (Kurt,2008).

Şekil D.127: K.02- Birinci kat (Kurt,2008).

Şekil D.128: K.02- Merdivenevi yönünde kasa biçimlenişi (Kurt,2008).

Şekil D.129: K.02- ikinci kat (Kurt,2008).

Şekil D.130: K.02- detay (Kurt,2008).

Şekil D.131: K.02- üçüncü kat (Kurt,2008).

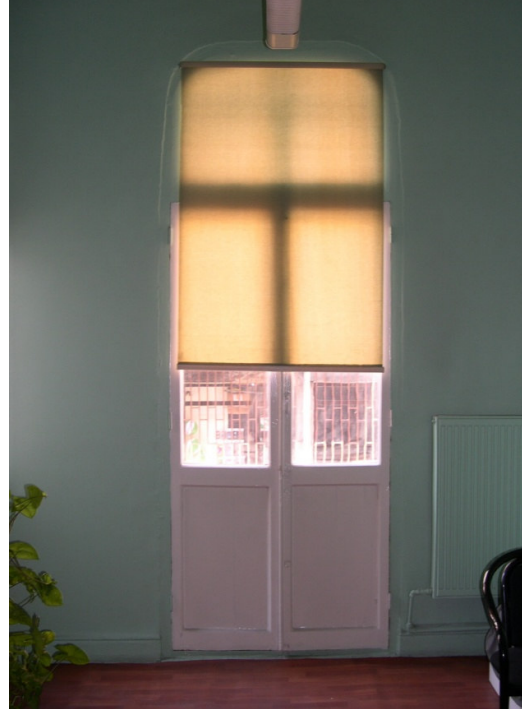
Şekil D.132: K.02- dördüncü kat (Kurt,2008).

Şekil D.133: K.03 görünüşü (Kurt,2008).

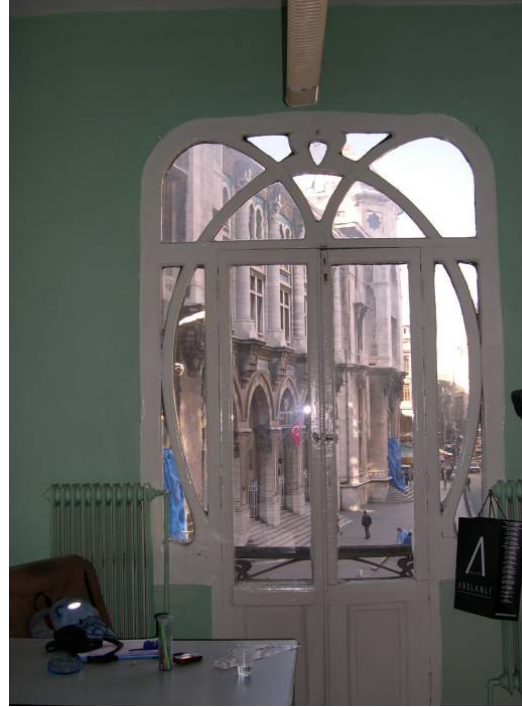
Şekil D.134: K.04 görünüşü (Kurt,2008).

Şekil D.135: P.01- içeriden görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.136: P.02- içeriden görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.137: P.03- içeriden görünüş (Kurt,2008).

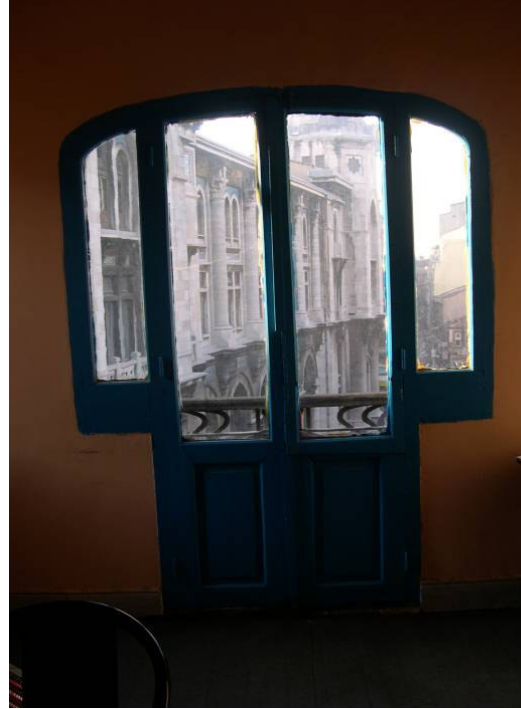
Şekil D.138: P.04- içeriden görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.139: P.05- içeriden görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.140: P.06-P.07- içeriden görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.141: P.08- Görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.142:Merdivenevi (Kurt,2008).

Şekil D.143: Merdiven- Arka görünüş (Kurt,2008).

Şekil D.144: Merdiven tırabzanı- detay (Kurt,2008).

Şekil D.145:Büyük Postane Caddesi cephesi- 1.kat pencere modülü (Kurt,2008).

Şekil D.146: Büyük Postane Caddesi
cephesi- 2.kat pencere modülü
(Kurt,2008).

Şekil D.147: Büyük Postane Caddesi
cephesi- 3.kat pencere modülü
(Kurt,2008).

Şekil D.148: Bölücü olarak kullanılan
K.04 kanatları (Kurt,2008).

Şekil D.149: 1.05.02- Gül motiflerinde
yüzey kaybı (Kurt,2008).

Şekil D.150: 1.05.02- Gül motiflerde yüzey kaybı (Kurt,2008).

Şekil D.151: 1.05.02- Gül motiflerde yüzey kaybı (Kurt,2008).

Şekil D.152: Kornişte meydana gelen hasar- askı sistemi (Kurt,2008).

Şekil D.153: Kornişte meydana gelen hasar-payandalar ve I profil (Kurt,2008).

Şekil D.154: Muhzırbaşı Sokak cephesi-
cephe askısının doğramalarda
oluşturduğu hasar (Kurt,2008).

Şekil D.155: 2.07 mekânı- rutubet
problemi (Kurt,2008).

Şekil D.156: Muhzırbaşı Sokak cephesi-
yosunlanma (Kurt,2008).

Şekil D.157:3.05.02 mekânı-
Bezemelerdeki hasar (Kurt,2008).

Şekil D.158:Kopan kornişin altında açığa çıkmış I profil (Kurt,2008).

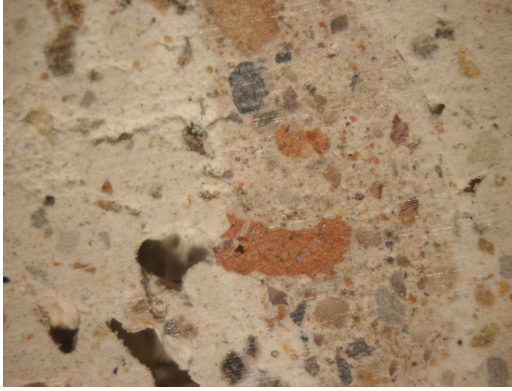
Ek.E: Malzemelere ilişkin mikroskopik fotoğraflar.

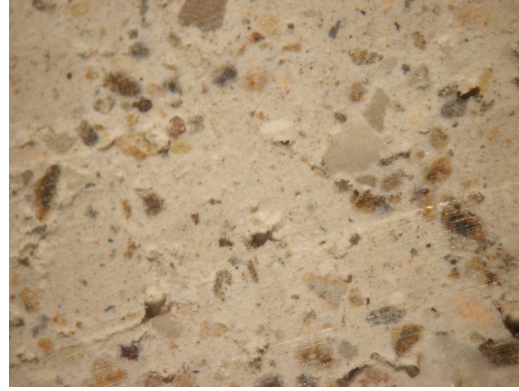
Şekil E.1: Cephede kullanılan kireçtaşı'nın mikroskopik görüntüsü, Baturayoğlu Yöney,2008.

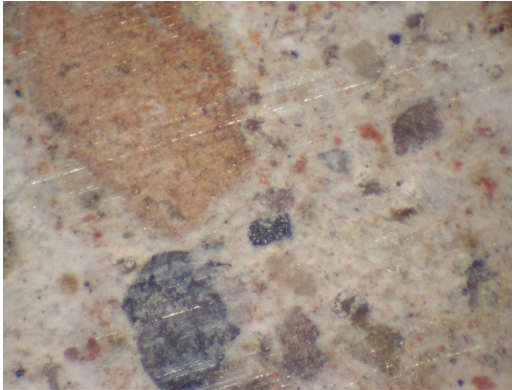
Şekil E.2: Cephede kullanılan kireçtaşı'nın mikroskopik görüntüsü, Baturayoğlu Yöney,2008.

Şekil E.3: Kopan korniş parçalarında kireçtaşı üzerinde yer alan sıva tabakasının mikroskopik görüntüsü, Baturayoğlu Yöney,2008.

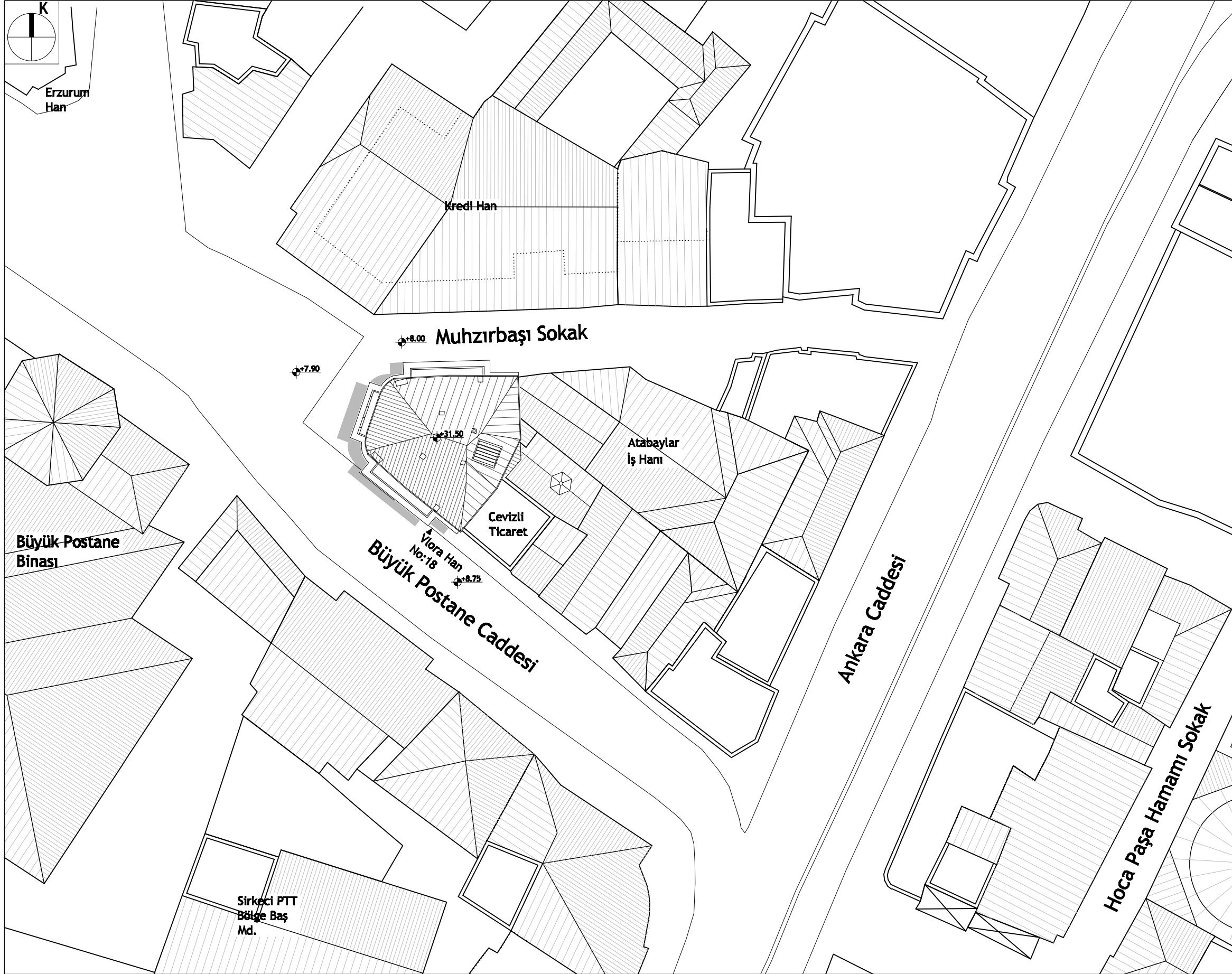
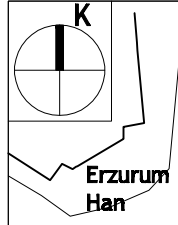
Şekil E.4: Kopan korniş parçalarında kireçtaşı üzerinde yer alan sıva tabakasının mikroskopik görüntüsü, Baturayoğlu Yöney,2008.

Şekil E.5: Kopan korniş parçalarında kireçtaşı üzerinde yer alan sıva tabakasının mikroskopik görüntüsü (4.5x), Baturayoğlu Yöney,2008.

Şekil E.6: Ölçek, (1x).

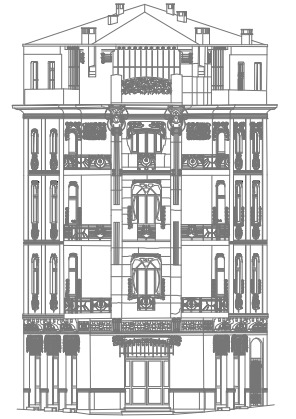
İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Vaziyet Planı

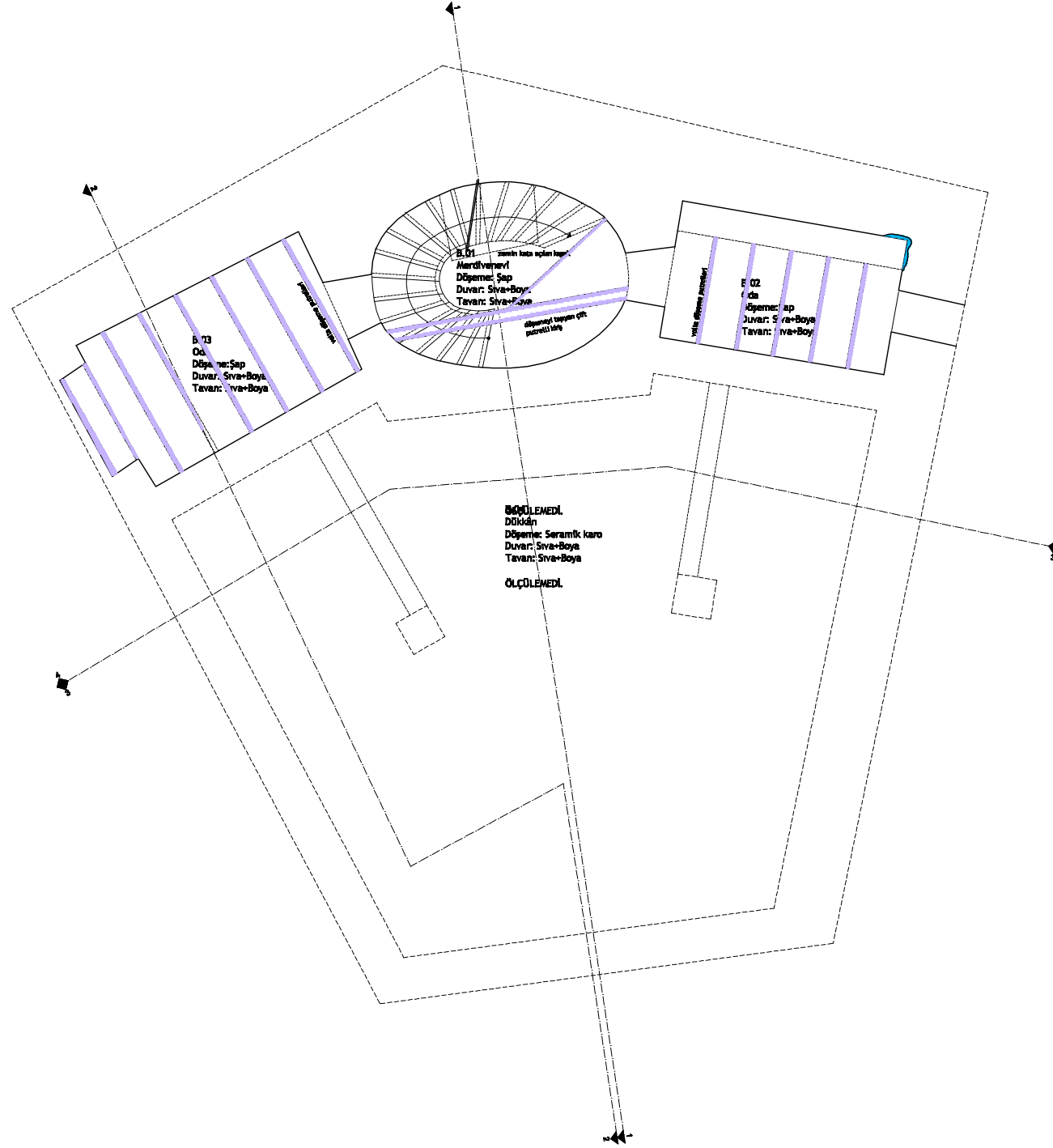
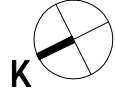
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/200 Pafta No: 01

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Korozyona uğramış yüzey
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değiştirilmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Bodrum Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50

Pafta No: 02

0 1 3 m

* Vlora Han'ın iç mekân duvarlarında, yerinden hareket ettirilemeyen büyük dolaplar, kağıt kaplanmış duvar yüzeyleri vs. gibi nelerle belirlenebilen belirgin bir hasar olmamıştır.
** Bodrum katın ölçülmemiş bölümleri, YTÜ'de Serhiye Çeltikçi tarafından hazırlanmış 1988 tarihli İstanbul Tünel/Şişli Kâğıt Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Şişliaci Vlora Han Restorasyonu) isimli tez çalışmasında çizilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kirlenme
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Zemin Kat Planı

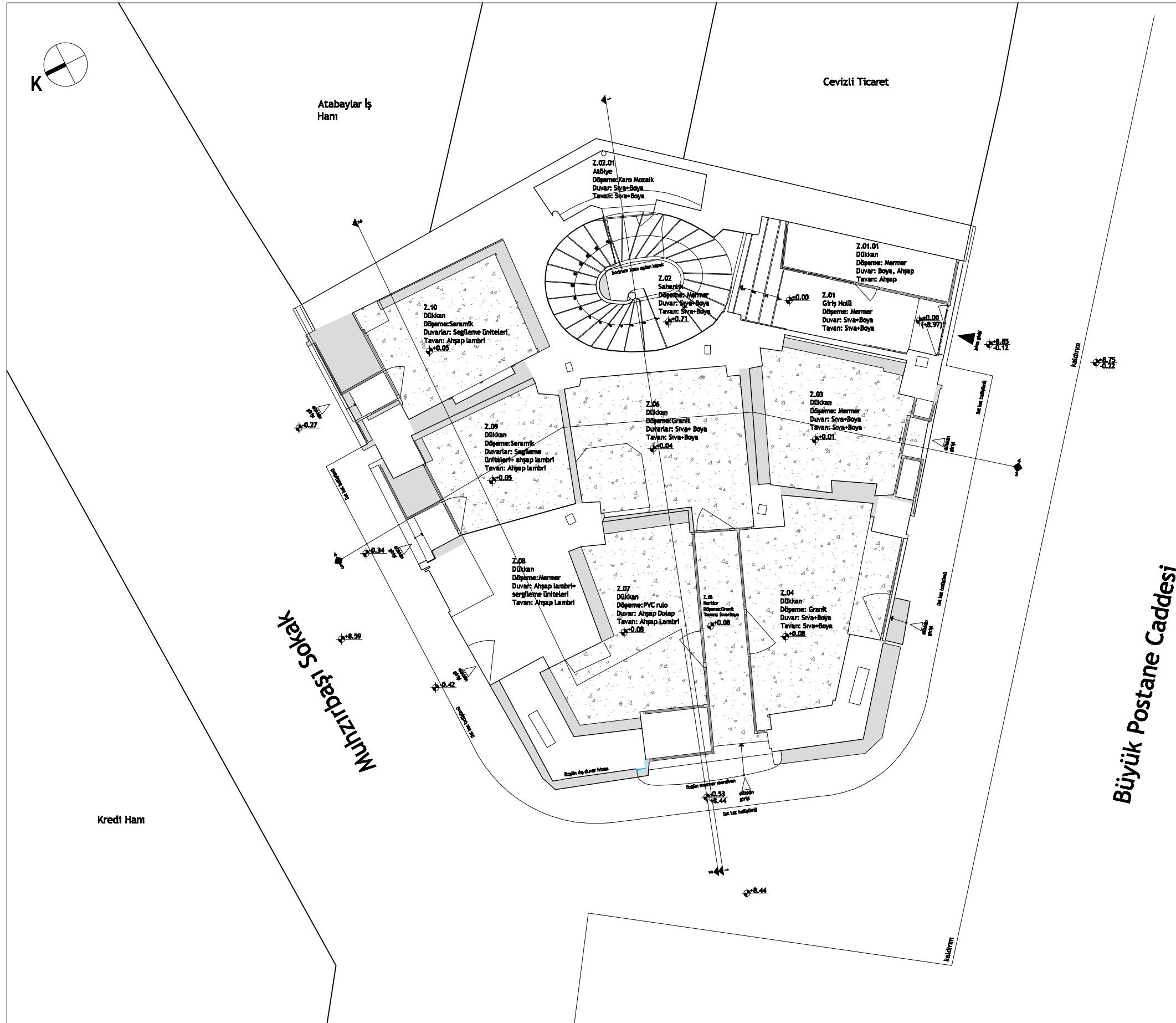
RÖLÖVE

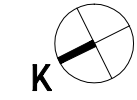
RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 03

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Muhirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kirlenme
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değiştirilmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 1.Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 04

0 1 3 m

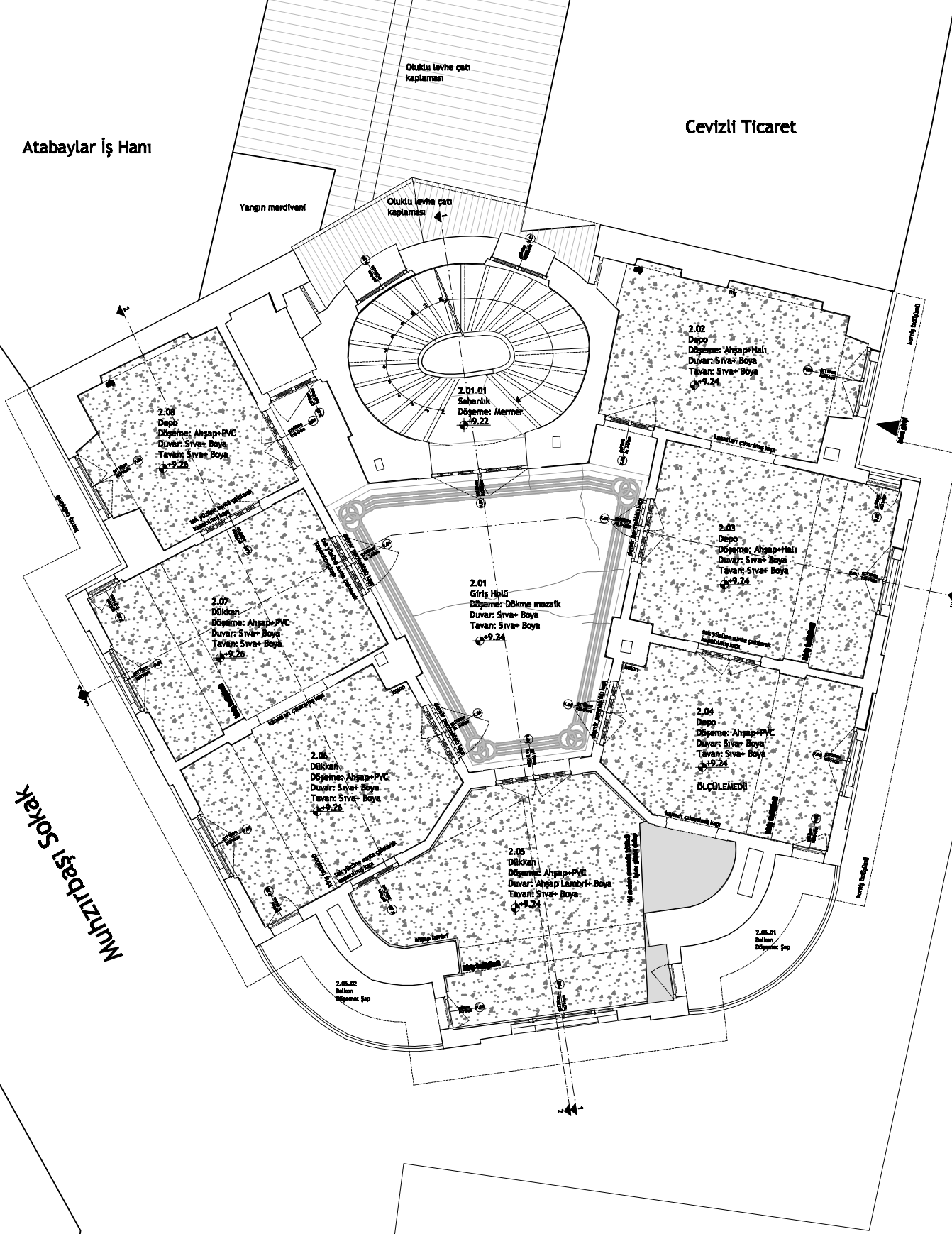
Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Muhirbaşı Sokak

Kredi Hanı

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kirlenme
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değiştirilmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 2.Kat Planı

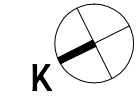
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 05

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kirlenme
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değiştirilmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3.Kat Planı

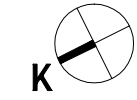
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 06

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlubaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıra dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kırılma
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4.Kat Planı

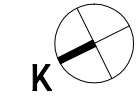
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 07

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kirlenme
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değiştirilmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4.Kat Planı

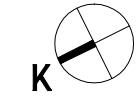
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 08

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Ölülü levha çatı kaplaması

Ölülü levha çatı kaplaması

çatı penceresi

marsilya kiremidi
çatı örtüsü

bina
girişi

Mutlirbaşı Sokak

Kredi Hanı

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıva dökülmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kirlenme
- Bitki oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Çatı Planı

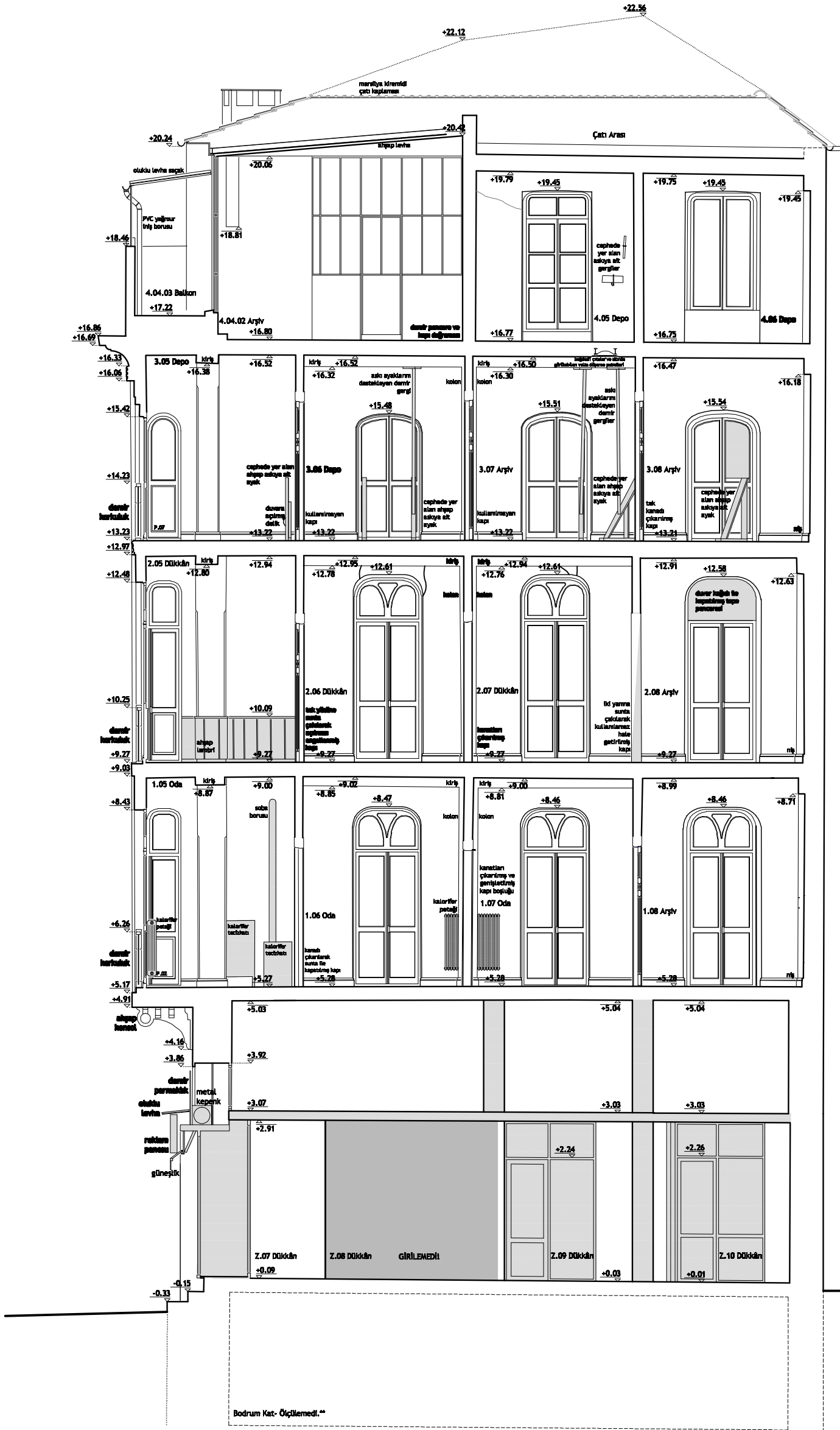
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50

Pafta No: 09

* Viora Han'ın iç mekân duvarlarında, yerinden hareket ettirilmeyen büyük dolaplar, kağıt kaplanmış duvar yüzeyleri vs. gibi nedenlerle belirlenebilen belirgin bir hasar olmamıştır.
 ** Bodrum katın ölçülemeyen bölümü, YTD'nde Serfiye Çeltikçi tarafından hazırlanmış 1988 tarihli İstanbul Tünel/Giyli Kagit Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Sirketçi Viora Han Restorasyonu) isimli tez doğrultusunda çizilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK
 ÜNİVERSİTESİ
 FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
 MİMARLIK ANABİLİM DALI
 RESTORASYON PROGRAMI
 YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıra dikilimesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kırılma
- Bildir oluşturma, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
 RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
 Doç. Dr. Yegan Kahya

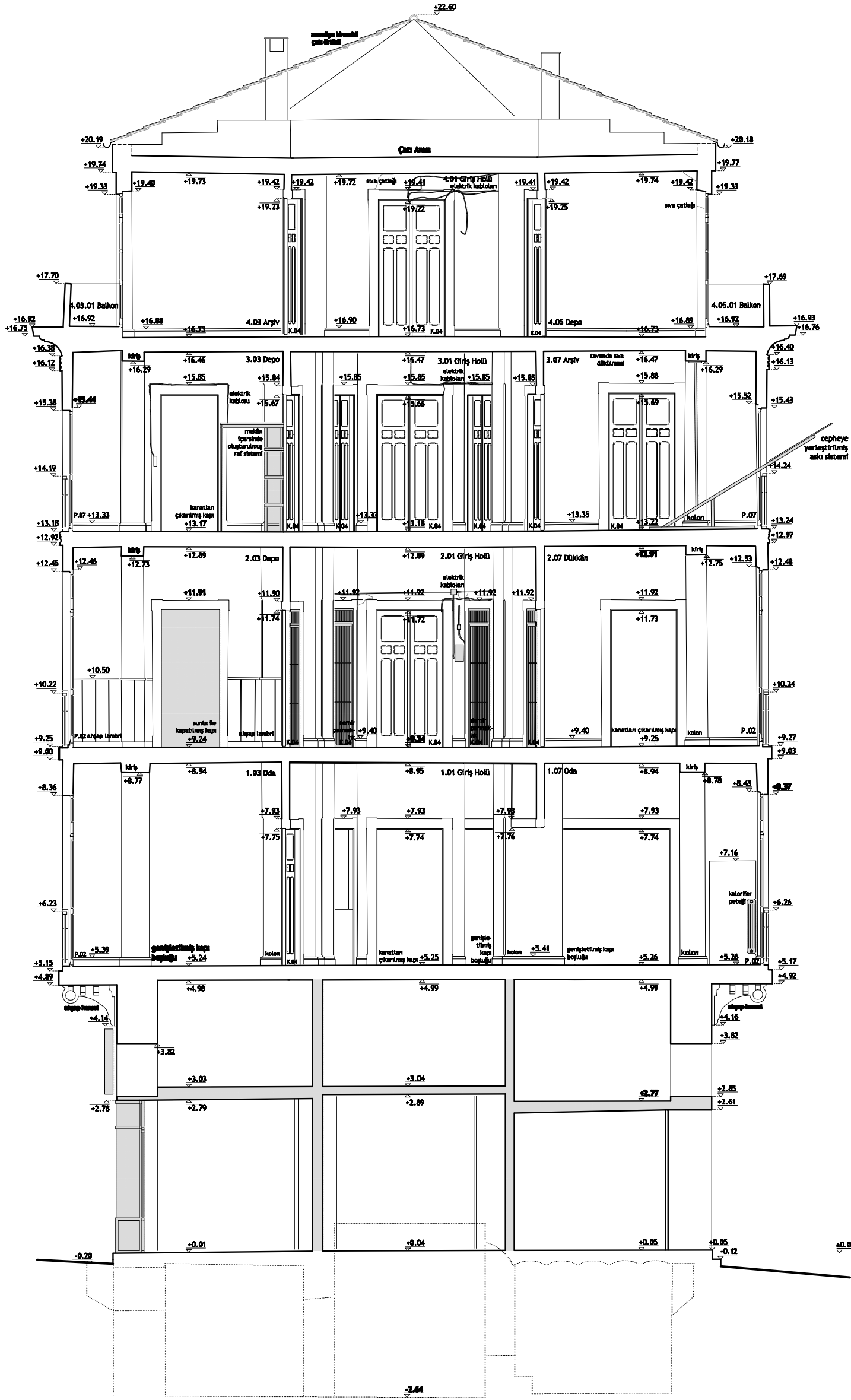
Hazırlayan
 H. Görkem Kurt
 502051205

Pafta Adı: 2-2' Kesiti

RÖLÖVE
 RESTİTÜSYON
 RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 11

0 1 3 m

* Vlora Han'ın iç mekân duvarlarında, yerinden hareket ettirilmeyen büyük dolaplar, kağıt kaplanmış duvar yüzeyleri vs. gibi nedenlerle belirlenebilen belirsiz bir hasar olmuştur.
** Bodrum katın ölçilemeyen bölümü, YTD'nde Safiye Çelikağ tarafından hazırlanmış 1988 tarihli İstanbul Tünel/Şişli Kâğıt Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Şirkacı Vlora Han Restorasyonu) isimli tez doğrultusunda çizilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıra dikilmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kırılma
- Birdi oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3-3' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Öçek: 1/50 Pafta No: 12

0 1 3 m

Yüzey kaybı
Taşlarda kopma
Sıra dikilimesi
Çimento sıra
Taş yüzeyinde kırılma
Birdi oluşumu, yosunlanma
Yoğun rutubet
Çiçeklenme
Niteliksiz Ek
Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNNÖÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

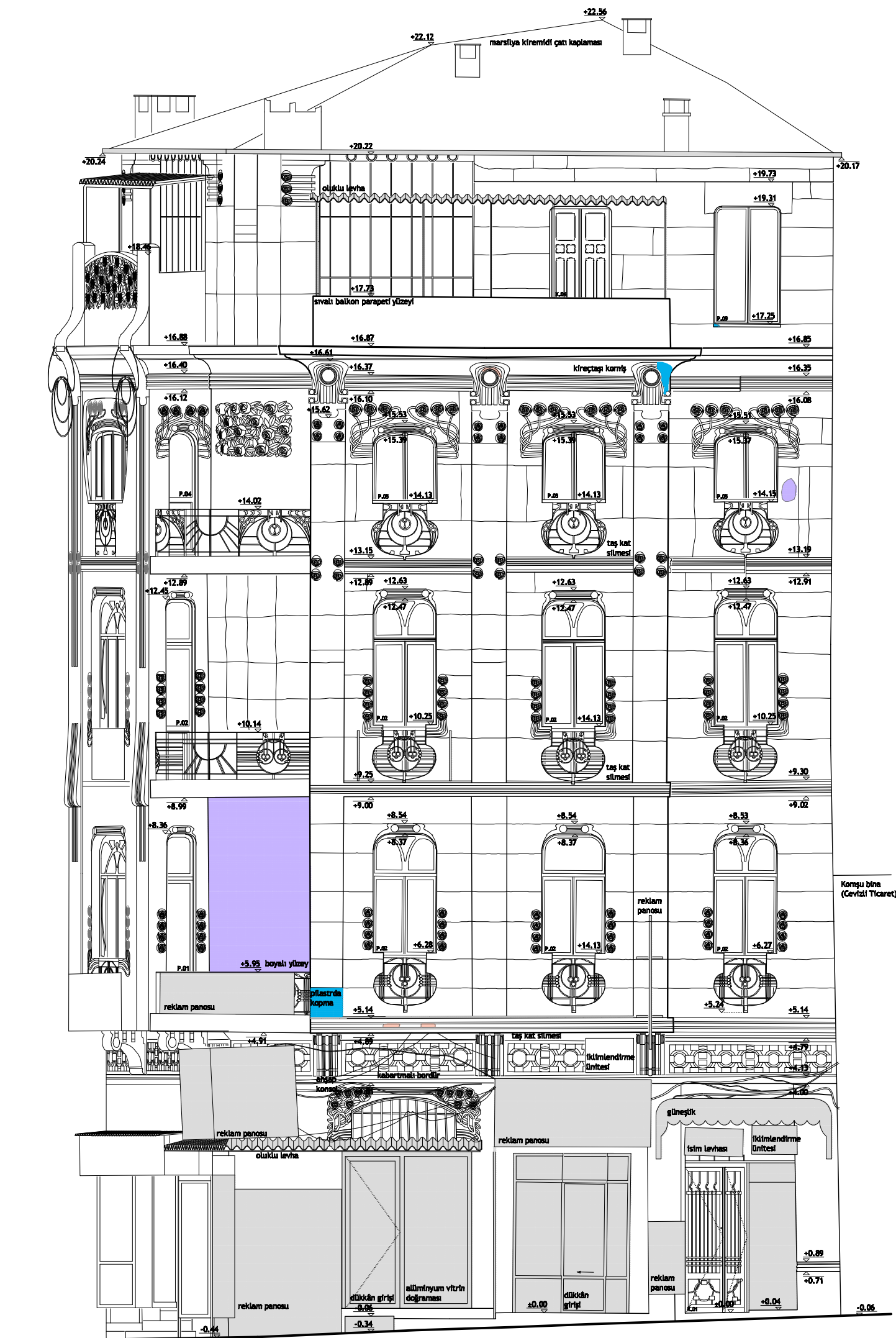
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

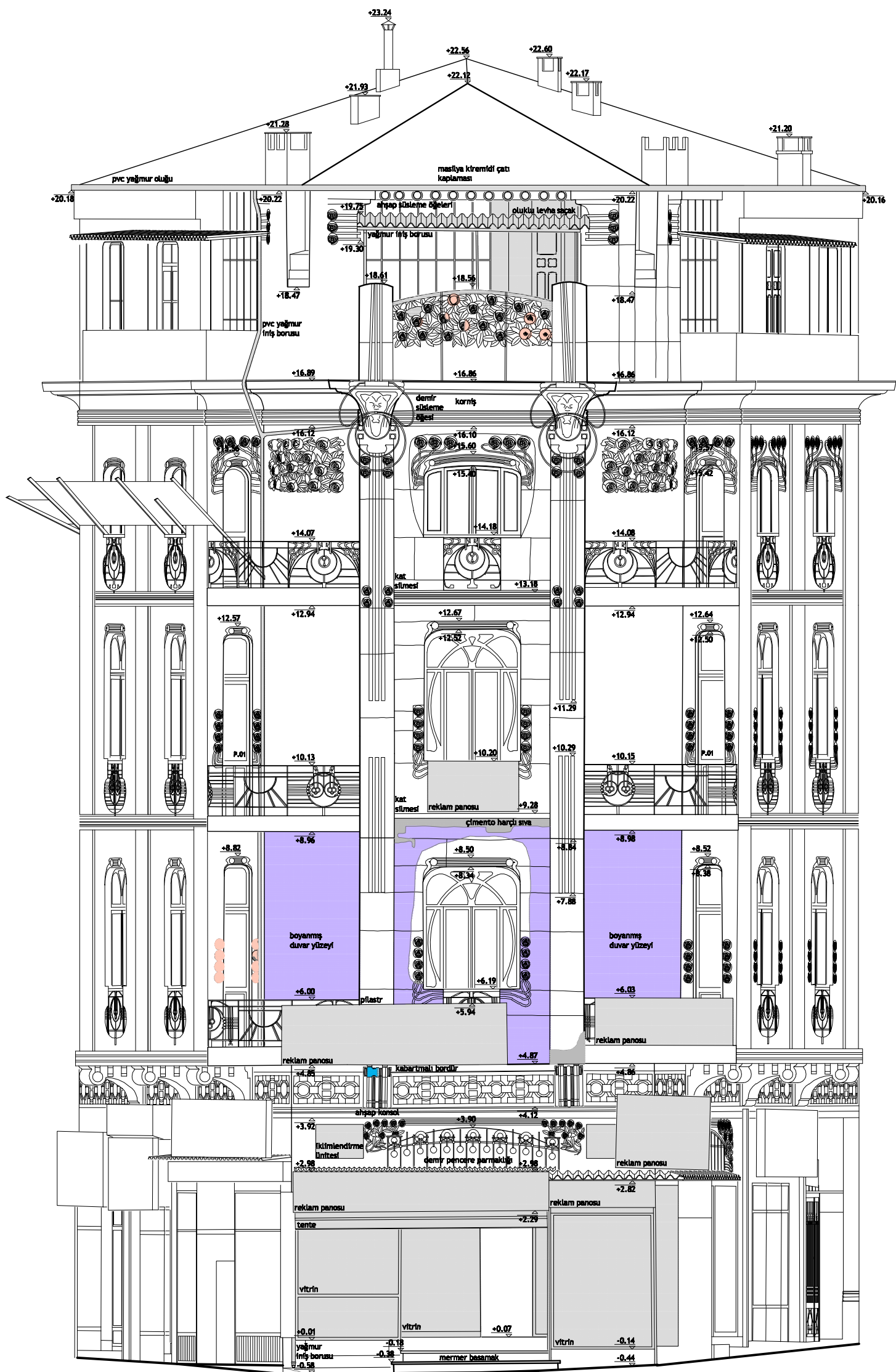
Pafta Adı: Büyük Postane
Caddesi (Güneybatı) Cephesi

RÖLÖVE	
RESTİTÜSYON	
RESTORASYON	

Ölçek: 1/50 Pafta No: 14

0 1 3 m

**İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

	Yüzey kaybı
	Taşlarda kopma
	Sıva dökülmesi
	Çimento sıva
	Taş yüzeyinde kırılma
	Bilgi olusumu, yosunlama
	Yogun rutubet
	Çıçeklenme
	Niteliksiz Ek
	Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Büyük Postane Meydanı(Kuzeybatı) Cephesi

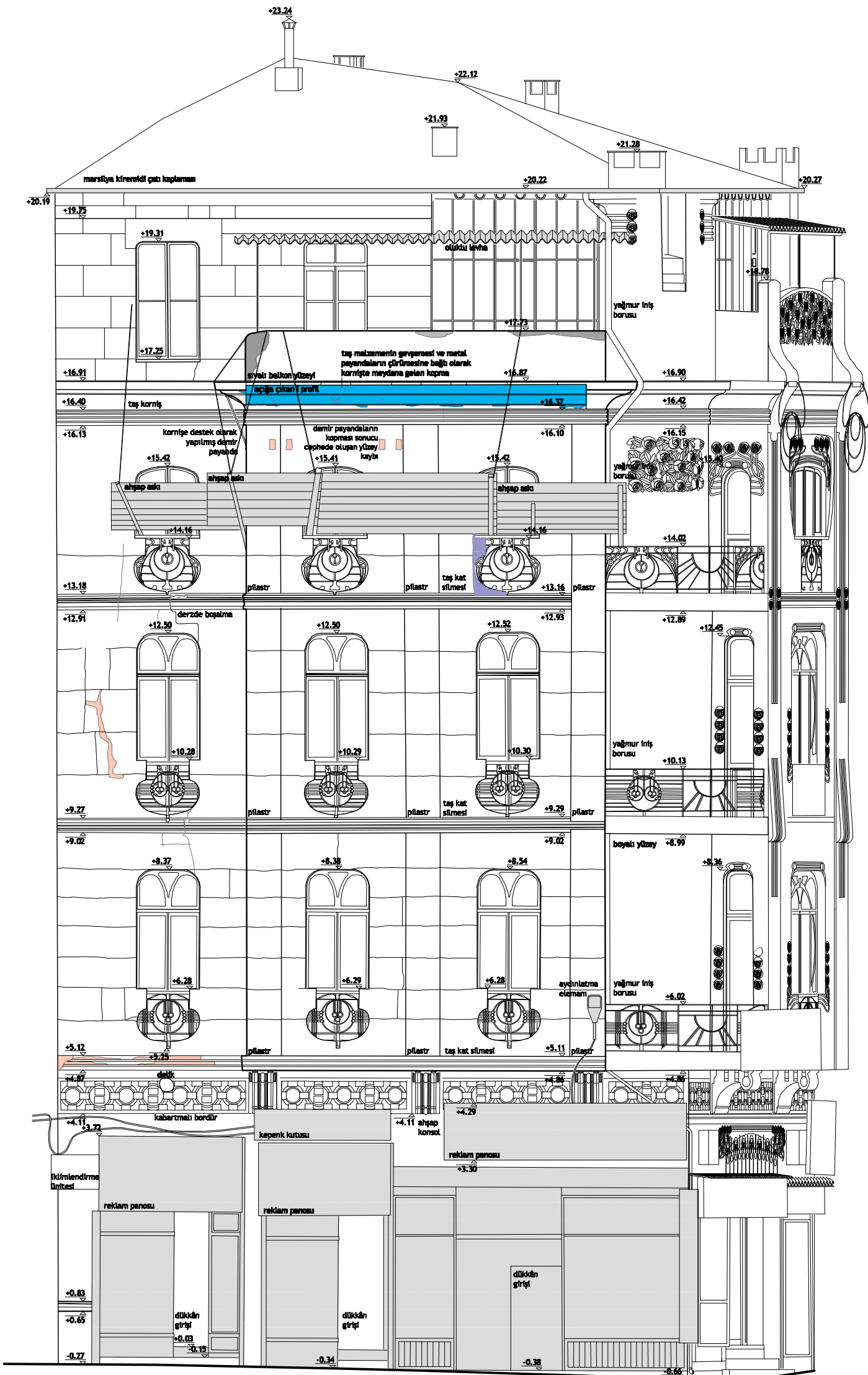
RÖLÖVE

RESTITÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 15

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Yüzey kaybı
- Taşlarda kopma
- Sıra dikilmesi
- Çimento sıva
- Taş yüzeyinde kırılma
- Bildi oluşumu, yosunlanma
- Yoğun rutubet
- Çiçeklenme
- Niteliksiz Ek
- Değişmiş döşeme kaplaması

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

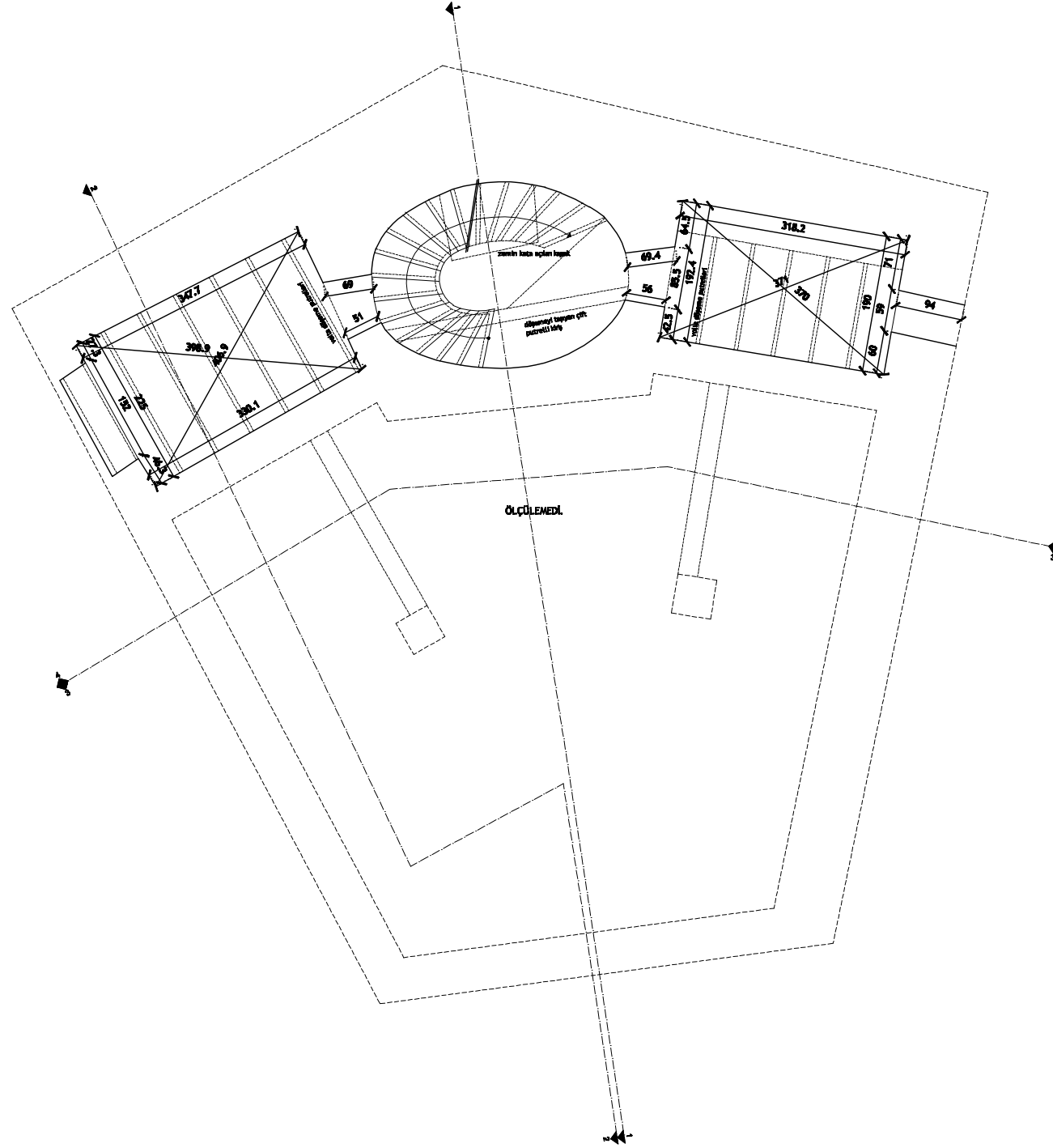
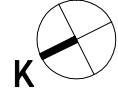
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Muhzirbaşı
Sokak(Kuzey) Cephesi

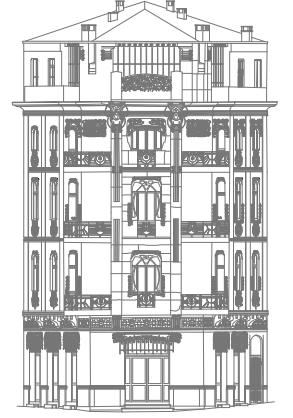
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 16

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Bodrum Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 17

0 1 3 m

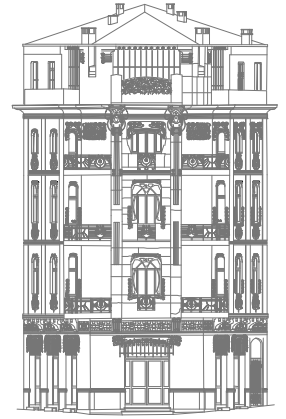
İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Zemin Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 18

0 1 3 m

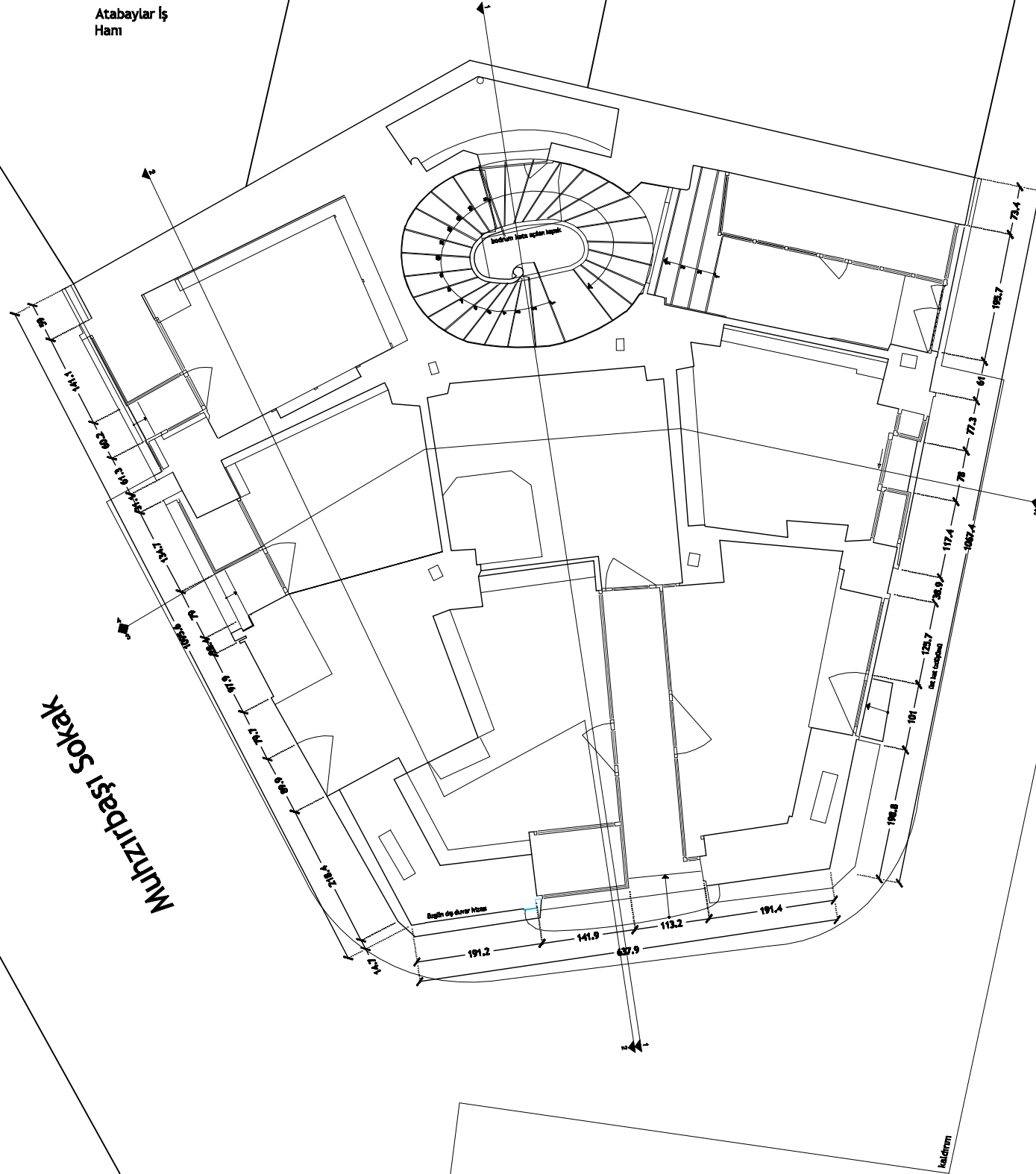
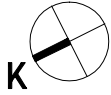
Büyük Postane Caddesi

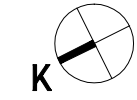
Cevizli Ticaret

Atabaylar İş
Ham

Kredi Ham

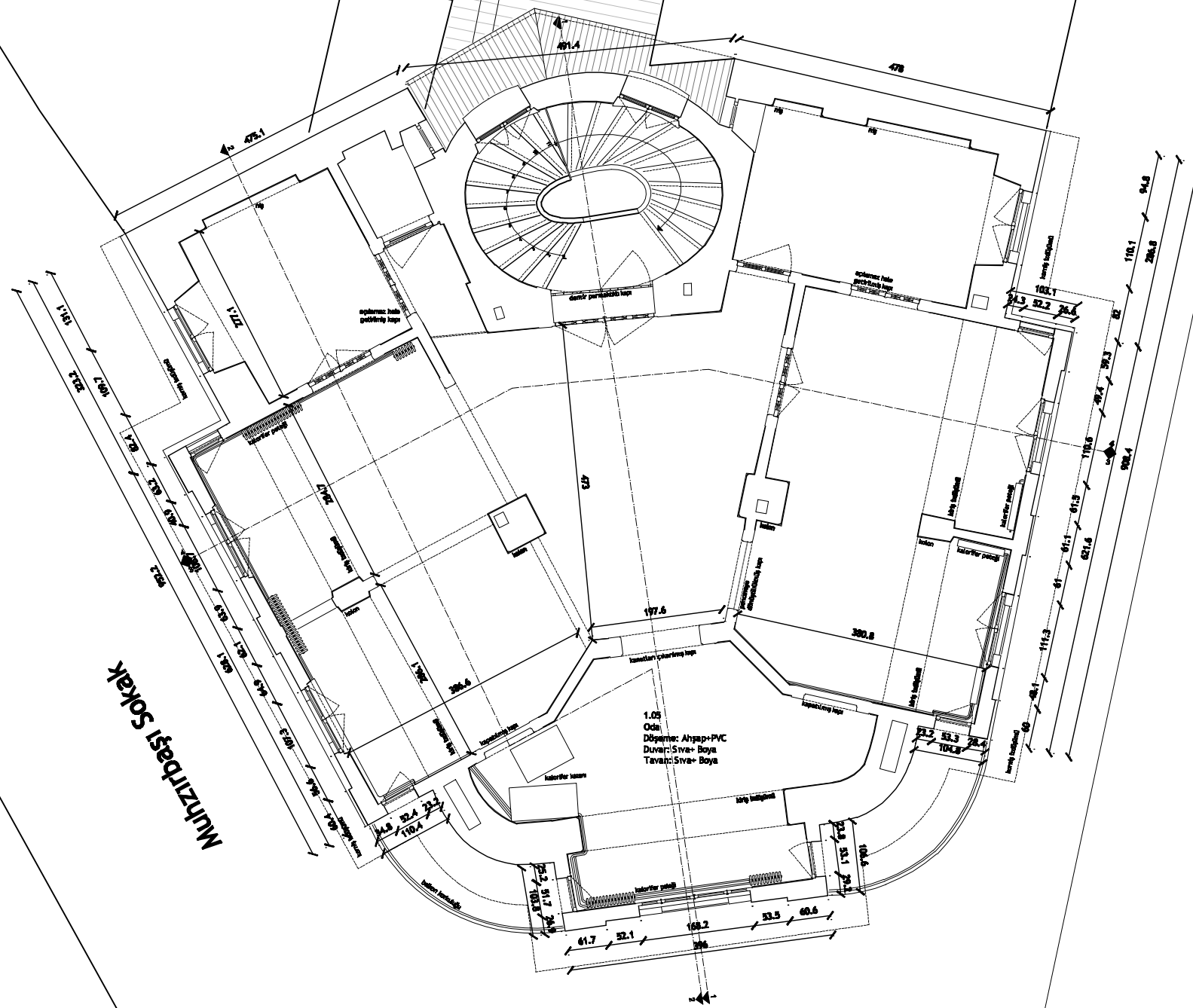
Muhirbaşı Sokak

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Muhirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

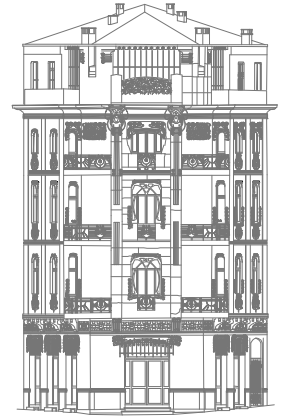
İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 1.Kat Planı

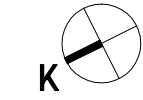
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

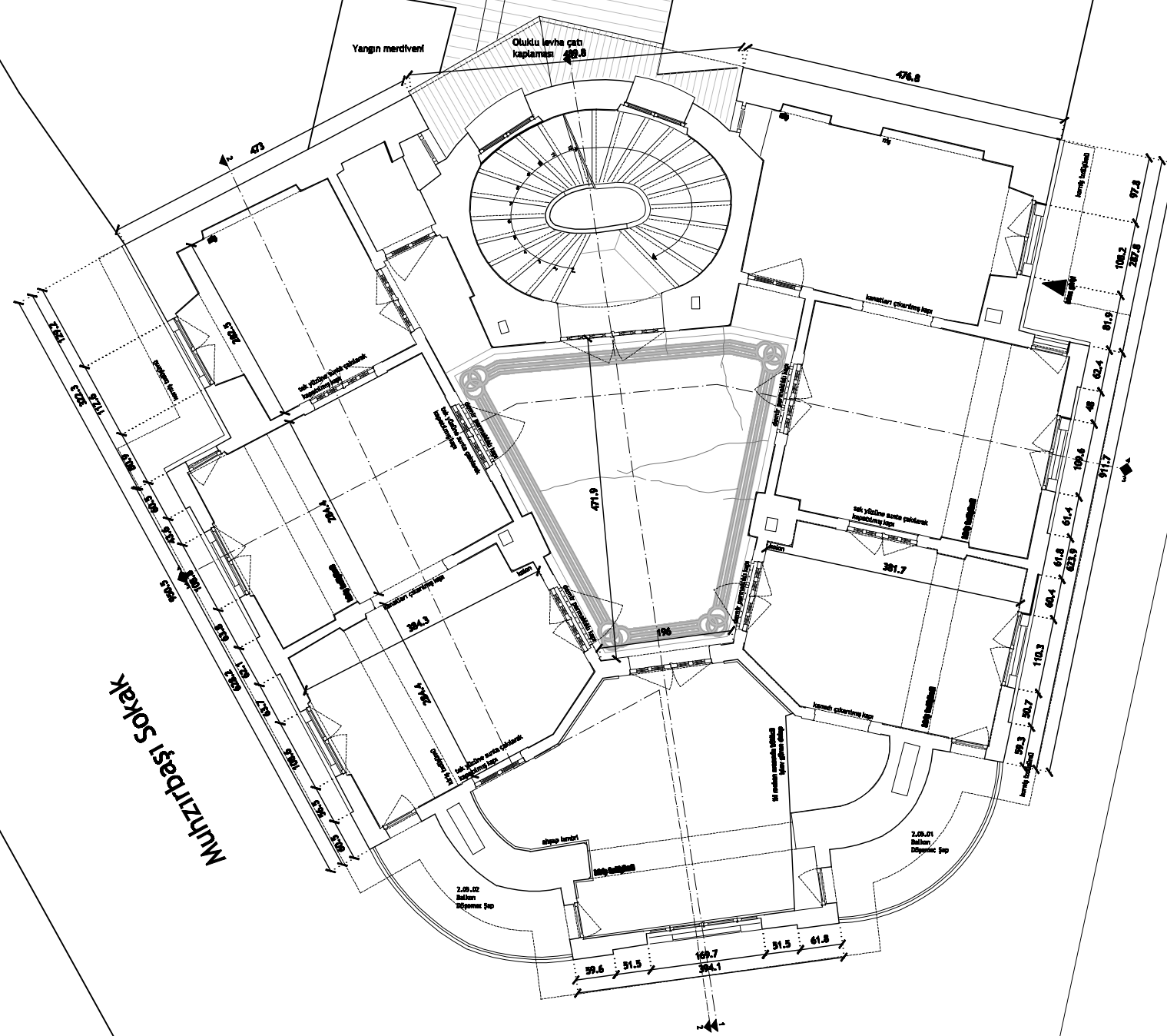
Ölçek: 1/50 Pafta No: 19

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

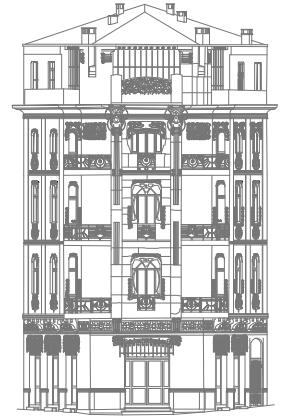

Kredi Hanı

Muhirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 2.Kat Planı

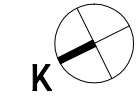
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 20

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Yarın merdiveni

Otulu levha çatı kaplaması

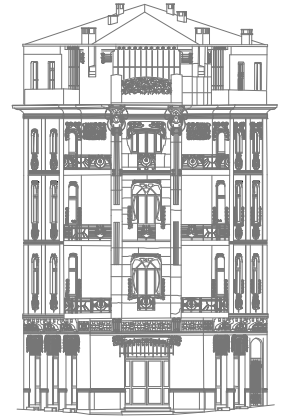
Otulu levha çatı kaplaması

3.09 NC
Dünyevi Hava Saranlığı
Dünyevi Hava Saranlığı
Yarın 3.09 NC

Mutlirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3.Kat Planı

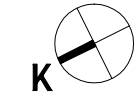
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 21

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlubaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

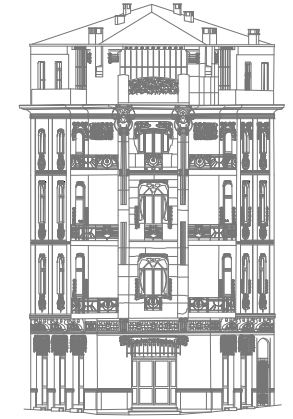
İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4.Kat Planı

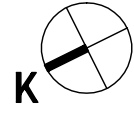
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

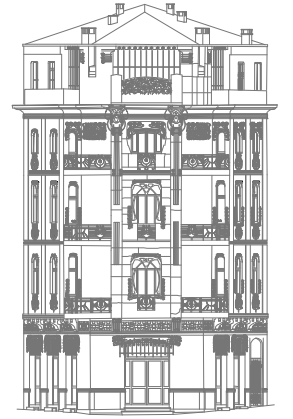
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 22

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Tuğla Etüdü

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 23

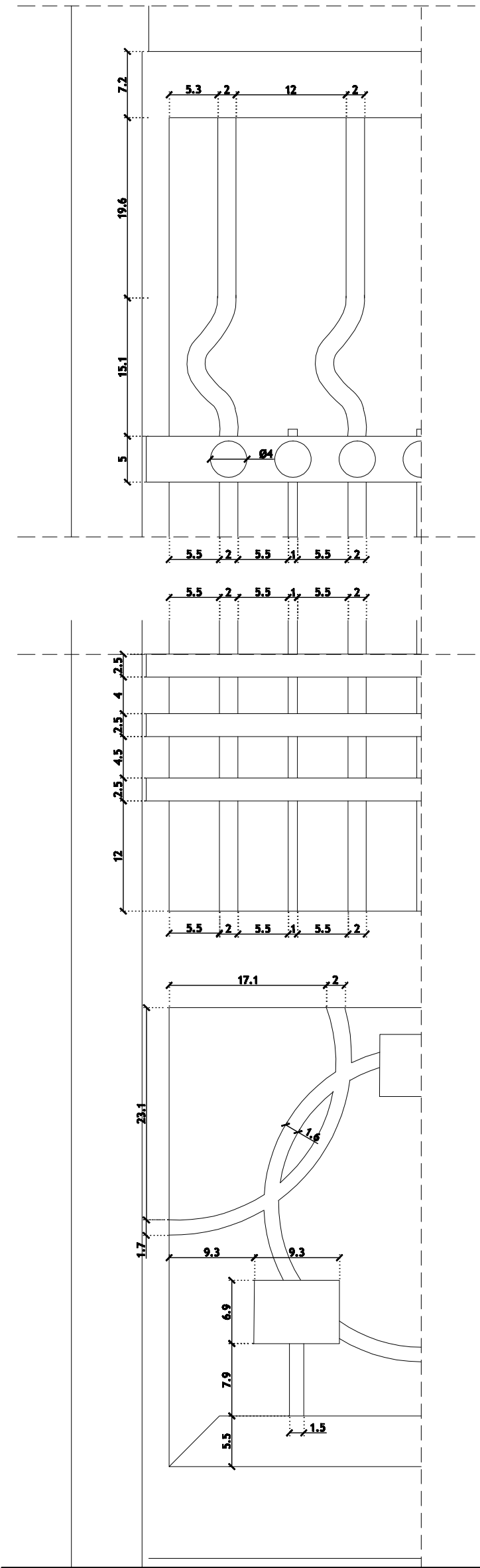
1 3 m

1. ve 2. Katlar

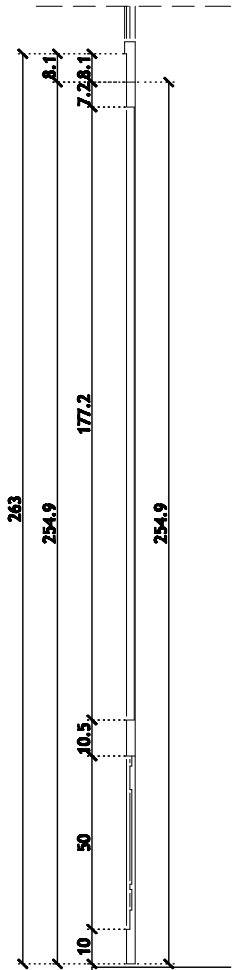
3. ve 4. Katlar

**İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

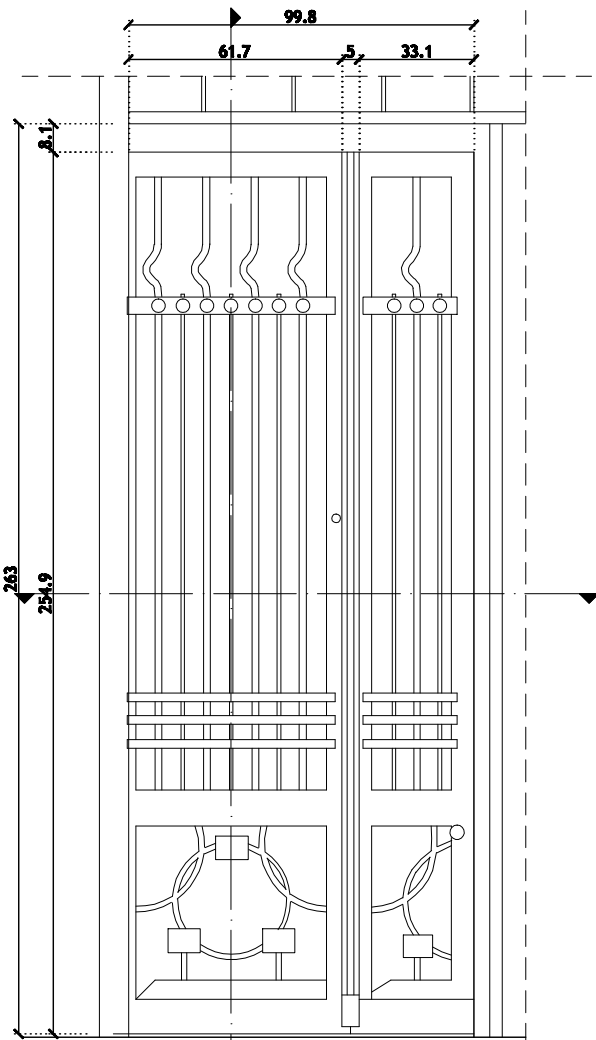
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

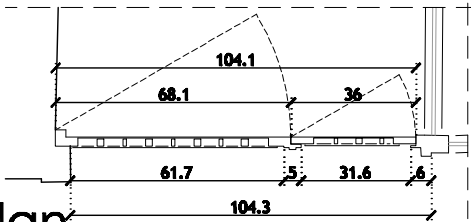
kesit

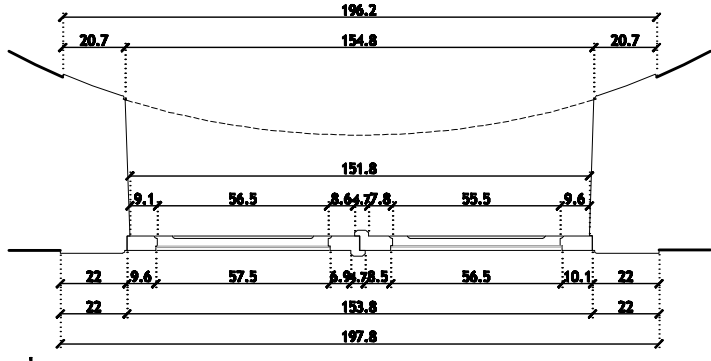
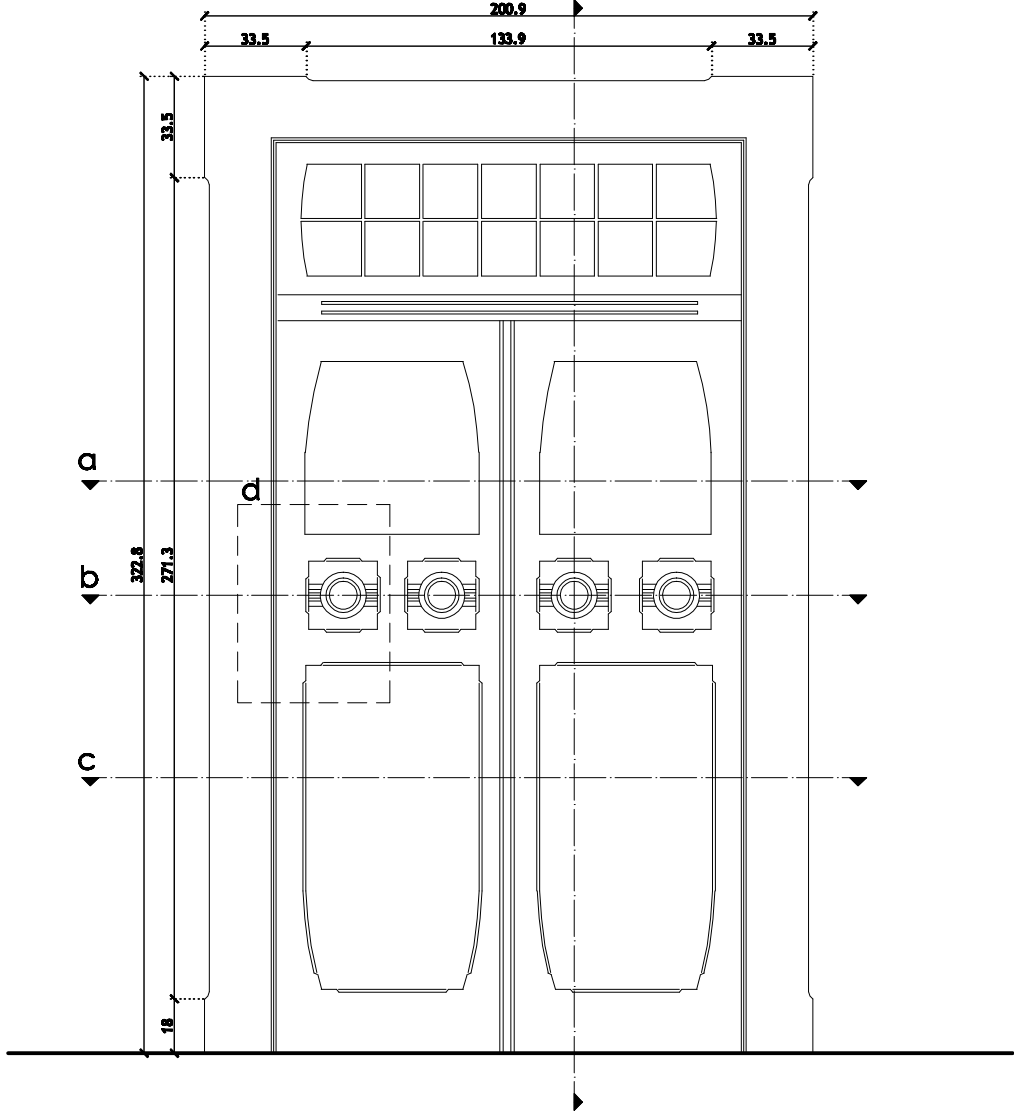
görünüş

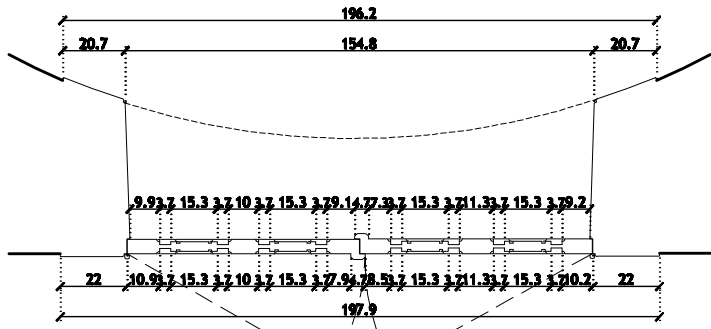
plan

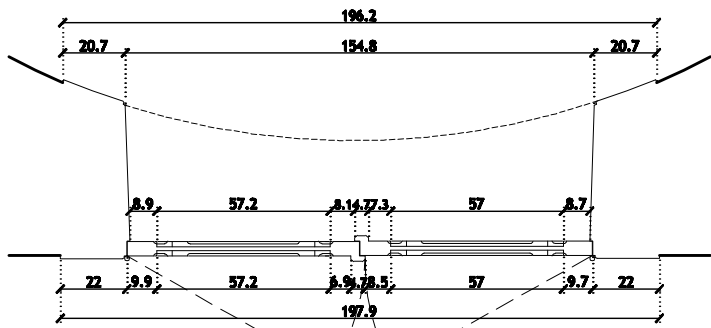
Pafta Adı: K.01 Kapı Detayı	
RÖLÖVE	
RESTİTÜSYON	
RESTORASYON	
Ölçek:	Pafta No: 24
0	1
3 m	

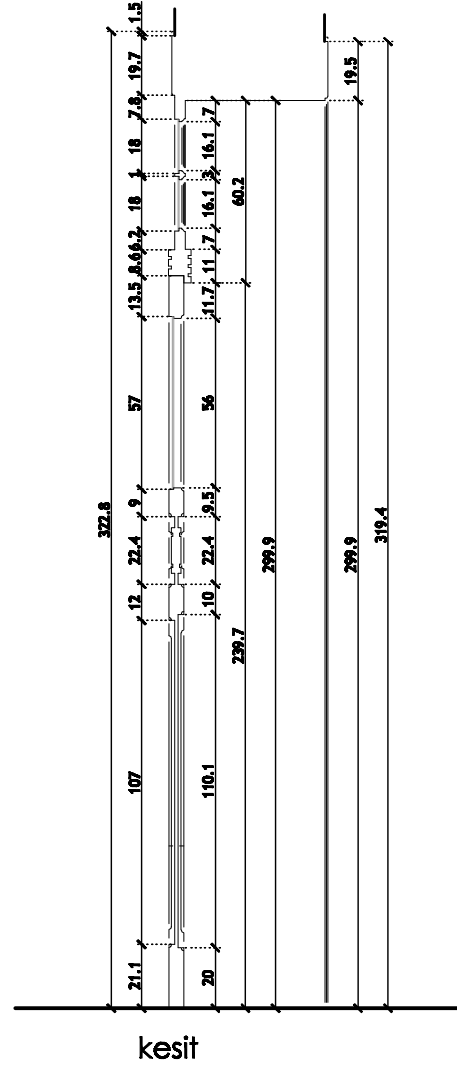
plan a

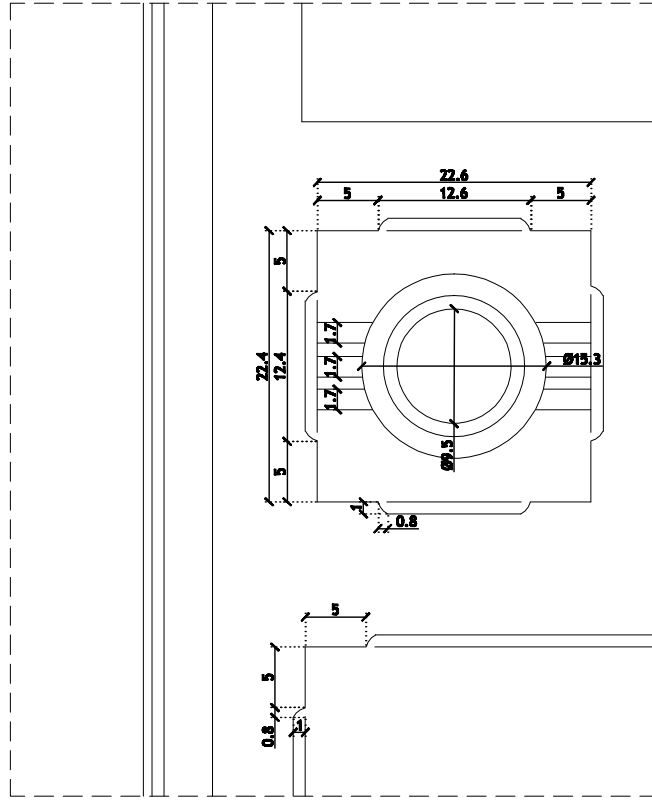
plan b

plan c

kesit

d detayı- görünüş

**İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

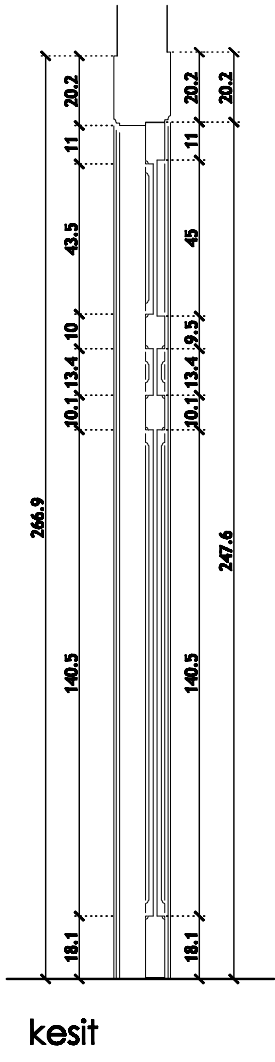
Hazırlayan
H. Gökrem Kurt
502051205

Pafta Adi: K.03 Kapaı Detayı

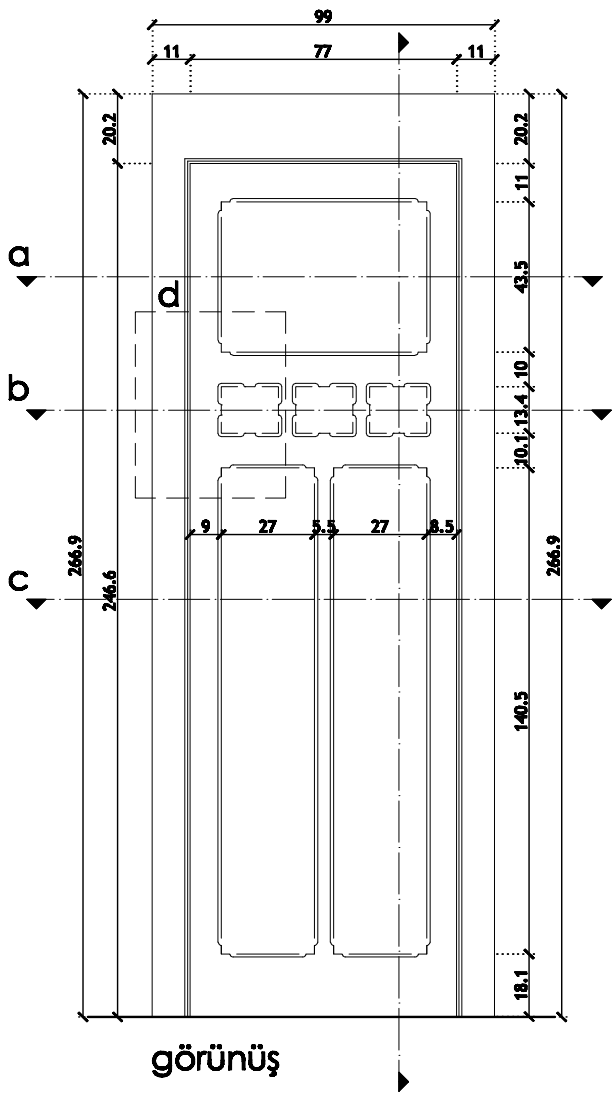
RÖLÖVE
RESTITÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: Pafta No: 26

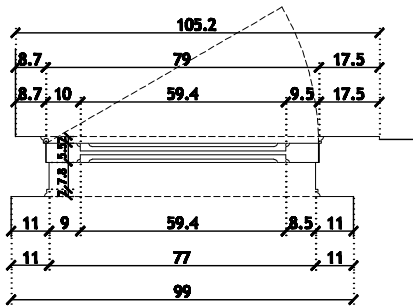
A vertical scale bar with markings at 0, 1, and 3 m.

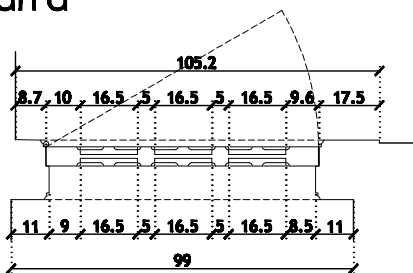
kesit

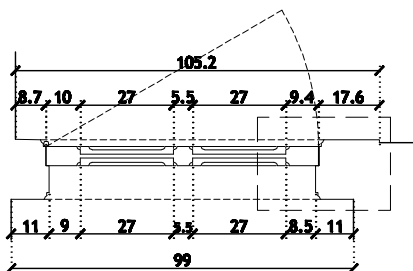
görünüş

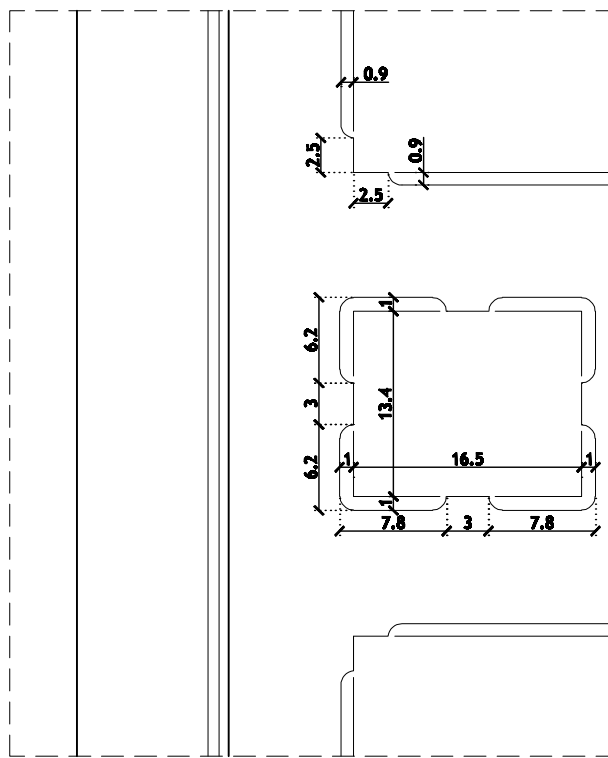
plan a

plan b

plan c

d detayı- görünüş

**İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

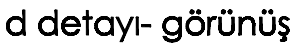
**EMİNÖNÜ- YLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ**

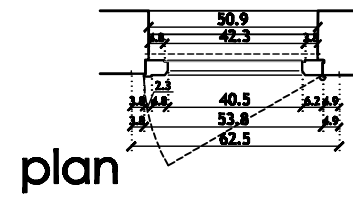
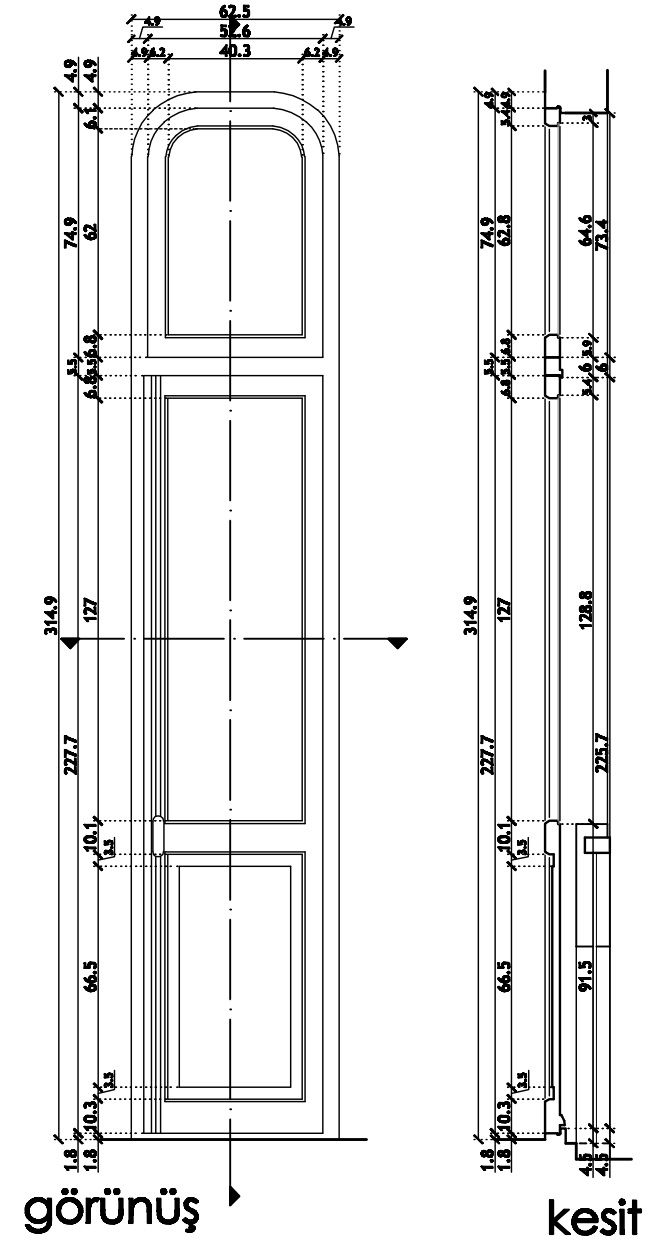
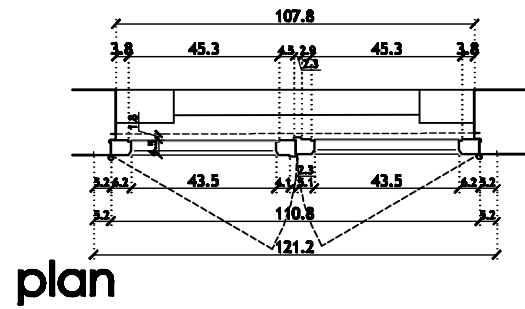
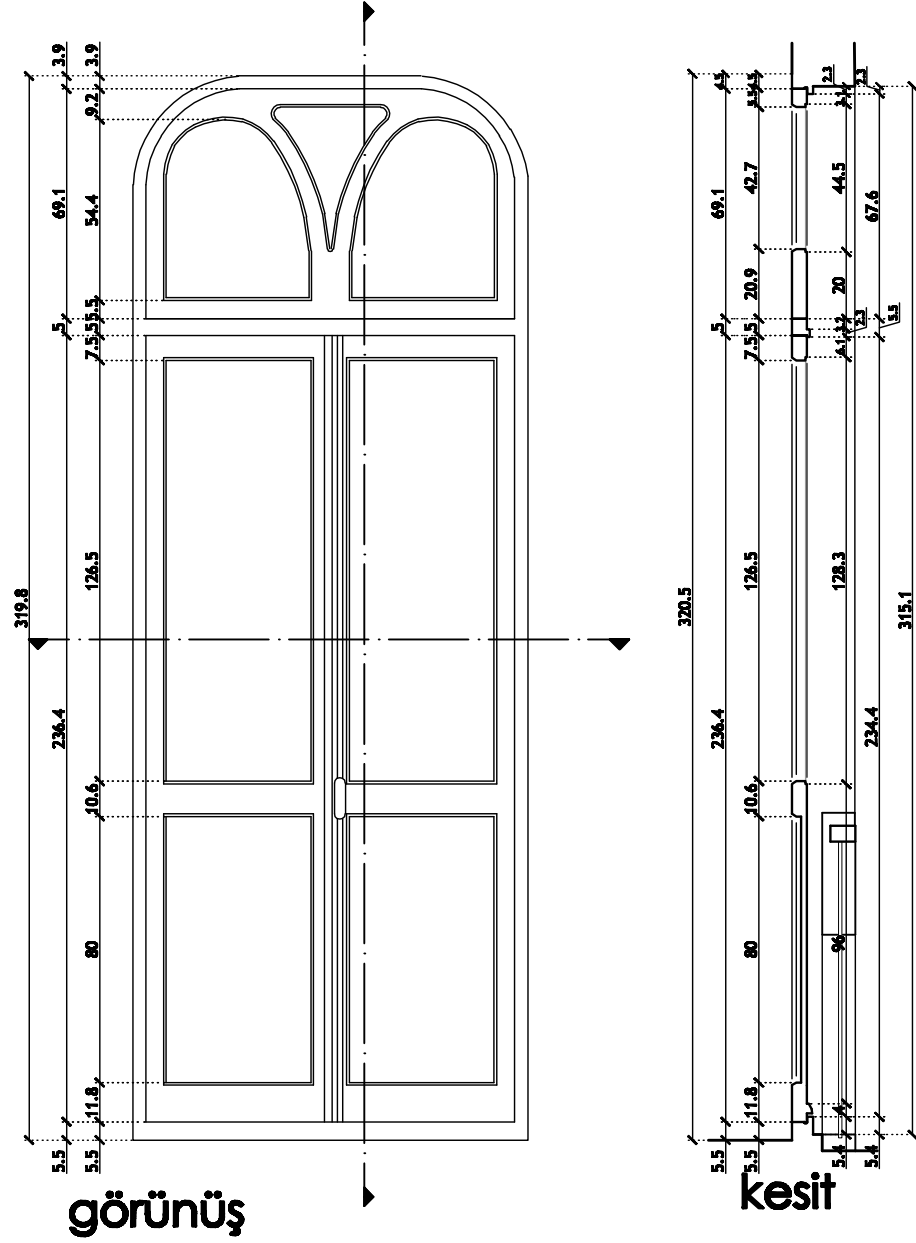
Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Gökrem Kurt
502051205

Pafta Adı: K.04 Kapı Detayı

RÖL ÖVE	
RESTİTÜSYON	
RESTORASYON	

Ölçek: **Pafta No: 27**

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: P.01-P.02 Pencere
Detayları

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek:

Pafta No: 28

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: P.03-P.08 Pencere
Detayları

RÖLÖVE

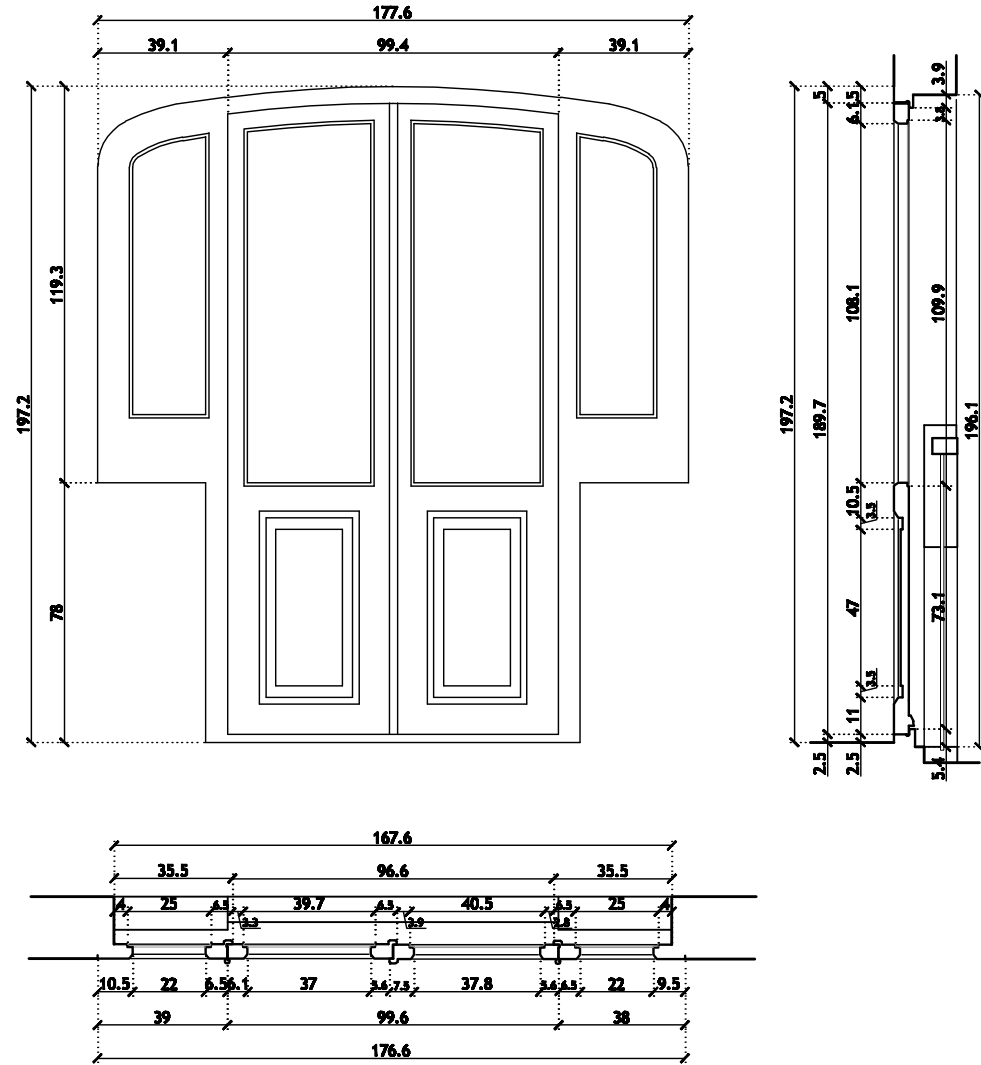
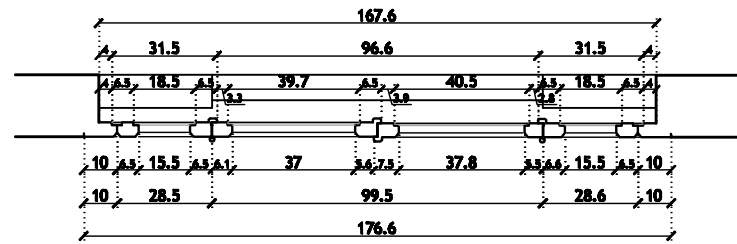
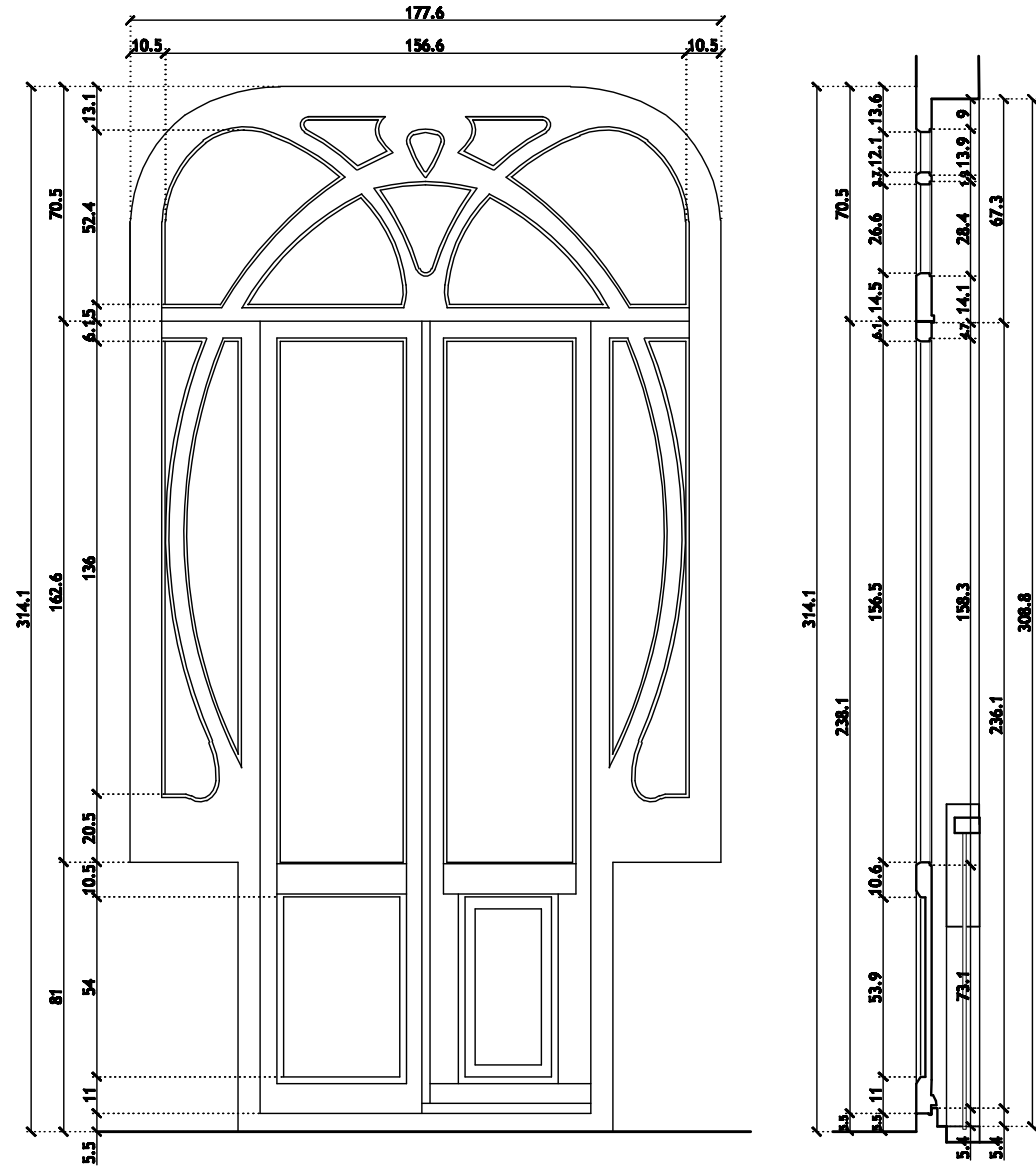
RESTİTÜSYON

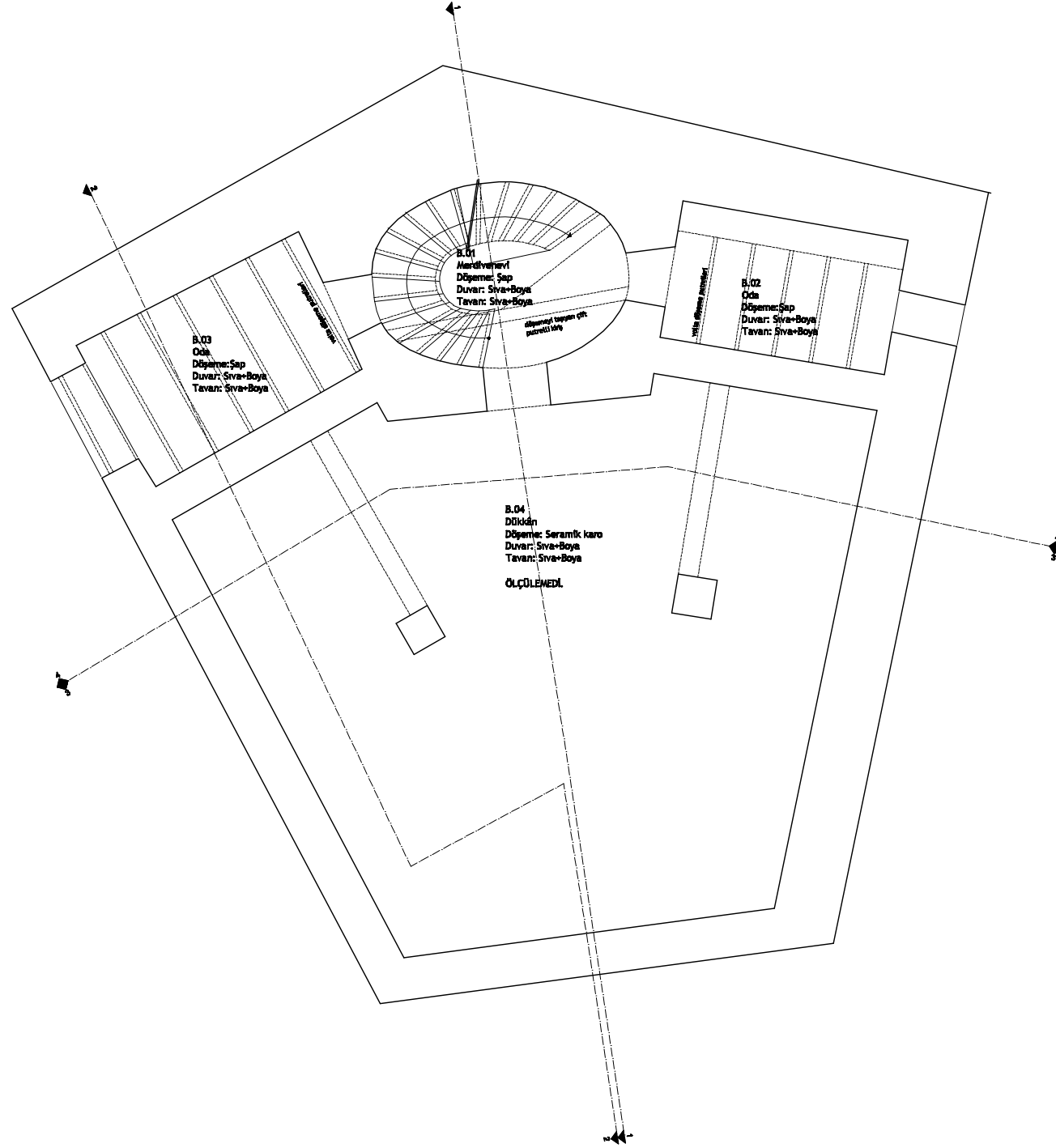
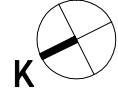
RESTORASYON

Ölçek:

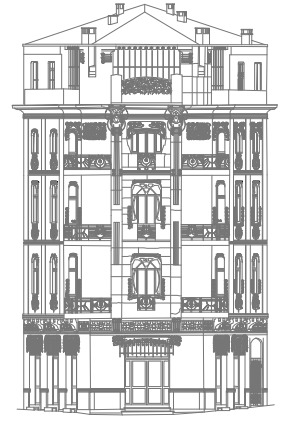
Pafta No: 29

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Bodrum Kat Planı

RÖLÖVE

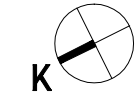
RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 30

0 1 3 m

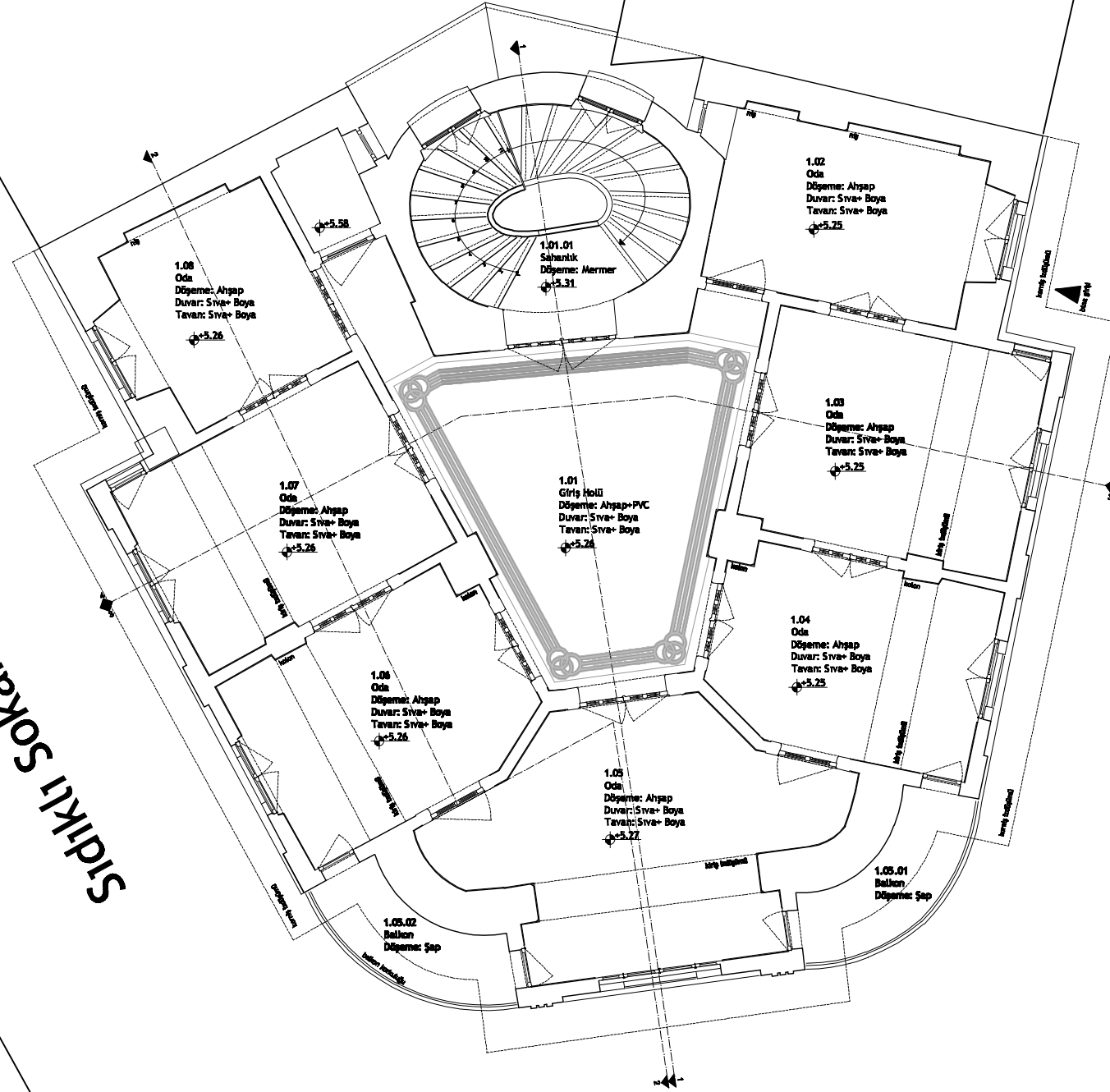

Atabaylar İş Hanı

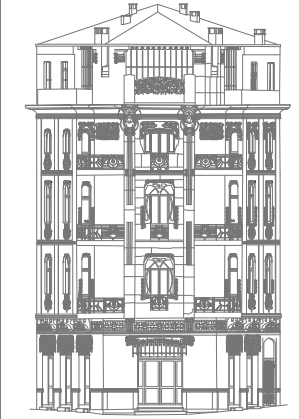
Cevizli Ticaret

Sırtıklı Sokak

Eski Zaptiye Kapısı Sokak

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 1.Kat Planı

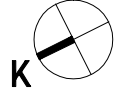
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

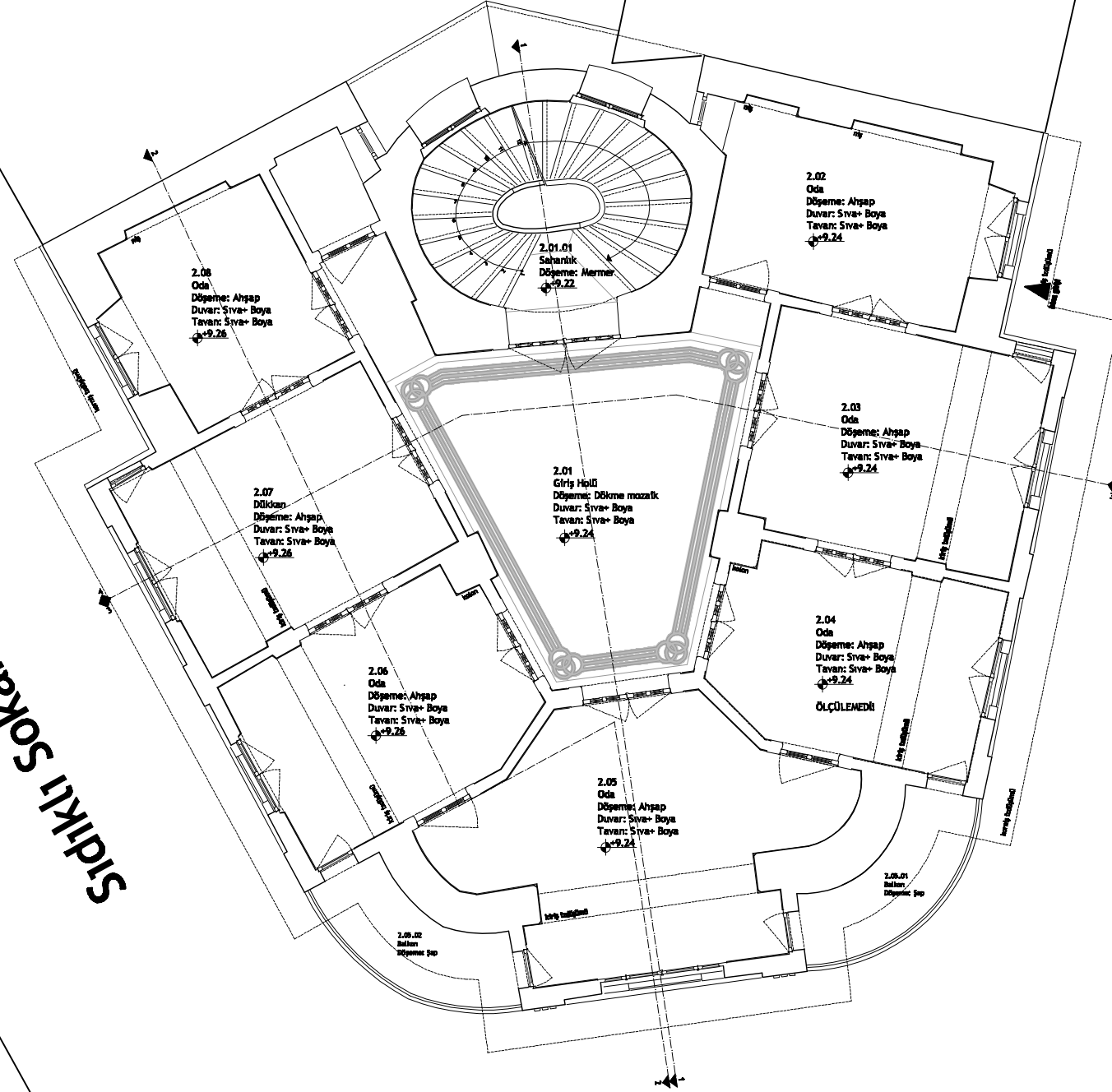
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 32

0 1 3 m

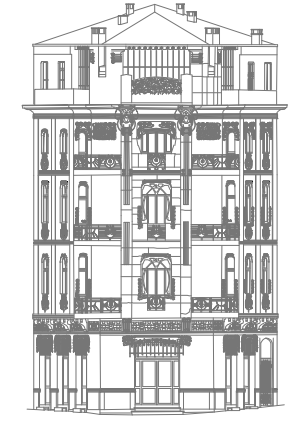

Sırtıklı Sokak

Eski Zaptiye Kapısı Sokak

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 2.Kat Planı

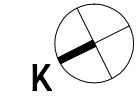
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

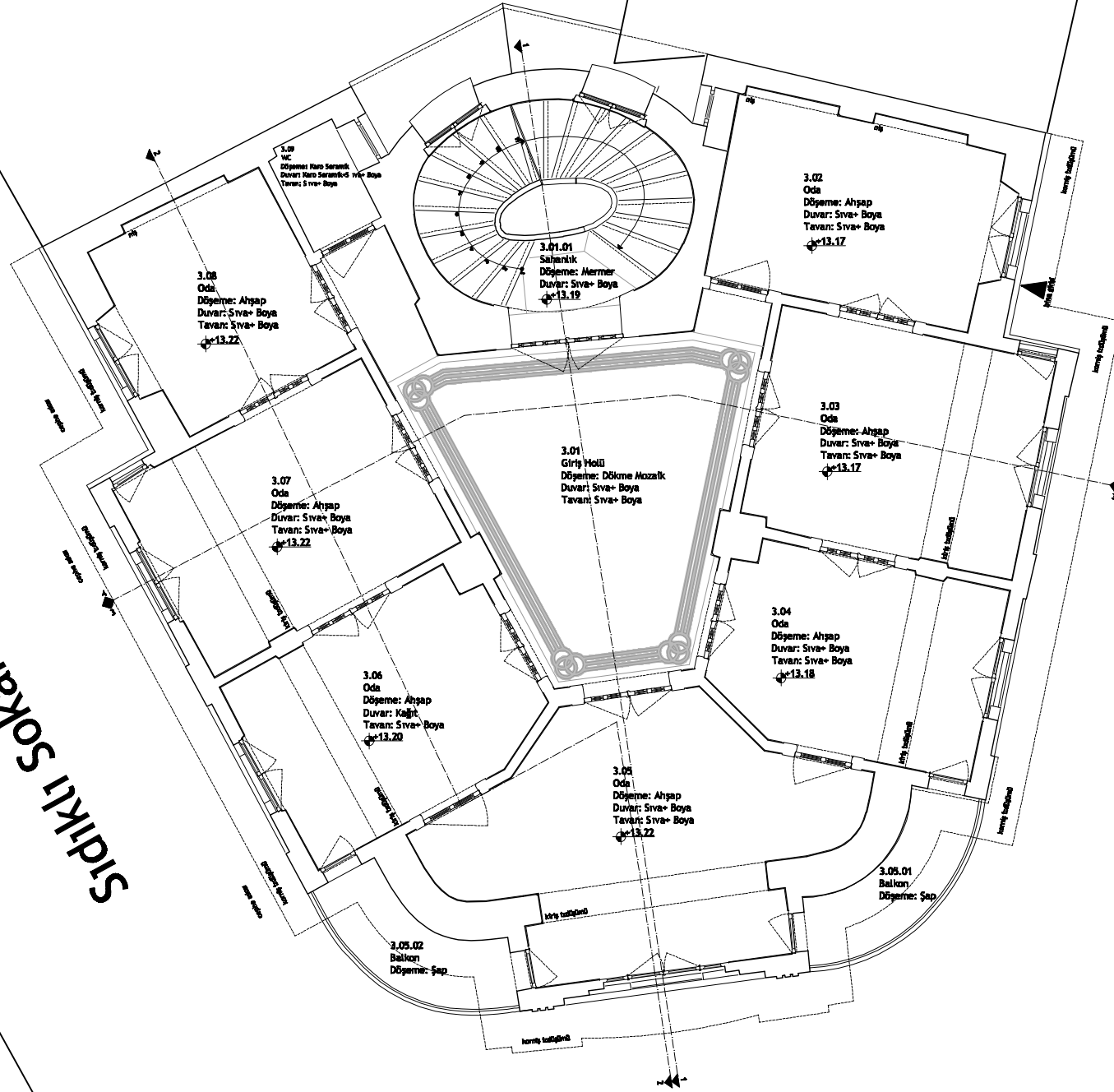
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 33

0 1 3 m

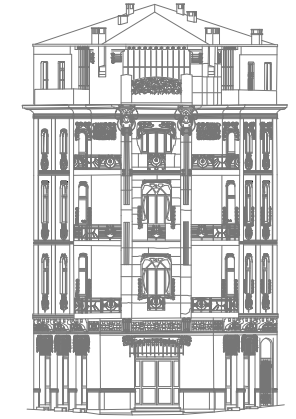

Sırtıklı Sokak

Eski Zaptiye Kapısı Sokak

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3.Kat Planı

RÖLÖVE

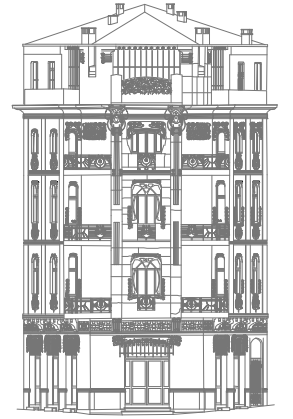
RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 34

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4.Kat Planı

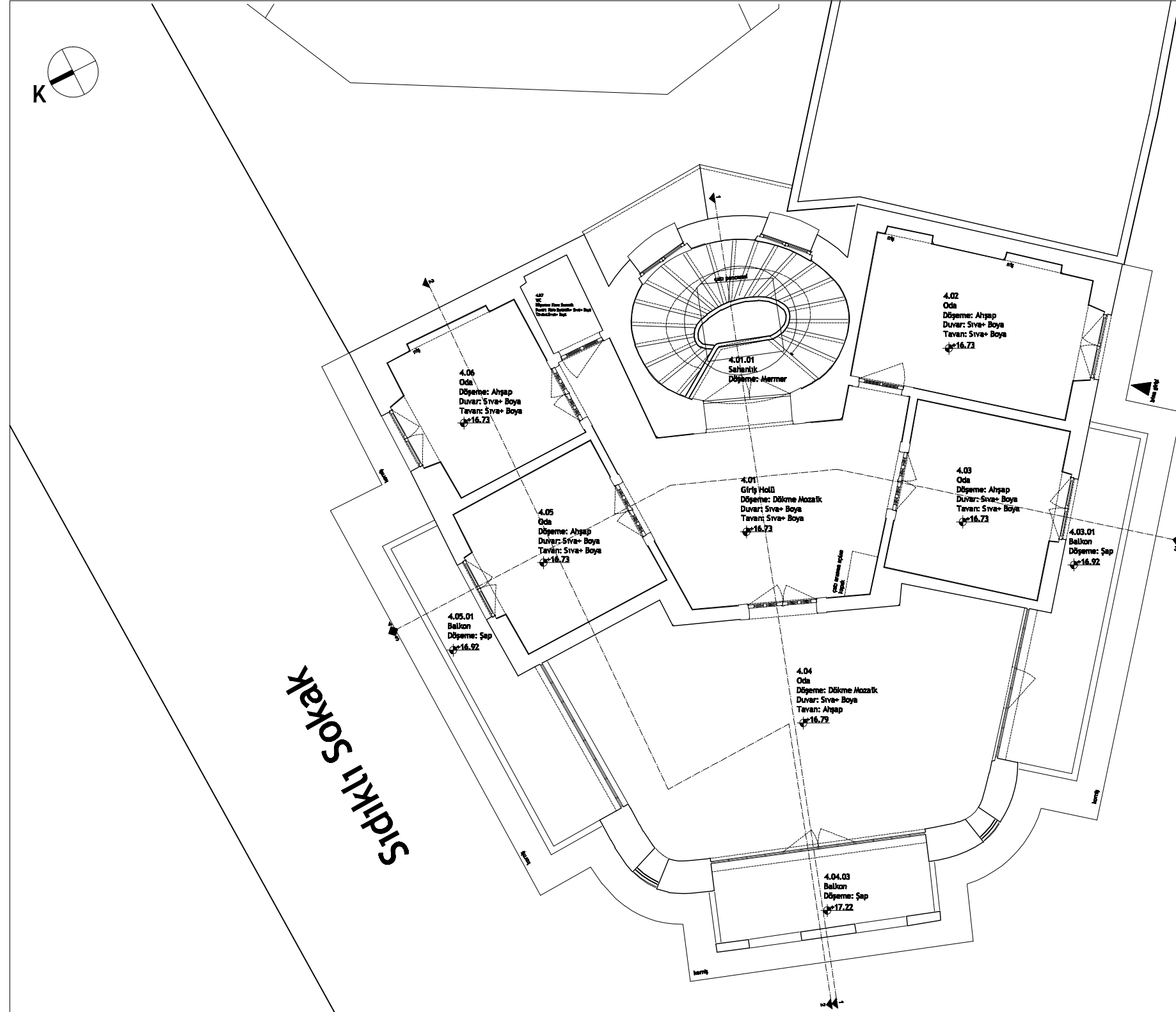
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

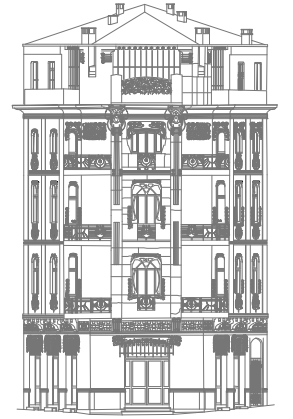
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 35

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Çatı Planı

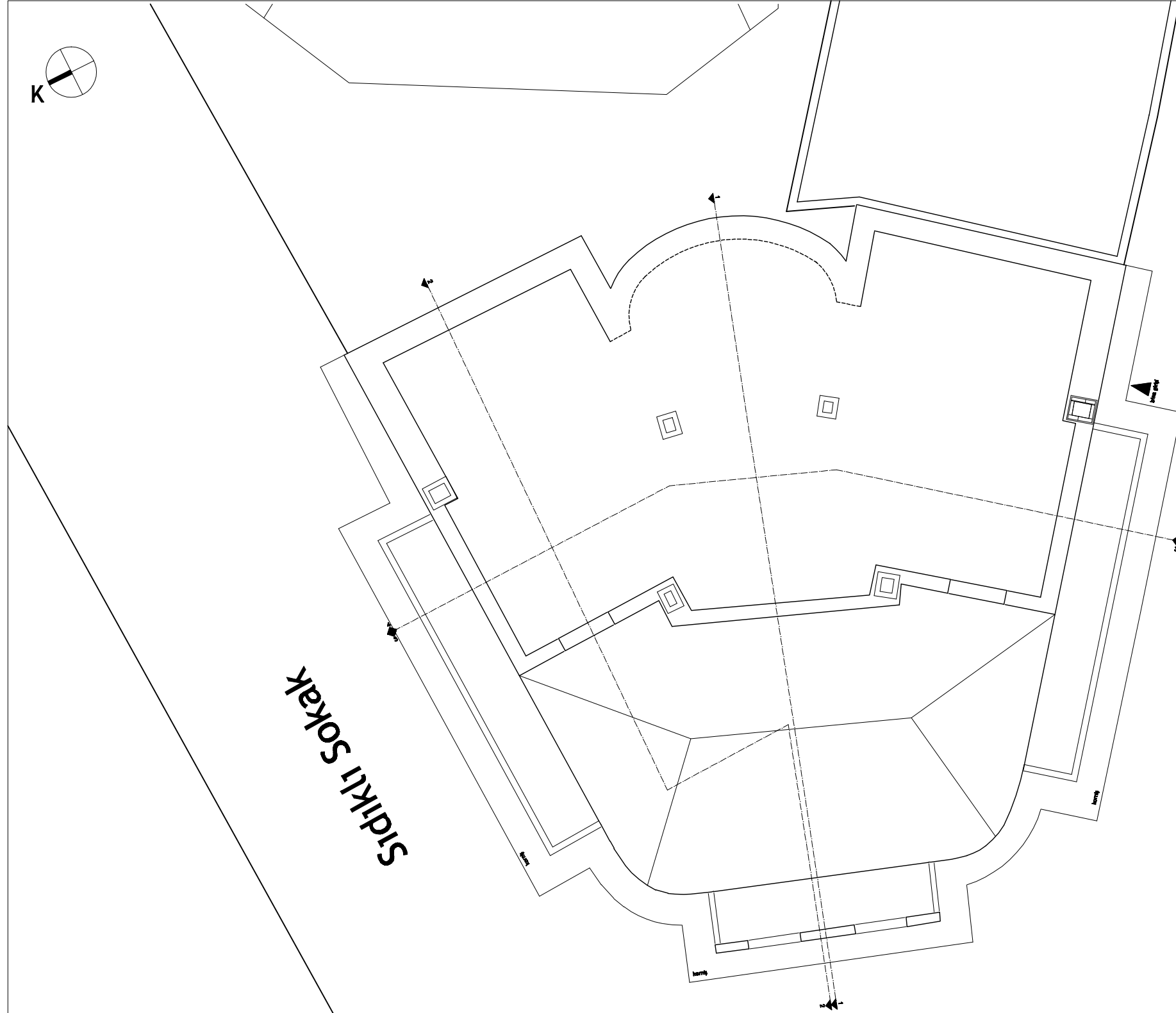
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

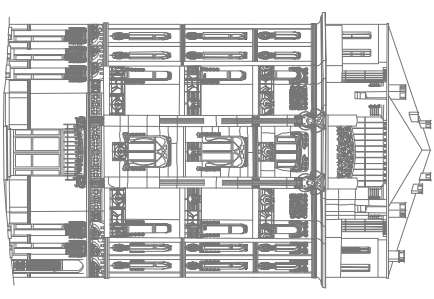
Ölçek: 1/50 Pafta No: 36

0 1 3 m

Sıdırlı Sokak

Eski Zaptiye Kapısı Sokak

EMİNOĞLU- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kalha

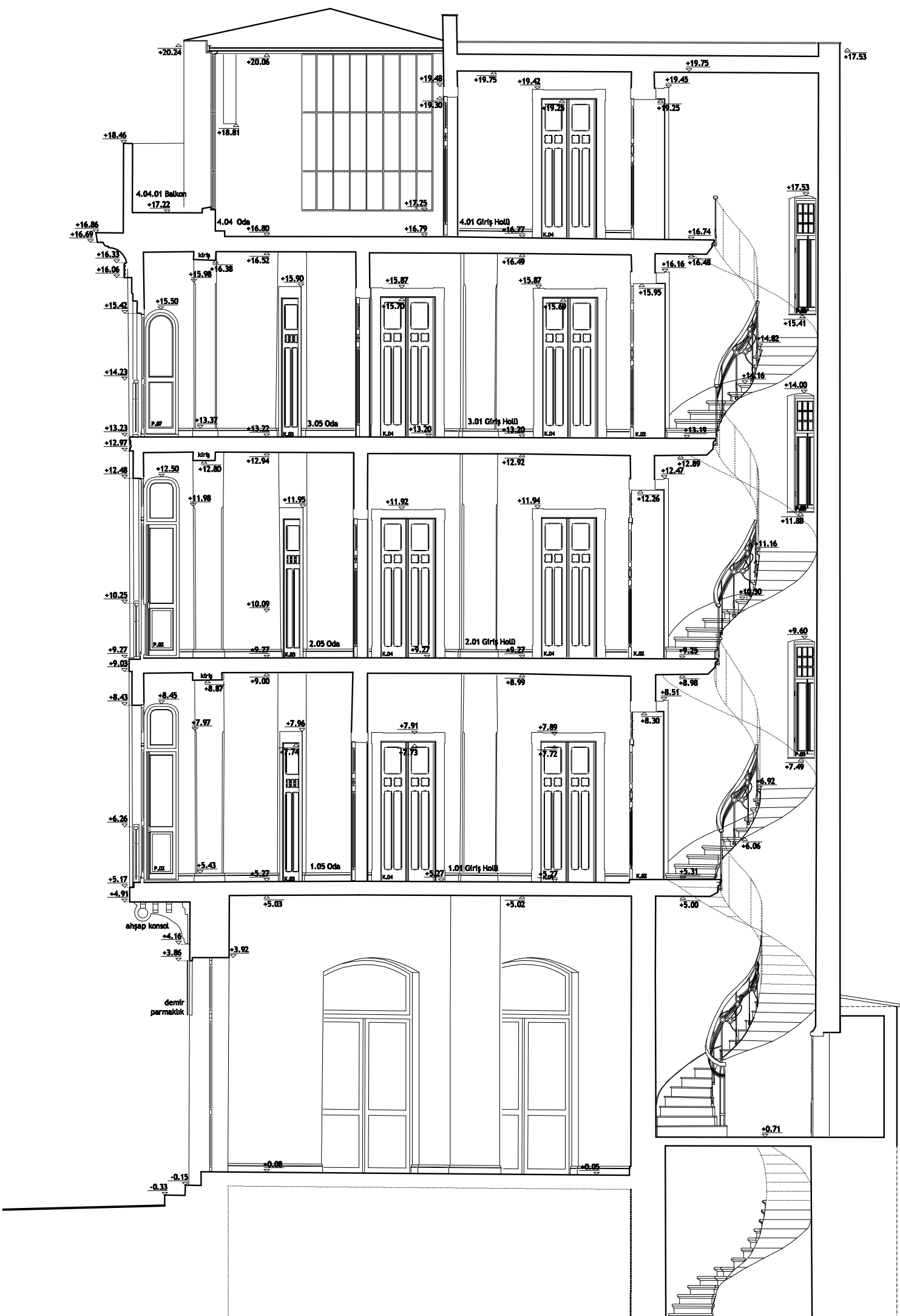
Hazırlayan
H. Gökrem Kurt
502051205

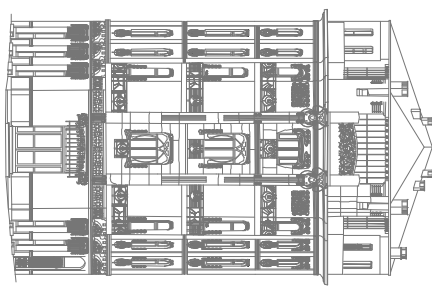
Pafta Adı: 1-1' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Öçek: 1/50 Pafta No: 37

0 1 3 m

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

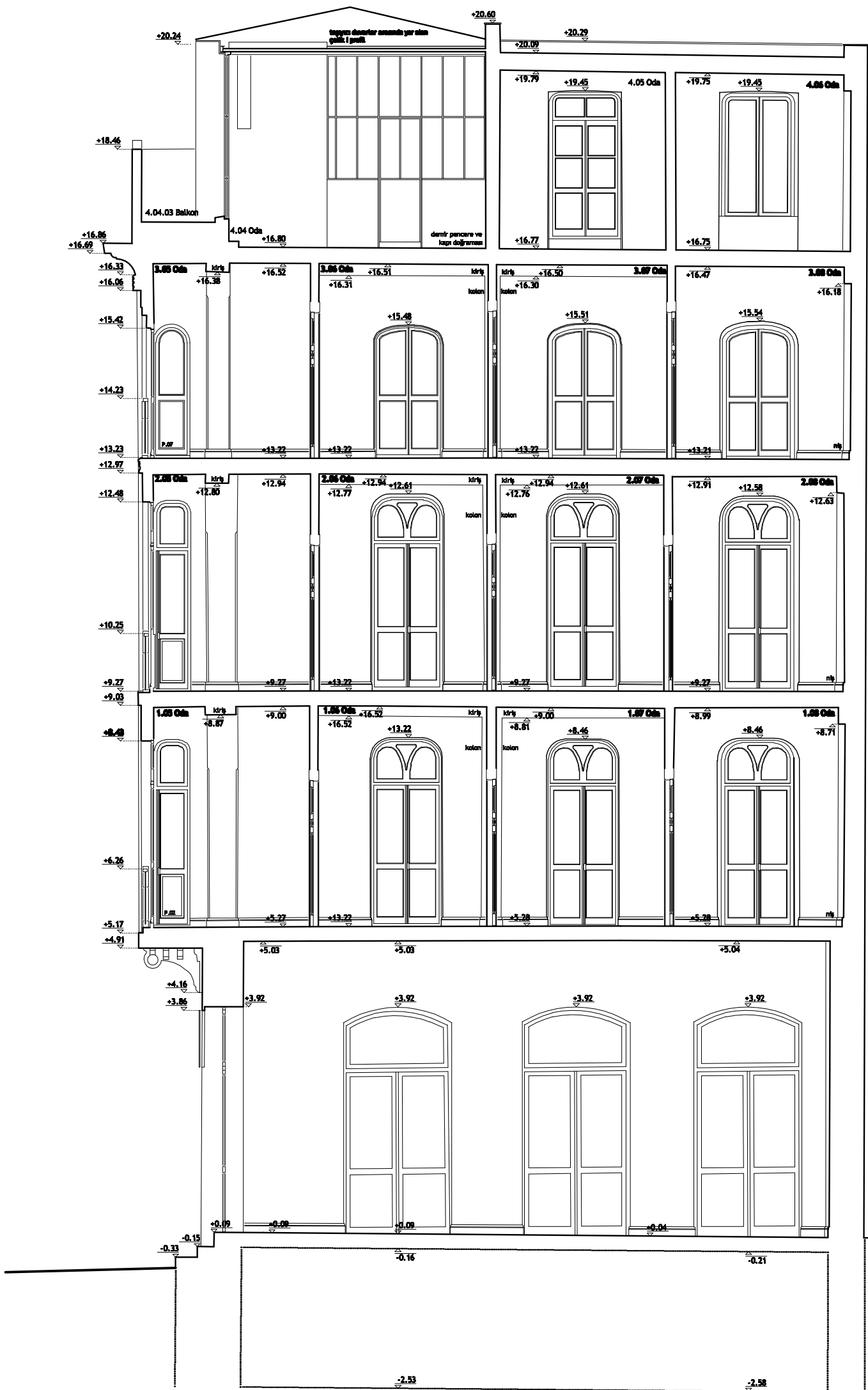
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

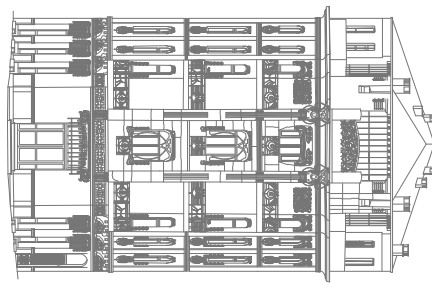
Pafta Adı: 2-2' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 38

0 1 3 m

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3-3' Kesiti

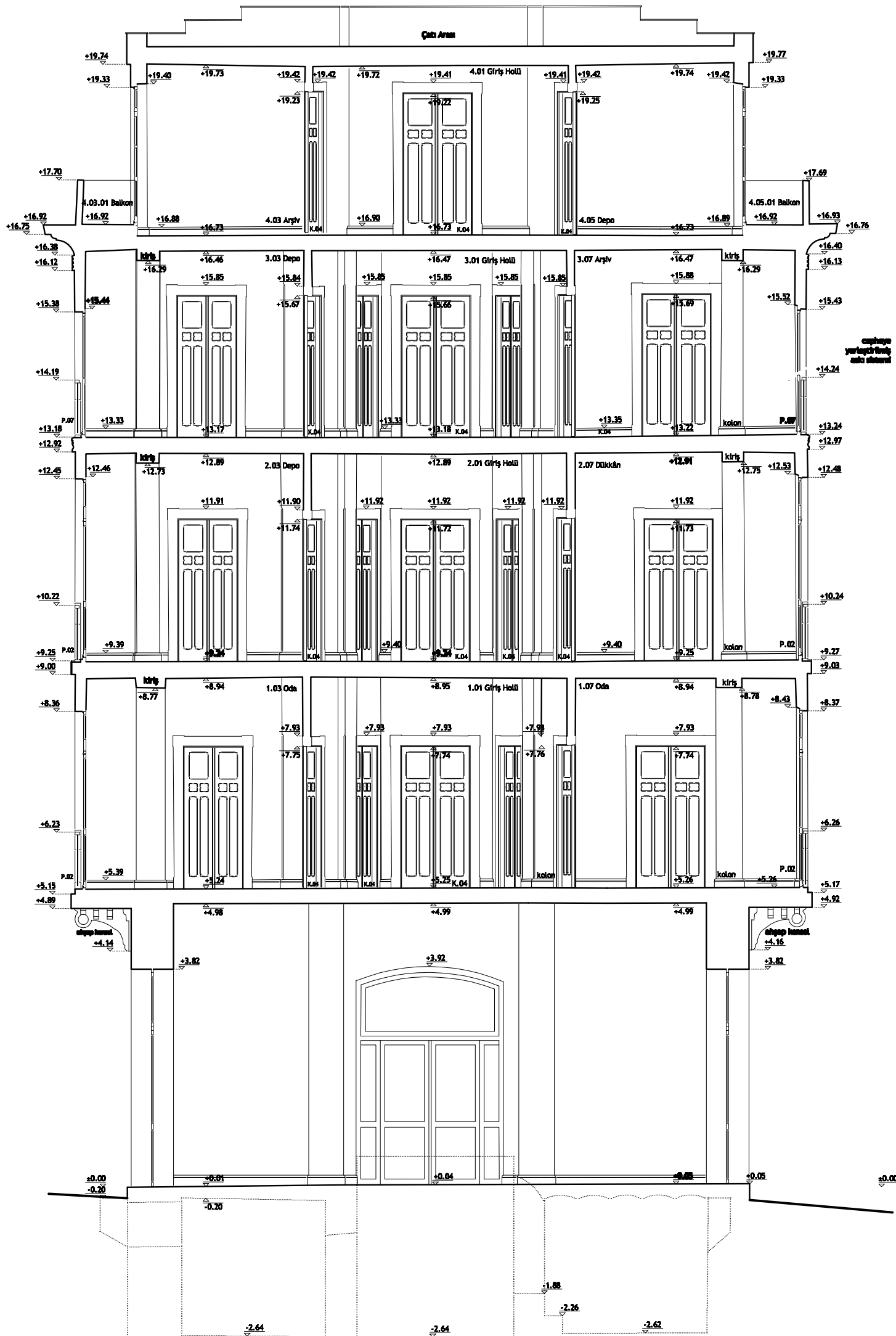
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

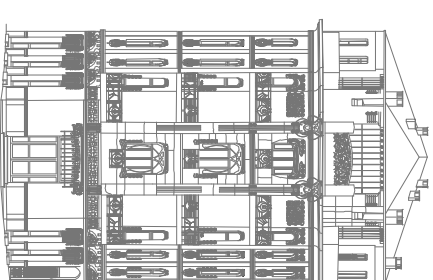
Ölçek: 1/50 Pafta No: 39

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4-4' Kesiti

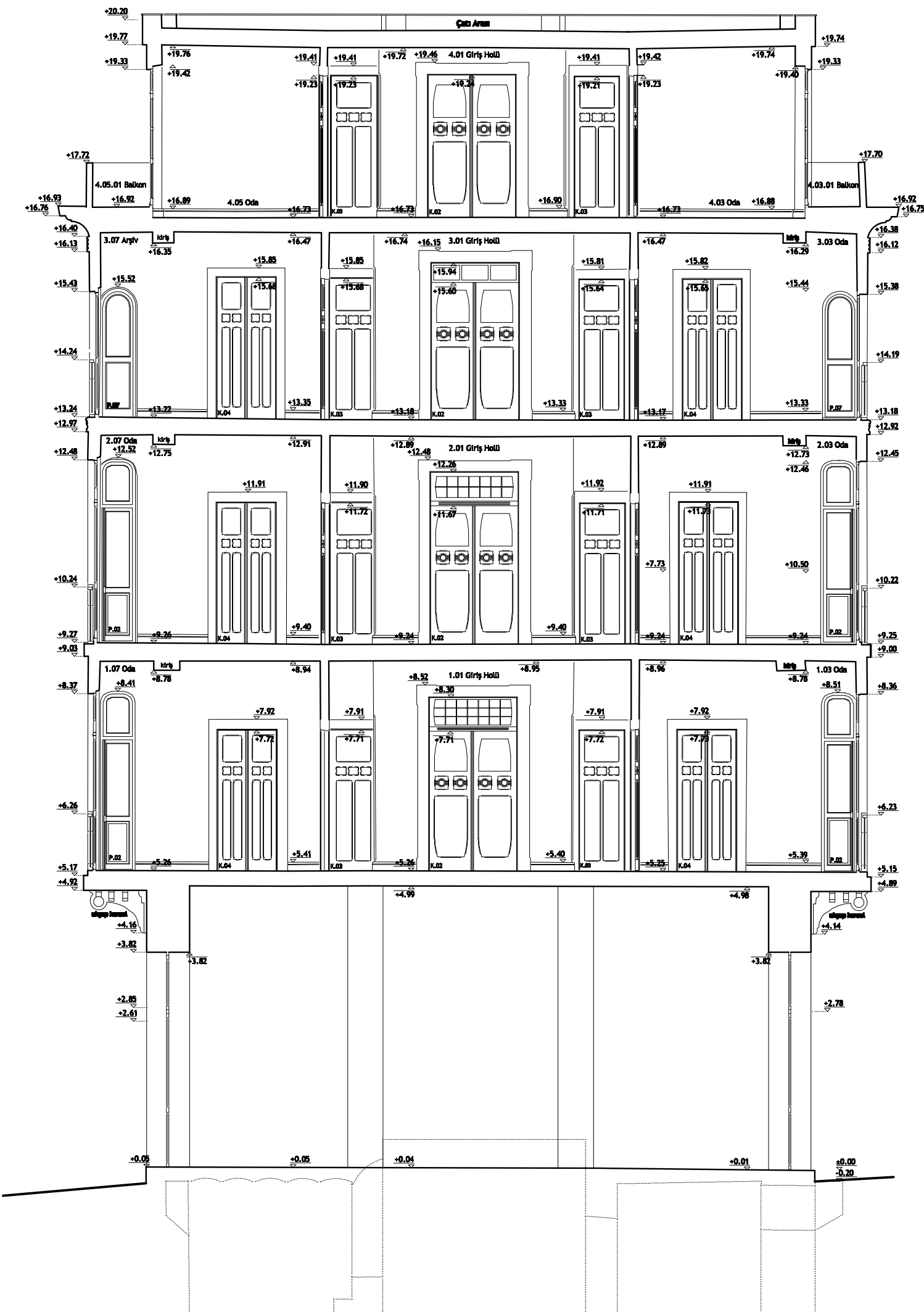
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

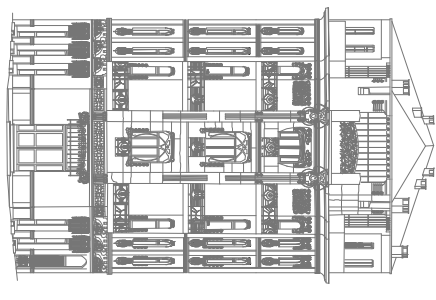
Ölçek: 1/50 Pafta No: 40

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Büyük Postane
Caddesi Cephesi

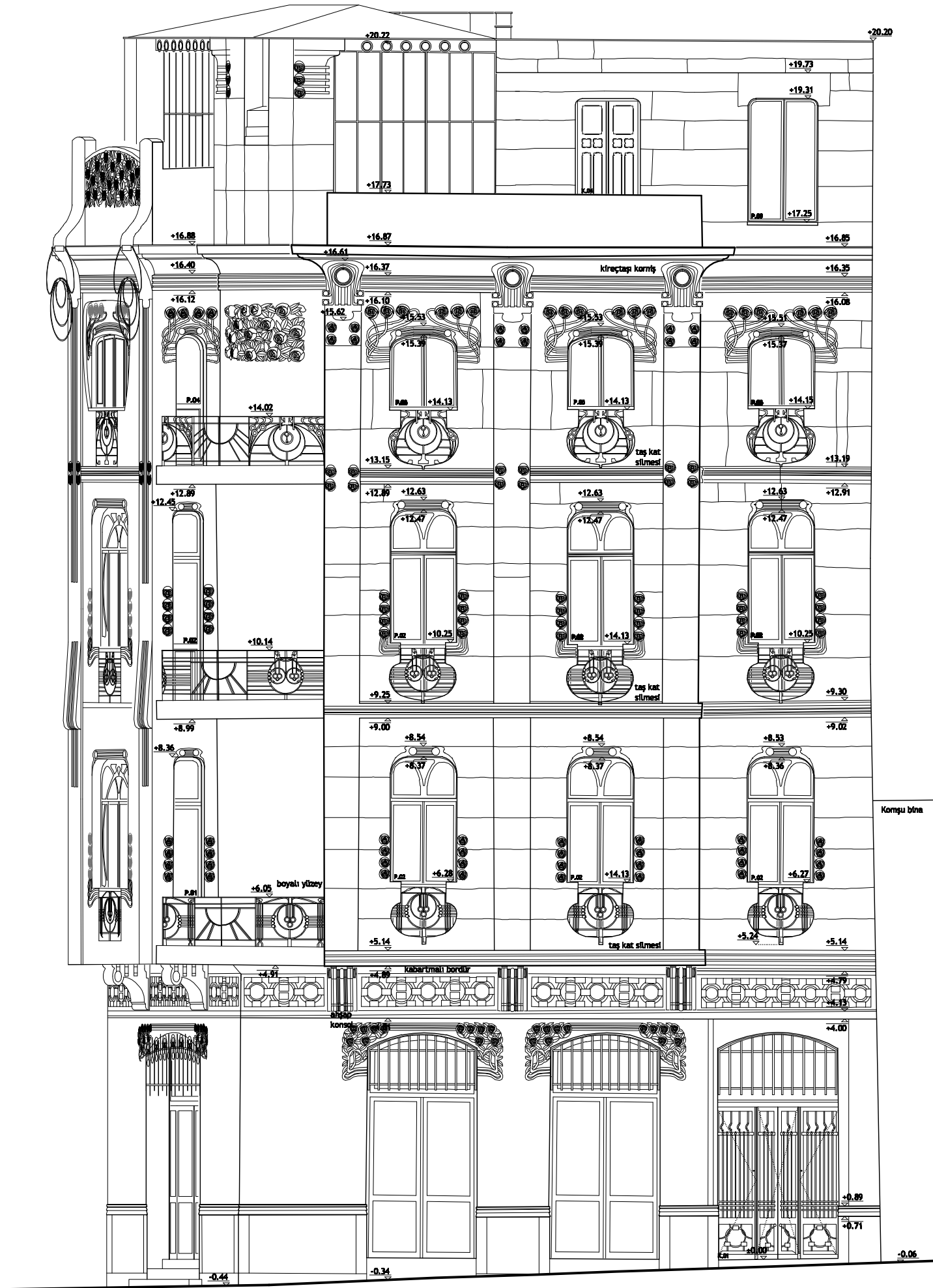
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

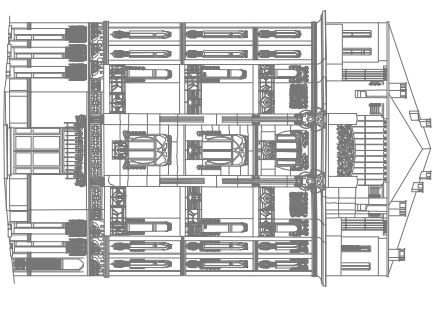
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 41

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

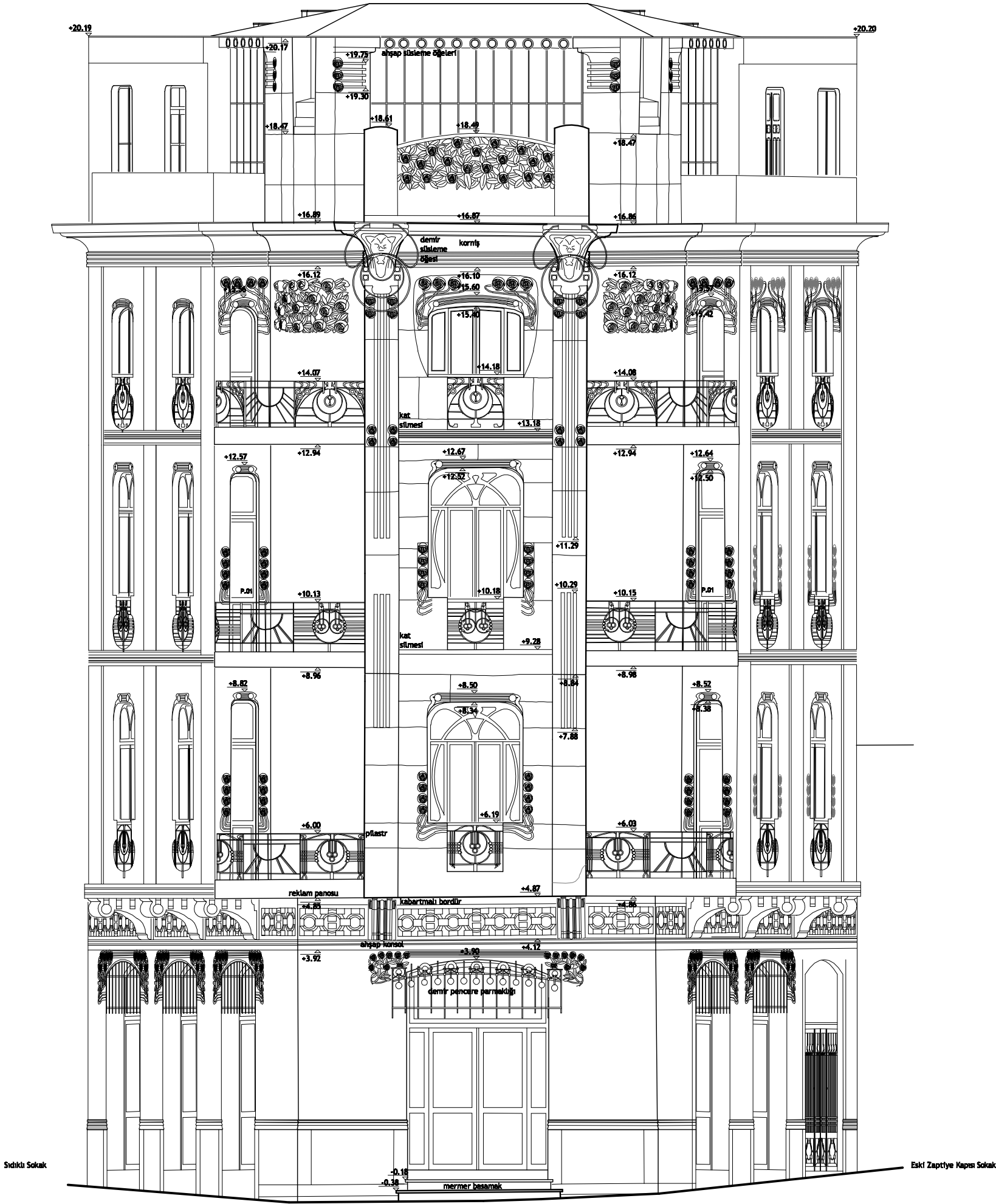
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Büyük Postane
Meydanı Cephesi

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

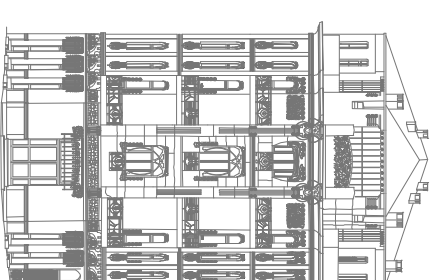
Ölçek: 1/50 Pafta No: 42

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNOĞU- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kalıya

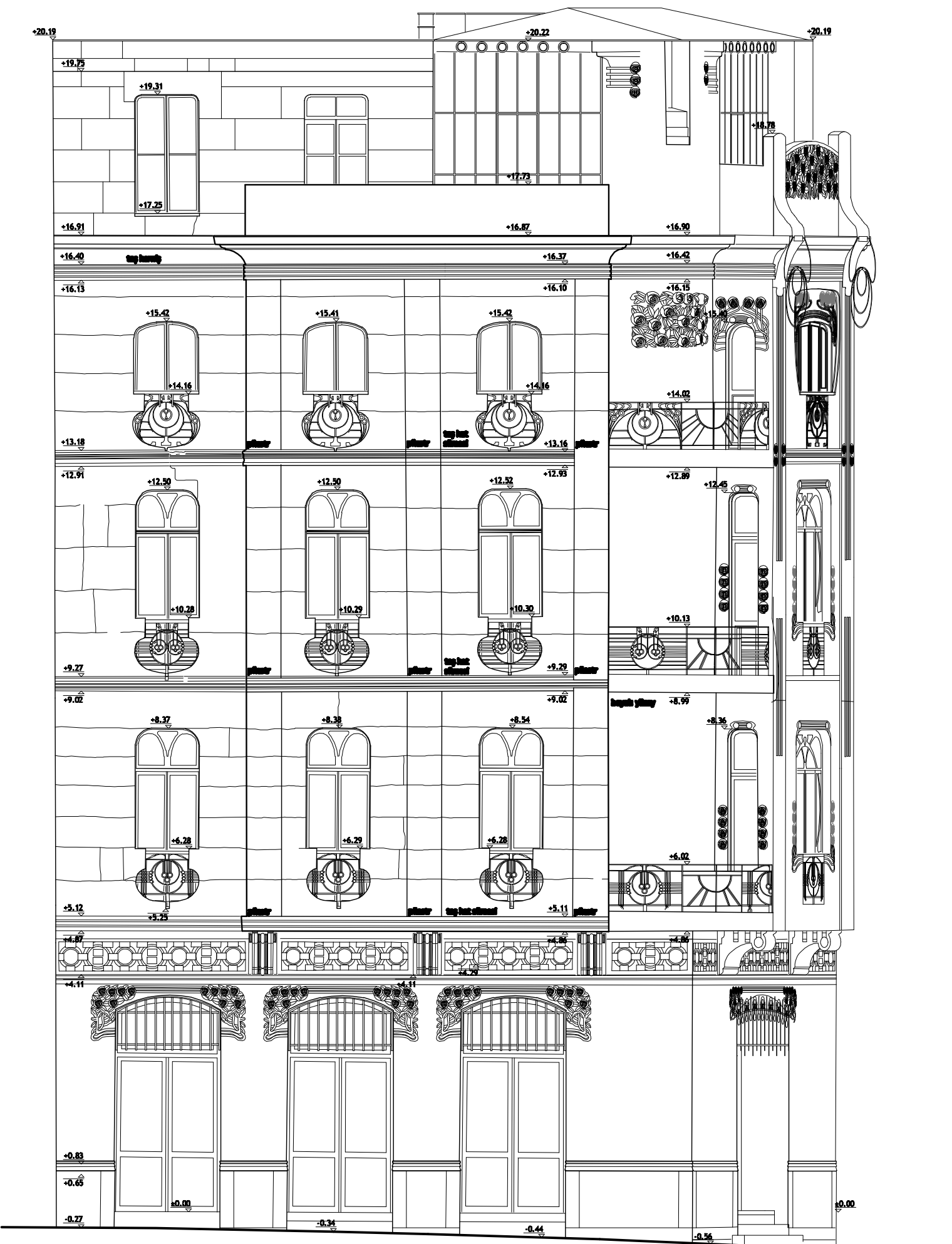
Hazırlayan
H. Göktem Kurt
30.03.2015

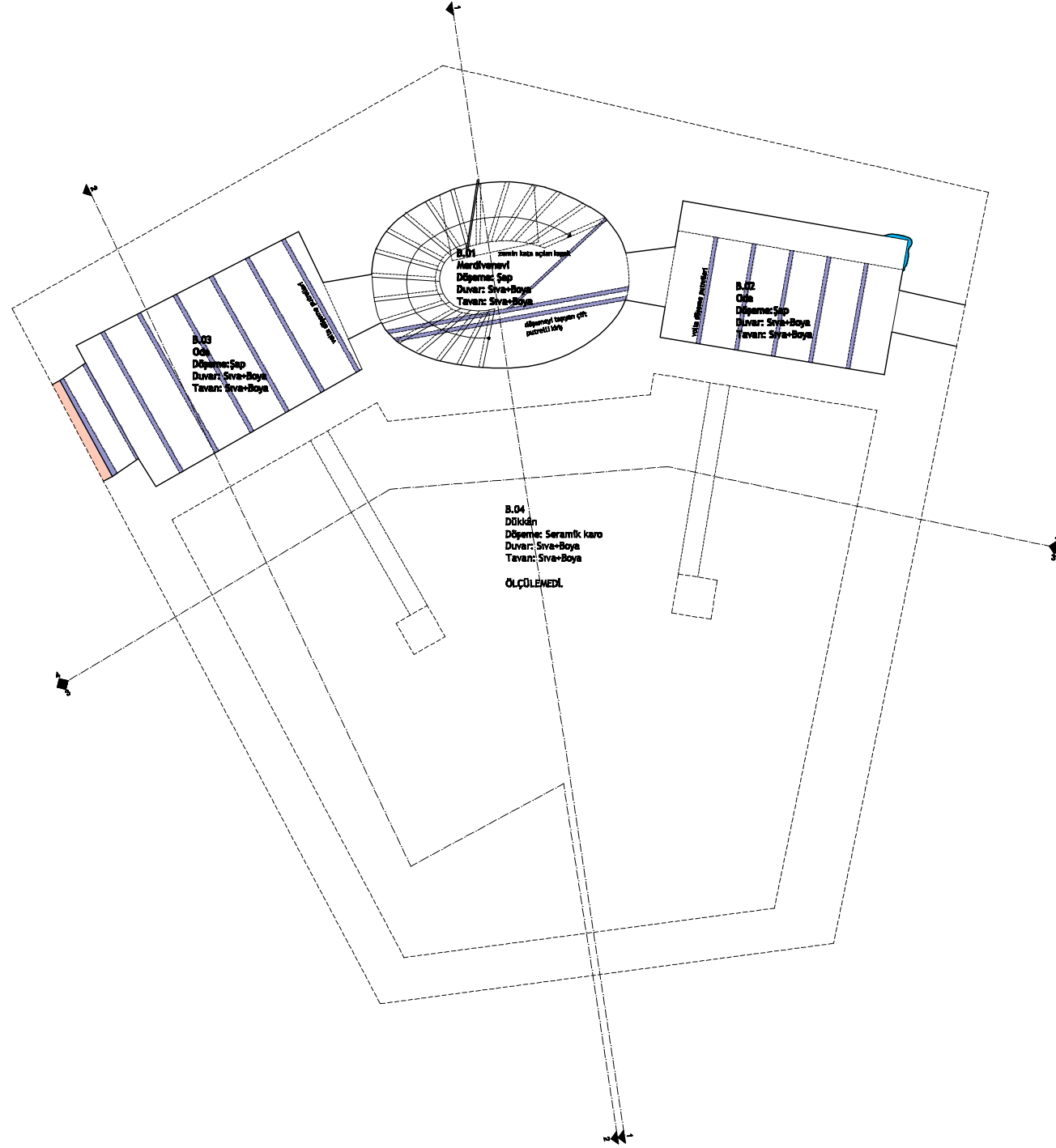
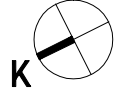
Pafta Adı: Mühürbaşı Sokak
Çapı: 1/50

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Öçekte: 1/50 Pafta No: 43

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlamlaştırma
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Bodrum Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50

Pafta No: 44

0 1 3 m

* Vlora Han'ın iç mekân duvarlarında, yerinden hareket ettirilemeyen büyük dolaplar, kağıt kaplanmış duvar yüzeyleri vs. gibi nedenlerle belirlenebilen belirli bir hasar olmuştur.
** Bodrum katın ölçülmemiş bölümleri, YTÜ'de Sarıye Çeltikçi tarafından hazırlanmış 1988 tarihli İstanbul Tünel/Şişli Kağıt Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Sirketçi Vlora Han Restorasyonu) isimli tez doğrultusunda çizilmiştir.

Atabaylar İş
Ham

Cevizli Ticaret

Muhirbaşı Sokak

Kredi Ham

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklardan arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlamlaştırma
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Zemin Kat Planı

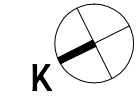
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 45

0 1 3 m

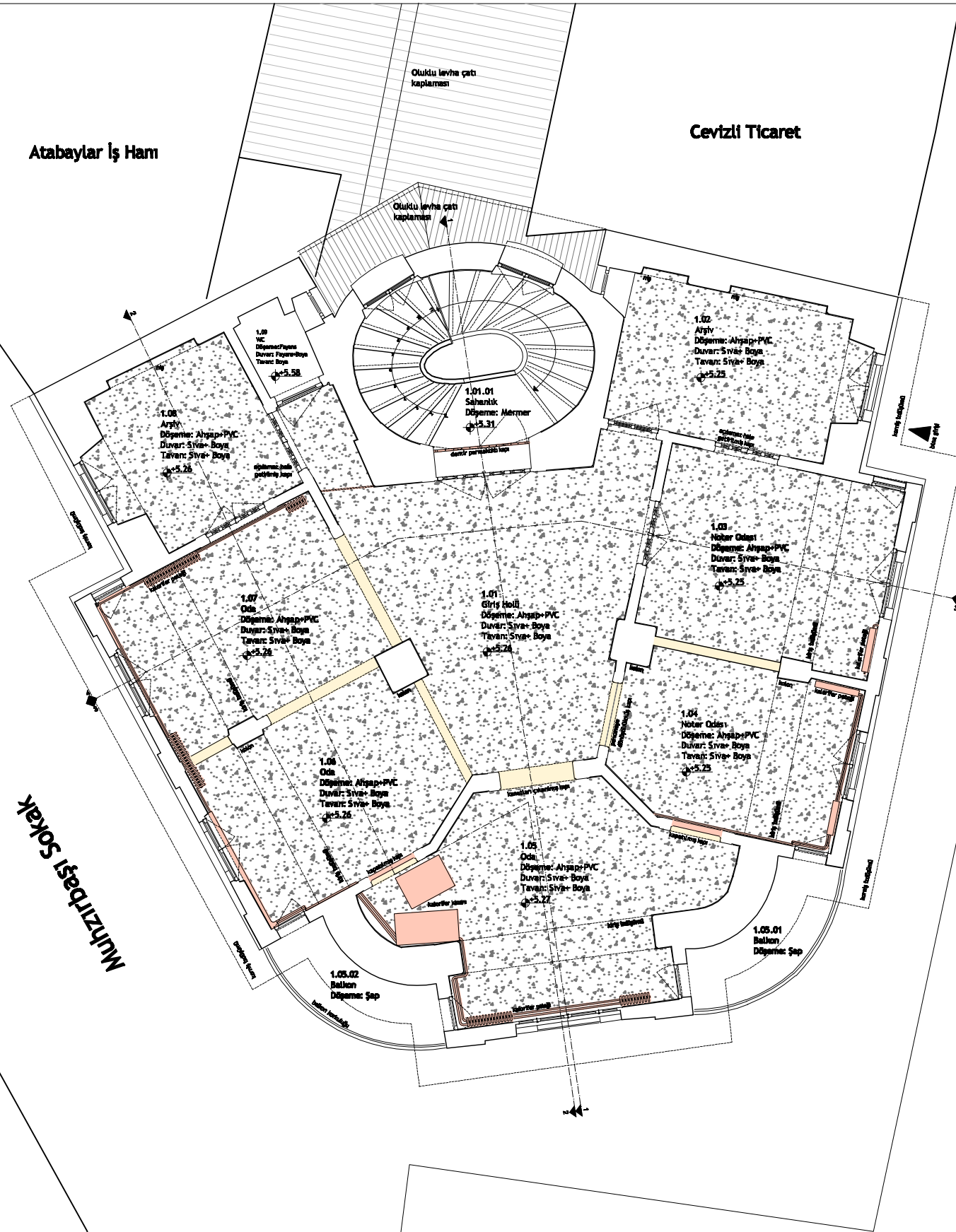

Atabeyler İş Hanı

Cevizli Ticaret

Muhirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlamlaştırma
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 1.Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 46

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Muhirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlama
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 2.Kat Planı

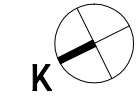
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 47

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklardan arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlamaştırma
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3.Kat Planı

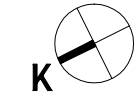
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 48

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlirbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlama
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4.Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 49

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlamaştırma
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

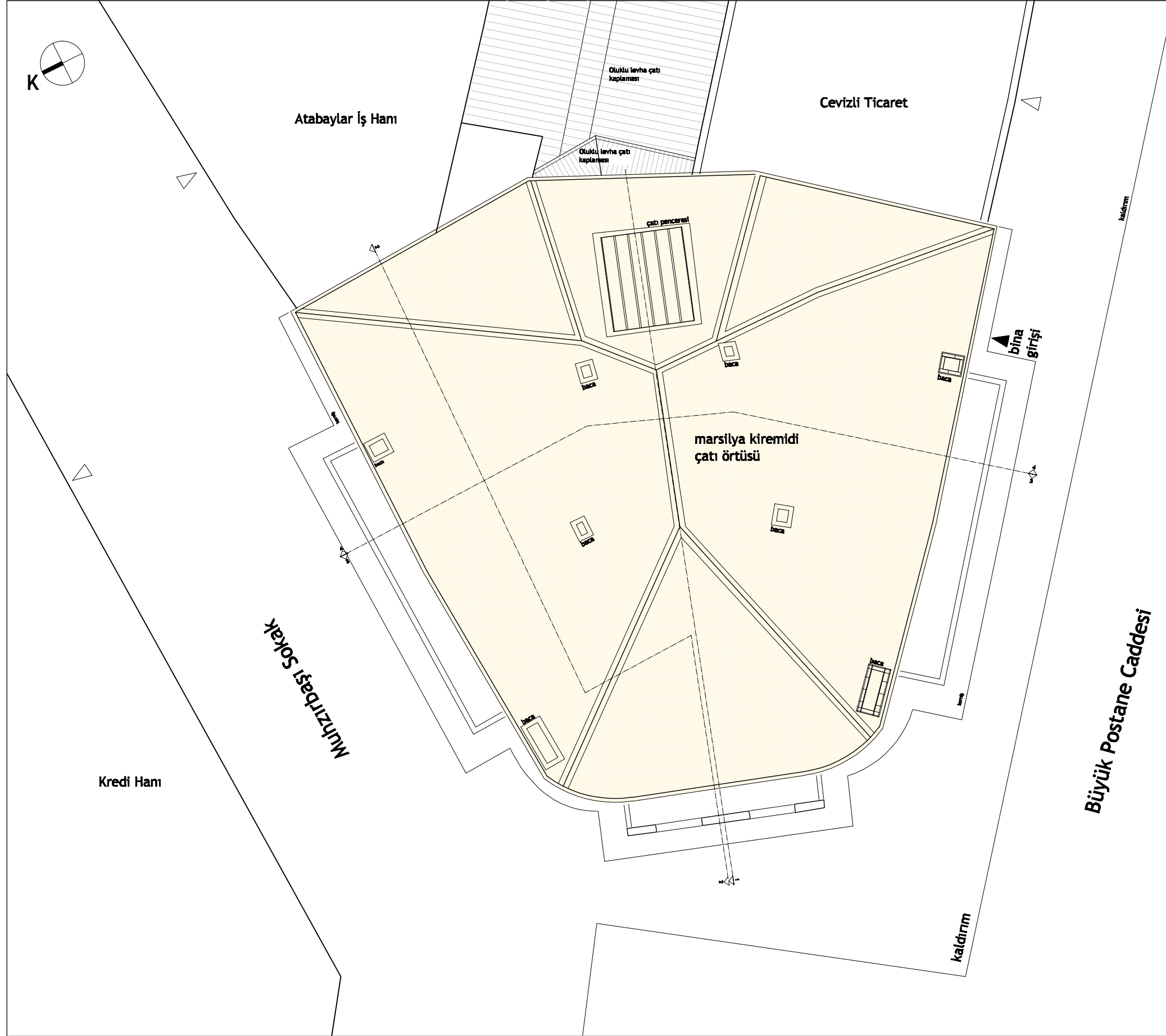
EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Çatı Planı

RÖLÖVE	
RESTİTÜSYON	
RESTORASYON	
Ölçek: 1/50	Pafta No: 50
0	1
3 m	

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlamaştırma
- Temizleme
- Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

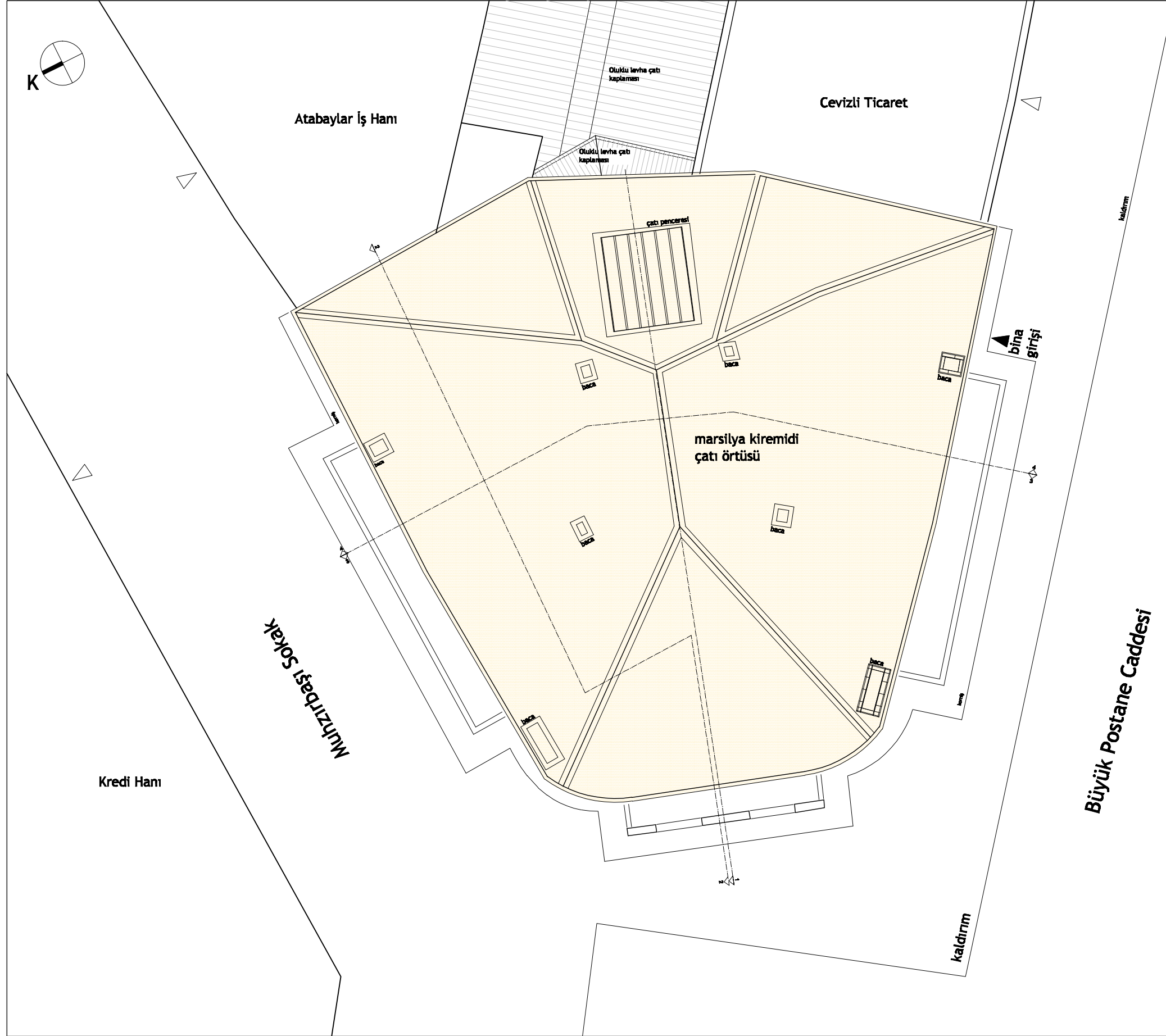
EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

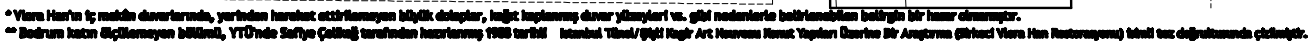
Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Çatı Planı

RÖLÖVE	
RESTİTÜSYON	
RESTORASYON	
Ölçek: 1/50	Pafta No: 50
0	1
3 m	

**İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

	Eklere den arındırma
	Bütünleme
	Yeniden yapım
	Sağlamaştırma
	Temizleme
	Öğün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafsa Adi: 1-1' Kesiti

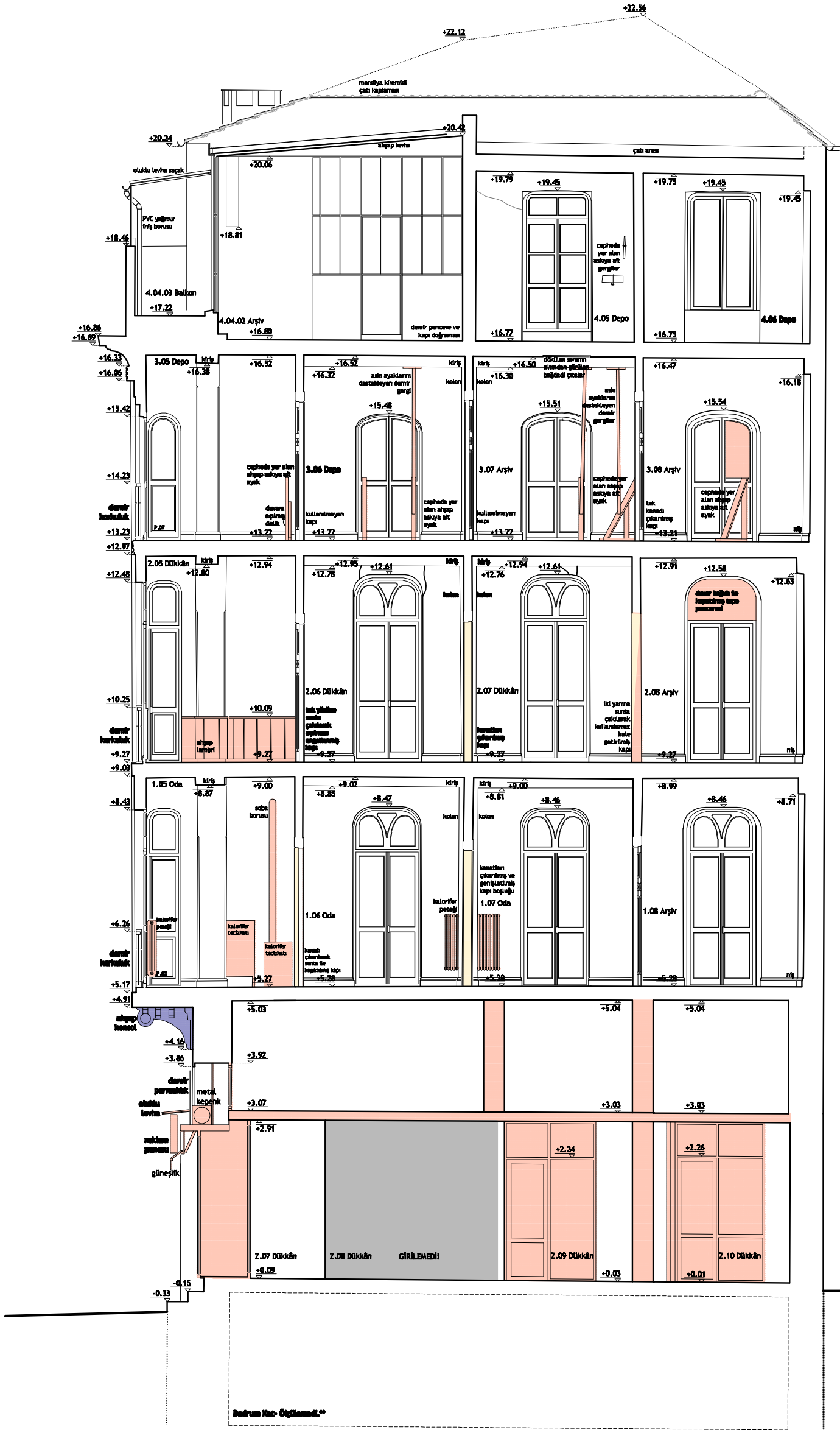
RÖLÖVE

RESTITÜSYON

RESTORASYON

Pafta No: 51

1 3 m

* Viora Han'ın iç mekân duvarlarında, yerinden hareket ettirilmeyen büyük duvarlar, taç kapların duvar yüzeyleri ve giriş noktasında belirtilen belirli bir hasar olmaktadır.
** Bedroom katın Çiğdemli bölümü, YTO'da Sakıya Çıkma tarafından hasarlı olarak 1988 tarihli İstanbul Tıbbi/Şifalı Hayatı Anıtları Komisyonu tarafından (Bedroom Viora Han Restorasyonu) belirlenmiş ve onaylanmıştır.

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eklerden arındırma
Bütünlene
Yeniden yapım
Sağlanma
Temizleme
Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

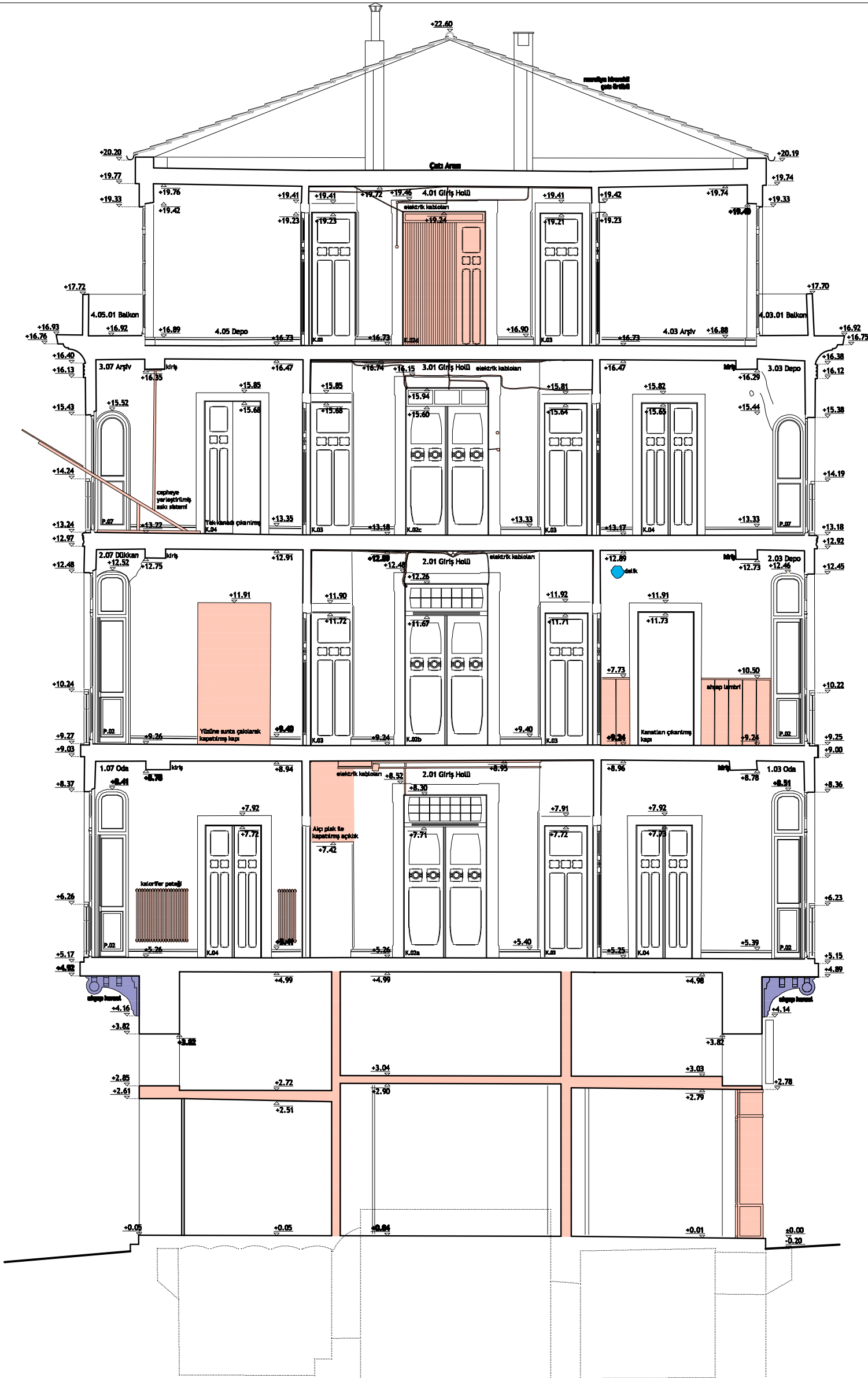
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 2-2' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 52

0 1 3 m

* Viora Han'ın iç mekân duvarlarında, yerinden hareket ettirilmeyen büyük dolaplar, kağıt kaplanmış duvar yüzeyleri vs. gibi nedenlerle belirlenebilen betürlün bir hasar durumu.
** Bodrum katın ölçilemeyen bölümü, YÜT'de Safiye Çetikağ tarafından hazırlanmış 1988 tarihli İstanbul Tünel/Şişli Kağıt Art Nouveau Konut Yapıları Üzerine Bir Araştırma (Şişli Viora Han Restorasyonu) isimli tez doğrultusunda çizilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eklerden arındırma
Bütünlene
Yeniden yapım
Sağamlashtırma
Temizleme
Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4-4' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 54

0 1 3 m

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özgin olmayan kaplamaların kaldırılması

INVESTIGATION

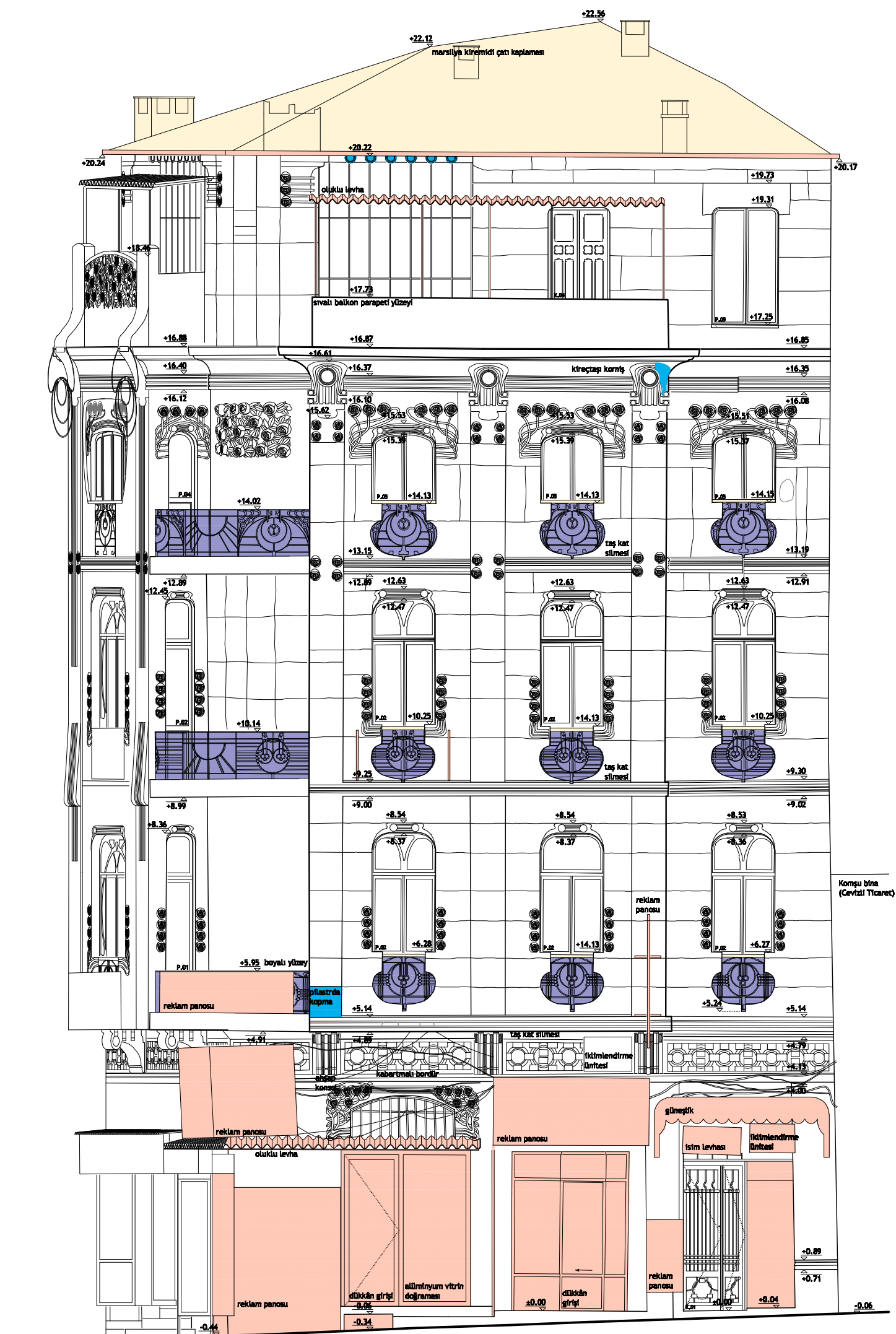
Doğru Cevap: E

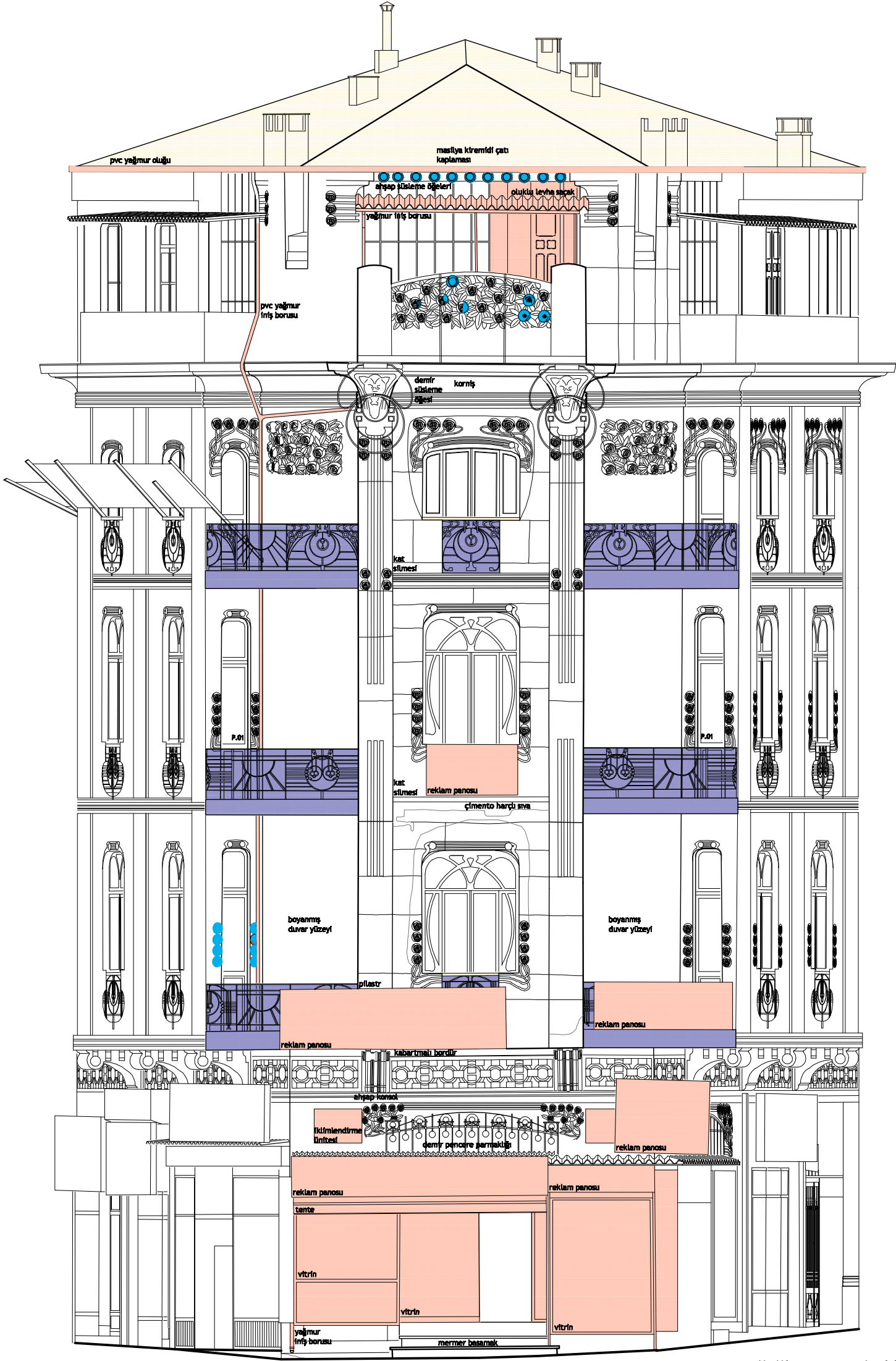
502051205

Caddesi Cephesi

Ölçek: 1/50	Pafta No: 55
-------------	--------------

A vertical scale bar with markings at 0, 1, and 3 m.

Muhzırbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

- Eklerden arındırma
- Bütünleme
- Yeniden yapım
- Sağlanma
- Temizleme
- Özgül olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

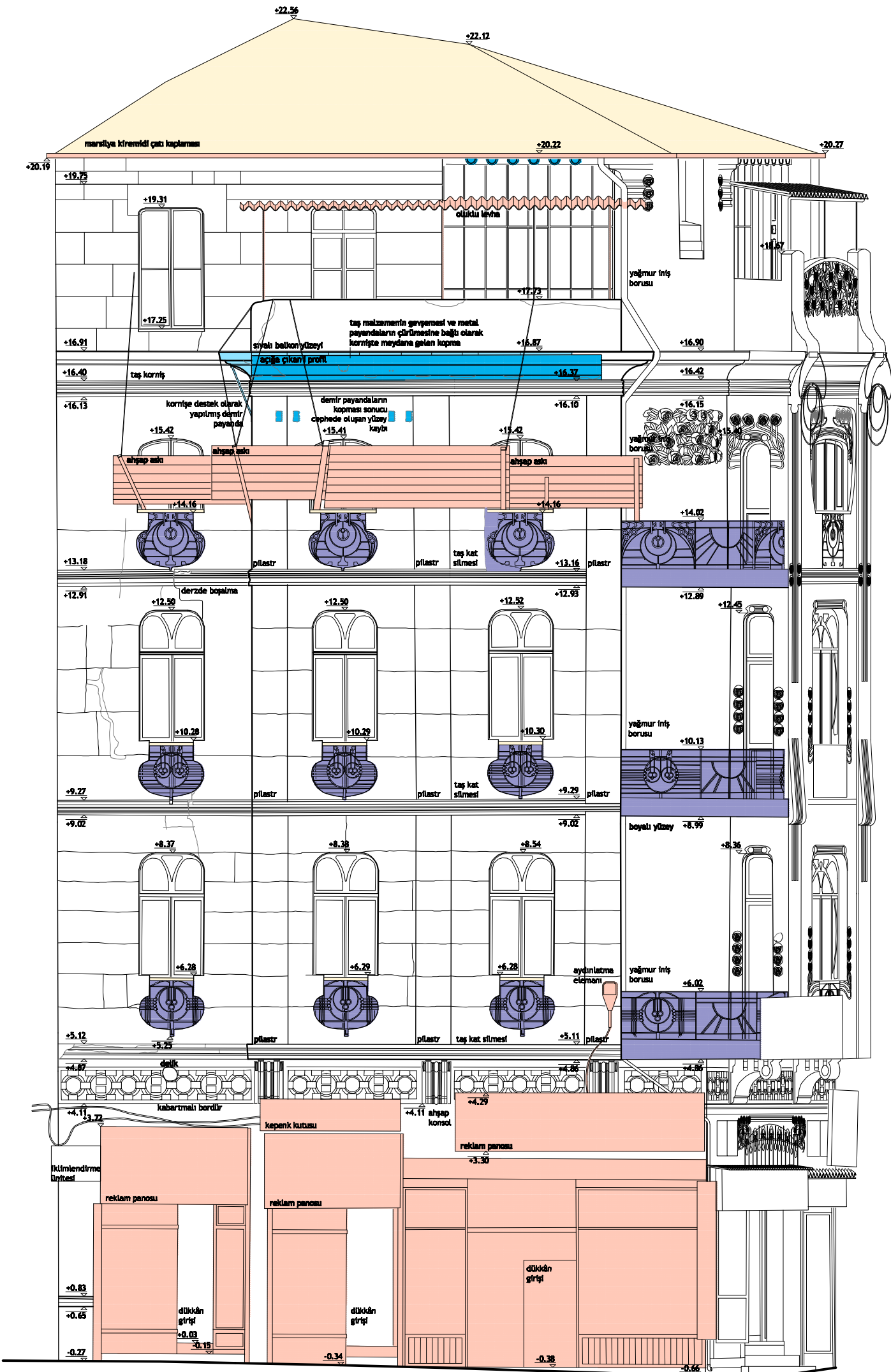
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Büyük Postane
Meydanı Cephesi

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 56

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eklerden arındırma
Bütünleme
Yeniden yapım
Sağlamlaştırma
Temizleme
Özgün olmayan kaplamaların kaldırılması

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

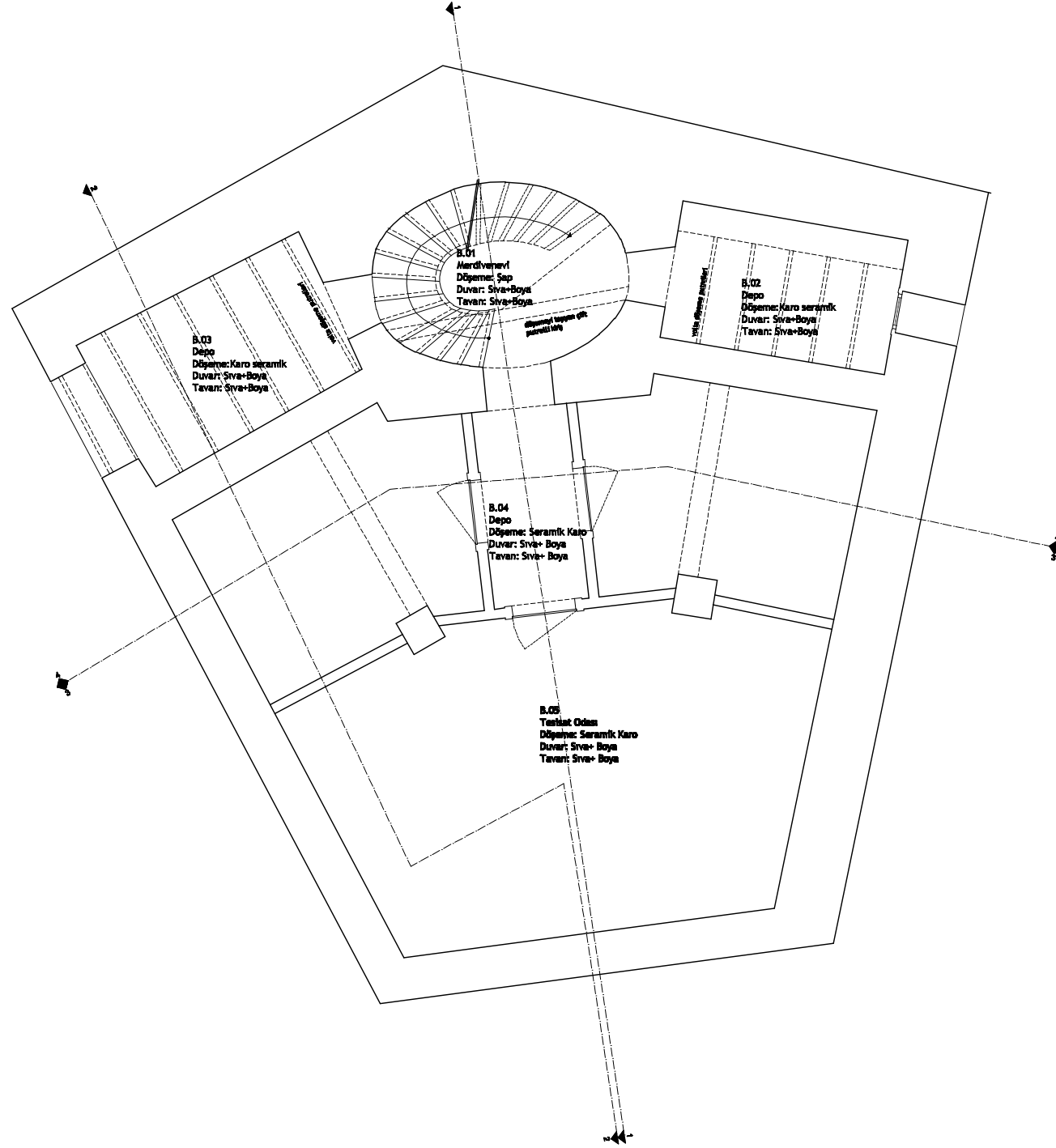
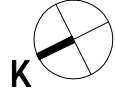
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Muhırbaşı Sokak
Cephesi

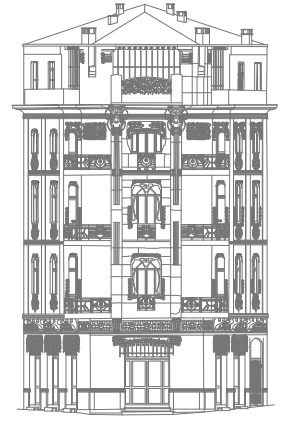
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 57

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Bodrum Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 58

0 1 3 m

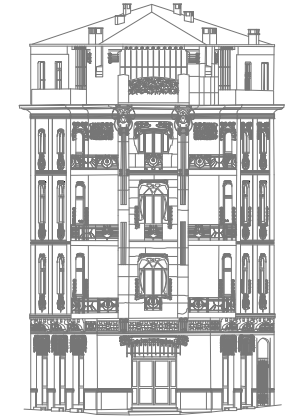
İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Zemin Kat Planı

RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 59

0 1 3 m

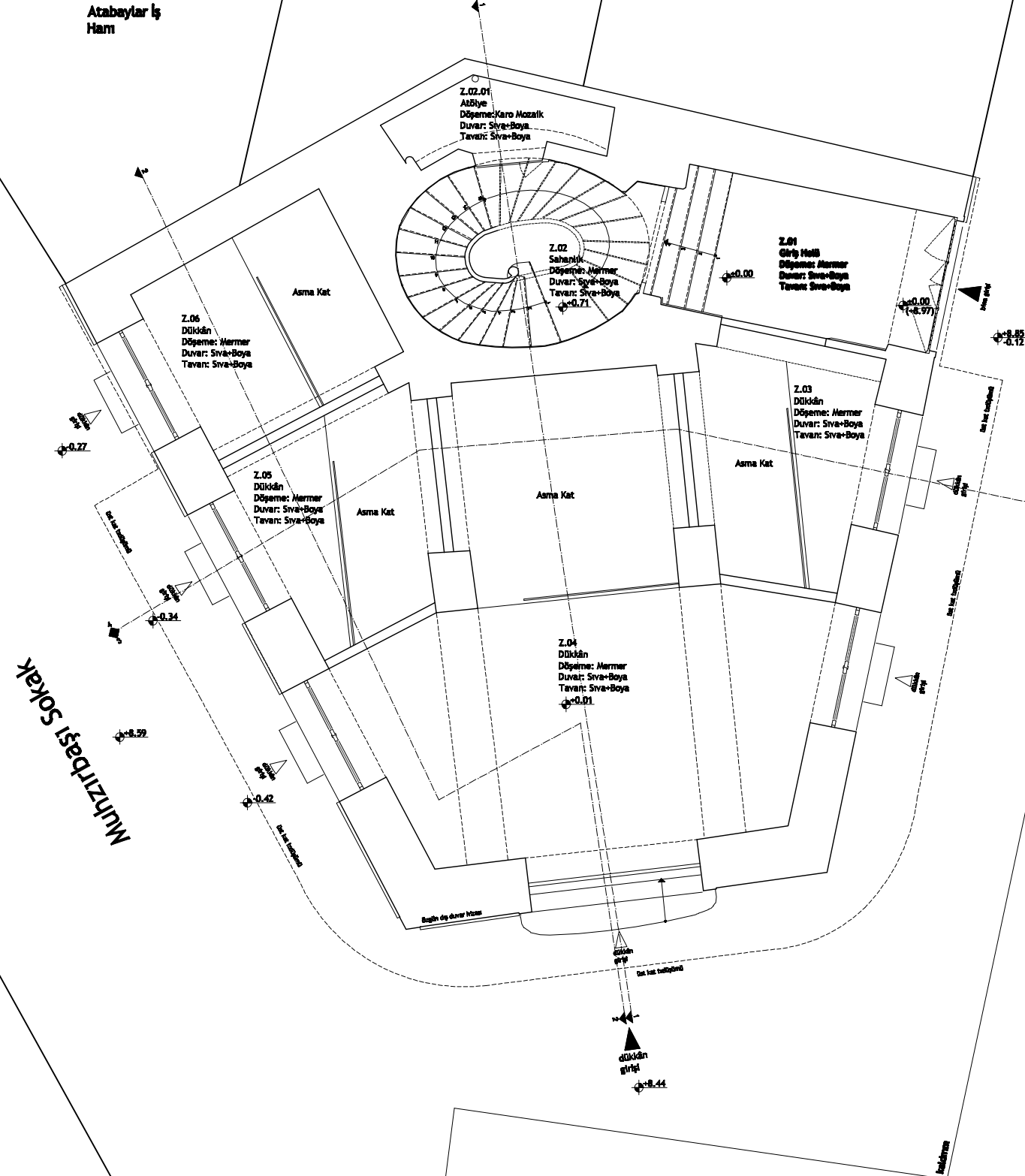
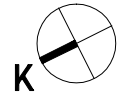
Büyük Postane Caddesi

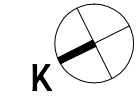
Muhirbaşı Sokak

Cevizli Ticaret

Atabeyler İş
Ham

Kredi Ham

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlurbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

Okulu levha çatı kaplaması

Okulu levha çatı kaplaması

1.01.01
Salahtık
Döşeme: Mermer
Çatı: 5.31

1.01
Giriş Halli
Döşeme: Ahşap+PVC
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.26

1.05
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.27

1.05.02
Balcon
Döşeme: Şap

1.05.01
Balcon
Döşeme: Şap

1.04
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.25

1.03
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.25

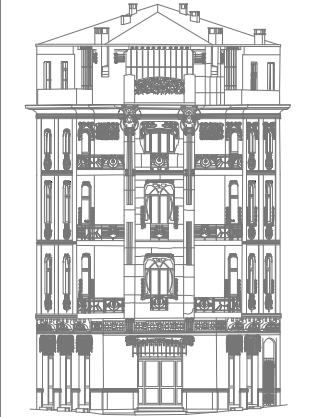
1.02
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.25

1.08
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.26

1.07
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.26

1.06
Oda
Döşeme: Ahşap
Duvar: Sıva+ Boya
Tavan: Sıva+ Boya
Çatı: 5.26

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Normal Kat Planı

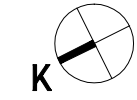
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 60

0 1 3 m

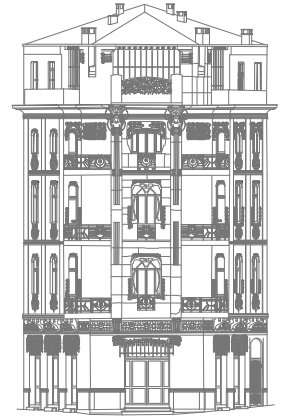
Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Mutlurbaşı Sokak

Büyük Postane Caddesi

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4.Kat Planı

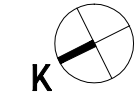
RÖLÖVE

RESTİTÜSYON

RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 61

0 1 3 m

Atabaylar İş Hanı

Cevizli Ticaret

Ölçüde levha çatı kaplanması

çatı penceresi

marsilya kiremidi
çatı örtüsü

bina
girişi

bina
girişi

kaldırım

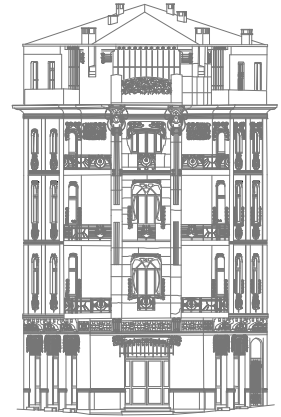
Büyük Postane Caddesi

kaldırım

Kredi Hanı

Mutlurbaşı Sokak

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

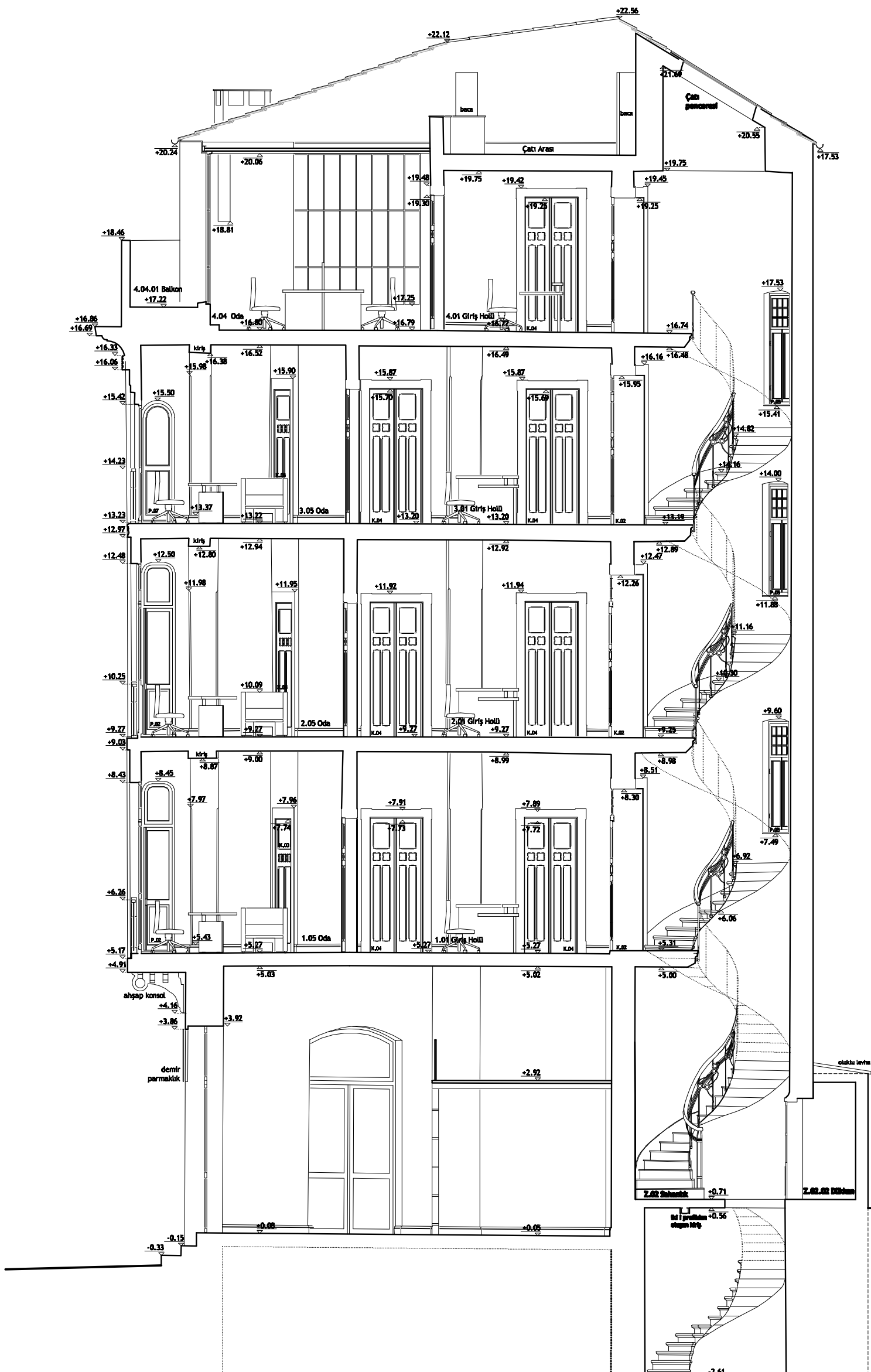
EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegân Kâhya

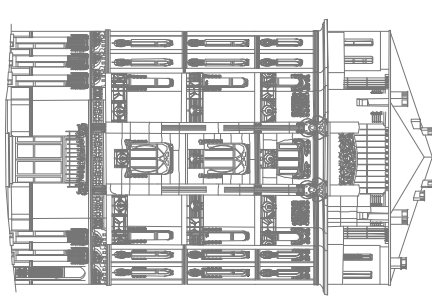
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Çatı Planı

RÖLÖVE	
RESTİTÜSYON	
RESTORASYON	
Ölçek: 1/50	Pafta No: 62

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNOĞLU - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kalha

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

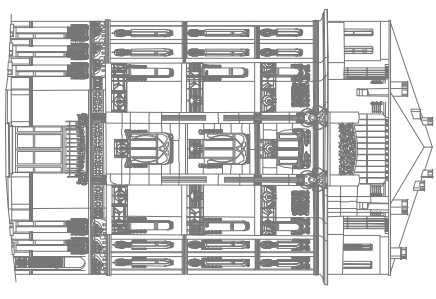
Parça Adı: 1-1' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Öçek: 1/50 Parça No: 63

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

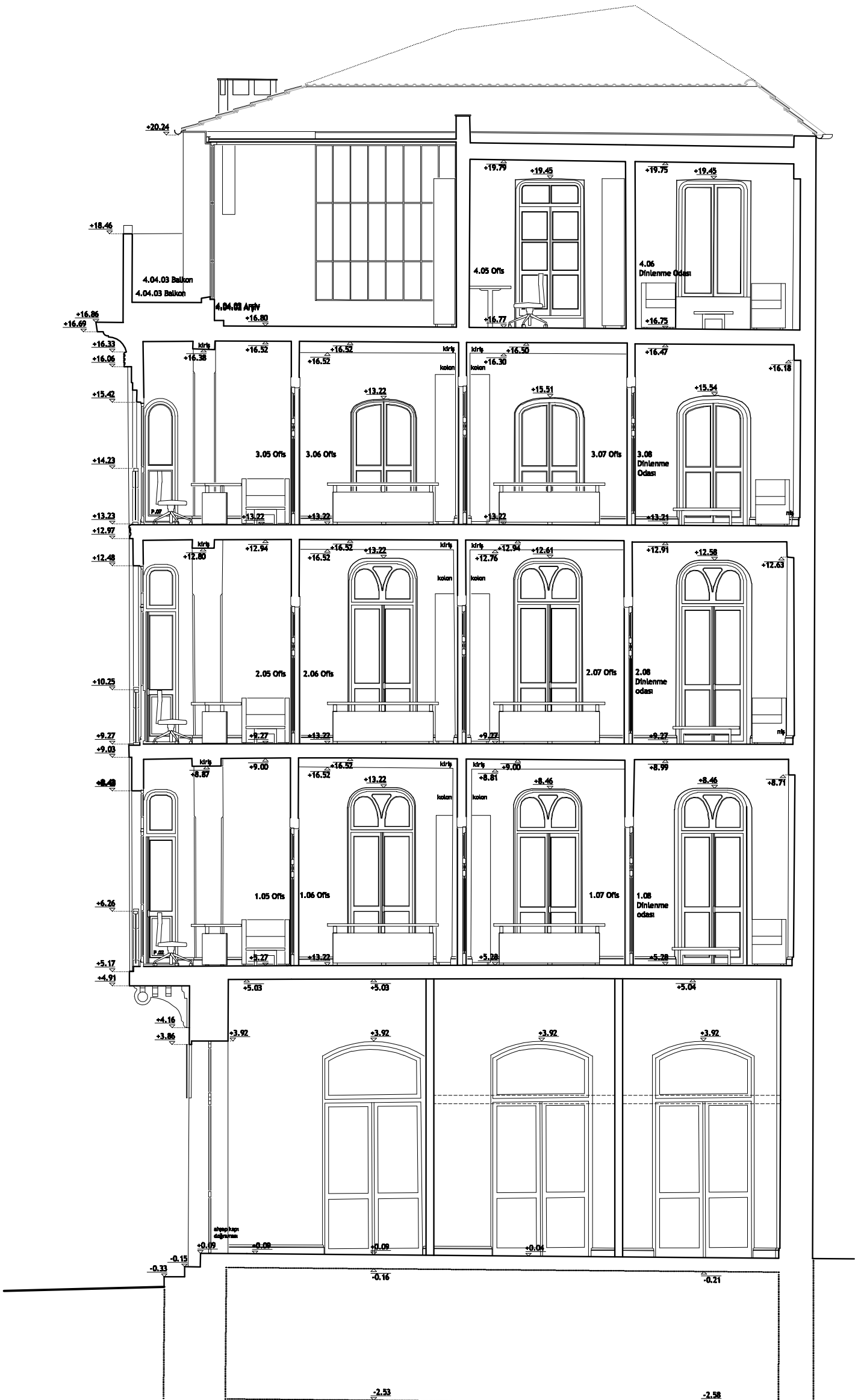
Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

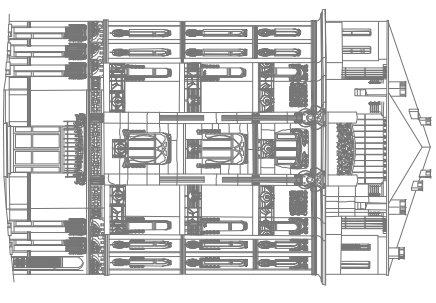
Pafta Adı: 2-2' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 64

0 1 3 m

EMİNÖNÜ- VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 3-3' Kesiti

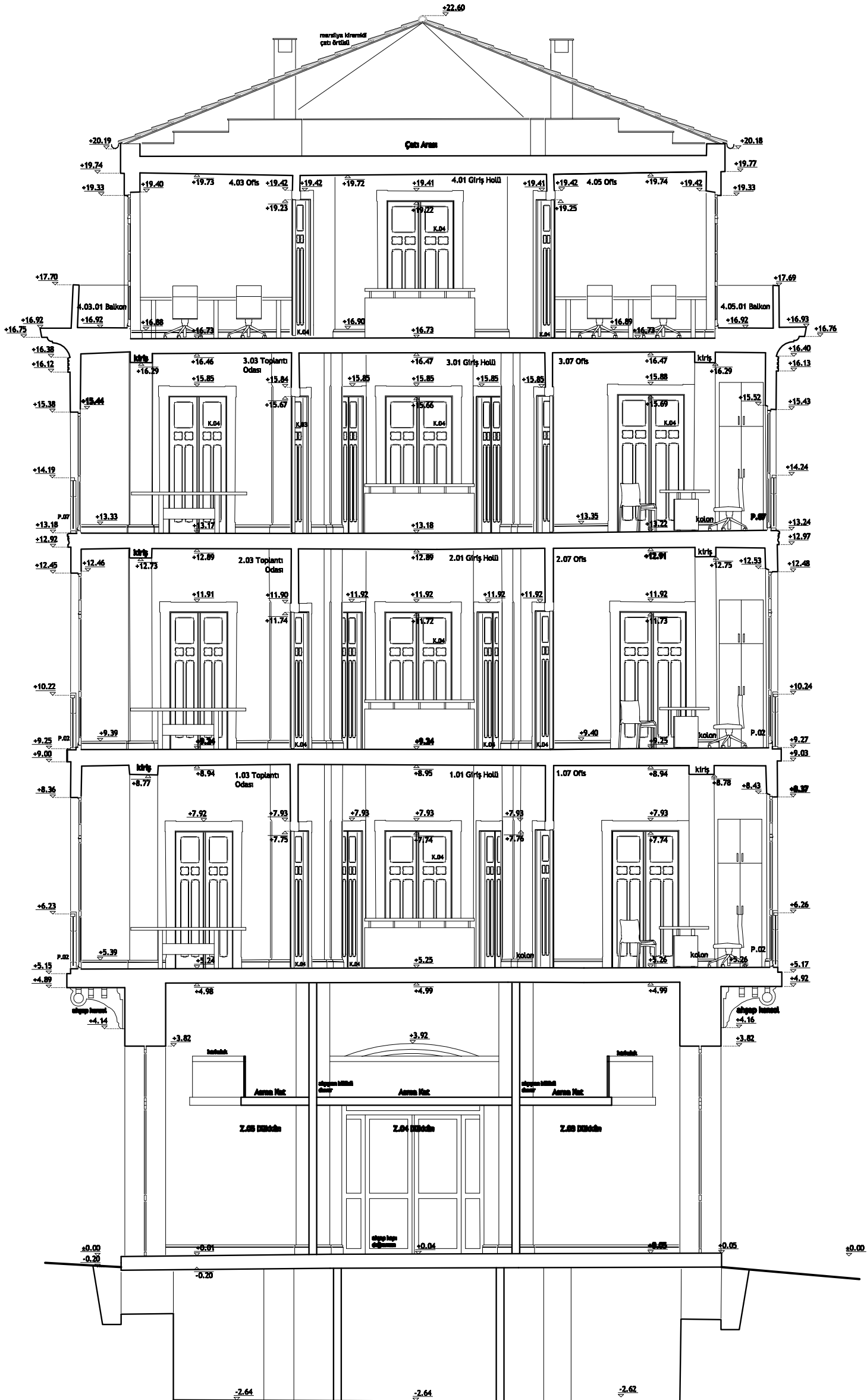
RÖLÖVE

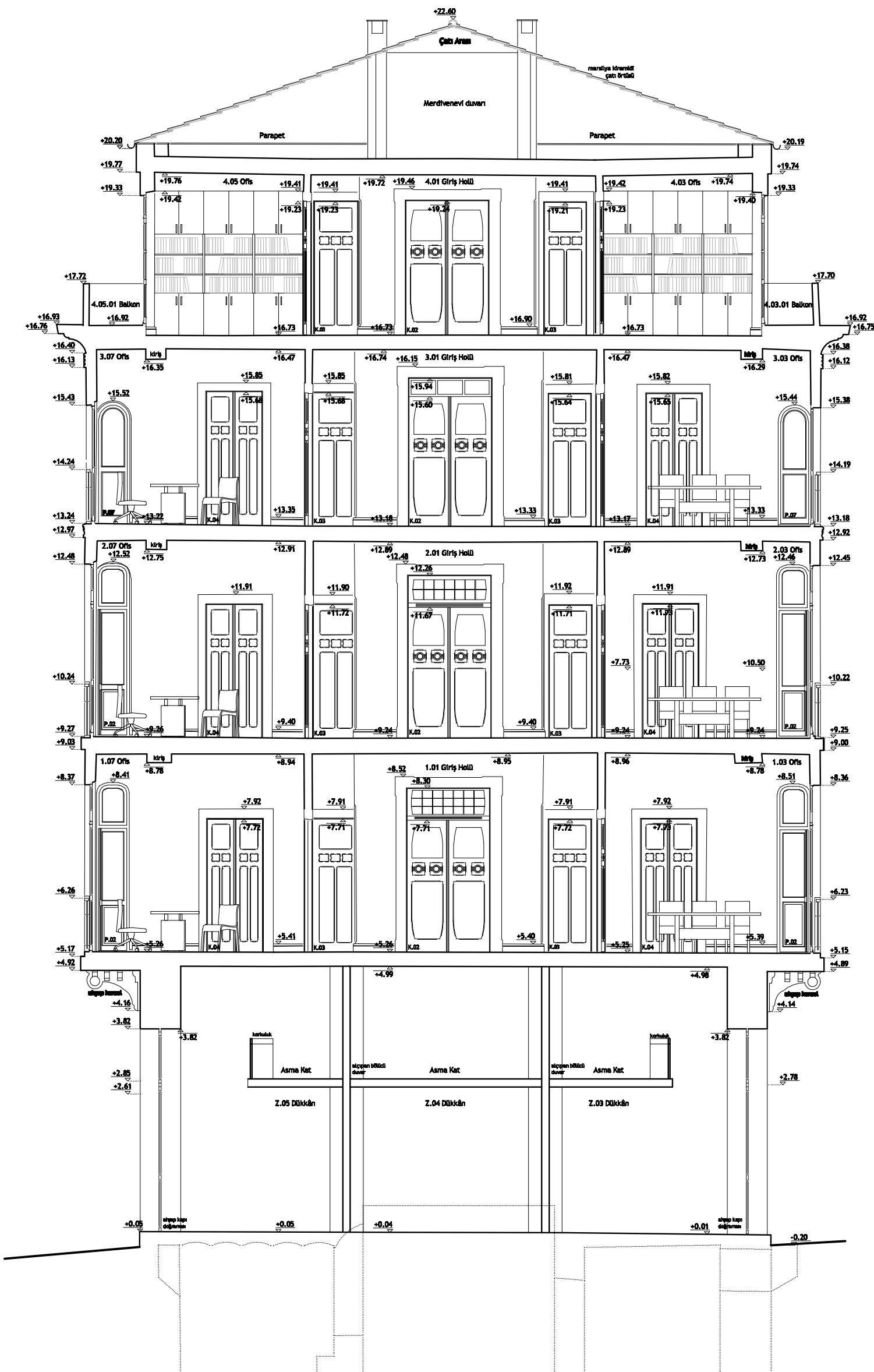
RESTİTÜSYON

RESTORASYON

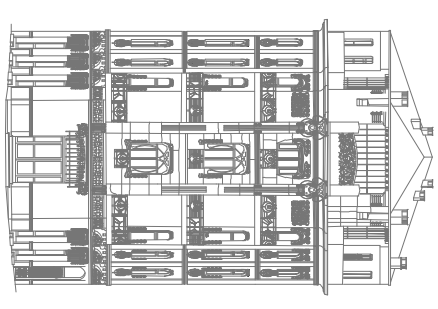
Ölçek: 1/50 Pafta No: 65

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: 4-4' Kesiti

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 66

0 1 3 m

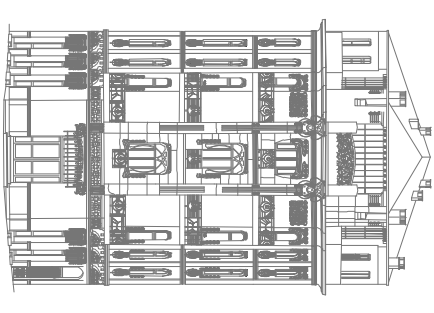
**İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ**

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

RESTORASYON PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ- VLORA HAN RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Gökrem Kurt
502051205

**Pafta Adı: Büyük Postane
Caddesi Cephesi**

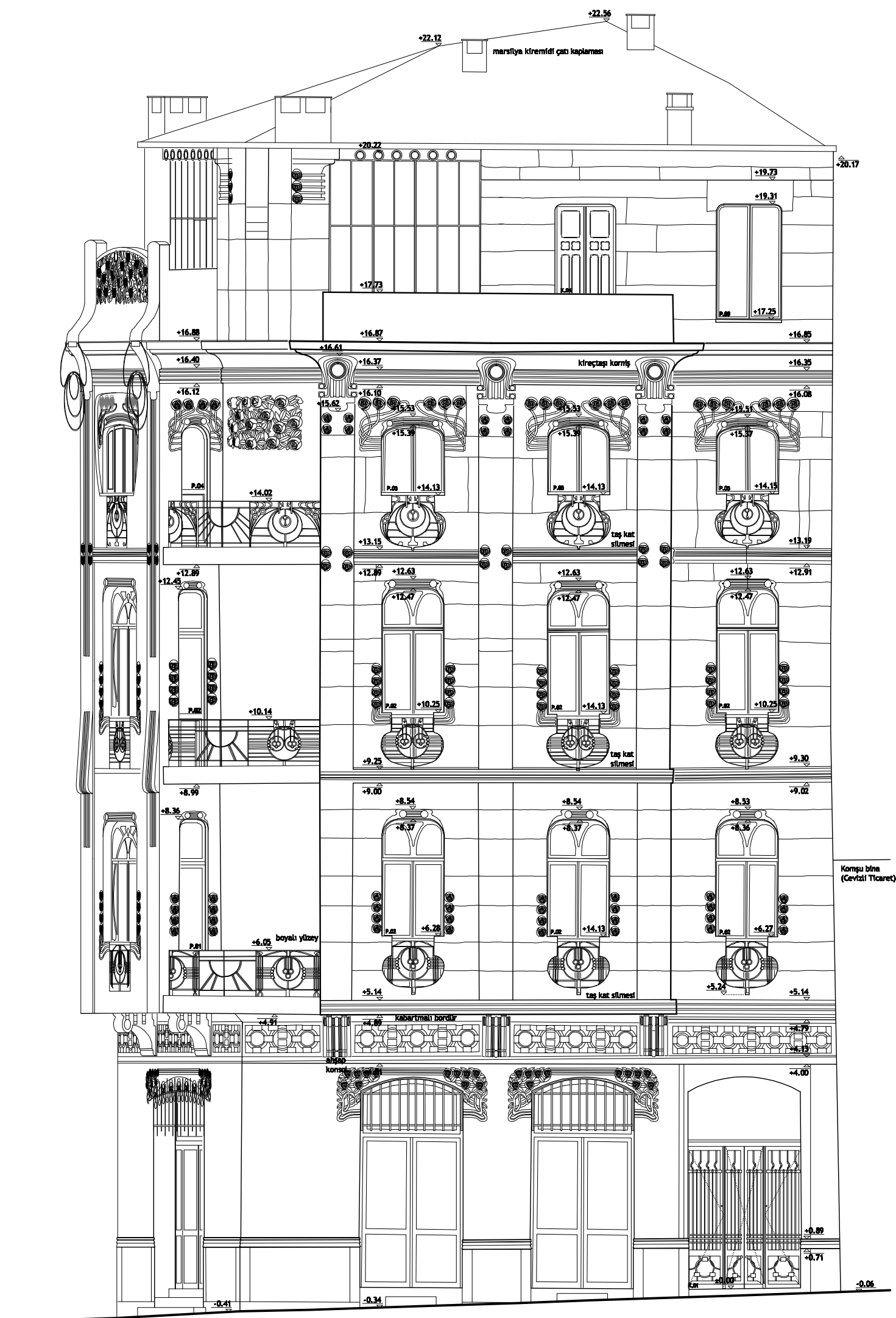
RÖLÖVE

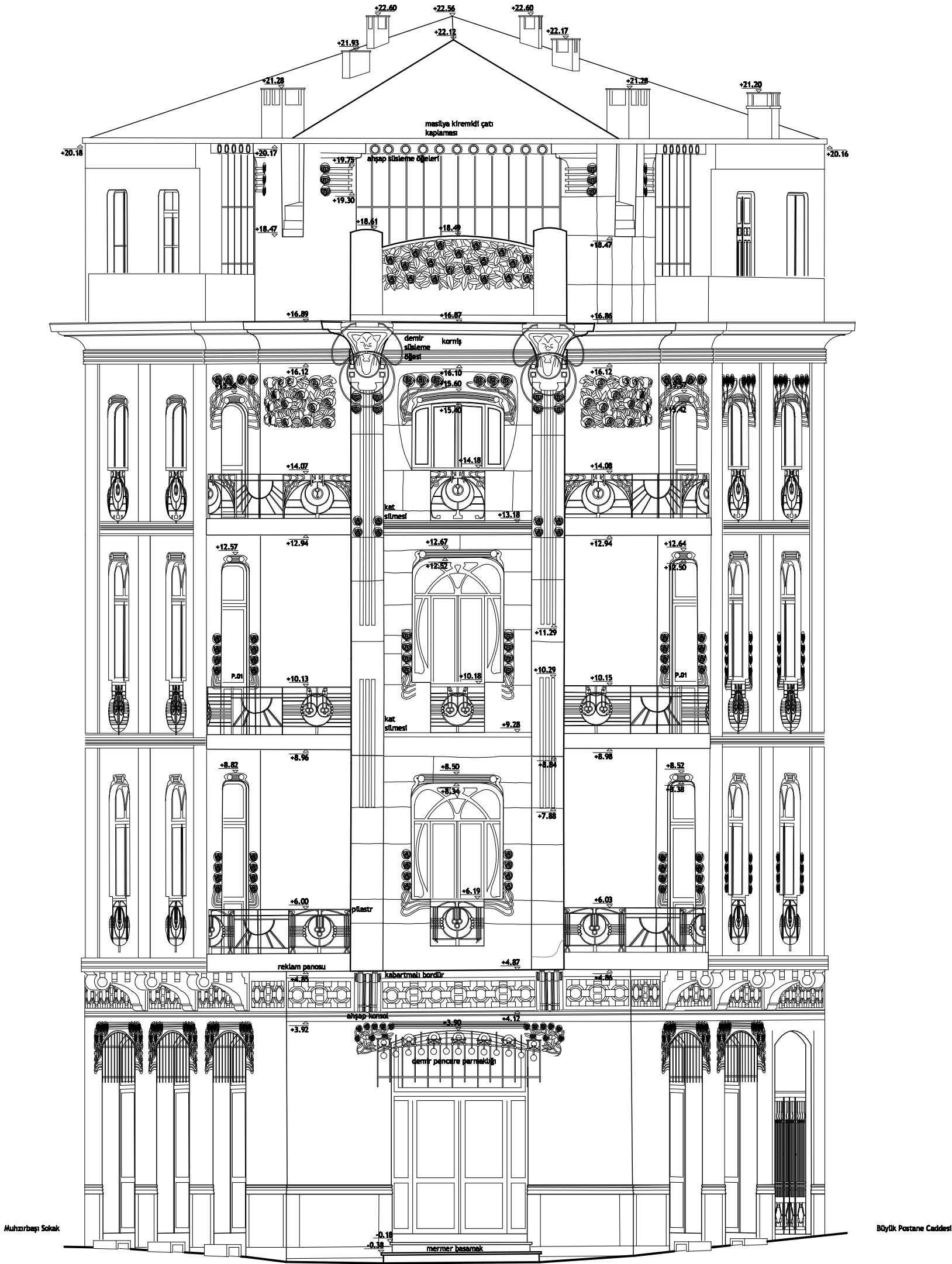
RESTITÜSYON

RESTORASYON

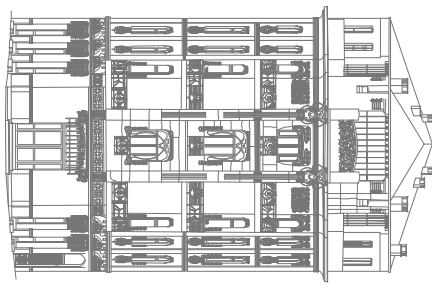
Ölçek: 1/50 Pafta No: 67

0 1 3 m

İSTANBUL TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNÖNÜ - VLORA HAN
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yegan Kahya

Hazırlayan
H. Görkem Kurt
502051205

Pafta Adı: Büyük Postane
Meydanı Cephesi

RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

Ölçek: 1/50 Pafta No: 68

0 1 3 m

ÖZGEÇMİŞ

H.Görkem Kurt, 1981 yılında İstanbul'da doğdu. 1992 yılında Kültür İlkokulu'nu, 2000 yılında İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi. 2000 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde mimarlık eğitime başladı. 2004 Bahar yarıyılında Erasmus Değişim Programı kapsamında, 6 ay Münih Teknik Üniversitesi'nde eğitim gördü. İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden 2005 Güz yarıyılında mezun oldu. Mezun olmasının ardından Birkökler Vakfı Konağı Restorasyon Şantiyesi'nde çalışmaya başladı. 2005 Güz yarıyılında İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı Restorasyon Programı'nda yüksek lisans eğitime başladı. Ekim 2006- Nisan 2007 tarihleri arasında Bankalar Caddesi- Osmanlı Bankası Binası rölöve ekibinde görev aldı.

Kasım 2008

H.Görkem Kurt